

Ευρωπαϊκή
Επιτροπή

Η ΕΕ

ΤΟ 2022

ΓΕΝΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΓΙΑ ΤΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ
ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

Στο εξώφυλλο

1. Άνδρας μεταφέρει ένα κοριτσάκι στους ώμους του και κοιτάζει προς ένα αιολικό πάρκο (© Adobe Stock).
2. Πολωνοί πυροσβέστες βοηθούν στην κατάσβεση δασικών πυρκαγιών στην Οστάνς, Γαλλία, 14 Αυγούστου 2022.
3. Νεαρή μητέρα μιλά για το μέλλον της Ευρώπης κρατώντας το μωρό της που γεννήθηκε στα μέσα της Διάσκεψης για το Μέλλον της Ευρώπης, Στρασβούργο, Γαλλία, 30 Απριλίου 2022.
4. Πολίτες που συμμετέχουν σε διαδήλωση υπέρ της Ουκρανίας, Βρυξέλλες, Βέλγιο, 8 Μαρτίου 2022
5. Η κ. Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν, πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (αριστερά), σε επίσκεψη στην Ουκρανία, όπου συναντήθηκε με τον κ. Βολοντίμιρ Ζελένσκι, πρόεδρο της χώρας, Κίεβο, Ουκρανία, 15 Σεπτεμβρίου 2022
6. Από τα αριστερά προς τα δεξιά: ο κ. Σαρλ Μισέλ, πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, η κ. Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν, πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, και ο κ. Τζο Μπάιντεν, πρόεδρος των Ηνωμένων Πολιτειών, στη σύνοδο κορυφής της G7, Κρουν, Γερμανία, 26 Ιουνίου 2022
7. Τεχνικός διαχωρισμός δομών μικροκυκλωμάτων σε κυττήριο ημιαγωγών, Δρέσδη, Γερμανία, 8 Φεβρουαρίου 2022
8. Η κ. Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν, πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (αριστερά), σε συνάντηση με την κ. Ρομπέρτα Μέτσολα, πρόεδρο του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου (δεξιά), και την κ. Κριστίν Λαγκάρντ, πρόεδρο της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, Στρασβούργο, Γαλλία, 14 Φεβρουαρίου 2022

Η ΕΕ το 2022

ΓΕΝΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΓΙΑ ΤΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

Η δημοσίευση έγινε σύμφωνα με το άρθρο 249 παράγραφος 2
της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Διαδραστική έκδοση της παρούσας δημοσίευσης, η οποία περιέχει συνδέσμους προς διαδικτυακό περιεχόμενο, είναι διαθέσιμη σε μορφότυπο PDF και HTML: <http://europa.eu/general-report/el>

Η ΕΕ το 2022 — Γενική Έκθεση για τη Δραστηριότητα της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Ευρωπαϊκή Επιτροπή
Γενική Διεύθυνση Επικοινωνίας
Συντακτική υπηρεσία & στοχευμένη προβολή
1049 Βρυξέλλες
ΒΕΛΓΙΟ

Η ΕΕ το 2022 — Γενική Έκθεση για τη Δραστηριότητα της Ευρωπαϊκής Ένωσης εκδόθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στις 21 Φεβρουαρίου 2023 με στοιχεία εγγράφου C(2023) 1112/3.

Print	ISBN 978-92-76-61869-0	ISSN 1608-7267	doi:10.2775/096499	NA-AD-23-001-EL-C
PDF	ISBN 978-92-76-61870-6	ISSN 1977-3439	doi:10.2775/484628	NA-AD-23-001-EL-N
HTML	ISBN 978-92-76-61784-6	ISSN 1977-3439	doi:10.2775/392732	NA-AD-23-001-EL-Q

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν φέρει ευθύνη για οποιαδήποτε συνέπεια προερχόμενη από την περαιτέρω χρήση της παρούσας έκδοσης.

Λουξεμβούργο: Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 2023

© Ευρωπαϊκή Ένωση, 2023

Η πολιτική περαιτέρω χρήσης εγγράφων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής βασίζεται στην απόφαση 2011/833/ΕΕ της Επιτροπής, της 12ης Δεκεμβρίου 2011, για την περαιτέρω χρήση εγγράφων της (ΕΕ L 330 της 14.12.2011, σ. 39). Εάν δεν ορίζεται διαφορετικά, η περαιτέρω χρήση του παρόντος εγγράφου επιτρέπεται βάσει άδειας Creative Commons Attribution 4.0 International (CC-BY 4.0) (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>). Αυτό σημαίνει ότι επιτρέπεται η περαιτέρω χρήση εφόσον αναφέρεται η πηγή και επισημαίνονται οι τυχόν αλλαγές.

Για κάθε χρήση ή αναπαραγωγή στοιχείων τα οποία δεν ανήκουν στην Ευρωπαϊκή Ένωση, ενδέχεται να απαιτείται άδεια απευθείας από τους κατόχους των σχετικών δικαιωμάτων.

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ

Όλες οι φωτογραφίες © Ευρωπαϊκή Ένωση, εκτός αν αναφέρεται διαφορετικά.

Πρόλογος

Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν

πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Επιτροπής

Το 2022 αποτέλεσε σημείο καμπής για την Ευρώπη. Ήταν η χρονιά που η Ρωσία εισέβαλε βάνουσα στην Ουκρανία. Αλλά ήταν επίσης η χρονιά που οι Ουκρανοί πολέμησαν τον εισβολέα τους και ενέπνευσαν μια ολόκληρη ήπειρο με τη γενναιότητά τους. Ήταν η χρονιά που οι Ευρωπαίοι πολίτες υποδέχτηκαν εκατομμύρια Ουκρανούς πρόσφυγες πολέμου στα σπίτια τους, στα σχολεία τους και στην καρδιά τους. Ήταν η χρονιά που η Ένωσή μας στάθηκε όρθια και ενωμένη υπερασπιζόμενη τις ευρωπαϊκές μας αξίες: διατρανώνοντας ότι η ελευθερία και η ανθρώπινη αξιοπρέπεια είναι ανεκτίμητες και ότι η δημοκρατία και η ειρήνη πρέπει να διαφυλάσσονται.

Γνωρίζουμε ότι οι πράξεις είναι αυτές που μετρούν και όχι τα λόγια. Όταν τα ρωσικά άρματα μάχης εισήλθαν στην Ουκρανία, ενεργήσαμε αμέσως, με ενότητα, δύναμη και αποφασιστικότητα. Η ΕΕ και οι εταίροι της επέβαλαν πρωτοφανείς κυρώσεις στη Ρωσία και σε όσους συνεργάζονται μαζί της στον ιμπεριαλιστικό πόλεμό της. Ολόκληρη η Ένωσή μας στάθηκε αλληλέγγυα προς την Ουκρανία, παρέχοντας ανθρωπιστική, οικονομική και στρατιωτική υποστήριξη. Τα γειτονικά κράτη μέλη άνοιξαν τα σύνορά τους στους Ουκρανούς που διέφευγαν από τον πόλεμο, παρέχοντάς τους καταφύγιο, ιατρική υποστήριξη και δυνατότητα εργασίας, και υποδεχθήκαμε τα παιδιά τους στα σχολεία μας. Η ΕΕ έλαβε την ιστορική απόφαση να χορηγήσει στην Ουκρανία καθεστώς υποψήφιας χώρας ώστε να ενταχθεί στην Ένωσή μας. Σήμερα, για άλλη μία φορά, Ευρώπη σημαίνει μέλλον.

Τη χρονιά που πέρασε, η ΕΕ κατέδειξε πόσο μεγάλες προκλήσεις μπορούμε να ξεπεράσουμε όταν ενεργούμε από κοινού θέτοντας υψηλές φιλοδοξίες. Η Ρωσία δεν άρχισε πόλεμο μόνο κατά της Ουκρανίας, αλλά και κατά της ενέργειας και της οικονομίας της Ευρώπης. Με το σχέδιο REPowerEU στοχεύουμε να τερματίσουμε την εξάρτησή μας από τα ρωσικά ορυκτά καύσιμα σε χρόνο ρεκόρ. Κατά τους πρώτους 8 μήνες του πολέμου κατορθώσαμε να αντικαταστήσουμε περισσότερο από το 80 % του ρωσικού φυσικού αερίου αγωγών· αποθηκεύσαμε στις εγκαταστάσεις μας φυσικό αέριο σε επίπεδα ρεκόρ (πληρότητα άνω του 95 % τον Νοέμβριο)· μειώσαμε την κατανάλωση φυσικού αερίου κατά 20 % μεταξύ Αυγούστου και Νοεμβρίου (σε σύγκριση με τα προηγούμενα πέντε έτη)· και αυξήσαμε τον ρυθμό ανάπτυξης των ανανεώσιμων πηγών ενέργειάς μας κατά περισσότερο από 40 %. Ακόμη και σε περίοδο κρίσης η ΕΕ έμεινε σταθερά προσηλωμένη στους στόχους της για το κλίμα. Θέσαμε ακόμη υψηλότερες φιλοδοξίες για να κληροδοτήσουμε μια καλύτερη Ευρώπη στην επόμενη γενιά.

Το 2022 το σχέδιο ανάκαμψης NextGenerationEU άρχισε επίσης να χρηματοδοτεί πράσινα και ψηφιακά έργα —από υπεράκτια αιολικά πάρκα μέχρι ηλεκτρικά τρένα, και από ψηφιακές δημόσιες υπηρεσίες έως ενεργειακώς αποδοτικά νοσοκομεία. Για να αξιοποιήσουμε, αφενός, αυτή τη δυναμική και, αφετέρου, την επιτυχία του Ευρωπαϊκού Έτους Νεολαίας, ανακηρύξαμε το 2023 Ευρωπαϊκό Έτος Δεξιοτήτων. Φέρνουμε σε επαφή τους εργαζομένους, τη βιομηχανία, τους κοινωνικούς εταίρους, τους παρόχους κατάρτισης και τις εθνικές, περιφερειακές και τοπικές αρχές, δίνοντας προτεραιότητα στην εκπαίδευση, στην επαγγελματική

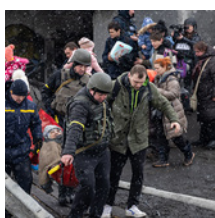
κατάρτιση, στην επανειδίκευση και στην αναβάθμιση των δεξιοτήτων. Πρέπει να μειώσουμε την ανεργία των νέων και να δώσουμε τη δυνατότητα σε περισσότερες γυναίκες να εισέλθουν στην αγορά εργασίας. Επειδή πρέπει να αξιοποιήσουμε στο έπακρο το δυναμικό της Ευρώπης και επειδή οι άνθρωποι με την τεχνογνωσία τους είναι εκείνοι που φέρνουν θετικές αλλαγές.

Το έτος αυτό θα συνεχίσουμε τις προσπάθειες να κάνουμε τις δημοκρατίες και τις οικονομίες μας πιο ανθεκτικές, τις βιομηχανίες μας πιο ανταγωνιστικές, τις κοινωνίες μας πιο δίκαιες και τις εταιρικές σχέσεις μας με τον υπόλοιπο κόσμο πιο στενές. Μπορείτε να διαβάσετε όλα τα σχετικά με την πρόοδο των εργασιών μας το 2022 στις επόμενες σελίδες.

Ζήτω η Ευρώπη!

Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν

Περιεχόμενα

1

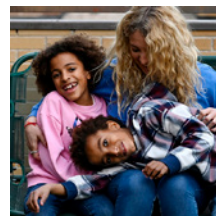
Η απάντηση της ΕΕ στον επιθετικό πόλεμο της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας

σελίδα 8

3

Δημιουργία μιας πιο πράσινης και κλιματικά ουδέτερης Ευρώπης

σελίδα 31

5

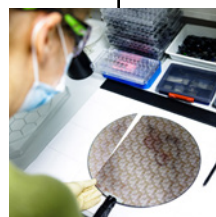
Προστασία των πολιτών και των ελευθεριών

σελίδα 59

4

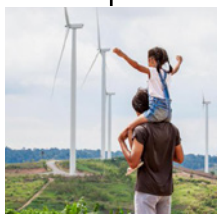
Μια Ευρώπη έτοιμη για την ψηφιακή εποχή

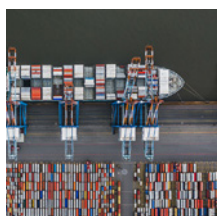
σελίδα 46

2

Διασφάλιση βιώσιμης, ασφαλούς και οικονομικά προσιτής ενέργειας

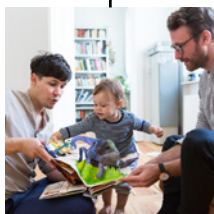
σελίδα 22

6

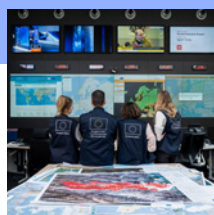
Ενίσχυση της
οικονομίας

σελίδα 69

7

Οικοδόμηση
μιας δίκαιης
και κοινωνικής
Ευρώπης

σελίδα 85

8

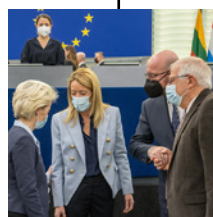
Πρώθηση
των
ευρωπαϊκών
συμφερόντων
και αξιών στον
κόσμο

σελίδα 100

9

Θεσμικές
εξελίξεις

σελίδα 116

1. Η απάντηση της ΕΕ στον επιθετικό πόλεμο της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας

↑
Ουκρανοί διασχίζουν ένα αυτοσχέδιο μονοπάτι κατά μήκος μιας κατεστραμμένης γέφυρας, καθώς οι κάτοικοι εξακολουθούν να εγκαταλείπουν την πόλη, Ιρπίν, Ουκρανία, 8 Μαρτίου 2022.

Εισαγωγή

Το 2022, μόλις η παγκόσμια οικονομία άρχιζε να ανακάμπτει από την πανδημία COVID-19, ο πλανήτης ήρθε αντιμέτωπος με μια νέα γεωπολιτική κρίση. Στις 24 Φεβρουαρίου 2022, σχεδόν 8 χρόνια μετά την παράνομη προσάρτηση της Κριμαίας και της Σεβαστούπολης, η Ρωσία άρχισε επιθετικό πόλεμο κατά της Ουκρανίας, προκαλώντας απόγνωση στον λαό της, με τον τραγικό απολογισμό σε ανθρώπινες ζωές να συνεχίζει να αυξάνεται και την καταστροφή να μην έχει τέλος. Οι ενέργειες της Ρωσίας όχι μόνο προκάλεσαν μια άνευ προηγουμένου ανθρωπιστική κρίση, αλλά πυροδότησαν και τη χειρότερη ενεργειακή κρίση στην Ευρώπη από τη δεκαετία του 1970. Αυτό οδήγησε με τη σειρά του σε αύξηση των τιμών των τροφίμων σε ολόκληρο τον κόσμο, επιδεινώνοντας περαιτέρω την παγκόσμια επισιτιστική ανασφάλεια.

Η αντίδραση της Ευρωπαϊκής Ένωσης ήταν ενιαία, αποφασιστική και άμεση. Τα 27 κράτη μέλη και οι εταίροι τους σε όλο τον κόσμο καταδίκασαν τον απρόκλητο και αδικαιολόγητο επιθετικό πόλεμο, ενεργώντας γρήγορα και αποφασιστικά μέσω σκληρών κυρώσεων για την οικονομική απομόνωση της Ρωσίας και την παρεμπόδιση της χρηματοδότησης του πολέμου.

Η ΕΕ, αποδεικνύοντας την αταλάντευτη στήριξή της προς την Ουκρανία, αύξησε την παροχή πολιτικής,

ανθρωπιστικής και οικονομικής στήριξης στη χώρα. Έλαβε επίσης έκτακτα μέτρα όπως η ενεργοποίηση, για πρώτη φορά, της οδηγίας για την προσωρινή προστασία, για να παράσχει άμεση προστασία σε εκατομμύρια Ουκρανούς που αναγκάστηκαν να εγκαταλείψουν τις εστίες τους.

Ταυτόχρονα, η ΕΕ κινητοποίησε όλα τα μέσα που διαθέτει έτσι ώστε να στηρίξει τα κράτη μέλη για τον μετριασμό των συνεπειών του πολέμου και της μαζικής εισροής προσφύγων σε γειτονικές χώρες.

Ο επιθετικός πόλεμος της Ρωσίας πυροδότησε επίσης αλλαγές στην ευρωπαϊκή αρχιτεκτονική ασφάλειας. Τον Μάρτιο η ΕΕ ενέκρινε τη στρατηγική πυξίδα για την ενίσχυση της θέσης της στον τομέα της ασφάλειας και της άμυνας έως το 2030 (βλ. κεφάλαιο 8).

Επιπλέον, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή παρουσίασε ένα ρηξικέλευθο σχέδιο, το REPowerEU, για να συμβάλει στον τερματισμό της εξάρτησης της ΕΕ από τα ρωσικά ορυκτά καύσιμα (βλ. κεφάλαιο 2).

Μετά την ιστορική απόφαση του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου τον Ιούνιο του 2022, η ΕΕ χορήγησε καθεστώς υποψήφιας χώρας στην Ουκρανία (βλ. κεφάλαιο 8).

Αλληλεγγύη προς την Ουκρανία

Άμεση και συντονισμένη αντίδραση

Η ΕΕ αντέδρασε γρήγορα στον επιθετικό πόλεμο της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας. Επιδεικνύοντας πραγματική αλληλεγγύη με τα κράτη μέλη της, η ΕΕ ενέκρινε το 2022 περισσότερα από 200 μέτρα για την αντιμετώπιση της εισβολής. Η απάντησή της είχε τρεις άξονες: απομόνωση τη Ρωσία και την υποχρέωσε να λογοδοτήσει για τον επιθετικό πόλεμο, την εισβολή και τις παραβιάσεις του διεθνούς ανθρωπιστικού δικαίου, συμπεριλαμβανομένων των εγκλημάτων πολέμου·

επέβαλε άνευ προηγουμένου κυρώσεις που έχουν στόχο να πλήξουν την οικονομία της Ρωσίας και την ικανότητά της να συνεχίσει τον επιθετικό πόλεμο· και προσέφερε ευρεία στήριξη στην Ουκρανία. Η ΕΕ διέκοψε επίσης τη συνεργασία της με τις ρωσικές αρχές, ενώ συνέχισε να παρέχει στήριξη στην κοινωνία των πολιτών, στους υπερασπιστές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και στα ανεξάρτητα μέσα ενημέρωσης στη χώρα αυτή.

Από τα αριστερά προς τα δεξιά: ο κ. Άντρζεϊ Ντούντα, πρόεδρος της Πολωνίας, η κ. Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν, πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, και ο κ. Χιου Έβανς, συνιδρυτής και διευθύνων σύμβουλος του οργανισμού Global Citizen, στην παγκόσμια εκδήλωση δωρητών «Stand Up For Ukraine» (Στηρίζουμε την Ουκρανία), ανάκτορο Μπελβεντέρε, Βαρσοβία, Πολωνία, 9 Απριλίου 2022

Τον Απρίλιο όλος ο κόσμος ενώθηκε σε ένδειξη αλληλεγγύης και συγκέντρωσε 9,1 δισ. ευρώ για τα άτομα που προσπαθούσαν να ξεφύγουν από τη ρωσική εισβολή. Το ποσό αυτό περιλάμβανε 1 δισ. ευρώ από τον προϋπολογισμό της ΕΕ και άλλο 1 δισ. ευρώ από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης. Ανταποκρινόμενες σε έκκληση του προέδρου της Ουκρανίας κ. Βολοντίμιρ Ζελένσκι, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και η καναδική κυβέρνηση, σε συνεργασία με τη διεθνή οργάνωση προάσπισης των συμφερόντων του πολίτη Global Citizen, διοργάνωσαν την εκδήλωση δωρητών «Stand Up for Ukraine» (Στηρίζουμε την Ουκρανία). Σε αναγνώριση της γενναιοδωρίας του πολωνικού λαού έναντι των προσφύγων, η εκδήλωση δωρητών πραγματοποιήθηκε στη Βαρσοβία, με τη συμμετοχή του προέδρου της Πολωνίας κ. Άντρζεϊ Ντούντα.

Στο πλαίσιο της προσέγγισης «Ομάδα Ευρώπη», η ΕΕ, τα κράτη μέλη της και τα χρηματοπιστωτικά της ιδρύματα είχαν κινητοποιήσει από κοινού έως το τέλος του 2022 περίπου 50 δισ. ευρώ συνολικά για τη στήριξη της Ουκρανίας, σε μια σαφή εκδήλωση αλληλεγγύης προς τον ουκρανικό λαό. Στην κινητοποίηση αυτή περιλαμβάνεται μια άνευ προηγουμένου δέσμη στήριξης ύψους έως 18 δισ. ευρώ με τη μορφή δανείων με ευνοϊκούς όρους, με την Επιτροπή να δανείζεται —εξ ονόματος της ΕΕ— τα κεφάλαια αυτά από τις διεθνείς κεφαλαιαγορές και να τα καταβάλλει σε τακτικές δόσεις το 2023.

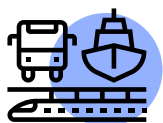
Με αυτή τη συνδρομή η Ουκρανία θα είναι σε θέση να αντιμετωπίσει τις πιεστικές βραχυπρόθεσμες χρηματοδοτικές ανάγκες της, να διατηρήσει τις βασικές λειτουργίες του κράτους, να διασφαλίσει τη μακροοικονομική σταθερότητα και να αποκαταστήσει τις υποδομές ζωτικής σημασίας που καταστρέφονται από τον επιθετικό πόλεμο της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας. Ανάλογη στήριξη θα πρέπει να παράσχουν και άλλοι διεθνείς εταίροι έτσι ώστε να καλυφθεί το σύνολο του χρηματοδοτικού κενού της Ουκρανίας.

Συνολική στήριξη για την Ουκρανία που κινητοποιήθηκε το 2022

- **19,7 δισ. ευρώ** σε χρηματοδοτική συνδρομή, δημοσιονομική στήριξη και ανθρωπιστική βοήθεια, από τον προϋπολογισμό της ΕΕ και απευθείας από τα κράτη μέλη της
- Πακέτο ύψους **18 δισ. ευρώ** για τη στήριξη της οικονομίας της Ουκρανίας
- **3,1 δισ. ευρώ** σε στρατιωτική βοήθεια στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού για την Ειρήνη και περίπου **7 δισ. ευρώ** απευθείας από τα κράτη μέλη της ΕΕ (*)

(*) Η στήριξη από τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό για την Ειρήνη και η άμεση στήριξη από τα κράτη μέλη δεν αποτελούν μέρος του προϋπολογισμού της ΕΕ.

Κύρια μέτρα που λήφθηκαν το 2022 για να μπορέσουν οι ουκρανικές επιχειρήσεις και ο ουκρανικός λαός να επωφεληθούν από την ενιαία αγορά της ΕΕ

Οι διάδρομοι αλληλεγγύης ΕΕ-Ουκρανίας δημιούργησαν νέες διαδρομές εφοδιαστικής για τη σύνδεση της Ουκρανίας με εμπορικούς εταίρους απ' όλο τον κόσμο μέσω σιδηροδρομικών, οδικών και εσωτερικών πλωτών οδών. Οι διάδρομοι αυτοί αποτελούν ανάσα ζωής για την ουκρανική οικονομία, επιστρέφοντας πάνω από 15 δισ. ευρώ ως ζωτικής σημασίας εισόδημα σε Ουκρανούς γεωργούς και επιχειρήσεις και βοηθώντας την Ουκρανία να εξαγάγει τα αγαθά της, κυρίως τα σιτηρά, για την ενίσχυση της επισιτιστικής ασφάλειας στις αναπτυσσόμενες χώρες (βλ. κεφάλαιο 8). Έχουν επίσης επιτρέψει στην Ουκρανία να εισαγάγει ό,τι χρειάζεται, από ανθρωπιστική βοήθεια έως ζωοτροφές και λιπάσματα.

Η πλατφόρμα για την ανθεκτικότητα της αλυσίδας εφοδιασμού και η πλατφόρμα για την αντιστοίχιση των διαδρόμων αλληλεγγύης ΕΕ-Ουκρανίας και των επιχειρήσεων βοήθησαν ουκρανικές και ευρωπαϊκές επιχειρήσεις να αντιμετωπίσουν τις διαταραχές που προκλήθηκαν στις διεθνείς αλυσίδες εφοδιασμού και να βρουν λύσεις για την εξαγωγή γεωργικών προϊόντων από την Ουκρανία.

Οι ευρωπαϊκοί διάδρομοι μεταφορών επεκτάθηκαν ώστε να συμπεριλάβουν τη Μολδαβία και την Ουκρανία με στόχο τη βελτίωση των μεταφορικών συνδέσεων με την ΕΕ. Και οι δύο χώρες θα έχουν πρόσβαση στον μηχανισμό «Συνδέοντας την Ευρώπη», ο οποίος μπορεί να χρησιμοποιηθεί για τη στήριξη διασυνοριακών έργων με σκοπό την εξάλειψη των σημείων συμφόρησης.

Οι συμφωνίες της ΕΕ με τη Μολδαβία και την Ουκρανία θα συμβάλουν επίσης στη διευκόλυνση της διασυνοριακής μεταφοράς αγαθών.

Νέοι κανόνες διασφάλισαν ότι όλες οι ουκρανικές εισαγωγές θα μπορούν να εισέρχονται στην ΕΕ χωρίς δασμούς και χωρίς ποσοστώσεις. Ανεστάλησαν όλοι οι εμπορικοί περιορισμοί που είχαν επιβληθεί στην Ουκρανία πριν από τον πόλεμο, όπως τα μέτρα αντιντάμπινγκ και τα μέτρα διασφάλισης.

Κοινές κατευθυντήριες γραμμές επέτρεψαν στις αρχές των κρατών μελών να διασφαλίσουν την ταχεία, δίκαιη και ευέλικτη αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων των ατόμων που εγκαταλείπουν την Ουκρανία.

Οι νέοι κανόνες επιτρέπουν στους Ουκρανούς που έχουν καταφύγει στις διάφορες χώρες της ΕΕ να συνεχίσουν να χρησιμοποιούν τις ουκρανικές άδειες οδήγησης στην ΕΕ, και μείωσαν τις απαιτήσεις για τους επαγγελματίες οδηγούς.

Η Μολδαβία και η Ουκρανία συνγχρονίστηκαν με το ηπειρωτικό ευρωπαϊκό δίκτυο ηλεκτρικής ενέργειας. Η Ουκρανία θα επωφεληθεί επίσης από την από κοινού αγορά αερίου, υδρογονάνθρακα φυσικού αερίου και υδρογόνου της ΕΕ (βλ. κεφάλαιο 2).

Οι φορείς εκμετάλλευσης της ΕΕ και της Ουκρανίας προσέφεραν προσιτές ή δωρεάν κλήσεις και χρήση του διαδικτύου στους πρόσφυγες, καθώς και δωρεάν κάρτες SIM με κινητές υπηρεσίες στους Ουκρανούς στην Ευρώπη.

Η ΕΕ κινητοποίησε 25 εκατ. ευρώ για να αυξήσει την κυβερνοανθεκτικότητα και την ψηφιακή ανθεκτικότητα της Ουκρανίας στο πλαίσιο της δέσμης μέτρων έκτακτης ανάγκης ύψους 330 εκατ. ευρώ.

Κυρώσεις της ΕΕ

Από τον Μάρτιο του 2014 η ΕΕ επιβάλλει σταδιακά κυρώσεις κατά της Ρωσίας, αρχικά ως αντίδραση στην παράνομη προσάρτηση της Κριμαίας και της Σεβαστούπολης και στη σκόπιμη αποσταθεροποίηση της Ουκρανίας.

Στις 23 Φεβρουαρίου 2022 η ΕΕ επέκτεινε τις κυρώσεις ως απάντηση στην επίσημη αναγνώριση εκ μέρους της Ρωσίας των μη ελεγχόμενων από την κυβέρνηση της Ουκρανίας περιοχών των περιφερειών Ντονέτσκ και Λουχάνσκ και στην αποστολή ρωσικών ένοπλων δυνάμεων εκεί. Μετά τις 24 Φεβρουαρίου, ως απάντηση στον επιθετικό πόλεμο της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας και στην παράνομη προσάρτηση τεσσάρων ακόμη ουκρανικών εδαφών μετά από εικονικά «δημοψηφίσματα», η ΕΕ επέβαλε περαιτέρω κυρώσεις. Συνολικά, έως το τέλος του 2022 είχαν εγκριθεί εννέα δέσμες περιοριστικών μέτρων.

Η ΕΕ όχι μόνο αύξησε τον συνολικό αριθμό των Ρώσων και των ρωσικών οντοτήτων που περιλαμβάνονται στον κατάλογο κυρώσεων, που υπερβαίνουν πλέον τους 1 500, αλλά έλαβε και πρωτοφανή μέτρα για ένα ευρύ φάσμα οικονομικών τομέων, από το εμπόριο, τις μεταφορές και την τεχνολογία έως την ενέργεια, την άμυνα και τις χρηματοοικονομικές υπηρεσίες. Αυτό έγινε με σκοπό να πληγεί η Ρωσία, ως αντίποινα για τις ενέργειές της, και να μειωθεί βαθμιαία η ικανότητά της να συνεχίσει την επίθεσή. Για παράδειγμα, η ΕΕ περιόρισε τις εξαγωγές βασικών τεχνολογιών και αγαθών στη Ρωσία και απαγόρευσε την εισαγωγή αγαθών που αποφέρουν σημαντικά έσοδα στη Ρωσία.

Η ΕΕ εμπόδισε επίσης την πρόσβαση της Ρωσίας στις κεφαλαιαγορές της Ένωσης, για παράδειγμα επιβάλλοντας δέσμευση περιουσιακών στοιχείων και απαγορεύσεις χρηματοδότησης σε ορισμένες ρωσικές τράπεζες, αποκλείοντας ορισμένες τράπεζες από το δίκτυο SWIFT και περιορίζοντας την πρόσβαση σε ζωτικής σημασίας υποδομές των χρηματοπιστωτικών αγορών. Η απαγόρευση των συναλλαγών με την Κεντρική Τράπεζα της Ρωσίας σημαίνει ότι η Τράπεζα δεν έχει πλέον πρόσβαση στα περιουσιακά στοιχεία που έχει αποθηκεύσει σε κεντρικές τράπεζες και ιδιωτικά ιδρύματα στην ΕΕ.

Οι πολίτες υποστηρίζουν την αντίδραση της ΕΕ στον επιθετικό πόλεμο της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας

Τα μέτρα που έλαβε η ΕΕ ως αντίδραση στον επιθετικό πόλεμο της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας έτυχαν ευρείας υποστήριξης από τους πολίτες. Για παράδειγμα, οι Ευρωπαίοι επιδοκίμασαν έντονα την παροχή ανθρωπιστικής στήριξης (88 %) και υποδέχτηκαν τα άτομα που προσπαθούσαν να ξεφύγουν από τον πόλεμο (82 %). Τη στιγμή της έρευνας, 7 στους 10 Ευρωπαίους τάσσονταν υπέρ της επιβολής οικονομικών κυρώσεων στη ρωσική κυβέρνηση, αλλά και σε εταιρείες και ιδιώτες (71 %), και επίσης υπέρ της αποστολής οικονομικής στήριξης στην Ουκρανία (70 %).

Πηγή: Έκτακτο Ευρωβαρόμετρο 514, Δεκέμβριος 2022.

Η ΕΕ απαγόρευσε επίσης στα κρατικά ρωσικά μέσα ενημέρωσης να εκπέμπουν στην ΕΕ, με σκοπό την αντιμετώπιση της εσφαλμένης πληροφόρησης και της παραπληροφόρησης. Επιπλέον, έκλεισε τον εναέριο χώρο και τους λιμένες της σε ρωσικά αεροσκάφη και πλοία, αντίστοιχα, και επέβαλε απαγόρευση στους ρωσικούς οδικούς μεταφορείς. Άλλα μέτρα ήταν η απαγόρευση των θαλάσσιων εισαγωγών αργού πετρελαίου από τη Ρωσία, η επιβολή παγκόσμιου ανώτατου ορίου τιμών για το πετρέλαιο, που συμφωνήθηκε με τους εταίρους της G7, και η απαγόρευση εισαγωγών όλων των μορφών ρωσικού άνθρακα.

Οι κυρώσεις που επιβλήθηκαν από την ΕΕ και από χώρες σε ολόκληρο τον κόσμο έχουν αρχίσει να αποδυναμώνουν την οικονομική βάση της Ρωσίας, στερώντας της κρίσιμες τεχνολογίες και αγορές και περιορίζοντας την ικανότητά της να διεξάγει πόλεμο. Η μελλοντική οικονομική ανάπτυξη της Ρωσίας αναμένεται να είναι σημαντικά βραδύτερη από ό,τι σε άλλες αναδυόμενες αγορές, αναπτυσσόμενες οικονομίες και προηγμένες οικονομίες.

Οικονομικά μέτρα

- Απαγόρευση της παροχής υπηρεσιών χρηματοπιστωτικών μηνυμάτων (κυρίως SWIFT) σε 10 ρωσικές τράπεζες
- Περιορισμοί στην πρόσβαση της Ρωσίας στις κεφαλαιαγορές και τις χρηματοπιστωτικές αγορές της ΕΕ
- Απαγόρευση συναλλαγών με την Κεντρική Τράπεζα της Ρωσίας και τη Ρωσική Τράπεζα Περιφερειακής Ανάπτυξης
- Απαγόρευση της προμήθειας τραπεζογραμματίων ευρώ στη Ρωσία
- Απαγόρευση των συναλλαγών με ρωσικές κρατικές οντότητες
- Απαγόρευση παροχής υπηρεσιών αξιολόγησης της πιστοληπτικής ικανότητας σε ρωσικές οντότητες
- Απαγόρευση της παροχής κρυπτοπορτοφολιών

Καμία από τις κυρώσεις που ενέκρινε η ΕΕ κατά της Ρωσίας δεν είχε ως στόχο το εμπόριο γεωργικών προϊόντων και τροφίμων μεταξύ Ρωσίας και τρίτων χωρών, ούτε εμπόδισε την προμήθεια ιατρικού εξοπλισμού ή φαρμάκων για τον γενικό πληθυσμό.

Διπλωματικά μέτρα

Αναστολή των διατάξεων για τη διευκόλυνση της έκδοσης θεωρήσεων για Ρώσους διπλωμάτες και άλλους Ρώσους αξιωματούχους και επιχειρηματίες

Περιορισμοί στα μέσα ενημέρωσης

Αναστολή της ραδιοτηλεοπτικής μετάδοσης στην ΕΕ των κρατικών μέσων ενημέρωσης:

→ Sputnik	→ NTV / NTV Mir
→ Russia Today	→ Pervyi Kanal
→ RTR Planeta	→ Rossiya 1
→ Russia 24	→ REN TV
→ TV Centre International	

Παράλληλα, το καθεστώς κυρώσεων της ΕΕ όσον αφορά τη Λευκορωσία επεκτάθηκε ως απάντηση στην εμπλοκή της χώρας στον επιθετικό πόλεμο της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας. Πρόκειται για μια σειρά χρηματοπιστωτικών, οικονομικών και εμπορικών μέτρων. Οι οικονομικές κυρώσεις κατά της Λευκορωσίας αφορούσαν περίπου το 60 % των εξαγωγών της Λευκορωσίας προς την ΕΕ. Δεδομένου ότι οι κυρώσεις τέθηκαν σε ισχύ τον Μάρτιο, έως το τέλος του 2022 οι εξαγωγές της Λευκορωσίας στην ΕΕ είχαν μειωθεί κατά 65 % σε σύγκριση με την ίδια περίοδο του προηγούμενου έτους. Επίσης, τέσσερις λευκορωσικές τράπεζες αποκλείστηκαν από το σύστημα SWIFT.

Η Επιτροπή συγκρότησε την ειδική ομάδα «Δέσμευση και κατάσχεση», για να διασφαλίσει την αποδοτική

εφαρμογή των κυρώσεων της ΕΕ κατά προσώπων και εταιρειών της Ρωσίας και της Λευκορωσίας που περιλαμβάνονται στον κατάλογο και να διερευνήσει πιθανή σύνδεση των περιουσιακών στοιχείων τους με εγκληματικές δραστηριότητες. Έως το τέλος του 2022, η ΕΕ είχε δεσμεύσει πάνω από 20 δισ. ευρώ σε ρωσικά περιουσιακά στοιχεία.

Τον Νοέμβριο το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης συμφώνησε να επεκτείνει τον κατάλογο των «ευρωεγκληματών» του άρθρου 83 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης ώστε να συμπεριληφθεί η παραβίαση των κυρώσεων της ΕΕ. Μετά την απόφαση, η Επιτροπή πρότεινε οδηγία σχετικά με τον ορισμό των ποινικών αδικημάτων και των κυρώσεων για παραβίαση περιοριστικών μέτρων της ΕΕ.

Καταπολέμηση της παραπληροφόρησης

Το 2022 η ΕΕ συνέχισε τις προσπάθειές της για την ανάπτυξη εργαλείων με σκοπό την επιβολή πολιτικού, οικονομικού και σχετικού με τη φήμη τιμήματος στους υπεύθυνους για επιβλαβείς παρεμβάσεις και χειραγώγηση πληροφοριών, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που θέτουν στο στόχαστρό τους εκλογές και περιβάλλοντα ανοικτών μέσων ενημέρωσης.

Η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης προέβη, μέσω ενισχυμένης επικοινωνίας και του ιστότοπου [EUvsDisinfo](#), στην παρακολούθηση, την ανάλυση και την αποκάλυψη της παραπληροφόρησης και της χειραγώγησης πληροφοριών από τη ρωσική κυβέρνηση.

Η ΕΕ επέκτεινε την άμεση στήριξη στις προσπάθειες στρατηγικής επικοινωνίας της Ουκρανίας και συνεργάστηκε στενά με διεθνείς και άλλους εταίρους που συμμερίζονται τις ίδιες απόψεις, ιδίως με την G7 και το NATO, για να αντικρούσει την πολεμική προπαγάνδα. Το δίκτυο της Επιτροπής κατά της παραπληροφόρησης παρακολούθησε και ανέλυσε ψευδή αφηγήματα και συνέστησε δράσεις και

αντι-αφηγήματα σε εβδομαδιαίες εκθέσεις που κατάρτισε η Επιτροπή.

Η ΕΕ συνεργάζεται στενά με διαδικτυακές πλατφόρμες και άλλα ενδιαφερόμενα μέρη για την καταπολέμηση της παραπληροφόρησης. Από το 2018 ο Κώδικας δεοντολογίας για την παραπληροφόρηση λειτουργεί ως εργαλείο για την επίτευξη συμφωνίας των παραγόντων του κλάδου σχετικά με πρότυπα αυτορύθμισης για την καταπολέμηση της παραπληροφόρησης. Τον Ιούνιο του 2022, 34 συμβαλλόμενοι (μεγάλες διαδικτυακές πλατφόρμες, τόσο αναδυόμενες όσο και εξειδικευμένες, παράγοντες του διαφημιστικού κλάδου, ελεγκτές γεγονότων, ερευνητικοί οργανισμοί και οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών) υπέγραψαν μια ενισχυμένη έκδοση του κώδικα. Ο αναθεωρημένος κώδικας στοχεύει να περιορίσει τα οικονομικά κίνητρα για τη διάδοση παραπληροφόρησης, να διασφαλίσει τη διαφάνεια της πολιτικής διαφήμισης και να ενδυναμώσει την κοινότητα των ελεγκτών γεγονότων.

Αντιμετώπιση της ανθρωπιστικής κρίσης

Από την έναρξη του επιθετικού πολέμου της Ρωσίας, οι ανθρωπιστικές ανάγκες στην Ουκρανία έχουν αυξηθεί σε πρωτοφανή επίπεδα. Έως το τέλος του 2022, πάνω από 13 εκατομμύρια άνθρωποι στη χώρα είχαν λάβει ανθρωπιστική βοήθεια. Από το συνολικό ποσό της χρηματοδοτικής συνδρομής για την Ουκρανία, 485 εκατ. ευρώ διατέθηκαν σε προγράμματα ανθρωπιστικής βοήθειας για αμάχους που επλήγησαν από την ένοπλη σύγκρουση και 38 εκατ. ευρώ στη Μολδαβία, η οποία επλήγη επίσης σοβαρά από τον πόλεμο. Η ανθρωπιστική χρηματοδότηση από την ΕΕ παρείχε ζωτικής σημασίας στήριξη, συμπεριλαμβανομένης της πρόσβασης σε βασικά αγαθά και υπηρεσίες, όπως εκπαίδευση, υγειονομική περίθαλψη και τρόφιμα. Άλλα 200 εκατ. ευρώ χορηγήθηκαν για τη στήριξη των εκτοπισθέντων στην Ουκρανία.

Η πρώτη προτεραιότητα της ΕΕ ήταν η προστασία των Ουκρανών αμάχων. Σε συνεργασία με τις ουκρανικές αρχές πολιτικής προστασίας, η Επιτροπή ξεκίνησε τη μεγαλύτερη και πιο περίπλοκη επιχείρηση στην ιστορία του μηχανισμού πολιτικής προστασίας της ΕΕ, προκειμένου να διασφαλίσει την παροχή εξαιρετικά επείγουσας μη χρηματικής βοήθειας στην Ουκρανία και στις γειτονικές χώρες, καθώς και την απομάκρυνση όσων προσπαθούσαν να ξεφύγουν από την ένοπλη σύγκρουση. Έως το τέλος του έτους, η αξία των σχεδόν 78 000 τόνων βοήθειας που παρασχέθηκαν από τα κράτη μέλη της ΕΕ και τρίτες χώρες που συνεισφέρουν στον μηχανισμό, σε συνδυασμό με τη βοήθεια από τα αποθέματα του rescEU, ανήλθε σε περίπου μισό δισεκατομμύριο ευρώ.

Ο κ. Γάνες Λέναρτσις, Ευρωπαϊός επίτροπος Διαχείρισης Κρίσεων (στο κέντρο), συμμετέχει σε επιχείρηση υγειονομικής εκκένωσης στο αεροδρόμιο του Ζέσουφ, Πολωνία, 10 Ιουνίου 2022.

Το πρώτο αεροσκάφος υγειονομικής εκκένωσης rescEU τίθεται σε υπηρεσία για να βοηθήσει στη μεταφορά Ουκρανών ασθενών, Ζέσουφ, Πολωνία, 22 Μαρτίου 2022.

Η Επιτροπή, μαζί με τα κράτη μέλη και το Περιφερειακό Γραφείο για την Ευρώπη του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας, δημιούργησε κόμβους διαλογής στα σύνορα της Ουκρανίας και στα κράτη μέλη που επλήγησαν περισσότερο για την επιτάχυνση της μετεγκατάστασης και των ιατρικών μεταφορών. Στην αρχή του πολέμου, Ευρωπαίοι μεταφορείς προσέφεραν στους πρόσφυγες από την Ουκρανία δωρεάν μεταφορά στις ευρωπαϊκές χώρες.

Ο μηχανισμός πολιτικής προστασίας της ΕΕ συντόνισε τις διακομιδές Ουκρανών αμάχων και ασθενών από τις τάξεις του στρατού που έχρηζαν συνεχούς θεραπείας ή επείγουσας ιατρικής βοήθειας σε χώρες της ΕΕ και στη Νορβηγία. Η Επιτροπή δημιούργησε εφοδιαστικούς κόμβους για τη διοχέτευση της ευρωπαϊκής βοήθειας και τη στήριξη των εταιρών στον τομέα της ανθρωπιστικής βοήθειας επιτόπου. Μεταξύ αυτών περιλαμβάνονταν ιατρικοί κόμβοι στη Γασόνκα της Πολωνίας, στο Ιάσιο της Ρουμανίας και στο Κόσιτσε της Σλοβακίας, που δημιουργήθηκαν

για να εξασφαλίσουν την εκκένωση των ασθενών, προετοιμαζόμενοι παράλληλα για μεγάλη εισροή ασθενών από χώρες που συνορεύουν με την ΕΕ. Οι επιχειρήσεις εκκένωσης υποστηρίχθηκαν από το νέο σχέδιο υγειονομικής εκκένωσης rescEU, που χρηματοδοτήθηκε από την ΕΕ και φιλοξενείται από τη Νορβηγία. Έως το τέλος του έτους περισσότεροι από 1 670 ασθενείς είχαν μεταφερθεί σε νοσοκομεία σε 19 ευρωπαϊκές χώρες.

Σε μια μοναδική επίδειξη ευρωπαϊκής αλληλεγγύης προς την Ουκρανία και τον λαό της, και τα 27 κράτη μέλη, μαζί με τη Βόρεια Μακεδονία, τη Νορβηγία και την Τουρκία, προσέφεραν βοήθεια στο πλαίσιο του μηχανισμού πολιτικής προστασίας της ΕΕ σε όλη τη διάρκεια του έτους. Δημιουργήθηκε ένα πρόσθετο απόθεμα ειδών επείγουσας ανάγκης, όπως ιατρικός εξοπλισμός και προσωρινά καταφύγια, για τη συγκέντρωση των αντικειμένων που δωρίζονται από ιδιωτικές εταιρείες.

Παροχή ζωτικής βοήθειας στην Ουκρανία

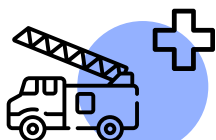

30 χώρες προσέφεραν τη βοήθειά τους

Περισσότεροι από **77 500** τόνοι σε δωρεές (μη χρηματική βοήθεια)

185 ασθενοφόρα

125 πυροσβεστικά οχήματα

129 βαρέα οχήματα-μηχανήματα

33 πλωτές και προκατασκευασμένες γέφυρες (γέφυρες bailey)

1 260 ηλεκτρογεννήτριες

1 105 μετασχηματιστές

Η κ. Κάντρι Σίμσον, Ευρωπαϊκή επίτροπος Ενέργειας (αριστερά), και ο κ. Χέρμαν Χαλουστσένκο, υπουργός Ενέργειας της Ουκρανίας, στο κέντρο του Κιέβου, Ουκρανία, 1η Νοεμβρίου 2022

Ο επιθετικός πόλεμος της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας άσκησε επίσης πίεση στα συστήματα υγείας των κρατών μελών, τα οποία παρείχαν υγειονομική περίθαλψη στους εκτοπισθέντες στην ΕΕ. Βάσει συμφωνίας με την ΕΕ, η Διεθνής Ομοσπονδία των Εταιρειών του Ερυθρού Σταυρού και της Ερυθράς Ημισελήνου ήταν σε θέση να παρέχει ψυχική και συναισθηματική στήριξη στους εκτοπισθέντες στην Ουκρανία, στην ΕΕ και σε χώρες του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου.

Ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Φαρμάκων και η Αρχή Ετοιμότητας και Αντιμετώπισης Καταστάσεων Έκτακτης Υγειονομικής Ανάγκης της Επιτροπής παρακολουθούσαν στενά τις προμήθειες βασικών φαρμάκων και ιατρικού εξοπλισμού, συμπεριλαμβανομένων των παιδιατρικών εμβολίων και εμβολίων για άλλες λοιμώδεις νόσους, έτσι ώστε να αποτρέψουν πιθανά προβλήματα στην αλυσίδα εφοδιασμού. Πρόσθετη στήριξη, με τη μορφή επιτήρησης των λυμάτων για διάφορους παθογόνους παράγοντες, παρασχέθηκε επίσης στα κράτη μέλη που φιλοξενούν πρόσφυγες. Η Επιτροπή συντόνισε τις δράσεις αυτές από κοινού με διεθνείς εταίρους, όπως ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας.

Η επίμονη στόχευση των ενεργειακών υποδομών της Ουκρανίας από τη Ρωσία επηρέασε σοβαρά το ενεργειακό σύστημα της χώρας. Η ΕΕ, μαζί με τα κράτη μέλη της και ιδιωτικές εταιρείες, παρέδωσε στην Ουκρανία ενεργειακό εξοπλισμό έκτακτης ανάγκης αξίας αρκετών εκατομμυρίων ευρώ. Επιπλέον, συγκεντρώθηκαν 32 εκατ. ευρώ για την κάλυψη των πλέον επείγουσών αναγκών μέσω του Ταμείου Ενεργειακής Στήριξης της Ουκρανίας, που συστάθηκε από την Ενεργειακή Κοινότητα μετά από αίτημα της Επιτροπής. Τον Δεκέμβριο η πρόεδρος κ. φον ντερ Λάιεν ανακοίνωσε ότι η ΕΕ θα κινητοποιήσει περίπου 30 εκατ. ευρώ για την αγορά έως και 30 εκατομμυρίων λαμπτήρων εξοικονόμησης ενέργειας για την Ουκρανία.

Η ΕΕ χορήγησε επίσης περισσότερα από 40 εκατ. ευρώ για χημικά, βιολογικά, ραδιολογικά και πυρηνικά αντίμετρα και εξοπλισμό από τα αποθέματα του rescEU, και διέθεσε 13 εκατ. ευρώ για την αποκατάσταση εργαστηρίων που υπέστησαν ζημιές από τη ρωσική κατοχή στο Τσερνόμπιλ.

Υποδοχή όσων προσπαθούν να ξεφύγουν από την ένοπλη σύρραξη

Για πρώτη φορά στα χρονικά και με πρωτοφανή ταχύτητα, στις 4 Μαρτίου η ΕΕ ενεργοποίησε την οδηγία για την προσωρινή προστασία, με σκοπό την παροχή γρήγορης και αποτελεσματικής βοήθειας. Παράλληλα με την προστασία σε όσους προσπαθούν να ξεφύγουν από τον επιθετικό πόλεμο της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας, συμπεριλαμβανομένης της παροχής σαφούς νομικού καθεστώτος και άδειας διαμονής σε κράτος μέλος της, η ΕΕ παρείχε επίσης πρόσβαση σε σχολική εκπαίδευση, κοινωνική πρόνοια, θέσεις εργασίας, ιατρική περίθαλψη και στέγαση.

Η Επιτροπή δημιούργησε την πλατφόρμα αλληλεγγύης της ΕΕ που έχει τον ρόλο κεντρικού κόμβου για την παρακολούθηση των αναγκών και τον συντονισμό της επιχειρησιακής απόκρισης. Η πλατφόρμα, η οποία

είναι επίσης διαθέσιμη στην ουκρανική και τη ρωσική γλώσσα, έδωσε τη δυνατότητα στα κράτη μέλη της ΕΕ να ανταλλάξουν βασικές πληροφορίες σχετικά με την επακόλουθη άφιξη εκατομμυρίων εκτοπισθέντων σε ευρωπαϊκές χώρες. Τον Μάρτιο η Επιτροπή παρουσίασε σχέδιο 10 σημείων για την ενίσχυση του ευρωπαϊκού συντονισμού όσον αφορά την υποδοχή προσφύγων.

Η Επιτροπή άρχισε επίσης εκστρατεία επικοινωνίας για την ενημέρωση των προσφύγων σχετικά με τα δικαιώματά τους και τις αξιόπιστες πηγές πληροφόρησης κατά τον ερχομό τους στην ΕΕ. Έως το τέλος του 2022, είχαν καταχωριστεί επισήμως για προσωρινή προστασία στα κράτη μέλη περίπου 4,5 εκατομμύρια άτομα.

© Unicef, 2022

Η κ. Αναστασία Κονοβάλοβα εγκατέλειψε την Οδησσο της Ουκρανίας για το Βουκουρέστι της Ρουμανίας, όπου τώρα διδάσκει στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση παιδιά από την Ουκρανία.

500 000 παιδιά από την Ουκρανία ξεκίνησαν το σχολικό έτος 2022/2023 στην ΕΕ.

Εκπαίδευση σε περίοδο συγκρούσεων

Ο επιθετικός πόλεμος της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας έχει πλήξει σοβαρά το εκπαιδευτικό της σύστημα, επηρεάζοντας μαθητές, εκπαιδευτικούς και διοικητικές και σχολικές εγκαταστάσεις, χιλιάδες εκ των οποίων υπέστησαν ζημιές. Με την υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η Unicef παρέιχε σχολικά είδη και διοργάνωσε κατάρτιση για εκπαιδευτικούς σχετικά με την εκπαίδευση σε δεξιότητες ζωής και τη συναισθηματική στήριξη.

Σύμφωνα με εκτιμήσεις της ΕΕ, περίπου το ένα τρίτο των προσφύγων από την Ουκρανία ήταν παιδιά σχολικής ηλικίας. Τα παιδιά αυτά έχουν τα ίδια δικαιώματα και την ίδια προστασία που απολαμβάνουν τα παιδιά που είναι πολίτες της ΕΕ. Κατά την έναρξη του νέου σχολικού έτους τον Σεπτέμβριο, εντάχθηκαν στα σχολικά συστήματα σε 20 κράτη μέλη περίπου μισό εκατομμύριο παιδιά από την Ουκρανία.

Η Επιτροπή στήριξε τα εθνικά εκπαιδευτικά συστήματα παρέχοντας ένα πρακτικό εγχειρίδιο για το σχολικό έτος 2022/2023, καθώς και κατευθυντήριες γραμμές όσον αφορά την ταχεία αναγνώριση των ουκρανικών ακαδημαϊκών προσόντων, τη μάθηση από ομοτίμους, τις διαδικτυακές πλατφόρμες και τις ευέλικτες ρυθμίσεις χρηματοδότησης στο πλαίσιο του προγράμματος Erasmus+, το οποίο στηρίζει την εκπαίδευση, την κατάρτιση, τη νεολαία και τον αθλητισμό στην Ευρώπη.

© Unicef/UN0622380/Hofeiga

Τον Ιούνιο η Επιτροπή κάλεσε τα κράτη μέλη να επανεξετάσουν τις αιτήσεις τους για ενίσχυση για το σχολικό έτος 2022/2023 μέσω του προγράμματος για τα σχολεία της ΕΕ ώστε να συμπεριλάβουν τα εκτοπισμένα παιδιά από την Ουκρανία. Το πρόγραμμα υποστηρίζει τη διανομή φρούτων, λαχανικών, γάλακτος και ορισμένων γαλακτοκομικών προϊόντων σε μαθητές, από το νηπιαγωγείο έως τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Ως εκ τούτου, ανακατανεμήθηκαν συνολικά 2,9 εκατ. ευρώ στις χώρες αυτές.

Η Επιτροπή δρομολόγησε επίσης το πρόγραμμα MSCA4Ukraine, που χρηματοδοτήθηκε μέσω των δράσεων Marie Skłodowska-Curie, με προϋπολογισμό 25 εκατ. ευρώ για τη στήριξη των ερευνητών που προσπαθούν να ξεφύγουν από τον πόλεμο. Αυτό τους επέτρεψε να συνεχίσουν το έργο τους σε ακαδημαϊκά και άλλα ιδρύματα στα κράτη μέλη της ΕΕ και στις συνδεδεμένες χώρες του προγράμματος «Ορίζοντας Ευρώπη», διατηρώντας παράλληλα την επαφή τους με τις κοινότητες έρευνας και καινοτομίας στην Ουκρανία.

Το 2022 η ΕΕ διέθεσε 100 εκατ. ευρώ για την αποκατάσταση των ουκρανικών σχολείων που υπέστησαν ζημιές και δώρισε 14 εκατ. ευρώ για την αγορά και τη μεταφορά σχολικών λεωφορείων στην Ουκρανία. Η Επιτροπή διοργάνωσε επίσης εκστρατεία αλληλεγγύης, καλώντας δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς να δωρίσουν σχολικά λεωφορεία για την Ουκρανία. Έως τον Δεκέμβριο 240 λεωφορεία, που είχαν διοχετευθεί από τα κράτη μέλη της ΕΕ μέσω του μηχανισμού πολιτικής προστασίας της ΕΕ, βρίσκονταν καθ' οδόν προς την Ουκρανία.

BINTEO Οδηγώντας το μέλλον της Ουκρανίας

Στήριξη των κρατών μελών της ΕΕ

Η ΕΕ ενήργησε επίσης με ταχύτητα και επέδειξε αλληλεγγύη στηρίζοντας τα κράτη μέλη που υποδέχτηκαν και βρήκαν στέγη σε όσους εγκατέλειπαν την Ουκρανία, διαθέτοντας άμεσα 3,5 δισ. ευρώ από το μέσο REACT-EU (Συνδρομή στην Ανάκαμψη για τη Συνοχή και τις Περιφέρειες της Ευρώπης). Τα κράτη μέλη και οι περιφέρειές τους μπόρεσαν επίσης να ανακατευθύνουν την υφιστάμενη χρηματοδότηση στην παροχή βασικής υλικής βοήθειας, όπως τρόφιμα και είδη ένδυσης, μέσω της πρωτοβουλίας «Δράση συνοχής για τους πρόσφυγες στην Ευρώπη» (CARE). Για την περαιτέρω επέκταση της στήριξης αυτής, η Επιτροπή υπέβαλε τον Ιούνιο την πρόταση «Ευέλικτη βοήθεια για εδάφη» (FAST-CARE). Συνολικά, διατίθενται δυνητικά έως και 17 δισ. ευρώ στο πλαίσιο της CARE για την περίοδο 2014-2020 (συμπεριλαμβανομένου του REACT-EU που αναφέρεται παραπάνω) και έως 17 δισ. ευρώ στο πλαίσιο της FAST-CARE για την περίοδο 2021-2027.

Τα κονδύλια για τις εσωτερικές υποθέσεις για τις περιόδους 2014-2020 και 2021-2027 ήταν επίσης διαθέσιμα για τη στήριξη των κρατών μελών της ΕΕ στην υποδοχή όσων εγκατέλειπαν την Ουκρανία. Επιπλέον, διατέθηκαν 400 εκατ. ευρώ στα κράτη μέλη της πρώτης γραμμής για την κάλυψη του κόστους

στέγασης, τροφίμων και υγειονομικής περίθαλψης, καθώς και για τη διαχείριση των συνόρων.

Εννέα κράτη μέλη ζήτησαν συνδρομή από το Μέσο Τεχνικής Υποστήριξης της ΕΕ για την εφαρμογή της οδηγίας για την προσωρινή προστασία. Η συνδρομή περιλάμβανε την παροχή βοήθειας στα άτομα που εγκατέλειπαν την Ουκρανία για να βρουν εργασία στην ΕΕ και την προσαρμογή των αναλυτικών προγραμμάτων των σχολείων στις ανάγκες των Ουκρανών μαθητών.

Μετά την αναστολή των προγραμμάτων συνεργασίας με τη Ρωσία και τη σύμμαχό της Λευκορωσία, η ΕΕ μετέφερε 26,2 εκατ. ευρώ, τα οποία προβλεπόταν αρχικά να διατεθούν για έργα που θα υλοποιούνταν με τις δύο αυτές χώρες, σε δράσεις για την ενίσχυση της συνεργασίας των κρατών μελών με τη Μολδαβία και την Ουκρανία.

Η ΕΕ εισήγαγε επίσης αλλαγές στο νομικό πλαίσιο 15 προγραμμάτων διασυνοριακής και διακρατικής συνεργασίας που διαταράχθηκαν από τον πόλεμο. Οι αλλαγές αυτές έγιναν για να διασφαλιστεί ότι τα έργα που στηρίζουν τα κράτη μέλη και αποφέρουν οφέλη στους Ουκρανούς και τους Μολδαβούς πολίτες θα μπορούν να συνεχιστούν. Σε αυτά περιλαμβάνονταν έργα για τη στήριξη των προσφύγων.

FAST-CARE: στήριξη της πολιτικής συνοχής σε εδάφη και εταίρους που υποδέχονται Ουκρανούς πρόσφυγες

- **Πλήρης ευελιξία και απλούστευση** για όλα τα ταμεία συνοχής
- Το 30 % της χρηματοδότησης προορίζεται για τις τοπικές αρχές και τις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών
- **Ευελιξία στην υλοποίηση έργων που καθυστέρησαν** λόγω έλλειψης πρώτων υλών και εργατικού δυναμικού
- Απλουστευμένη στήριξη ύψους **100 ευρώ ανά πρόσφυγα ανά εβδομάδα για 26 εβδομάδες**
- Πρόσθετη **προχρηματοδότηση στον τομέα της συνοχής ύψους 3,5 δισ. ευρώ**

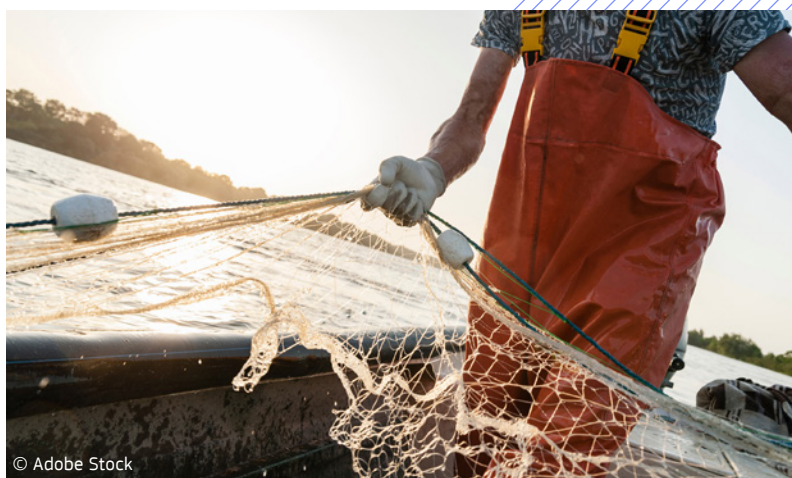
Παροχή βοήθειας σε γεωργούς και αλιείς

Στις δράσεις για τη στήριξη των γεωργών της ΕΕ που επλήγησαν περισσότερο από τον πόλεμο περιλαμβάνονταν έκτακτη δέσμη ενισχύσεων ύψους 500 εκατ. ευρώ. Οι γεωργοί της ΕΕ έλαβαν αυξημένη στήριξη μέσω ταμείων αγροτικής ανάπτυξης, γεγονός που επέτρεψε στα κράτη μέλη να καταβάλουν ένα εφάπαξ ποσό στους πληγέντες γεωργούς και στις πληγείσες επιχειρήσεις γεωργικών προϊόντων διατροφής. Επιπλέον, η προσωρινή χαλάρωση των κανόνων αμειψισποράς για την περίοδο 2022/2023, η οποία αποσκοπεί στη μεγιστοποίηση της παραγωγής σιτηρών, αναμένεται να επαναφέρει στην παραγωγή περίπου 1,5 εκατομμύρια εκτάρια.

Η εργαλειοποίηση εκ μέρους της Ρωσίας των ενεργειακών εξαγωγών της έχει επιδεινώσει τις ήδη δύσκολες συνθήκες στην αγορά λιπασμάτων, καθώς έρχεται να προστεθεί στην πανδημία COVID-19. Η κορύφωση των τιμών του φυσικού αερίου οδήγησε σε αύξηση του κόστους των αζωτούχων λιπασμάτων κατά περίπου 149 % τον Σεπτέμβριο του 2022, σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος. Ως απάντηση, η Επιτροπή παρουσίασε ευρύ φάσμα πρωτοβουλιών για τη διασφάλιση της διαθεσιμότητας και της οικονομικής προσιτότητας των λιπασμάτων στην

ΕΕ και παγκοσμίως. Τα μέτρα για τη στήριξη των γεωργών περιλάμβαναν στοχευμένη χρηματοδοτική βοήθεια, όπως ειδική συνδρομή δυνάμει του προσωρινού πλαισίου κρίσης για τις κρατικές ενισχύσεις, υποστήριξη εναλλακτικών λύσεων όσον αφορά τα λιπάσματα και εγκαίνιαση παρατηρητηρίου της αγοράς λιπασμάτων για την ενίσχυση της διαφάνειας.

Οι φορείς εκμετάλλευσης αλιείας και υδατοκαλλιέργειας της ΕΕ επλήγησαν και αυτοί σοβαρά από την αύξηση των τιμών της ενέργειας και των πρώτων υλών. Για να συνδράμει τον τομέα αυτόν που αντιμετώπιζε δυσκολίες, η ΕΕ ενεργοποίησε το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας, Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας, στηρίζοντας φορείς εκμετάλλευσης και θεσπίζοντας ειδικά μέτρα αντιμετώπισης της κρίσης. Οι πρωτοβουλίες αυτές συμπληρώνουν εκείνες που αναπτύσσονται δυνάμει του προσωρινού πλαισίου κρίσης για τις κρατικές ενισχύσεις, το οποίο εγκρίθηκε για να βοηθήσει τις εταιρείες της ΕΕ να αντιμετωπίσουν τις συνέπειες από τις υψηλές τιμές της ενέργειας και άλλες συνέπειες του επιθετικού πολέμου της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας (για περισσότερες πληροφορίες βλ. κεφάλαιο 2).

© Adobe Stock

Στήριξη της διερεύνησης και της δίωξης εγκλημάτων πολέμου

Η ΕΕ έλαβε σειρά μέτρων για να καταστήσει τους Ρώσους υπευθύνους λήψης αποφάσεων υπόλογους για τις κατάφωρες παραβιάσεις του διεθνούς δικαίου των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και του διεθνούς ανθρωπιστικού δικαίου στην Ουκρανία.

Τον Μάρτιο όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ, μαζί με άλλες χώρες-εταίρους, αποφάσισαν να προσφύγουν συλλογικά στο Διεθνές Ποινικό Δικαστήριο για την κατάσταση στην Ουκρανία. Η ΕΕ, παρόλο που εξακολουθεί να στηρίζει το έργο του Δικαστηρίου, δήλωσε έτοιμη να συνεργαστεί με τη διεθνή κοινότητα για τη σύσταση ad hoc διεθνούς δικαστηρίου ή «υβριδικού» δικαστηρίου με σκοπό τη διερεύνηση και δίωξη του εγκλήματος επίθεσης της Ρωσίας.

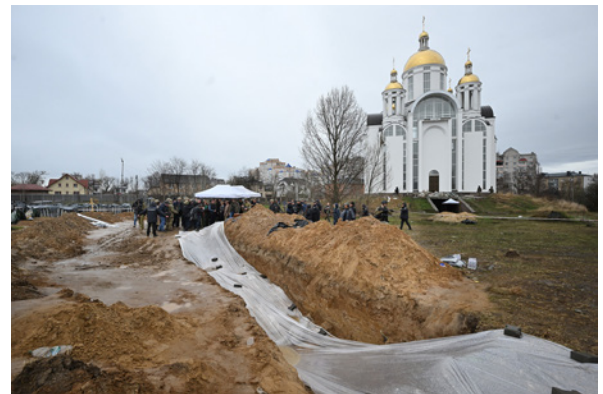
Έως το τέλος του 2022, η Ουκρανία και 14 κράτη μέλη της ΕΕ είχαν αρχίσει έρευνες για τα διεθνή εγκλήματα που διαπράχθηκαν στην Ουκρανία από τη Ρωσία. Ορισμένα από αυτά τα κράτη μέλη συνεργάζονται ήδη απευθείας με την Ουκρανία και τον Οργανισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη Συνεργασία στον Τομέα της Ποινικής Δικαιοσύνης (Eurojust) μέσω της κοινής ομάδας έρευνας, η οποία συστάθηκε για τη συλλογή αποδεικτικών στοιχείων και τη διερεύνηση εγκλημάτων πολέμου και εγκλημάτων κατά της ανθρωπότητας. Η εντολή του Eurojust διευρύνθηκε τον Ιούνιο του 2022, καθώς του δόθηκε η δυνατότητα να διατηρεί, να αναλύει και να αποθηκεύει αποδεικτικά στοιχεία σχετικά με διεθνή εγκλήματα.

↑ Ο κ. Τζουζέπ Μπορέλ, ύπατος εκπρόσωπος της Ένωσης για θέματα Εξωτερικής Πολιτικής και Πολιτικής Ασφαλείας και αντιπρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής αρμόδιος για μια Ισχυρότερη Ευρώπη στον Κόσμο (πρώτος από δεξιά), και η κ. Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν, πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (δεύτερη από δεξιά), αποτίουν φόρο τιμής στα θύματα του πολέμου στην Ουκρανία, 8 Απριλίου 2022.

↓

Μαζικός τάφος στην Μπούτσα, Ουκρανία, 8 Απριλίου 2022

←

Ο κ. Αντρέι Κοστίν, γενικός εισαγγελέας της Ουκρανίας (αριστερά), με τον κ. Ντιντιέ Ρεντέρς, Ευρωπαίο επίτροπο Δικαιοσύνης, Μπορντιάνκα, Ουκρανία, 9 Οκτωβρίου 2022

Η ΕΕ τροποποίησε επίσης την εντολή της συμβουλευτικής αποστολής της για τη μεταρρύθμιση του τομέα της μη στρατιωτικής ασφάλειας στην Ουκρανία ώστε να της δώσει τη δυνατότητα να παράσχει επίσης στήριξη στις ουκρανικές αρχές κατά την έρευνα και τη δίωξη πιθανών διεθνών εγκλημάτων που διαπράττονται στο πλαίσιο του επιθετικού πολέμου της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας.

Ο Οργανισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη Συνεργασία στον Τομέα της Επιβολής του Νόμου (Ευρωπόλ) συγκρότησε ειδική ομάδα για τη συλλογή και την ανάλυση δημόσια διαθέσιμων πληροφοριών έτσι ώστε να βοηθήσει την Ουκρανία και το Διεθνές Ποινικό Δικαστήριο στην παρακολούθηση του διαδικτυακού περιεχομένου.

Τον Νοέμβριο του 2022 η Επιτροπή παρουσίασε διάφορες επιλογές στα κράτη μέλη για να διασφαλίσει ότι η Ρωσία θα πληρώσει για τις φρικαλεότητες που διαπράχθηκαν και διαπράττονται κατά τη διάρκεια της απρόκλητης επίθεσής της κατά της Ουκρανίας. Βραχυπρόθεσμα, η Επιτροπή πρότεινε τη δημιουργία νέας χρηματοδοτικής δομής για τη διαχείριση δεσμευμένων και ακινητοποιημένων περιουσιακών στοιχείων του ρωσικού Δημοσίου, την επένδυσή τους και τη χρήση των εσόδων για την Ουκρανία. Μακροπρόθεσμα, μόλις αρθούν οι κυρώσεις, τα κεφάλαια αυτά θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν για να διασφαλιστεί η καταβολή επανορθώσεων της Ρωσίας για τις ζημιές που προκλήθηκαν στην Ουκρανία.

Ανασυγκρότηση της Ουκρανίας

Ο επιθετικός πόλεμος της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας έχει ήδη προκαλέσει μαζικές καταστροφές σε πολλές πόλεις και κοινότητες στην Ουκρανία, με το κόστος της ανασυγκρότησής να εκτιμάται από την Παγκόσμια Τράπεζα ότι μπορεί να ανέλθει στα 600 δισ. ευρώ. Θα απαιτηθεί συλλογική διεθνής προσπάθεια για τη στήριξη της ανοικοδόμησης της χώρας και της οικονομίας της.

Όσον αφορά τη μακροπρόθεσμη ανασυγκρότηση, στις 25 Οκτωβρίου η Επιτροπή και η προεδρία της G7 διοργάνωσαν από κοινού στο Βερολίνο της Γερμανίας διεθνή διάσκεψη εμπειρογνομόνων για την ανάκαμψη, την ανασυγκρότηση και τον εκσυγχρονισμό της Ουκρανίας. Βασιζόμενη στις συζητήσεις που είχαν γίνει στο Λουγκάνο της Ελβετίας στις 4 και 5 Ιουλίου κατά τη διάσκεψη για την ανάκαμψη της Ουκρανίας, η διάσκεψη του Βερολίνου απέφερε ένα πρόσθετο σύνολο συμβουλών εμπειρογνομόνων σχετικά με τη διαδικασία ανάκαμψης. Τα αποτελέσματα της διάσκεψης θα συμβάλουν στην ανάπτυξη μιας διεθνούς πλατφόρμας συντονισμού, όπως πρότεινε η Επιτροπή τον Μάιο. Τον Δεκέμβριο οι ηγέτες της G7 συμφώνησαν να δημιουργήσουν μια τέτοια πλατφόρμα συντονισμού των δωρητών από πολλούς φορείς, από κοινού με την Ουκρανία και διεθνείς εταίρους και σε στενό συντονισμό με διεθνείς οργανισμούς και διεθνή χρηματοπιστωτικά ιδρύματα. Η πλατφόρμα θα είναι καίριας σημασίας για την κάλυψη των αναγκών

με τους κατάλληλους πόρους κατά την προσπάθεια αποκατάστασης, ανάκαμψης και ανασυγκρότησης της Ουκρανίας. Η προεδρία της θα ασκείται από κοινού από την ΕΕ, την Ουκρανία και τις ΗΠΑ και θα επικουρείται στο έργο της από την τεχνική γραμματεία, με ένα γραφείο στις Βρυξέλλες που θα φιλοξενείται από την Επιτροπή και άλλο ένα στο Κίεβο που θα φιλοξενείται από την κυβέρνηση της Ουκρανίας.

Η κ. Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν, πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, στη Διεθνή διάσκεψη εμπειρογνομόνων για την ανάκαμψη, την ανασυγκρότηση και τον εκσυγχρονισμό της Ουκρανίας, Βερολίνο, Γερμανία, 25 Οκτωβρίου 2022

2. Διασφάλιση βιώσιμης, ασφαλούς και οικονομικά προσιτής ενέργειας

Εισαγωγή

Ο επιθετικός πόλεμος της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας και η εκ μέρους της Ρωσίας εργαλειοποίηση των εξαγωγών ενέργειας απείλησαν την ασφάλεια και την οικονομική προσιτότητα του ενεργειακού εφοδιασμού της ΕΕ. Η ΕΕ απάντησε με πρωτοβουλίες που αποσκοπούσαν στον σταδιακό τερματισμό της εξάρτησής της από τα ρωσικά ορυκτά καύσιμα, στη στήριξη των πολιτών που καλούνται να πληρώσουν υψηλούς λογαριασμούς ενέργειας και στην επιτάχυνση της μετάβασης σε καθαρή ενέργεια.

Λίγο μετά την εισβολή, η ΕΕ παρουσίασε το REPowerEU, ένα ρηξικέλευθο σχέδιο για την εξοικονόμηση ενέργειας, την ενίσχυση των ανανεώσιμων πηγών και τη διαφοροποίηση του ενεργειακού εφοδιασμού της Ευρώπης. Το σχέδιο βασίζεται στα φιλόδοξα μέτρα που είχαν προταθεί

το 2021 έτσι ώστε η ΕΕ να επιτύχει τους στόχους της για το κλίμα και το περιβάλλον (βλ. κεφάλαιο 3). Συμπληρώνει επίσης προηγούμενες πρωτοβουλίες για την ασφάλεια, τον εφοδιασμό και την αποθήκευση ενέργειας.

Το REPowerEU υποστηρίζεται εν μέρει χρηματοδοτικά από το μέσο NextGenerationEU και συνοδεύεται από τα νομικά μέτρα που είναι αναγκαία για την προώθηση της μετάβασης στις νέες ενεργειακές υποδομές και στο νέο ενεργειακό σύστημα που χρειάζεται η Ευρώπη. Αυτό θα απαιτήσει μαζική κλιμάκωση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, παράλληλα με τον ταχύτερο εξηλεκτρισμό και την αντικατάσταση της θέρμανσης και της ηλεκτρικής ενέργειας που παράγεται από ορυκτά καύσιμα στη βιομηχανία, στα κτίρια και στον τομέα των μεταφορών.

Κατά τη διάρκεια του 2022 η ΕΕ έλαβε σειρά μέτρων έκτακτης ανάγκης για την αντιμετώπιση της ενεργειακής κρίσης και, για πρώτη φορά στον τομέα της ενέργειας, προσέφυγε στην παρέμβαση έκτακτης ανάγκης δυνάμει του άρθρου 122 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αυτό έγινε για

να διασφαλιστεί η εξοικονόμηση φυσικού αερίου, να επιταχυνθούν οι διαδικασίες αδειοδότησης για έργα ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και να ενεργοποιηθεί η αλληλεγγύη μεταξύ των κρατών μελών σε περίπτωση σοβαρών δυσχερειών στον ενεργειακό εφοδιασμό.

Ενεργειακή ασφάλεια

Τερματισμός της εξάρτησης της ΕΕ από τα ρωσικά ορυκτά καύσιμα

Ο επιθετικός πόλεμος της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας έχει διαταράξει σε μεγάλο βαθμό το παγκόσμιο ενεργειακό σύστημα, προκαλώντας δυσκολίες εξαιτίας των υψηλών τιμών της ενέργειας και αυξάνοντας τις ανησυχίες για την ενεργειακή ασφάλεια. Έφερε επίσης στο προσκήνιο την υπερβολική εξάρτηση της ΕΕ από τις εισαγωγές ορυκτών καυσίμων από τη Ρωσία, οι οποίες αντιπροσώπευαν το 44 % των εισαγωγών φυσικού αερίου, το 46 % των εισαγωγών άνθρακα και το 27 % των εισαγωγών πετρελαίου το 2021.

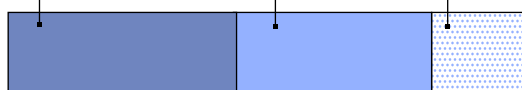
Μερικές εβδομάδες μετά την εισβολή, η ΕΕ παρουσίασε το σχέδιο REPowerEU για τον τερματισμό της εξάρτησής της από τα ρωσικά ορυκτά καύσιμα μέσω της επιτάχυνσης της ανάπτυξης ανανεώσιμων

πηγών ενέργειας, της βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης και της εξοικονόμησης ενέργειας, και επίσης μέσω της διαφοροποίησης του ενεργειακού εφοδιασμού.

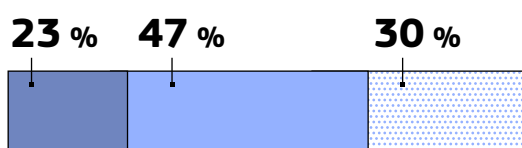
Για να επιτευχθεί ο εναλλακτικός ενεργειακός εφοδιασμός και να αποφευχθεί η υπερβολική εξάρτηση από έναν μόνο προμηθευτή, η ΕΕ προσέγγισε αξιόπιστους διεθνείς εταίρους, εξασφαλίζοντας πρωτοφανή επίπεδα εισαγωγών υδροποιημένου φυσικού αερίου (ΥΦΑ) και εναλλακτικών παραδόσεων αερίου αγωγών. Για τον σκοπό αυτό, η ΕΕ υπέγραψε συμφωνία-ορόσημο με τις Ηνωμένες Πολιτείες τον Μάρτιο, και ακολούθησαν περαιτέρω συμφωνίες με το Αζερμπαϊτζάν, την Αίγυπτο και το Ισραήλ.

Διαφοροποίηση του ενεργειακού εφοδιασμού της ΕΕ

Ρωσικό φυσικό αέριο (αέριο αγωγών συν υδροποιημένο φυσικό αέριο)	Άλλοι προμηθευτές αερίου αγωγών	Άλλοι προμηθευτές υδροποιημένου φυσικού αερίου
44 %	38 %	18 %

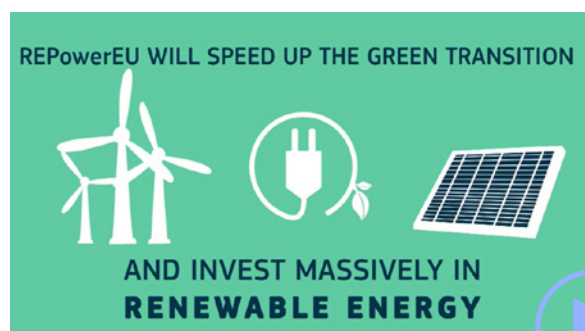

Εισαγωγές της ΕΕ το 2021

Εισαγωγές της ΕΕ το 2022

Πηγή: Ευρωπαϊκό Δίκτυο Διαχειριστών Συστημάτων Μεταφοράς Αερίου.

↑
BINTEO REPowerEU: το σχέδιο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τον σταδιακό τερματισμό των εισαγωγών ρωσικών ορυκτών καυσίμων

Οι προσπάθειες της ΕΕ στον τομέα της πολιτικής το 2022 απέφεραν καρπούς. Έως το τέλος του 2022, η ΕΕ είχε μειώσει τις εισαγωγές φυσικού αερίου αγωγών από τη Ρωσία στο 9 %, και η Νορβηγία είχε αντικαταστήσει τη Ρωσία ως κορυφαίος προμηθευτής φυσικού αερίου της ΕΕ.

Ορισμένα έργα ενεργειακών υποδομών, γνωστά ως έργα κοινού ενδιαφέροντος, διευκόλυναν τη μετάβαση στο ΥΦΑ και τη μεταφορά του σε ολόκληρη την Ευρώπη. Άλλα έργα που άρχισαν να λειτουργούν το 2022, όπως ο αγωγός της Βαλτικής και ο αγωγός διασύνδεσης Ελλάδας-Βουλγαρίας, ήταν ζωτικής σημασίας για την παροχή σε αρκετά κράτη μέλη μιας εναλλακτικής λύσης έναντι του ρωσικού φυσικού αερίου. Αυτή η εξέλιξη κατέστη δυνατή χάρη στις σημαντικές επενδύσεις της ΕΕ σε ενεργειακές υποδομές την τελευταία δεκαετία.

Ο αγωγός διασύνδεσης Ελλάδας-Βουλγαρίας είναι ένα έργο ζωτικής σημασίας για τη διαφοροποίηση του εφοδιασμού της νοτιοανατολικής Ευρώπης με φυσικό αέριο. Ο αγωγός, που εγκαινιάστηκε την 1η Οκτωβρίου 2022 στη Σόφια της Βουλγαρίας, αποτελεί βασική οδό για τη μεταφορά φυσικού αερίου από τον διαδριατικό αγωγό και την Ελλάδα προς τη Βουλγαρία και τις γειτονικές χώρες. Για το έργο διατέθηκαν 45 εκατ. ευρώ από το Ευρωπαϊκό Ενεργειακό Πρόγραμμα Ανάκαμψης και 39 εκατ. ευρώ από διαρθρωτικά ταμεία στο πλαίσιο του επιχειρησιακού προγράμματος «Καινοτομία και Ανταγωνιστικότητα».

Εορτασμός των εγκαινίων του αγωγού διασύνδεσης Ελλάδας-Βουλγαρίας, Σόφια, Βουλγαρία, 1η Οκτωβρίου 2022. Από τα αριστερά προς τα δεξιά: η κ. Τεοντόρα Γκεοργκίεβα, εκτελεστικό στέλεχος της ICGB AD, ο κ. Στέβο Πεντάροφσκι, πρόεδρος της Βόρειας Μακεδονίας, ο κ. Ιλχάμ Αλίγιεφ, πρόεδρος του Αζερμπαϊτζάν, η κ. Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν, πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, ο κ. Ρούμεν Ράντεφ, πρόεδρος της Βουλγαρίας, ο κ. Κυριάκος Μητσοτάκης, πρωθυπουργός της Ελλάδας, ο κ. Γκάλαμπ Ντόνεφ, πρωθυπουργός της Βουλγαρίας, ο κ. Αλεξάνταρ Βούτσιτς, πρόεδρος της Σερβίας, ο κ. Νικολάε Τσιούκα, πρωθυπουργός της Ρουμανίας, και ο κ. Γεώργιος Σάτλας, εκτελεστικό στέλεχος της ICGB AD.

Η ΕΕ σύναψε επίσης συνεργασία με την Αίγυπτο, την Ιαπωνία, το Καζακστάν και τη Ναμίμπια για την επιτάχυνση της παραγωγής ανανεώσιμου υδρογόνου, το οποίο θα διαδραματίσει καίριο ρόλο στην απανθρακοποίηση τομέων (π.χ. μεταφορές μεγάλων αποστάσεων) όπου η μετάβαση σε εναλλακτικά καύσιμα ενδέχεται να είναι ανέφικτη ή δαπανηρότερη. Προσφέρει επίσης τη δυνατότητα μελλοντικής χρήσης τμημάτων των υφιστάμενων αγωγών φυσικού αερίου, ώστε να αποφευχθούν φαινόμενα εγκλωβισμού.

Διασφάλιση της αποθήκευσης και αντιμετώπιση του υψηλού κόστους

Ο επιθετικός πόλεμος της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας και η εργαλειοποίηση από τη Ρωσία των ενεργειακών της πόρων επιδείνωσαν την ήδη δυσχερή κατάσταση του ενεργειακού εφοδιασμού μετά την πανδημία COVID-19. Η ανακοίνωση για τις τιμές της ενέργειας, που είχε εγκριθεί τον Οκτώβριο του 2021, παρείχε στα κράτη μέλη μια εργαλειοθήκη σχετικά με την εφαρμογή μέτρων σε εθνικό επίπεδο για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της αύξησης των τιμών της ενέργειας σύμφωνα με τους κανόνες της ενιαίας αγοράς. Η εργαλειοθήκη επεκτάθηκε το 2022 με την ανακοίνωση σχετικά με τις βραχυπρόθεσμες παρεμβάσεις στην αγορά και τις μακροπρόθεσμες βελτιώσεις στον σχεδιασμό της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας και το σχέδιο REPowerEU.

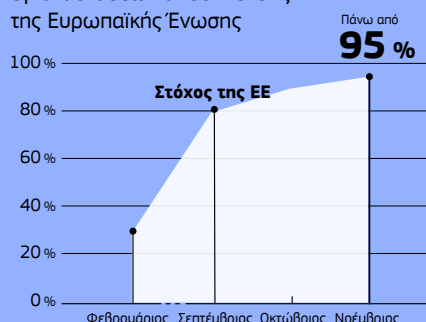
Η ΕΕ έλαβε επίσης άμεσα μέτρα για να διασφαλίσει ότι η Ευρώπη θα παραμείνει ζεστή κατά τη διάρκεια του χειμώνα. Σε αυτά συμπεριλαμβάνονταν η εξοικονόμηση ενέργειας, ώστε να είναι δυνατή η αποθήκευση μεγαλύτερης ποσότητας φυσικού αερίου τους χειμερινούς μήνες. Τα κράτη μέλη συμφώνησαν να μειώσουν τη ζήτηση φυσικού αερίου κατά 15 % μεταξύ 1ης Αυγούστου 2022 και 31ης Μαρτίου 2023 σε σύγκριση με τη μέση κατανάλωσή τους κατά τα προηγούμενα 5 έτη, με μέτρα της δικής τους επιλογής. Παρόλο που τα ενεργειακά συστήματα των κρατών μελών διαφέρουν σημαντικά μεταξύ τους, κάτι που συνεπάγεται τη λήψη ποικίλων μέτρων, οι συντονισμένες κινήσεις σε επίπεδο ΕΕ αποδείχθηκαν ζωτικής σημασίας για τη μείωση της συνολικής κατανάλωσης σε ολόκληρη την ΕΕ το 2022.

Η αποθήκευση φυσικού αερίου εγγυάται σε μεγάλο βαθμό την ασφάλεια εφοδιασμού της ΕΕ, αντιστοιχώντας στο 25-30 % του φυσικού αερίου που καταναλώνεται σε ολόκληρη την ΕΕ κατά τη διάρκεια ενός κανονικού χειμώνα. Τον Ιούνιο η ΕΕ θέσπισε νέα νομοθεσία σε χρόνο ρεκόρ, βάσει της οποίας απαιτούνταν η πλήρωση των εγκαταστάσεων υπόγειας αποθήκευσης φυσικού αερίου της ΕΕ σε ποσοστό τουλάχιστον 80 % της χωρητικότητάς τους έως την 1η Νοεμβρίου 2022 —και σε ποσοστό 90 % την ίδια ημερομηνία τα επόμενα έτη— για να διασφαλιστεί ο εφοδιασμός για τον επόμενο χειμώνα. Χάρη στις συντονισμένες προσπάθειες των κρατών μελών, τα ποσοστά αποθήκευσης υπερέβησαν το ποσοστό αυτό και έφθασαν το 95,5 % τον Νοέμβριο του 2022.

Ένα περαιτέρω μέτρο έκτακτης ανάγκης ήταν μια βασική συμφωνία αλληλεγγύης μεταξύ γειτονικών κρατών μελών σε περίπτωση ελλείψεων στον εφοδιασμό. Με τον τρόπο αυτό θα διασφαλιστεί στους Ευρωπαίους πολίτες συνεχή πρόσβαση στο φυσικό αέριο ακόμα και σε περίοδο κρίσης. Ταυτόχρονα, η μείωση της ενεργειακής ζήτησης είναι

Αποθήκευση φυσικού αερίου στην ΕΕ

Ποσοστό επί της συνολικής χωρητικότητας των εγκαταστάσεων αποθήκευσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης

κρίσιμης σημασίας για τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου και τη διατήρηση των αποθεμάτων αερίου της Ευρώπης για τα επόμενα έτη.

Η ΕΕ δημιούργησε επίσης μια πλατφόρμα αγοράς ενέργειας της ΕΕ για να διευκολύνει την εθελοντική από κοινού αγορά φυσικού αερίου, ΥΦΑ και υδρογόνου από τα κράτη μέλη. Η πλατφόρμα θα είναι επίσης ανοικτή σε χώρες της Ενεργειακής Κοινότητας, όπως η Γεωργία, η Μολδαβία και η Ουκρανία, καθώς και στις χώρες των Δυτικών Βαλκανίων.

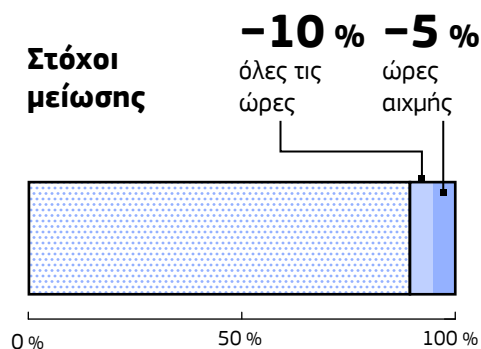
Για την αντιμετώπιση της ενεργειακής κρίσης, οι κανόνες της πολιτικής συνοχής τροποποιήθηκαν έτσι ώστε να στηρίζουν τα μέτρα για οικονομικά προσιτή ενέργεια, δίνοντας στα κράτη μέλη τη δυνατότητα να παράσχουν άμεση στήριξη σε ευάλωτες οικογένειες και σε μικρομεσαίες επιχειρήσεις που πλήττονταν ιδιαίτερα από την αύξηση των τιμών.

Η θέσπιση προσωρινού πλαισίου κρατικών ενισχύσεων για την κρίση έδωσε τη δυνατότητα στα κράτη μέλη να χρησιμοποιήσουν την ευελιξία που παρέχουν οι κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις, ώστε να στηρίξουν τις οικονομίες τους χωρίς να υπονομεύσουν την ενιαία αγορά. Αυτό αφορά ιδίως κατηγορίες ενισχύσεων για τη στήριξη των κρατών μελών ώστε να αντιμετωπίσουν το ζήτημα των υψηλών τιμών ενέργειας, να διασφαλίσουν τον ενεργειακό εφοδιασμό και να διευκολύνουν τη σταδιακή κατάργηση των ορυκτών καυσίμων. Το 2022 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ενέκρινε 182 εθνικά μέτρα για να βοηθήσει τα κράτη μέλη να αντιμετωπίσουν τις συνέπειες του επιθετικού πολέμου της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας, συνολικού ύψους 671,78 δισ. ευρώ.

Με τον κανονισμό του Συμβουλίου για μια επείγουσα παρέμβαση για την αντιμετώπιση του υψηλού κόστους λήφθηκαν περαιτέρω επείγοντα μέτρα, όπως η θέσπιση στόχων για τη μείωση της κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας. Η Επιτροπή υπέβαλε επίσης πρόσθετες προτάσεις, συμπεριλαμβανομένης της ανάπτυξης ενός δείκτη αναφοράς για την εξασφάλιση σταθερής και προβλέψιμης τιμολόγησης για τις συναλλαγές στην αγορά ΥΦΑ. Τα κράτη μέλη συμφώνησαν επίσης να χρησιμοποιήσουν τα απροσδόκτα κέρδη των εταιρειών ενέργειας (παραγωγοί ορυκτών καυσίμων και υποοριακών τεχνολογιών) για να χρηματοδοτήσουν πρόσθετη στήριξη για τα νοικοκυριά και τις επιχειρήσεις.

Επιπλέον, η ΕΕ θέσπισε μηχανισμό διόρθωσης της αγοράς για την προστασία των επιχειρήσεων και των νοικοκυριών από επεισόδια υπερβολικά υψηλών τιμών φυσικού αερίου, οι οποίες αποκλίνουν από τις τιμές σε άλλες διεθνείς αγορές.

Η ΕΕ στοχεύει να μειώσει την κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας για να αντιμετωπίσει την ακρίβεια

10 δισ. ευρώ

Φινλανδικό καθεστώς εγγύησης δανείων για τη στήριξη των παραγωγών ενέργειας

1,5 δισ. ευρώ

Βελγικό καθεστώς εγγυήσεων για τη στήριξη των προμηθευτών φυσικού αερίου και ηλεκτρικής ενέργειας

3,4 δισ. ευρώ

Δανικό καθεστώς επιδοτούμενων δανείων για τη στήριξη επιχειρήσεων

125 εκατ. ευρώ

Εσθονικό καθεστώς για την κάλυψη των αναγκών ρευστότητας των επιχειρήσεων σε όλους τους τομείς

220 εκατ. ευρώ

Ισπανικό μέτρο για τη στήριξη της παραγωγής ανανεώσιμου υδρογόνου

10 δισ. ευρώ

Πολωνικό καθεστώς μερικής αποζημίωσης των ενεργοβόρων εταιρειών για τις υψηλότερες τιμές ηλεκτρικής ενέργειας που προκύπτουν λόγω του κόστους έμμεσων εκπομπών

Αποδοτική χρήση ενέργειας

Εξοικονόμηση ενέργειας

Η εξοικονόμηση ενέργειας είναι ο ταχύτερος και ευκολότερος τρόπος για την αντιμετώπιση της ενεργειακής κρίσης και τη μείωση των λογαριασμών. Εκτός από την άμεση μείωση της κατανάλωσης φυσικού αερίου και ηλεκτρικής ενέργειας, η Επιτροπή πρότεινε να ενισχυθούν τα μεσοπρόθεσμα μέτρα ενεργειακής απόδοσης. Μεταξύ αυτών περιλαμβάνονταν και η αύξηση του δεσμευτικού ποσοστού-στόχου ενεργειακής απόδοσης για το 2030 από 9 % σε 13 % στο πλαίσιο της δέσμης μέτρων προσαρμογής στον στόχο του 55 % (Fit for 55).

Μαζί με τις πολιτικές ενεργειακής απόδοσης, οι πρωτοβουλίες των πολιτών και των επιχειρήσεων για την εξοικονόμηση ενέργειας είχαν θετικό αντίκτυπο στις τιμές, καθιστώντας την οικονομία πιο ανθεκτική και επιταχύνοντας τη μετάβαση της ΕΕ σε καθαρή ενέργεια. Η εν λόγω ώθηση όσον

Η δέσμη προσαρμογής στον στόχο του 55 % (Fit for 55) αναφέρεται στον στόχο της ΕΕ να μειώσει τις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου κατά τουλάχιστον 55 % έως το 2030.

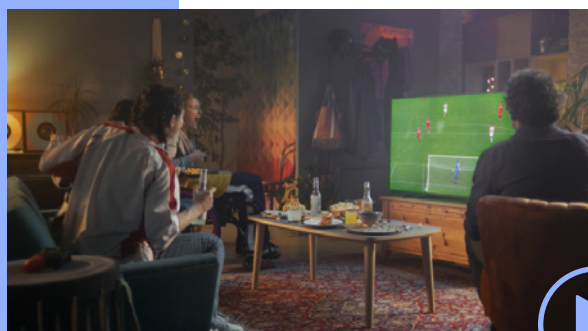
Ένα από τα μέτρα που πρέπει να λάβει η ΕΕ για την επίτευξη του στόχου αυτού είναι η μείωση της ενεργειακής της κατανάλωσης. Το 2021 η Επιτροπή είχε προτείνει τον καθορισμό νέου στόχου για την εξοικονόμηση, της τάξης του 9 % (σε σχέση με την κατανάλωση κατά το 2020), θέτοντας ως χρονικό όριο για την επίτευξη το τέλος της δεκαετίας. Στο πλαίσιο του σχεδίου REPowerEU, το προτεινόμενο ποσοστό-στόχος αυξήθηκε σε τουλάχιστον 13 %, με χρονικό όριο το 2030.

αφορά την ενεργειακή απόδοση συνδέεται με την εν εξελίξει αναθεώρηση της οδηγίας για την ενεργειακή απόδοση των κτιρίων και την έμφαση που δίνεται στην ανακαίνιση κτιρίων στα σχέδια ανάκαμψης και ανθεκτικότητας των κρατών μελών, για παράδειγμα μέσω της μόνωσης και της εγκατάστασης αντλιών θερμότητας.

Πρώθηση της εξοικονόμησης ενέργειας

Το 2022 η Επιτροπή ανανέωσε τη μακροχρόνια εταιρική της σχέση με την Ευρωπαϊκή Συνομοσπονδία Ποδοσφαίρου (UEFA), κατ'αρχήν έναν χάρτη πορείας για κοινές προσπάθειες έως το 2025 με στόχο την αξιοποίηση του ποδοσφαίρου ως δύναμης θετικής αλλαγής σε τομείς προτεραιότητας, όπως η δράση για το κλίμα, η ισότητα για όλους και η κοινωνική ένταξη.

Το κοινό εγχείρημα αποτελεί πτυχή της δέσμευσης της Ευρωπαϊκής Συνομοσπονδίας Ποδοσφαίρου στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού συμφώνου για το κλίμα, μιας πανευρωπαϊκής πρωτοβουλίας που καλεί τα άτομα, τις κοινότητες και τους οργανισμούς να αναλάβουν δράση για το κλίμα και να οικοδομήσουν μια πιο πράσινη Ευρώπη.

BINTEO Η τηλεοπτική διαφήμιση «Γίνε κι εσύ οπαδός της εξοικονόμησης ενέργειας» προβλήθηκε κατά τη διάρκεια του Τσάμπιονς Λιγκ ανδρών και γυναικών, του Γιουρόπα Λιγκ και άλλων σημαντικών διοργανώσεων της Ευρωπαϊκής Συνομοσπονδίας Ποδοσφαίρου, με δυναμικά περισσότερους από 35 εκατομμύρια τηλεθεατές ανά αγώνα μόνο στην ΕΕ.

Πώς μπορούν οι πολίτες και οι επιχειρήσεις να εξοικονομήσουν ενέργεια;

Μειώνουμε τις θερμοκρασίες θέρμανσης / περιορίζουμε τη χρήση του κλιματισμού.

Σβήνουμε τα φώτα.

Οδηγούμε με πιο οικονομικό τρόπο.

Η μείωση της θέρμανσης κατά 1 °C μπορεί να εξοικονομήσει 10 δισεκατομμύρια κυβικά μέτρα αερίου στη διάρκεια ενός έτους.

Χρησιμοποιούμε πιο αποδοτικά τις οικιακές συσκευές.

Χρησιμοποιούμε περισσότερο τα δημόσια μέσα μεταφοράς και στρεφόμαστε στην ενεργό κινητικότητα.

Ψηφιοποίηση του ενεργειακού τομέα

Η ψηφιοποίηση του ενεργειακού τομέα θα βοηθήσει την ΕΕ να επιτύχει τον στόχο της κλιματικής ουδετερότητας έως το 2050, όπως καθορίζεται στην Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία (βλ. κεφάλαιο 3). Το 2022 η Επιτροπή παρουσίασε σχέδιο δράσης για την ψηφιοποίηση του ενεργειακού συστήματος. Στόχος του εν λόγω σχεδίου είναι να καταστήσει την αγορά ψηφιακών ενεργειακών υπηρεσιών πιο βιώσιμη, κυβερνοασφαλή, διαφανή και ανταγωνιστική. Θα διασφαλίσει επίσης την ιδιωτικότητα και την κυριαρχία των δεδομένων και θα στηρίξει τις επενδύσεις σε ψηφιακές ενεργειακές υποδομές.

Το σχέδιο επισημαίνει τον τρόπο με τον οποίο οι νέες τεχνολογίες μπορούν να συμβάλουν στην αποδοτικότερη χρήση των ενεργειακών πόρων, να διευκολύνουν την ενσωμάτωση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στο δίκτυο και να εξοικονομήσουν κόστος για τους καταναλωτές και τις εταιρείες ενέργειας της ΕΕ. Έχει επίσης ως στόχο να διασφαλίσει ότι η ψηφιοποίηση του ενεργειακού τομέα όχι μόνο θα συνάδει με τους ψηφιακούς στόχους για το 2030, αλλά θα αποτελεί επίσης αναπόσπαστο μέρος της μετάβασης σε καθαρή ενέργεια.

Η ψηφιοποίηση θα οδηγήσει σε μεγαλύτερη:

οικονομική προσιτότητα,
βοηθώντας τους καταναλωτές να ελέγχουν καλύτερα τη χρήση της ενέργειας και τους λογαριασμούς τους

βιωσιμότητα,
εξασφαλίζοντας τη διασύνδεση της πράσινης και της ψηφιακής μετάβασης

ανθεκτικότητα,
ενισχύοντας την κυβερνοασφάλεια των ενεργειακών δικτύων.

Επιτάχυνση της παραγωγής πράσινης ενέργειας

Ανανεώσιμες πηγές ενέργειας

Οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας βρίσκονται στο επίκεντρο των προσπάθειών της ΕΕ για τη σταδιακή απαλλαγή από τα ρωσικά ορυκτά καύσιμα και για την αντιμετώπιση της κλιματικής κρίσης. Είναι η φθηνότερη και καθαρότερη διαθέσιμη μορφή ενέργειας. Μπορούν να παράγονται εντός της Ένωσης, μειώνοντας τις ανάγκες για εισαγωγές ενέργειας. Το 2022, στο πλαίσιο της δέσμης μέτρων REPowerEU, η Επιτροπή πρότεινε να αναπροσαρμοστεί ο στόχος της ΕΕ για το 2030 όσον αφορά τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας στο 45 % της συνολικής κατανάλωσης ενέργειας, από 40 % που προβλέπεται στη δέσμη μέτρων προσαρμογής στον στόχο του 55 %.

Συγκεκριμένα, στόχος είναι να αυξηθεί η συνολική παραγωγική ικανότητα ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές σε 1 236 γιγαβάτ έως το 2030. Γι' αυτό απαιτείται τόνωση της παραγωγικής ικανότητας της ΕΕ όσον αφορά την ηλιακή ενέργεια, την αιολική ενέργεια, το βιομεθάνιο και το ανανεώσιμο υδρογόνο.

Η πρόσφατα εγκριθείσα στρατηγική της ΕΕ για την ηλιακή ενέργεια θα τονώσει την ανάπτυξη της φωτοβολταϊκής ενέργειας, προσφέροντας πάνω από 320 γιγαβάτ πρόσθετης ηλιακής φωτοβολταϊκής δυναμικότητας στο δίκτυο έως το 2025 (υπερδιπλάσια της σημερινής) και σχεδόν 600 γιγαβάτ έως το 2030. Αυτά τα πρόσθετα ηλιακά πάνελ θα μπορούσαν να αντικαταστήσουν 9 δισεκατομμύρια κυβικά μέτρα φυσικού αερίου ετησίως έως το 2027.

Οι πολίτες και οι εγκαταστάτες μπορούν να χρησιμοποιούν το Σύστημα Γεωγραφικών Πληροφοριών Φωτοβολταϊκών Στοιχείων για να παρακολουθούν το δυναμικό παραγωγής ηλιακής ενέργειας στις στέγες τους. Εν τω μεταξύ, τα κράτη μέλη και οι περιφέρειες χρησιμοποιούν ευρέως το Εργαστήριο Γεωγραφίας, Ενέργειας και Βιομηχανίας, μια νέα διαδικτυακή πλατφόρμα που βοηθά στον εντοπισμό χερσαίων και θαλάσσιων τοποθεσιών κατάλληλων για νέους σταθμούς παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, αποφεύγοντας παράλληλα τις περιβαλλοντικά ευαίσθητες περιοχές. Αυτό συμβάλλει στην ταχεία παραγωγή ενέργειας από αιολικές και ηλιακές πηγές.

Οι πολίτες υποστηρίζουν την αντίδραση της ΕΕ στην ενεργειακή κρίση

Η μεγάλη πλειονότητα των πολιτών της ΕΕ έχει θετική γνώμη για τις πρόσφατες πρωτοβουλίες της ΕΕ για την αντιμετώπιση της ενεργειακής κρίσης. Ειδικότερα, περισσότεροι από 8 στους 10 πολίτες (82 %) συμφωνούν ότι η ΕΕ θα πρέπει να εξακολουθήσει να λαμβάνει μέτρα για τη μείωση της εξάρτησής της από τα ρωσικά ορυκτά καύσιμα. Η συντριπτική πλειονότητα όσων απάντησαν (83 %) πιστεύουν ότι ο επιθετικός πόλεμος της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας έχει καταστήσει πιο επείγουσα την ανάγκη επενδύσεων στην ανανεώσιμη ενέργεια.

Πηγή: Ευρωβαρόμετρο 514, Δεκέμβριος 2022.

↑

Ο κ. Φρανς Τίμερμανς, εκτελεστικός αντιπρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής αρμόδιος για την Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία (δεύτερος από αριστερά), επισκέπτεται πιλοτική μονάδα παραγωγής χάλυβα με τεχνολογία απαλλαγμένη από ορυκτά καύσιμα, Λούλεο, Σουηδία, 31 Μαρτίου 2022.

Το REPowerEU έχει ως βάση τη στρατηγική της ΕΕ για το υδρογόνο, η οποία εγκρίθηκε το 2020 και διερευνά τις δυνατότητες χρήσης ανανεώσιμου υδρογόνου για την αντικατάσταση του υδρογόνου ορυκτής προέλευσης στις μεταφορές και τις βιομηχανικές διεργασίες, καθώς και για την παραγωγή νέων βιομηχανικών προϊόντων, όπως τα πράσινα λιπάσματα και ο πράσινος χάλυβας. Το 2022 η ΕΕ ανέβασε περαιτέρω τον πήχη για το ανανεώσιμο υδρογόνο διπλασιάζοντας τον στόχο για το 2030 σε 20 εκατομμύρια τόνους. Στην ποσότητα αυτή περιλαμβάνονται 10 εκατομμύρια τόνοι εγχώριας παραγωγής και άλλα 10 εκατομμύρια τόνοι εισαγωγών.

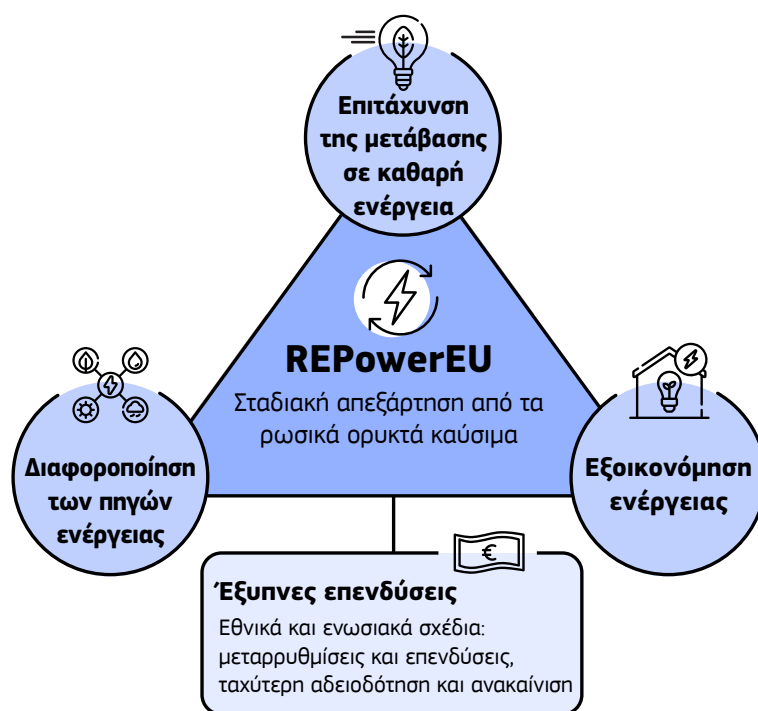
Έθεσε επίσης ως στόχο για την παραγωγή βιομεθανίου τα 35 δισεκατομμύρια κυβικά μέτρα έως το 2030. Για την επίτευξη αυτού του φιλόδοξου

στόχου, δρομολογήθηκε μια βιομηχανική εταιρική σχέση για το βιομεθάνιο, η οποία θα προωθήσει τη συνεργασία μεταξύ της Επιτροπής, των κρατών μελών της ΕΕ, εκπροσώπων της βιομηχανίας, παραγωγών πρώτων υλών, πανεπιστημίων και μη κυβερνητικών οργανώσεων.

Για να επιταχυνθεί η ανάπτυξη των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και να ενθαρρυνθούν περαιτέρω επενδύσεις, η Επιτροπή εξέδωσε σύσταση σχετικά με την επιτάχυνση των διαδικασιών αδειοδότησης για εγκαταστάσεις ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και ενέκρινε πρόταση για την τροποποίηση της Οδηγίας για την ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές. Για την αντιμετώπιση της ενεργειακής κρίσης, εγκρίθηκε τον Δεκέμβριο ένα προσωρινό μέτρο έκτακτης ανάγκης που διευκολύνει τη χορήγηση αδειών για ορισμένα ενεργειακά έργα από τις αρχές του 2023.

Χρηματοδότηση του REPowerEU

Χάρη στο σχέδιο ανάκαμψης NextGenerationEU, τα κράτη μέλη υλοποιούν ήδη μεταρρυθμίσεις και επενδύσεις στα αντίστοιχα σχέδια ανάκαμψης και ανθεκτικότητάς τους για τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης και την τόνωση της χρήσης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Με τη χρηματοδότηση ανακαινίσεων εξοικονόμησης ενέργειας, νέων ανεμογεννητριών, ηλιακών πάρκων και ηλεκτρικών τρένων, για παράδειγμα, το NextGenerationEU συμβάλλει στην επιτάχυνση της ανάκαμψης και της πράσινης και ψηφιακής μετάβασης. Τον Δεκέμβριο επιτεύχθηκε πολιτική συμφωνία για τη συμπερίληψη ειδικών κεφαλαίων στα υφιστάμενα σχέδια ανάκαμψης και ανθεκτικότητας των κρατών μελών για τη διοχέτευση των επενδύσεων στις προτεραιότητες του REPowerEU και την πραγματοποίηση των αναγκαίων μεταρρυθμίσεων (βλ. κεφάλαιο 6).

3. Δημιουργία μιας πιο πράσινης και κλιματικά ουδέτερης Ευρώπης

Εισαγωγή

Η τριπλή κρίση της κλιματικής αλλαγής, της απώλειας βιοποικιλότητας και της ρύπανσης αποτελεί πιεστική πρόκληση που απαιτεί άμεση δράση. Η Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία παραμένει ο χάρτης πορείας της ΕΕ για την αντιμετώπιση των πιεστικών αυτών προκλήσεων.

Επιπλέον, δύο ιστορικά γεγονότα —η πανδημία COVID-19 και ο επιθετικός πόλεμος της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας— αν μη τι άλλο ενίσχυσαν τη δέσμευση της ΕΕ να συνεχίσει την πορεία προς την πράσινη μετάβαση και να επιταχύνει τον ρυθμό της αλλαγής.

Η αυξανόμενη ένταση των ακραίων καιρικών φαινομένων το 2022 ανέδειξε την ανάγκη να αναληφθεί περαιτέρω ενωσιακή και διεθνής δράση για την καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής, την αύξηση της ανθεκτικότητας στην ξηρασία και την αποκατάσταση των οικοσυστημάτων. Άλλες πρωτοβουλίες περιλάμβαναν αυστηρότερους κανόνες για τους ρύπους, τη μείωση της χρήσης χημικών φυτοφαρμάκων, την αντιμετώπιση των απορριμμάτων συσκευασίας και την οικοδόμηση ενός πιο βιώσιμου μέλλοντος.

↑

Ένα παιδί παίζει κατά τη διάσκεψη των Ηνωμένων Εθνών για την κλιματική αλλαγή (COP27), Σαρμ ελ-Σείχ, Αίγυπτος, Νοέμβριος 2022.

Υλοποίηση της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας

Η μακροπρόθεσμη αναπτυξιακή στρατηγική της ΕΕ είναι να διασφαλίσει την κλιματική ουδετερότητα της Ευρώπης έως το 2050. Ο στόχος αυτός κατοχυρώνεται στο ευρωπαϊκό νομοθέτημα για το κλίμα, καθώς και στη νομικά δεσμευτική υποχρέωση για μείωση των καθαρών εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου κατά τουλάχιστον 55 % έως το 2030, σε σύγκριση με τα επίπεδα του 1990. Η ΕΕ σχεδιάζει να επιτύχει τον στόχο αυτό μέσω της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας. Το 2022 η ΕΕ συνέχισε την τολμηρή δράση της για την επίτευξη των κλιματικών της στόχων.

Ακρογωνιαίος λίθος της πολιτικής της ΕΕ για την καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής και βασικό της εργαλείο για τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου με οικονομικά αποδοτικό τρόπο είναι το σύστημα εμπορίας εκπομπών της (ΣΕΔΕ) — μια αγορά στην οποία οι συμμετέχοντες μπορούν να εμπορεύονται μεταξύ τους δικαιώματα εκπομπών με ανώτατο όριο, με στόχο τη μέγιστη αποδοτικότητα. Το 2022 η πρόταση της

Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την αναθεώρηση του ΣΕΔΕ της ΕΕ εγκρίθηκε από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Υπήρξε, επίσης, πολιτική συμφωνία όσον αφορά προτάσεις σχετικά με τις εκπομπές και τις απορροφήσεις άνθρακα από τη χρήση γης, την αλλαγή χρήσης γης και τη δασοπονία, τη σύσταση ενός Κοινωνικού Ταμείου για το Κλίμα και τα αυτοκίνητα και ημιφορτηγά μηδενικών εκπομπών έως το 2035.

Η ΕΕ εργάζεται επίσης για την αύξηση της διαφάνειας όσον αφορά τον κοινωνικό και περιβαλλοντικό αντίκτυπο των δραστηριοτήτων των εταιρειών.

Η οδηγία για την υποβολή εκθέσεων βιωσιμότητας από τις εταιρείες, η οποία εκδόθηκε τον Δεκέμβριο, θα εκσυγχρονίσει και θα ενισχύσει τους κανόνες σχετικά με το είδος των πληροφοριών που πρέπει να υποβάλλουν οι εταιρείες και επέβαλε υποχρέωση υποβολής εκθέσεων σε ένα ευρύτερο σύνολο μεγάλων εταιρειών και εισηγμένων μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων.

Οι καθαρές εγχώριες εκπομπές της ΕΕ το 2022 ήταν κατά 30 % χαμηλότερες από τα επίπεδα του 1990, έτσι η ΕΕ βρίσκεται σε καλό δρόμο όσον αφορά την επίτευξη του στόχου για μείωση κατά 55 % έως το 2030.

Πηγή: Έκθεση προόδου σχετικά με τη δράση για το κλίμα (2022).

Δράση σε παγκόσμιο επίπεδο για τον πλανήτη

Το 2022 η Διακυβερνητική Επιτροπή για την Κλιματική Αλλαγή, ο κορυφαίος διεθνής φορέας για την αξιολόγηση της κλιματικής αλλαγής, δημοσίευσε τρεις εκθέσεις που επιβεβαιώνουν την ταχεία άνοδο της θερμοκρασίας του πλανήτη λόγω της ανθρωπίνης επιρροής, και καθόρισε πορείες προσαρμογής και μετριασμού. Η ΕΕ συνέχισε να συνεργάζεται με διεθνείς εταίρους πάνω σε τρόπους υλοποίησης πιο φιλόδοξων πολιτικών μέσω της ενίσχυσης των τομεακών στόχων, της επίτευξης των στόχων για το σύνολο της οικονομίας και της υποβολής στρατηγικών μηδενικών καθαρών εκπομπών.

Η διπλωματία της ΕΕ εξασφάλισε στήριξη για μια νομικά δεσμευτική παγκόσμια συμφωνία με στόχο την καταπολέμηση της ρύπανσης από πλαστικά στη Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών για το Περιβάλλον τον Μάρτιο. Έως το 2024 προβλέπεται η ολοκλήρωση των διαπραγματεύσεων. Η μελλοντική συμφωνία θα αποσκοπεί στην ενίσχυση των υφιστάμενων πρωτοβουλιών και συμφωνιών, ιδίως στις φάσεις σχεδιασμού και παραγωγής του κύκλου ζωής των πλαστικών. Η συμφωνία θα απαιτήσει τις από κοινού προσπάθειες όλων των ενδιαφερόμενων μερών για την επίτευξη του γενικού στόχου της εξάλειψης της διαρροής πλαστικών στο περιβάλλον.

Διασκέψεις των Ηνωμένων Εθνών για την κλιματική αλλαγή και το περιβάλλον

Τον Ιούνιο του 2022, κατά τις διασκέψεις των μερών των συμβάσεων της Βασιλείας, του Ρότερνταμ και της Στοκχόλμης —περιβαλλοντικές συμφωνίες των Ηνωμένων Εθνών που θεσπίζουν τον κοινό στόχο της προστασίας της υγείας του ανθρώπου και του περιβάλλοντος από επικίνδυνες χημικές ουσίες και απόβλητα— σημειώθηκε πρόοδος όσον αφορά την ορθή διαχείριση των χημικών ουσιών και των αποβλήτων. Αυτό περιλάμβανε μια απόφαση-ορόσημο για τον έλεγχο του παγκόσμιου εμπορίου ηλεκτρονικών αποβλήτων και την πρόληψη της ανεξέλεγκτης απόρριψής τους. Η ΕΕ πρότεινε, επίσης, την ανάπτυξη παγκόσμιων προτύπων για τη διαχείριση των μεταχειρισμένων ελαστικών, τα οποία αποτελούν σημαντική πηγή μικροπλαστικών. Έγιναν νέες εκκλήσεις για την εξάλειψη, έως το 2025, των πολυχλωριωμένων διφαινυλίων, χημικών ουσιών που είναι ευρέως παρούσες σε απαρχαιωμένο ηλεκτρικό εξοπλισμό και χρησιμοποιούνται ως έλαια.

Ενόψει της ετήσιας διάσκεψης των Ηνωμένων Εθνών COP27 για την κλιματική αλλαγή στο Σαρμ ελ-Σέιχ της Αιγύπτου, η ΕΕ συμμετείχε σε εποικοδομητικές διαπραγματεύσεις για την προώθηση της παγκόσμιας δράσης για το κλίμα εναρμονιζόμενη με τον στόχο της συμφωνίας του Παρισιού για μέγιστη αύξηση της θερμοκρασίας του πλανήτη κατά 1,5 °C.

Στην Αίγυπτο, υπό την ηγεσία του εκτελεστικού αντιπροέδρου κ. Φρανς Τίμερμανς, η ΕΕ απύθνην πρόσκληση σε όλα τα μέρη να αναλάβουν επείγοντως δράση για τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, αλλά και για την προσαρμογή στις αναπόφευκτες συνέπειες της κλιματικής αλλαγής τις επόμενες δεκαετίες.

Η διάσκεψη ενέκρινε πρόγραμμα εργασίας για τον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής με σκοπό την ενίσχυση πιο φιλόδοξων πολιτικών και της υλοποίησής τους. Αναγνωρίζοντας την

επείγουσα ανάγκη να ενταθεί η παγκόσμια δράση και να στηριχθούν οι πλέον ευάλωτες αναπτυσσόμενες χώρες που πλήττονται από την κλιματική αλλαγή, η ΕΕ υποστήριξε τη δημιουργία ενός νέου ταμείου για την αποτροπή, την ελαχιστοποίηση και την αντιμετώπιση των απωλειών και των ζημιών. Κατ' αυτόν τον τρόπο, ενισχύει την αλληλεγγύη μεταξύ εκείνων που έχουν ανάγκη και εκείνων που είναι σε θέση να βοηθήσουν. Η ΕΕ και η Αφρικανική Ένωση ανακοίνωσαν μια πρωτοβουλία της «Ομάδας Ευρώπη» για την προσαρμογή και την ανθεκτικότητα στην κλιματική αλλαγή στην Αφρική, στο πλαίσιο της Global Gateway (βλ. κεφάλαιο 8), κινητοποιώντας 1 δισ. ευρώ.

Στη διάσκεψη εγκαινιάστηκε και η δασική εταιρική σχέση της ΕΕ με πέντε χώρες-εταίρους (Γουιάνα, Δημοκρατία του Κονγκό, Ζάμπια, Μογγολία και Ουγκάντα), ενώ εξαγγέλθηκε ένα φιλόδοξο, μακροπρόθεσμο επενδυτικό σχέδιο δίκαιης ενεργειακής μετάβασης για τη Νότια Αφρική. Η ΕΕ προέβη επίσης στη σύναψη δύο σημαντικών στρατηγικών εταιρικών σχέσεων για βιώσιμες πρώτες ύλες και ανανεώσιμο υδρογόνο, μία με τη Ναμίμπια και άλλη μία με το Καζακστάν, ενώ

Ο κ. Αλχάν Σμαΐλοφ, πρωθυπουργός του Καζακστάν (αριστερά), και η κ. Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν, πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, υπογράφουν το μνημόνιο συνεννόησης ΕΕ-Καζακστάν για τις πρώτες ύλες, τις μπαταρίες και το ανανεώσιμο υδρογόνο, Σαρμ ελ-Σέιχ, Αίγυπτος, 7 Νοεμβρίου 2022. Βλ. κεφάλαιο 2 για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας.

Άποψη του βήματος κατά την υπουργική σύνοδο της Παγκόσμιας Δέσμευσης για το Μεθάνιο. Από τα αριστερά προς τα δεξιά: ο κ. Σάμεχ Σούκρι, υπουργός Εξωτερικών της Αιγύπτου και πρόεδρος της COP27, ο κ. Φρανς Τίμερμανς, εκτελεστικός αντιπρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής αρμόδιος για την Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία, και ο κ. Τζον Κέρι, ειδικός απεσταλμένος των ΗΠΑ για το Κλίμα, Σαρμ ελ-Σέιχ, Αίγυπτος, 7 Νοεμβρίου 2022.

ενίσχυσε και τη συνεργασία της με την Αίγυπτο για τη μετάβαση σε καθαρή ενέργεια, η οποία περιλάμβανε στρατηγική εταιρική σχέση για το ανανεώσιμο υδρογόνο.

Η 15η σύνοδος της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για την Καταπολέμηση της Απερήμωσης, που πραγματοποιήθηκε τον Μάιο, οδήγησε στην έκδοση 38 αποφάσεων που υπογραμμίζουν τον ρόλο της βιώσιμης διαχείρισης της γης στην αντιμετώπιση πολλαπλών κρίσεων. Το κύριο αποτέλεσμα ήταν η ανάληψη παγκόσμιας δέσμευσης για την ενίσχυση της ανθεκτικότητας στην ξηρασία και την επένδυση στην αποκατάσταση της γης για τη μελλοντική ευημερία.

Η ΕΕ τάχθηκε σθεναρά υπέρ της αποκατάστασης των οικοσυστημάτων, της αναδάσωσης και των λύσεων που βασίζονται στη φύση για την προστασία της γης και του εδάφους, ενώ παράλληλα τόνισε την κρίσιμη σχέση μεταξύ της προστασίας της φύσης και της αντιμετώπισης των επιπτώσεων της ξηρασίας και της κλιματικής αλλαγής.

Το 2022 έλαβε χώρα η μεγαλύτερη εδώ και μία δεκαετία παγκόσμια διάσκεψη για τη βιοποικιλότητα, όπου συμφωνήθηκε ένα νέο παγκόσμιο πλαίσιο. Η διάσκεψη των Ηνωμένων Εθνών για τη βιοποικιλότητα (COP15), η οποία είχε αρχικά προγραμματιστεί για το 2020, πραγματοποιήθηκε σε δύο μέρη λόγω της πανδημίας COVID-19. Το πρώτο μέρος πραγματοποιήθηκε διαδικτυακά στο Κουνμίνγκ της Κίνας από τις 11 έως τις 15 Οκτωβρίου 2021,

Η [#ForOurPlanet](#) είναι μια νέα εκστρατεία της ΕΕ που δρομολογήθηκε το 2022 στο πλαίσιο της COP27 και της COP15, η οποία θα πραγματοποιείται σε ετήσια βάση με σκοπό την κινητοποίηση παγκόσμιας στήριξης για τη φύση και τη δράση για το κλίμα στα επόμενα έτη.

όπου τα μέρη επιβεβαίωσαν τη δέσμευσή τους να υλοποιήσουν το όραμα του 2050 για «διαβίωση σε αρμονία με τη φύση», εγκρίνοντας τη διακήρυξη του Κουνμίνγκ. Κατά το δεύτερο μέρος της διάσκεψης, που πραγματοποιήθηκε στο Μόντρεαλ του Καναδά από τις 7 έως τις 19 Δεκεμβρίου 2022, 196 χώρες συναντήθηκαν για να καταλήξουν σε μια παγκόσμια συμφωνία για την προστασία της φύσης και του πλανήτη, με μακροπρόθεσμους στόχους έως το 2050 και ορόσημα για το 2030. Η ΕΕ, με επικεφαλής τον επίτροπο κ. Σινκέβιτσιους, συνεργάστηκε με όλα τα μέρη για τη σύναψη μιας φιλόδοξης παγκόσμιας συμφωνίας για την προστασία, την αποκατάσταση και τη βιώσιμη χρήση της βιοποικιλότητας και των οικοσυστημάτων, καθώς και την επένδυση σε αυτά.

Κατά τη 19η σύνοδο της COP της Σύμβασης για το διεθνές εμπόριο των ειδών άγριας πανίδας και χλωρίδας που απειλούνται με εξαφάνιση (Παγκόσμια Διάσκεψη για την Άγρια Πανίδα και Χλωρίδα), η οποία πραγματοποιήθηκε στην Πόλη του Παναμά, στον Παναμά, από τις 14 έως τις 25 Νοεμβρίου 2022, η ΕΕ συνέβαλε ενεργά στην επίτευξη ουσιαστικής προόδου όσον αφορά το βιώσιμο εμπόριο περισσότερων από 500 πρόσφατα καταγεγραμμένων ειδών. Αυτό είναι ζωτικής σημασίας για την αντιμετώπιση της παγκόσμιας απώλειας βιοποικιλότητας, η οποία απειλεί την υγεία, την επισιτιστική ασφάλεια και τα μέσα βιοπορισμού μας.

Στοιχεία σχετικά με την απώλεια βιοποικιλότητας

Ένα εκατομμύριο είδη διατρέχουν κίνδυνο εξαφάνισης.

Οι άνθρωποι έχουν αλλάξει ριζικά τα **τρία τέταρτα** της επιφάνειας της Γης.

Το **75 %** των καλλιεργειών παγκοσμίως εξαρτώνται από τους επικονιαστές.

Το **ήμισυ** του παγκόσμιου ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος εξαρτάται από τη φύση.

Το **70 %** των αντικαρκινικών φαρμάκων είναι φυσικής προέλευσης ή τα έχουν εμπνευστεί από τη φύση.

32 εκδηλώσεις
σε **21** κράτη μέλη

1 500 συμμετέχοντες
21 εκατομμύρια άνθρωποι ενημερώθηκαν μέσω διαδικτύου

Εικόνες: © Adobe Stock, © Getty Images

↑
Στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Έτους Νεολαίας 2022, η εκστρατεία On the Green Track, ενόψει της διάσκεψης COP15 για τη βιοοικολογία, έδωσε τη δυνατότητα σε νέους σε ολόκληρη την Ευρώπη να εκφράσουν τις ελπίδες και τις ανησυχίες τους σχετικά με τη φύση, τη βιοοικολογία και το βιώσιμο μέλλον.

Προστασία και αποκατάσταση της φύσης της Ευρώπης

Ακραία καιρικά φαινόμενα

Η Ευρώπη βίωσε πρωτοφανή επίπεδα ξηρασίας το 2022. Όπως προέβλεψε το Ευρωπαϊκό Παρατηρητήριο για την Ξηρασία, οι αποδόσεις των καλλιεργειών σε ολόκληρη την ήπειρο μειώθηκαν σημαντικά και η παραγωγή ενέργειας συρρικνώθηκε λόγω της μειωμένης συμμετοχής της υδροηλεκτρικής ενέργειας.

Λόγω της ιστορικά χαμηλής στάθμης των υδάτων σε μεγάλους ποταμούς επλήγησαν επίσης τα υδροβία ζώα και οι μεταφορές μέσω φορτηγίδων. Κατά τη διάρκεια του καλοκαιριού, καταγράφηκαν υψηλά επίπεδα ξηρασίας στο 60 % του εδάφους της ΕΕ, με αποτέλεσμα την απώλεια καλλιεργειών και υποδομών λόγω πυρκαγιών. Σε συνδυασμό με τα μέτρα πολιτικής προστασίας, τα φαινόμενα αυτά κόστισαν στην ΕΕ πάνω από 2,4 δισ. ευρώ.

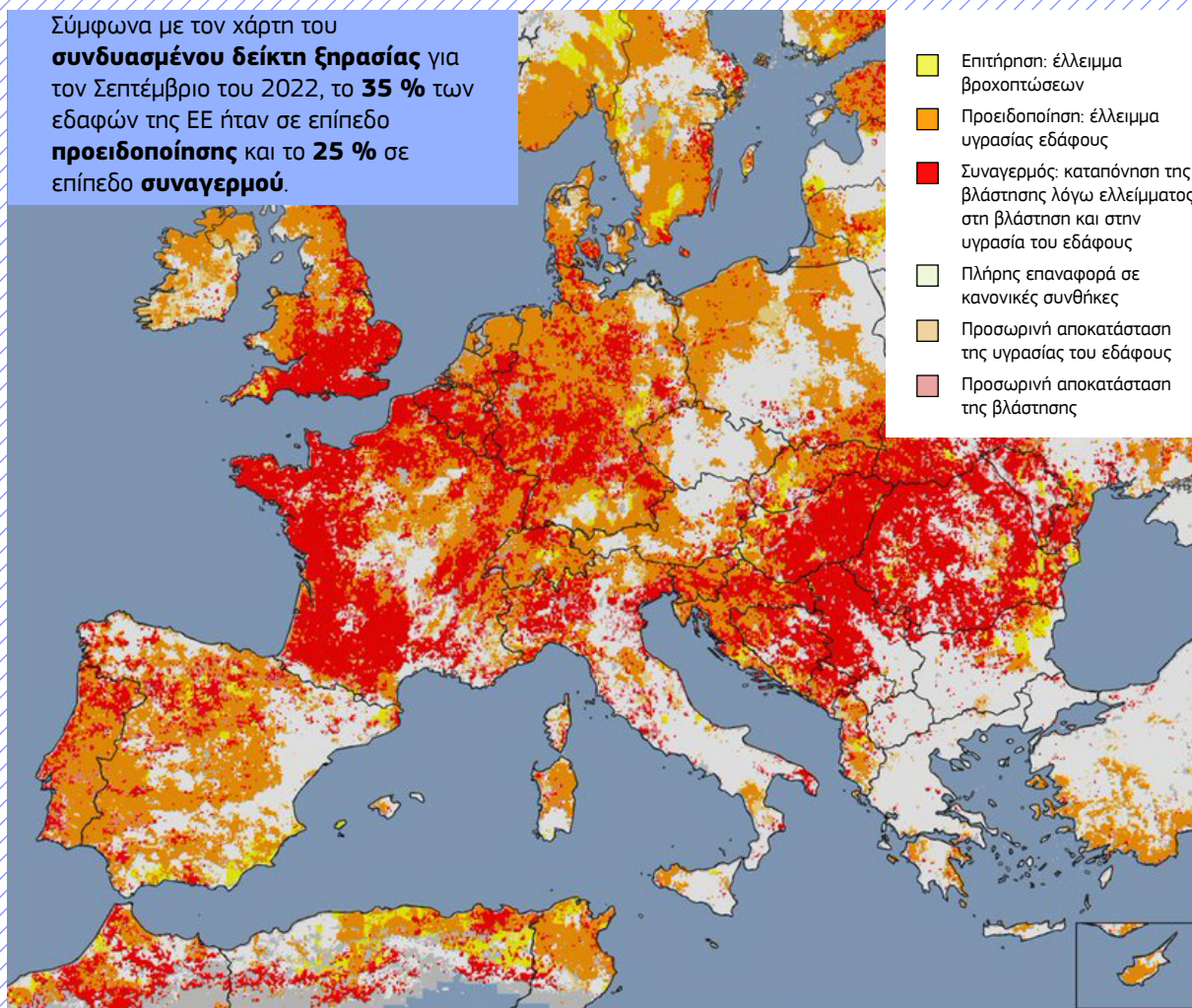
Οι υψηλές θερμοκρασίες και η μεγάλη έλλειψη βροχοπτώσεων επηρέασαν σχεδόν όλους τους ποταμούς ανά την Ευρώπη, εμποδίζοντας την παραγωγή ενέργειας και τις ποτάμιες μεταφορές.

→
Ο ποταμός Ρήνος έφτασε σε ιστορικά χαμηλά επίπεδα νερού, Κολονία, Γερμανία, 12 Σεπτεμβρίου 2022.

Αυτά τα ακραία καιρικά φαινόμενα μπορούν να αποφευχθούν στο μέλλον με τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου και την αντιμετώπιση της κλιματικής κρίσης. Η δέσμη προτάσεων προσαρμογής στον στόχο του 55 % (Fitfor55) της ΕΕ θα θέσει υψηλότερες φιλοδοξίες και στόχους στον τομέα αυτό. Επιπλέον, η στρατηγική της ΕΕ για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή θα βοηθήσει τους πολίτες, τους γεωργούς και τις επιχειρήσεις της Ευρώπης να αντιμετωπίσουν καλύτερα τα ακραία καιρικά φαινόμενα.

Σύμφωνα με τον χάρτη του **συνδυασμένου δείκτη ξηρασίας** για τον Σεπτέμβριο του 2022, το **35 %** των εδαφών της ΕΕ ήταν σε επίπεδο **προειδοποίησης** και το **25 %** σε επίπεδο **συναγερμού**.

Το Ευρωπαϊκό Παρατηρητήριο για την Ξηρασία κατέγραψε υψηλά επίπεδα ξηρασίας σε πάνω από το 60 % του εδάφους της ΕΕ.

Προστασία των δασών και της άγριας ζωής

Οι δασικές πυρκαγιές αποτέλεσαν επίσης σοβαρό πρόβλημα το 2022, με ρεκόρ καμένης έκτασης άνω των 800 000 εκταρίων στην Ευρώπη. Οι ομάδες διάσωσης χρησιμοποίησαν την υπηρεσία χαρτογράφησης έκτακτης ανάγκης του Copernicus, η οποία παρέχει δορυφορικές εικόνες και άλλα γεωχωρικά δεδομένα, για να βοηθήσουν χώρες όπως η Ελλάδα, η Ισπανία, η Γαλλία και η Πορτογαλία, καθώς και ορισμένες χώρες εκτός ΕΕ, να καταπολεμήσουν τις πυρκαγιές κατά τη διάρκεια του καλοκαιριού.

Η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Πληροφόρησης για τις Δασικές Πυρκαγιές παρατήρησε ότι η περίοδος των πυρκαγιών επεκτάθηκε και πέραν της περιόδου του Ιουλίου, του Αυγούστου και του Σεπτεμβρίου, με πολλά κρίσιμα γεγονότα να συμβαίνουν αργότερα εντός του έτους. Ακόμη και περιοχές που συνήθως δεν επηρεάζονταν στο παρελθόν —όπως η Κεντρική και η Βόρεια Ευρώπη— αντιμετώπισαν περισσότερες δασικές πυρκαγιές. Επιπλέον, με το 38 % της καμένης επιφάνειας το 2022 να ανήκει σε προστατευόμενες περιοχές του δικτύου Natura 2000, οι απώλειες άυλης βιοποικιλότητας κατέστησαν τα

οικοσυστήματα πιο ευάλωτα. Το Ταμείο Αλληλεγγύης της ΕΕ, το οποίο συστάθηκε αρχικά το 2002 για την παροχή χρηματοδοτικής στήριξης με στόχο την ανοικοδόμηση περιοχών που πλήττονται από φυσικές καταστροφές, κινητοποιήθηκε εκ νέου το 2022 για την αντιμετώπιση των ζημιών που άφησαν στο πέρασμά τους οι δασικές πυρκαγιές σε ολόκληρη την Ευρώπη.

Τα δάση συμβάλλουν σημαντικά στην προστασία των ευρωπαϊκών οικοσυστημάτων και της βιοποικιλότητας. Διαδραματίζουν, επίσης, κεντρικό ρόλο στην παγίδευση άνθρακα που διαφορετικά θα απελευθερωνόταν στην ατμόσφαιρα και θα επιτάχυνε την κλιματική αλλαγή. Σε ένα μόνο έτος, οι δασικές πυρκαγιές οδήγησαν σε εκτιμώμενες οικονομικές απώλειες άνω των 2 δις. ευρώ, με εκπομπές άνω των 25 εκατ. τόνων CO₂ στην ατμόσφαιρα. Τον Σεπτέμβριο, στην ομιλία της για την κατάσταση της Ένωσης, η πρόεδρος της Επιτροπής κ. Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν ανακοίνωσε τον διπλασιασμό των ικανοτήτων εναέριας πυρόσβεσης της ΕΕ, οι οποίες θα καταστούν διαθέσιμες για την επόμενη αντιπυρική περίοδο.

↑
Πολυνός πυροσβέστης αποστέλλεται στο πλαίσιο του μηχανισμού πολιτικής προστασίας της ΕΕ να κατασβέσει τις δασικές πυρκαγιές στην Οσάνς, Γαλλία, 14 Αυγούστου 2022. Συνολικά, περισσότεροι από 400 πυροσβέστες με περισσότερα από 100 οχήματα από τη Γερμανία, την Αυστρία, την Πολωνία και τη Ρουμανία υποστήριξαν το γαλλικό προσωπικό πρώτης επέμβασης μετά από αίτημα της Γαλλίας για παροχή βοήθειας.

Τον Νοέμβριο η Επιτροπή πρότεινε το πρώτο εθελοντικό πλαίσιο σε επίπεδο ΕΕ για την αξιόπιστη πιστοποίηση των απορροφήσεων άνθρακα υψηλής ποιότητας. Εάν εγκριθεί, το εργαλείο αυτό θα συμβάλει στην καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής και στην επίτευξη των στόχων της ΕΕ για το κλίμα, το περιβάλλον και τη μηδενική ρύπανση.

Έως το τέλος του 2022, είχαν φυτευτεί σχεδόν 9,5 εκατομμύρια δέντρα στην ΕΕ στο πλαίσιο της δέσμευσης για φύτευση 3 δισεκατομμυρίων δέντρων. Η δέσμευση αποτελεί μέρος της στρατηγικής της ΕΕ για τη βιοποικιλότητα με ορίζοντα το 2030 και της δασικής στρατηγικής για το 2030, με βάση την οποία η Ευρωπαϊκή Ένωση πρόκειται να φυτέψει τουλάχιστον 3 δισεκατομμύρια επιπλέον δέντρα στο έδαφός της

έως το 2030, τηρώντας παράλληλα τις οικολογικές αρχές.

Το αναθεωρημένο σχέδιο δράσης της ΕΕ για την καταπολέμηση της παράνομης εμπορίας άγριων ειδών, το οποίο αποτελεί επίσης μέρος της στρατηγικής για τη βιοποικιλότητα, έχει ως στόχο να διασφαλίσει ότι η ενωσιακή δράση κατά της παράνομης εμπορίας άγριων ειδών θα ανταποκρίνεται πλήρως στις τρέχουσες προκλήσεις. Το εν λόγω σχέδιο βασίζεται σε τέσσερις προτεραιότητες: αντιμετώπιση των βαθύτερων αιτιών της παράνομης εμπορίας άγριων ειδών, διερεύνηση νέων νομικών και πολιτικών εργαλείων, ενίσχυση της επιβολής και προώθηση της παγκόσμιας συνεργασίας.

Πιστοποίηση της ΕΕ για την απορρόφηση άνθρακα

Για να επιτευχθεί ο στόχος της κλιματικής ουδετερότητας έως το 2050, η ΕΕ πρέπει να μειώσει τις εκπομπές της στο ελάχιστο, αλλά δεν είναι δυνατόν να τις μηδενίσει. Για να αντισταθμίσει τις υπόλοιπες εκπομπές, η ΕΕ θα πρέπει να απομακρύνει ετησίως εκατοντάδες εκατομμύρια τόνους CO₂ από την ατμόσφαιρα.

Οι τύποι αφαίρεσης άνθρακα που θα μπορούσαν να πιστοποιηθούν βάσει του προτεινόμενου πλαισίου περιλαμβάνουν τους εξής:

ανθρακοδεσμευτική CO₂ γεωργία, όπως η αποκατάσταση δασών και εδαφών και η διαχείριση υγροτόπων και turfwon.

μόνιμη αποθήκευση, όπως βιοενέργεια με δέσμευση και αποθήκευση άνθρακα ή δέσμευση και αποθήκευση διοξειδίου του άνθρακα απευθείας από την ατμόσφαιρα.

αποθήκευση άνθρακα σε προϊόντα και υλικά μακράς διάρκειας, όπως οι κατασκευές με βάση το ξύλο.

Χάρη στο πλαίσιο πιστοποίησης της ΕΕ, μπορεί να αξιοποιηθεί αυτές τις νέες ευκαιρίες μεγαλύτερος αριθμός επιχειρήσεων, αγροτών, δασοκόμων και άλλων ενδιαφερόμενων, καθώς θα είναι σε θέση να υποβάλουν αίτηση για εναρμονισμένη και αξιόπιστη πιστοποίηση.

Αποκατάσταση της φύσης

Η αποκατάσταση της φύσης της Ευρώπης —από τους υδροβιότοπους, τους ποταμούς και τα δάση έως τα θαλάσσια και αστικά περιβάλλοντα και είδη— αποτελεί μια ζωτικής σημασίας και οικονομικά αποδοτική επένδυση στην οικονομία μας και στην επισιτιστική ασφάλεια, μέσω της καταπολέμησης της κλιματικής αλλαγής και της αύξησης της ανθεκτικότητας. Συμβάλλει επίσης στην ενίσχυση της υγείας και της ευημερίας των πολιτών της ΕΕ.

Τον Ιούνιο του 2022 η Επιτροπή ενέκρινε δέσμη προτάσεων για την αποκατάσταση των υποβαθμισμένων οικοσυστημάτων· αυτό αποτελεί βασικό βήμα προς την αποφυγή της κατάρρευσης των οικοσυστημάτων και την πρόληψη των χειρότερων επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής και της απώλειας βιοποικιλότητας. Η Επιτροπή βρίσκεται επίσης σε διαδικασία εκσυγχρονισμού της νομοθεσίας με

81 % των οικοτόπων βρίσκονται σε κακή κατάσταση.

Κάθε 1 ευρώ που επενδύεται στην αποκατάσταση της φύσης αποφέρει οφέλη 8 έως 38 ευρώ.

Ένα στα τρία είδη μελισσών και πεταλούδων παρουσιάζει μείωση πληθυσμού.

↑ **BINTEO** Συμμετέχοντες στην Πράσινη Εβδομάδα της ΕΕ 2022 μιλούν σχετικά με το νομοθέτημα για την αποκατάσταση της φύσης, Ιούνιος 2022.

σκοπό να διασφαλίσει τη διαθεσιμότητα ποιοτικών και ποικίλων σπόρων και φυτικού αναπαραγωγικού υλικού για την επίτευξη των στόχων της βιωσιμότητας, της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή και της βιοποικιλότητας.

Το πρόγραμμα LIFE είναι το χρηματοδοτικό μέσο της ΕΕ για το περιβάλλον και τη δράση για το κλίμα. Υπάρχει από το 1992 και έχει συγχρηματοδοτήσει περισσότερα από 5 500 έργα σε ολόκληρη την ΕΕ και πέραν αυτής. Από τον Ιούνιο του 2022 που προσχώρησε στο πρόγραμμα, η Ουκρανία μπορεί να επωφελείται και αυτή από τη χρηματοδότηση. Αυτό σημαίνει ότι η Ουκρανία μπορεί να λάβει στήριξη για να αποκαταστήσει το περιβάλλον της μετά τις σοβαρές ζημιές που προκάλεσε η επίθεση της Ρωσίας —από τη ρύπανση και την καταστροφή των οικοσυστημάτων έως άλλες μακροπρόθεσμες επιπτώσεις. Βραχυπρόθεσμα, το πρόγραμμα LIFE μπορεί να στηρίξει τις προσπάθειες ανασυγκρότησης της Ουκρανίας μέσω ανάλυσης αναγκών και να συμβάλει στην απορρύπανση του εδάφους και των υδάτων, εφαρμόζοντας μεταξύ άλλων λύσεις που βασίζονται στη φύση. Η Ουκρανία είναι η δεύτερη χώρα εκτός ΕΕ που συμμετέχει στο πρόγραμμα LIFE, μετά την Ισλανδία.

↑ Από τα αριστερά προς τα δεξιά: ο κ. Βιργκίνιους Σινκέβιτσιους, Ευρωπαϊός επίτροπος Περιβάλλοντος, Ωκεανών και Αλιείας, η κ. Γιούλια Σβιριντένκο, πρώτη αντιπρόεδρος της κυβέρνησης της Ουκρανίας, και ο κ. Ρουσλάν Στρίλετς, υπουργός Οικολογίας και Φυσικών Πόρων της Ουκρανίας, υπέγραψαν από κοινού συμφωνία για τη σύνδεση της Ουκρανίας με το πρόγραμμα LIFE για το περιβάλλον και το κλίμα, Κίεβο, Ουκρανία, 24 Ιουνίου 2022.

Προς μηδενική ρύπανση

Έχοντας τη φιλοδοξία για μηδενική ρύπανση έως το 2050, η Επιτροπή πρότεινε τον Οκτώβριο αυστηρότερους κανόνες για τους ρύπους του περιβαλλοντικού αέρα, του εδάφους και των υπόγειων υδάτων, καθώς και για την επεξεργασία των αστικών λυμάτων. Εντέλει οι κανόνες αυτοί θα βελτιώσουν τη δημόσια υγεία, μειώνοντας τους πρόωρους θανάτους και τις μακροπρόθεσμες δαπάνες.

Ποιότητα του αέρα

Οι προτεινόμενοι νέοι κανόνες:

- θα καθορίσουν ενδιάμεσα πρότυπα για την ποιότητα του ατμοσφαιρικού αέρα στην ΕΕ έως το 2030 τα οποία θα ευθυγραμμίζονται περισσότερο με τις κατευθυντήριες γραμμές του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας
- θα μειώσουν μέσα σε 10 έτη κατά περισσότερο από 75 % τους θανάτους που προκαλούνται από επίπεδα του κύριου ρύπου $PM_{2.5}$ που υπερβαίνουν τα όρια των κατευθυντήριων γραμμών του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας
- θα διασφαλίσουν στα άτομα που έχουν πρόβλημα υγείας λόγω της ατμοσφαιρικής ρύπανσης το δικαίωμα αποζημίωσης σε περίπτωση παραβίασης των κανόνων της ΕΕ για την ποιότητα του αέρα, καθώς και το δικαίωμα εκπροσώπησης από μη κυβερνητική οργάνωση μέσω συλλογικής δράσης για αποζημίωση για τις βλάβες
- θα κοστίζουν λιγότερο από το 0,1 % του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος, ποσοστό τουλάχιστον επτά φορές χαμηλότερο από τα δυνητικά οφέλη για την οικονομία και την κοινωνία.

Ποιότητα του νερού

Οι νέες προτάσεις προβλέπουν:

- νέα και αυστηρότερα πρότυπα για μια σειρά επιβλαβών ουσιών που βρίσκονται στα επιφανειακά και υπόγεια ύδατα
- την υποχρέωση των κρατών μελών να λάβουν μέτρα για τη μείωση αυτών των ρύπων
- αποδοτικότερη από άποψη κόστους και δικαιότερη επεξεργασία των λυμάτων σύμφωνα με την αρχή «ο ρυπαίνων πληρώνει»
- προληπτικά μέτρα για τη βιομηχανία (χρήση διαφορετικών ή λιγότερων βιομηχανικών χημικών προϊόντων) και τους γεωργούς (π.χ. χρήση λιγότερων ή λιγότερο επιβλαβών φυτοφαρμάκων).

Οι προτάσεις ανταποκρίνονται επίσης σε συγκεκριμένα αιτήματα που διατυπώθηκαν κατά τη διάρκεια της Διάσκεψης για το Μέλλον της Ευρώπης (βλ. κεφάλαιο 9), όπου οι πολίτες ζήτησαν δραστική μείωση της χρήσης χημικών φυτοφαρμάκων και λιπασμάτων και την ανάπτυξη βιώσιμης γεωργίας.

Επιπλέον, η ΕΕ και τα μεσογειακά κράτη υπέβαλαν επιτυχώς πρόταση στον Διεθνή Ναυτιλιακό Οργανισμό για τον καθορισμό περιοχών ελέγχου εκπομπών οξειδίων του θείου στη Μεσόγειο. Στόχος είναι η βελτίωση της ποιότητας του αέρα και των υδάτων μέσω της μείωσης των θειούχων ρύπων από τη ναυτιλία.

Η πρόταση κανονισμού σχετικά με τη βιώσιμη χρήση των φυτοπροστατευτικών προϊόντων εισάγει μέτρα για τη μείωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος του συστήματος τροφίμων της ΕΕ και τη συμβολή στον μετριασμό των οικονομικών απωλειών που έχουν ήδη σημειωθεί λόγω της κλιματικής αλλαγής και της απώλειας βιοποικιλότητας. Αποσκοπεί στη μείωση κατά 50 % της χρήσης χημικών και πιο επικίνδυνων φυτοφαρμάκων έως το 2030, καθώς και σε φιλικότερες προς το περιβάλλον μεθόδους ελέγχου των επιβλαβών οργανισμών. Θα απαγορευτούν όλα τα φυτοφάρμακα στις αστικές περιοχές πρασίνου, μεταξύ άλλων στα δημόσια πάρκα ή στους δημόσιους κήπους, στις παιδικές χαρές, στα σχολεία, στους χώρους αναψυχής ή αθλητισμού, στα δημόσια μονοπάτια και στις προστατευόμενες περιοχές, σύμφωνα με το Natura 2000.

Μείωση των εκπομπών από τις μεταφορές και τη βιομηχανία

Το 2022 η ΕΕ εγκαινίασε επίσης τη βιομηχανική συμμαχία για την αξιακή αλυσίδα ανανεώσιμων καυσίμων και καυσίμων χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών, μια νέα πρωτοβουλία που αποσκοπεί στην ενίσχυση της παραγωγής και της προμήθειας ανανεώσιμων καυσίμων και καυσίμων χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών στις αεροπορικές και πλωτές μεταφορές. Το έργο της συμμαχίας θα είναι σημαντικό για την εξασφάλιση των απαραίτητων εναλλακτικών καυσίμων για τομείς που είναι δύσκολο να απαλλαγούν από τις ανθρακούχες εκπομπές, όπως η αεροπορία και η ναυτιλία. Σημειώθηκε επίσης περαιτέρω πρόοδος όσον αφορά την ανάπτυξη κανόνων για τη χρήση εναλλακτικών καυσίμων στους εν λόγω τομείς. Εάν οι εν λόγω κανόνες εγκριθούν το 2023, θα χαράξουν σαφή πορεία για την απανθρακοποίηση αυτών των τομέων.

Η πρόταση της Επιτροπής για τον εκσυγχρονισμό της οδηγίας για τις βιομηχανικές εκπομπές θα μειώσει σημαντικά τις επιβλαβείς εκπομπές που

προέρχονται από τις βιομηχανικές εγκαταστάσεις και τις μεγαλύτερες κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις της Ευρώπης, παρέχοντας παράλληλα μακροπρόθεσμη επενδυτική ασφάλεια, ενθαρρύνοντας την καινοτομία και αυξάνοντας την ανεξαρτησία της Ευρώπης όσον αφορά την ενέργεια και τους πόρους. Η αναθεώρηση βασίζεται στην υφιστάμενη οδηγία, η οποία καλύπτει περίπου 50 000 μεγάλες αγροτοβιομηχανικές εγκαταστάσεις στην Ευρώπη. Αυτές πρέπει να συμμορφώνονται με τα επίπεδα εκπομπών εφαρμόζοντας τις βέλτιστες διαθέσιμες τεχνικές που καθορίζονται από τη βιομηχανία, τους εθνικούς και ενωσιακούς εμπειρογνώμονες και την κοινωνία των πολιτών. Οι νέοι κανόνες περιλαμβάνουν αποτελεσματικότερες άδειες και στοχευμένη στήριξη της καινοτομίας για πρωτοπόρους και για τις επενδύσεις της βιομηχανίας στην κυκλική οικονομία. Αυτό θα ενισχύσει τους δεσμούς μεταξύ της μείωσης της ρύπανσης και της απανθρακοποίησης, ενώ θα αυξήσει τη διαφάνεια και τη συμμετοχή του κοινού στη διαδικασία αδειοδότησης.

Η Επιτροπή υπέβαλε επίσης τον Νοέμβριο πρόταση για νέα πρότυπα εκπομπών. Τα νέα αυτά πρότυπα Euro 7 έχουν ως στόχο να διασφαλίσουν ότι τα αυτοκίνητα, τα ημιφορτηγά, τα φορτηγά και τα λεωφορεία θα είναι πολύ καθαρότερα, ιδίως στις πόλεις όπου τα προβλήματα ατμοσφαιρικής ρύπανσης είναι πιο σημαντικά, και για πολύ μεγαλύτερο χρονικό διάστημα απ' ό,τι βάσει των ισχυόντων κανόνων. Η πρόταση αφορά τις εκπομπές από τις εξατμίσεις, τα φρένα, και τα ελαστικά. Συμβάλλει επίσης στην επίτευξη των νέων αυστηρότερων προτύπων ποιότητας του αέρα. Επιπλέον, το ευρωπαϊκό μητρώο έκλυσης και μεταφοράς ρύπων θα μετατραπεί σε πύλη βιομηχανικών εκπομπών της ΕΕ, όπου οι πολίτες θα μπορούν να ενημερώνονται σχετικά με τις ρυπογόνες δραστηριότητες στο άμεσο περιβάλλον τους.

Τι νέο φέρνει ο κανονισμός Euro 7;

Για όλα τα επιβατικά αυτοκίνητα, ημιφορτηγά, φορτηγά και λεωφορεία:

όρια για τις εκπομπές από τα φρένα

κανόνες σχετικά με τη ρύπανση μικροπλαστικών από τα ελαστικά

τα οχήματα πρέπει να συμμορφώνονται με τους κανόνες για τις εκπομπές για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα
καλύτεροι έλεγχοι εποπτείας της αγοράς

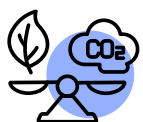
αποτελεσματικότερες δοκιμές εκπομπών

ψηφιακή παρακολούθηση της συμμόρφωσης

Για οχήματα με κινητήρα εσωτερικής καύσης:

ουδέτερα ως προς τα καύσιμα και ως προς την τεχνολογία όρια εκπομπών

ρύθμιση πρόσθετων ρύπων

δοκιμές επί οδού με ευρύτερο φάσμα συνθηκών οδήγησης

Για ηλεκτρικά οχήματα και υβριδικά οχήματα με ρευματολήπτη:

απαιτήσεις σε σχέση με την ανθεκτικότητα της μπαταρίας

Ενίσχυση της βιολογικής γεωργίας και των ποιοτικών τροφίμων

Η βιώσιμη γεωργία και η μείωση της χρήσης φυτοφαρμάκων είναι ζωτικής σημασίας για την επίτευξη του στόχου της μακροπρόθεσμης επισιτιστικής ασφάλειας. Το 2021 τα κράτη μέλη υπέβαλαν τα σχέδιά τους για τη μεταρρύθμιση της κοινής γεωργικής πολιτικής σύμφωνα με τις συστάσεις της Επιτροπής. Τον Αύγουστο του 2022 η Επιτροπή ενέκρινε επίσημα τα εν λόγω στρατηγικά σχέδια, τα οποία περιγράφουν την προβλεπόμενη χρήση των άμεσων ενισχύσεων και των οικονομικών παρεμβάσεων από κάθε κράτος μέλος για τη στήριξη της αγροτικής ανάπτυξης. Η νέα νομοθεσία, η οποία πρόκειται να τεθεί σε ισχύ το 2023, θα προετοιμάσει το έδαφος για μια δικαιότερη, πιο πράσινη και αποδοτικότερη γεωργική πολιτική. Θα επιδιώξει να διασφαλίσει ένα βιώσιμο μέλλον για τους Ευρωπαίους γεωργούς, να παράσχει πιο στοχευμένη στήριξη σε

μικρότερες γεωργικές εκμεταλλεύσεις και να αφήσει μεγαλύτερο περιθώριο ευελιξίας στα κράτη μέλη της ΕΕ ώστε να προσαρμόσουν τα μέτρα στις τοπικές συνθήκες.

Τον Μάρτιο η Επιτροπή ενέκρινε πρόταση για την ενίσχυση του συστήματος προστασίας των γεωγραφικών ενδείξεων, συμπεριλαμβανομένων των ονομασιών ορισμένων οίνων, γεωργικών προϊόντων και αλκοολούχων ποτών. Το σύστημα γεωγραφικών ενδείξεων προστατεύει τις ονομασίες συγκεκριμένων προϊόντων με σκοπό την προώθηση των μοναδικών ιδιοτήτων, των χαρακτηριστικών ή της φήμης που συνδέονται με τη γεωγραφική τους προέλευση, καθώς και της παραδοσιακής τεχνογνωσίας που συνδέεται με την παραγωγή τους.

Η τελετή απονομής των πρώτων Βραβείων Βιολογικής Παραγωγής της ΕΕ πραγματοποιήθηκε στις Βρυξέλλες κατά την Ημέρα Βιολογικής Παραγωγής της ΕΕ, τον Σεπτέμβριο του 2022. Οι οκτώ νικητές —από το Βέλγιο, τη Γερμανία, την Ισπανία, τη Γαλλία, την Κροατία, την Ιταλία, την Αυστρία και τη Σουηδία— αντιπροσωπεύουν στο σύνολό τους την ανάπτυξη και την καινοτομία του ευρωπαϊκού τομέα βιολογικής παραγωγής και τη συμβολή του στη μείωση των επιπτώσεων της γεωργίας στο κλίμα και στο περιβάλλον.

Οι νικητές των Βραβείων Βιολογικής Παραγωγής της ΕΕ για το 2022 με τον κ. Γιάνους Βοϊτσέχόφσκι, Ευρωπαϊκό επίτροπο Γεωργίας (αριστερά), Βρυξέλλες, Βέλγιο, 23 Σεπτεμβρίου 2022

Βιώσιμη διαβίωση

Οι πόλεις και οι πολίτες μπορούν να διαδραματίσουν καίριο ρόλο στη δημιουργία μιας πράσινης και βιώσιμης Ευρώπης. Η ΕΕ έχει ως στόχο να στηρίξει, αφενός, έργα που σχεδιάζονται και υλοποιούνται από πολίτες και, αφετέρου, τις τοπικές αρχές στον από κοινού σχεδιασμό αυτού του νέου κόσμου μέσω χρηματοδοτικής ενίσχυσης και περιβαλλοντικών πρωτοβουλιών.

Το 2022 100 δήμαρχοι από ολόκληρη την ΕΕ υπέγραψαν το σύμφωνο οικολογικών πόλεων, δεσμευόμενοι ότι οι πόλεις τους θα ασχοληθούν με πέντε τομείς περιβαλλοντικής διαχείρισης: αέρας, νερό, φύση και βιοποικιλότητα, κυκλική οικονομία και απόβλητα, θόρυβος. Αυτή η πρωτοβουλία της ΕΕ έχει ως στόχο να καταστήσει τις πόλεις καθαρότερες, οικολογικότερες και υγιέστερες.

Η πρωτοβουλία για το Νέο Ευρωπαϊκό Μπάουχαους (NEB), η οποία ανακοινώθηκε το 2020, φέρνει σε επαφή πολίτες, εμπειρογνώμονες, επιχειρήσεις και θεσμικά όργανα για να επανασχεδιάσουν τη βιώσιμη διαβίωση στην Ευρώπη και πέραν αυτής. Εκτός από τη δημιουργία μιας πλατφόρμας πειραματισμού και σύνδεσης, η πρωτοβουλία στηρίζει τη θετική αλλαγή παρέχοντας, συν τοις άλλοις, καλαισθητά, βιώσιμα και συμπεριληπτικά έργα με πρόσβαση σε χρηματοδότηση της ΕΕ.

Για τη στήριξη της αστικής καινοτομίας και την αύξηση των

ικανοτήτων και γνώσεων των πόλεων με σκοπό την οικοδόμηση ενός βιώσιμου μέλλοντος, συστάθηκε η Ευρωπαϊκή Αστική Πρωτοβουλία στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης. Η πρώτη πρόσκληση υποβολής προτάσεων, που δημοσιεύτηκε τον Οκτώβριο, κατέστησε διαθέσιμη για τη στήριξη καινοτόμων έργων του NEB ενωσιακή χρηματοδότηση ύψους 50 εκατ. ευρώ. Οι πόλεις κλήθηκαν να παρουσιάσουν ιδέες για έργα σχετικά με την κυκλική οικονομία και το ουδέτερο ισοζύγιο άνθρακα, τη διατήρηση της πολιτιστικής κληρονομιάς, την προσαρμογή κτιρίων με στόχο οικονομικά προσιτές λύσεις στέγασης και την αναγέννηση των αστικών χώρων σύμφωνα με τις αξίες του NEB όσον αφορά τη βιωσιμότητα, τη συμμετοχικότητα και την αισθητική.

Οι νικητές των βραβείων του NEB για το 2022 ανακοινώθηκαν στο πρώτο φεστιβάλ του Νέου Ευρωπαϊκού Μπάουχαους, το οποίο πραγματοποιήθηκε τον Ιούνιο και έφερε σε επαφή ανθρώπους από ολόκληρη την ΕΕ για την ανταλλαγή δημιουργικών προσεγγίσεων βάσης για την πράσινη μετάβαση. Βραβεία απονεμήθηκαν σε έργα από 15 διαφορετικά κράτη μέλη.

Από τα αριστερά προς τα δεξιά: ο κ. Ντιεμπεντό Φρανσίσ Κερέ, σύγχρονος αρχιτέκτονας με καταγωγή από τη Γερμανία και την Μπουρκίνα Φάσο, η κ. Μόνικα Ματζόνι, αρχισυντάκτρια της τηλεημερίδας Telegiornale 1, η κ. Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν, πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, και η κ. Τζοβάννα Μελάντρι, διευθύντρια του Εθνικού Μουσείου Τέχνης του 21ου αιώνα, Ρώμη, Ιταλία, 9 Ιουνίου 2022

Για να αναδείξουν το καινοτόμο πνεύμα των νέων, τα βραβεία NEB απονέμουν το βραβείο «Rising Star» (ανερχόμενο αστέρι) σε έργα που αναπτύχθηκαν από άτομα κάτω των 30 ετών. Ως συμπλήρωμα του Ευρωπαϊκού Έτους Νεολαίας 2022, το «Νέο Ευρωπαϊκό Μπάουχαους» αποτέλεσε το επίκεντρο του DiscoverEU, μιας ετήσιας πρωτοβουλίας που βοηθά τους νέους ηλικίας 18 ετών να ταξιδεύουν δωρεάν σε ολόκληρη την Ευρώπη. Στο πλαίσιο αυτό, αναπτύχθηκε μια διαδρομή του Νέου Ευρωπαϊκού Μπάουχαους που μπορούν να ακολουθήσουν οι συμμετέχοντες.

Μαζί με τον συνασπισμό «Εκπαίδευση για το κλίμα», η ΕΕ εξέδωσε έκκληση για τον μετασχηματισμό των τόπων μάθησης, με σκοπό τη δημιουργία ενός δικτύου για τον μετασχηματισμό των χώρων μάθησης σε ολόκληρη την κοινωνία.

Ως απάντηση στην ένοπλη σύγκρουση στην Ουκρανία, οι εμπειρογνώμονες του NEB αναλύουν τις επείγουσες στεγαστικές ανάγκες και σχεδιάζουν βιώσιμες κατοικίες προετοιμάζοντας τη μεταπολεμική ανασυγκρότηση (βλ. κεφάλαιο 1).

Βιώσιμη και έξυπνη κινητικότητα

Η Επιτροπή δρομολόγησε επίσημα τη συμμαχία για την αεροπορία μηδενικών εκπομπών, μια εθελοντική ευρωπαϊκή πρωτοβουλία ενδιαφερόμενων μερών από τον ιδιωτικό και τον δημόσιο τομέα για την προετοιμασία υδρογονοκίνητων και ηλεκτρικών αεροσκαφών για εμπορική χρήση. Με περίπου 26 000 αεροσκάφη μηδενικών εκπομπών έως το 2050, η συμμαχία θα υλοποιήσει τη δέσμευση για ευθυγράμμιση του τομέα με τις φιλοδοξίες της ΕΕ για το κλίμα.

↑
BINTEO Κήποι του μέλλοντος: ένα έργο από την Κύπρο το οποίο μετατρέπει μια εγκαταλελειμμένη περιοχή στην πολιτικά διαιρεμένη πρωτεύουσα, τη Λευκωσία, σε κοινοτικό κήπο ήρθε πρώτο στις προτιμήσεις του κοινού.

←
BINTEO Το πρωτότυπο έργο FOLK από την Πολωνία αποσκοπεί στην αναβίωση της παραδοσιακής αγροτικής αρχιτεκτονικής και στη διατήρηση των θησαυρών της πολωνικής πολιτιστικής κληρονομιάς.

Το 2022 άρχισε να ισχύει ο κανονισμός της ΕΕ για τη γενική ασφάλεια των οχημάτων, έτσι ώστε τα αυτοκίνητα και άλλα οχήματα να είναι ασφαλέστερα, με παράλληλη θέσπιση πλαισίου για τα αυτοματοποιημένα οχήματα. Πρώτο στο είδος του στον κόσμο, το πλαίσιο αυτό προστατεύει τους καταναλωτές, ενώ επίσης θα τονώσει την καινοτομία και θα βελτιώσει την ανταγωνιστικότητα της ευρωπαϊκής αυτοκινητοβιομηχανίας.

Παροχή βοήθειας στον δημόσιο τομέα ώστε να γίνει πιο οικολογικός

Το Μέσο Τεχνικής Υποστήριξης της Επιτροπής χρηματοδότησε ένα πολυεθνικό έργο για την ενίσχυση της μακροπρόθεσμης βιωσιμότητας του δημόσιου τομέα και την ελαχιστοποίηση της επιβλαβούς επίδρασής του στο περιβάλλον. Το έργο αυτό αποσκοπεί επίσης στην προώθηση της αποτελεσματικότητας, της λογοδοσίας και της διαφάνειας των δημόσιων πολιτικών.

Έως σήμερα 23 δημόσιες διοικήσεις κρατών μελών έχουν ανταλλάξει γνώσεις και βέλτιστες πρακτικές σχετικά με τρόπους μείωσης του αντικτύπου των δαπανών του προϋπολογισμού στο κλίμα, όπως αγορά υπηρεσιών και αγαθών με μικρότερο περιβαλλοντικό αντίκτυπο και προώθηση της πράσινης κινητικότητας και βιώσιμων πρακτικών για τα επαγγελματικά ταξίδια.

Στο πλαίσιο του μηχανισμού «Συνδέοντας την Ευρώπη» 2021-2027, το χρηματοδοτικό μέσο της ΕΕ για τη στήριξη της Πράσινης Συμφωνίας, η Επιτροπή επενδύει σε ευρύ φάσμα έργων υποδομής στον τομέα των μεταφορών σε ολόκληρη την ΕΕ. Στόχος τους είναι η βελτίωση των διασυνοριακών υποδομών και η προώθηση νέων τεχνολογιών. Παραδείγματα αποτελούν η σήραγγα Λυόν-Τορίνου, η σταθερή ζεύξη Fehmarn Belt και το σιδηροδρομικό έργο Rail Baltica.

Για να καταστεί η υποδομή μεταφορών της Ευρώπης κατάλληλη τόσο για μη στρατιωτική όσο και για αμυντική χρήση, η Επιτροπή ενέκρινε σχέδιο δράσης για τη στρατιωτική κινητικότητα και προώθησε τη διαδικασία επιχορηγήσεων για έργα που στηρίζουν τη στρατιωτική κινητικότητα. Άλλα έργα θα συμβάλουν στη δημιουργία υποδομών για προβλεπόμενες αυξήσεις της ενεργειακά αποδοτικής κινητικότητας και της κινητικότητας μηδενικών εκπομπών.

Συνολικά, στο πλαίσιο του μηχανισμού «Συνδέοντας την Ευρώπη» διατίθενται επιχορηγήσεις 25,8 δισ. ευρώ για τη συγχρηματοδότηση έργων του διευρωπαϊκού δικτύου μεταφορών στα κράτη μέλη της ΕΕ.

Μετά το Ευρωπαϊκό Έτος Σιδηροδρόμων 2021, η ΕΕ άρχισε να εφαρμόζει το νέο σχέδιο δράσης της για την ενίσχυση επιβατικών σιδηροδρόμων μεγάλων αποστάσεων και των διασυνοριακών επιβατικών σιδηροδρόμων. Η Επιτροπή κάλεσε τις σιδηροδρομικές επιχειρήσεις, τους διαχειριστές υποδομών και τις εθνικές αρχές να προτείνουν διασυνοριακές πιλοτικές υπηρεσίες για την αντιμετώπιση των εναπομενόντων εμποδίων στις διασυνοριακές σιδηροδρομικές μεταφορές. Η μετάβαση σε βιώσιμες μεταφορές, η οποία αποτελεί μέρος της ολοκληρωμένης δέσμης μέτρων για την Πράσινη Συμφωνία, θα διασφαλίσει ότι οι κοινότητες και η οικονομία της ΕΕ θα μπορούν να προοδεύουν σε ένα υγιές και σταθερό περιβάλλον, πολύ μετά το 2050.

Οι διασυνοριακές επιβατικές σιδηροδρομικές μεταφορές χρειάζονται τόνωση

Ποσοστό διασυνοριακής κίνησης
(ΕΕ-27, 2018)

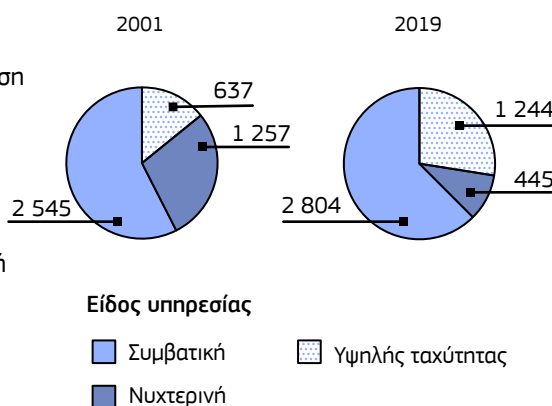

7 %
επιβατική κίνηση

52 %
εμπορευματική κίνηση

Διασυνοριακές επιβατικές αμαξοστοιχίες μεγάλων αποστάσεων
Σε εβδομαδιαία βάση

95 %

αύξηση των διασυνοριακών υπηρεσιών υψηλής ταχύτητας

65 %

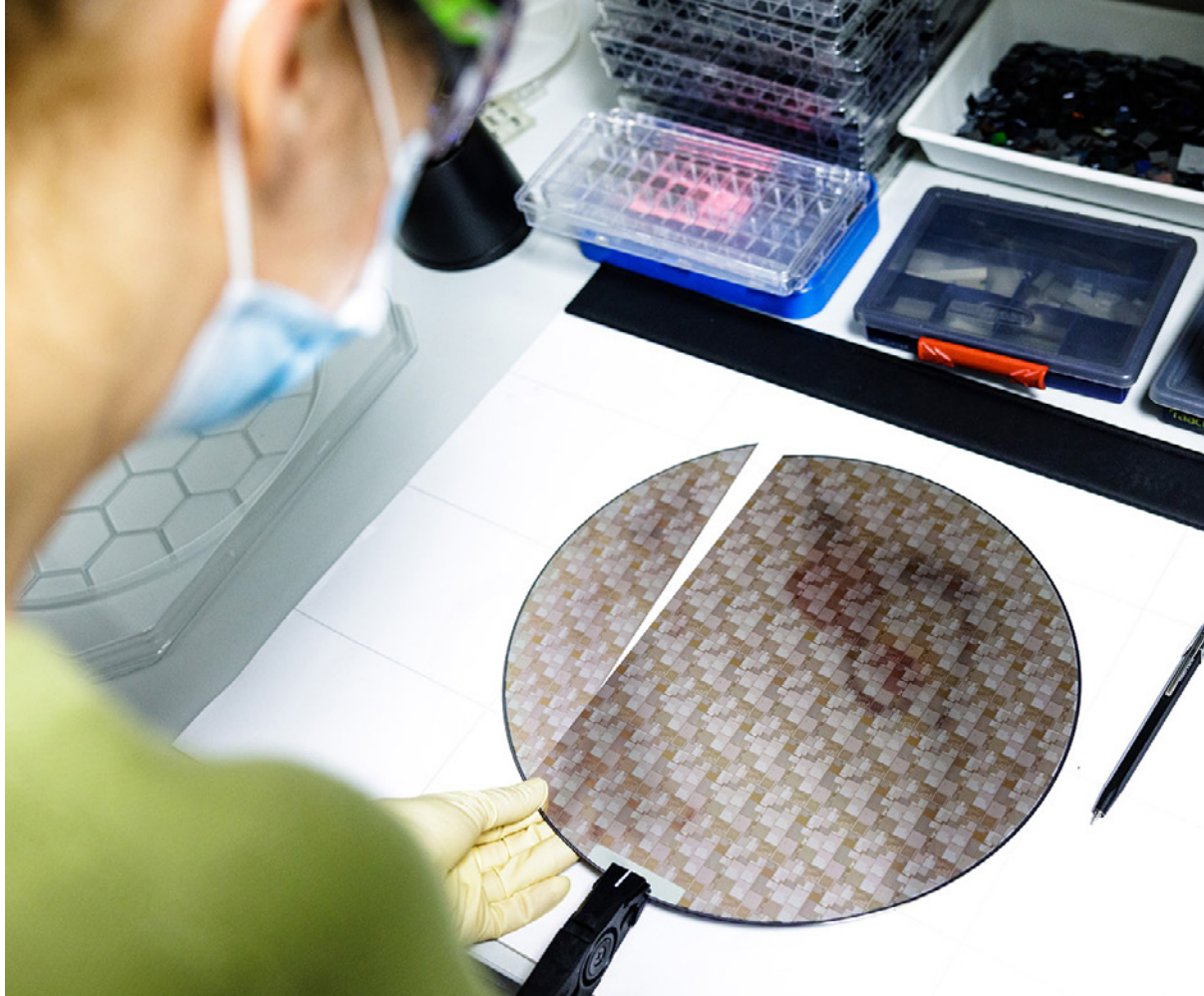

μείωση των νυχτερινών διασυνοριακών υπηρεσιών

1 %

αύξηση των συνδυασμένων διασυνοριακών υπηρεσιών

4. Μια Ευρώπη έτοιμη για την ψηφιακή εποχή

Εισαγωγή

Στενά συνδεδεμένο με τον στόχο της για κλιματική ουδετερότητα είναι το όραμα της ΕΕ να οδηγήσει την Ευρώπη στην ψηφιακή εποχή. Το δεκαετές σχέδιό της, γνωστό και ως Ψηφιακή Δεκαετία, καθορίζει στόχους όσον αφορά την ψηφιοποίηση των δημόσιων υπηρεσιών και των επιχειρήσεων, τη δημιουργία ψηφιακών υποδομών, όπως η τεχνολογία 5G και οι υπερυπολογιστές, και τη διασφάλιση ότι οι πολίτες της ΕΕ θα διαθέτουν τις απαραίτητες δεξιότητες για να πλοηγούνται με σιγουριά στο ψηφιακό περιβάλλον. Το πρόγραμμα πολιτικής 2030 «Ψηφιακή Δεκαετία», το οποίο εγκρίθηκε από την ΕΕ το 2022, θα διασφαλίσει την επίτευξη αυτών των στόχων από τα κράτη μέλη.

Η Ψηφιακή Δεκαετία της ΕΕ θα είναι μια εποχή πρωτοποριακών δράσεων για τη μετάβαση σε έναν πιο ασφαλή και βιώσιμο κόσμο. Για τον σκοπό αυτό, το 2022 η ΕΕ ανέλαβε δράση για την επικαιροποίηση των κανόνων κυβερνοασφάλειας, την αναγνώριση των ψηφιακών δικαιωμάτων και την αύξηση της λογοδοσίας των παρόχων ψηφιακών υπηρεσιών, δημιουργώντας παράλληλα τις αναγκαίες ψηφιακές υποδομές και στηρίζοντας την ανάπτυξη ψηφιακών δεξιοτήτων. Πρότεινε επίσης νέους κανόνες για δικαιότερη πρόσβαση σε δεδομένα και σημείωσε πρόοδο ως προς τη ρύθμιση της ψηφιοποίησης διαφόρων τομέων.

Τεχνικός διαχωρισμός δομών μικροκυκλωμάτων σε κυττήριο ημιαγωγών, Δρέσδη, Γερμανία, 8 Φεβρουαρίου, 2022

Ψηφιοποίηση για τους πολίτες

Η ανθρωποκεντρική προσέγγιση της ψηφιοποίησης βρίσκεται στον πυρήνα της Ψηφιακής Δεκαετίας της ΕΕ. Αυτό σημαίνει ότι τα δικαιώματα και οι ελευθερίες των ατόμων πρέπει να γίνονται σεβαστά στο διαδίκτυο όπως και εκτός διαδικτύου. Το 2022 η ΕΕ υιοθέτησε

τη Διακήρυξη για τα ψηφιακά δικαιώματα και τις ψηφιακές αρχές για την Ψηφιακή Δεκαετία, η οποία καθορίζει σαφή σημεία αναφοράς για τη διασφάλιση της προστασίας και της ενδυνάμωσης των ανθρώπων όταν αλληλεπιδρούν με τις νέες τεχνολογίες.

Κυβερνοασφάλεια και ανθεκτικότητα

Καθώς οι Ευρωπαίοι περνούν όλο και περισσότερο χρόνο στο διαδίκτυο και η κοινωνία γίνεται ολοένα και πιο διασυνδεδεμένη, οι κυβερνοαπειλές είναι όλο και πιο συχνές και δυνητικά πιο επικίνδυνες. Ο επιθετικός πόλεμος της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας αποτελεί επίσης μια ιδιαίτερη απειλή για την κυβερνοάμυνα της Ευρώπης.

Το 2022 η ΕΕ επικαιροποίησε τη νομοθεσία σχετικά με τα μέτρα για την επίτευξη υψηλού επιπέδου κοινής κυβερνοασφάλειας σε όλα τα κράτη

μέλη. Οι νέοι κανόνες, γνωστοί ως οδηγία NIS 2, που δημοσιεύθηκαν τον Δεκέμβριο του 2022, αντικατέστησαν την προηγούμενη οδηγία για την ασφάλεια δικτύων και πληροφοριών (NIS) στις 16 Ιανουαρίου 2023. Με στόχο να συμβάλουν στην άνοδο του γενικού επιπέδου κυβερνοασφάλειας στην Ευρώπη, οι νέοι κανόνες διευρύνουν τον κατάλογο των κρίσιμων οντοτήτων και τομέων που πρέπει να λαμβάνουν μέτρα διαχείρισης κινδύνου.

Διευρυμένο πεδίο εφαρμογής: περισσότεροι τομείς και περισσότερες υπηρεσίες είτε ως βασικές είτε ως σημαντικές οντότητες

Πάροχοι δημόσιων δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών ή δημόσιων υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών

Διαχείριση λυμάτων και αποβλήτων

Παραγωγή ορισμένων προϊόντων κρίσιμης σημασίας (όπως φαρμακευτικά, ιατροτεχνολογικά και χημικά προϊόντα)

Τρόφιμα

Ψηφιακές υπηρεσίες (όπως πλατφόρμες υπηρεσιών κοινωνικής δικτύωσης και υπηρεσίες κέντρων δεδομένων)

Διάστημα

Ταχυδρομεία και ταχυμεταφορές

Δημόσια διοίκηση

Οι κρίσιμες υποδομές, όπως τα υποθαλάσσια καλώδια και οι αγωγοί μεταφορών και επικοινωνιών, συχνά συνδέονται στενά με πολλές και διαφορετικές ψηφιακές υπηρεσίες και, ως εκ τούτου, πρέπει να προστατεύονται. Η δολιοφθορά στους αγωγούς φυσικού αερίου Nord Stream και άλλα περιστατικά έκαναν σαφές ότι απειλείται η ανθεκτικότητα των κρίσιμων υποδομών της ΕΕ. Η νομοθεσία που συμφωνήθηκε πρόσφατα θα παράσχει σύντομα στην ΕΕ ένα επικαιροποιημένο και ολοκληρωμένο νομικό πλαίσιο για την ενίσχυση τόσο της φυσικής ανθεκτικότητας όσο και της κυβερνοανθεκτικότητας των κρίσιμων υποδομών.

Ενώπιον των ταχέως εξελισσόμενων απειλών, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προτείνει να ενισχυθεί η ικανότητα έγκαιρης προειδοποίησης και αντίδρασης σε διαταραχές των κρίσιμων υποδομών μέσω του μηχανισμού πολιτικής προστασίας της Ένωσης.

Η πρόταση ζητεί επίσης ενισχυμένη συνεργασία με βασικούς εταίρους και γειτονικές χώρες στο θέμα της ανθεκτικότητας των κρίσιμων υποδομών.

Όσον αφορά τα ψηφιακά προϊόντα που χρησιμοποιούμε στην καθημερινή μας ζωή, τον Σεπτέμβριο του 2022 η Επιτροπή υπέβαλε πρόταση για μια νέα πράξη για την κυβερνοανθεκτικότητα. Πολλά προϊόντα, όπως οι συσκευές παρακολούθησης βρεφών, οι έξυπνες συσκευές ή τα ενεργοποιούμενα με τη φωνή πλυντήρια, έχουν χαμηλό επίπεδο κυβερνοασφάλειας, γεγονός που συνεπάγεται εκτεταμένες ευπάθειες και ασυνεπείς ενημερώσεις ασφαλείας. Επιπλέον, είναι συχνά δύσκολο για τους χρήστες των εν λόγω προϊόντων να διαπιστώσουν αν κάποια από αυτά είναι ασφαλή έναντι κυβερνοαπειλών. Η νέα πρόταση θα υποχρεώσει τους κατασκευαστές να ενισχύσουν την ασφάλεια των προϊόντων τους και τη διαφάνεια των χαρακτηριστικών ασφαλείας.

Ο κ. Τσιρί Μπρετόν, Ευρωπαϊός Επίτροπος Εσωτερικής Αγοράς, στη συνέντευξη Τύπου σχετικά με την πράξη για την κυβερνοανθεκτικότητα, Βρυξέλλες, Βέλγιο, 16 Σεπτεμβρίου 2022

Η πράξη για τις ψηφιακές υπηρεσίες και η πράξη για τις ψηφιακές αγορές

Οι διαδικτυακές πλατφόρμες αποτελούν βασικό στοιχείο του ψηφιακού κόσμου σήμερα. Επιτρέπουν στους πολίτες να επικοινωνούν, να λαμβάνουν πληροφορίες και να πραγματοποιούν αγορές μέσω διαδικτύου. Παράλληλα όμως, ενέχουν και κινδύνους που σχετίζονται με το παράνομο ή επιβλαβές περιεχόμενο και τις αθέμιτες πρακτικές της αγοράς. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο η ΕΕ θέσπισε την πράξη για τις ψηφιακές υπηρεσίες και την πράξη για τις ψηφιακές αγορές, οι οποίες άρχισαν να ισχύουν τον Νοέμβριο του 2022.

Η πράξη για τις ψηφιακές υπηρεσίες θέτει ένα άνευ προηγουμένου πρότυπο για τη λογοδοσία των διαδικτυακών πλατφορμών και των μηχανών αναζήτησης όσον αφορά το παράνομο και επιβλαβές περιεχόμενο. Όταν αρχίσει να εφαρμόζεται για πολύ μεγάλες διαδικτυακές πλατφόρμες και πολύ μεγάλες διαδικτυακές μηχανές αναζήτησης για πρώτη φορά γύρω στο φθινόπωρο του 2023, και για όλες τις άλλες πλατφόρμες τον Φεβρουάριο του 2024, θα παρέχει μεγαλύτερη προστασία στους χρήστες του διαδικτύου

και στα θεμελιώδη δικαιώματά τους στο διαδίκτυο. Οι πάροχοι θα ωφεληθούν και οι ίδιοι από το ενιαίο αυτό σύνολο κανόνων της εσωτερικής αγοράς, και οι μικρότερες πλατφόρμες θα είναι σε θέση να επεκταθούν ευκολότερα.

Στο πλαίσιο αυτό, η πράξη για τις ψηφιακές αγορές, η οποία θα αρχίσει να εφαρμόζεται από τις 2 Μαΐου 2023, θα περιορίσει τις αθέμιτες πρακτικές των μεγάλων διαδικτυακών πλατφορμών, πλατφόρμες που είναι γνωστές ως ρυθμιστές της πρόσβασης. Όλοι οι ρυθμιστές της πρόσβασης θα έχουν οριστεί έως τις 6 Σεπτεμβρίου 2023 και πρέπει να εκπληρώνουν τις υποχρεώσεις που ορίζονται στην πράξη το αργότερο έως τις 6 Μαρτίου 2024. Η πράξη περιλαμβάνει κατάλογο με τους κανόνες με τους οποίους θα πρέπει να συμμορφωθούν οι ρυθμιστές της πρόσβασης· για παράδειγμα, δεν θα έχουν πλέον τη δυνατότητα να κατατάσσουν τα δικά τους προϊόντα υψηλότερα από παρόμοια προϊόντα τρίτων που προσφέρονται στην πλατφόρμα του ρυθμιστή της πρόσβασης.

Ρυθμιστές της πρόσβασης

Οι ρυθμιστές της πρόσβασης είναι ψηφιακές πλατφόρμες με:

- περισσότερους από **45 εκατομμύρια** ενεργούς τελικούς χρήστες μηνιαίως·
- κύκλο εργασιών ίσο ή μεγαλύτερο των **7,5 δισ. ευρώ** κατά τα τελευταία 3 οικονομικά έτη.

Δεν επιτρέπεται στους ρυθμιστές της πρόσβασης:

- να υπερπροωθούν τα δικά τους προϊόντα·
- να περιορίζουν τις δυνατότητες πληρωμής επιτρέποντας μόνο τη δική τους μέθοδο πληρωμής·
- να επαναχρησιμοποιούν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που έχουν συλλεχθεί κατά την παροχή μιας υπηρεσίας για τους σκοπούς άλλης υπηρεσίας·
- να επιβάλλουν αθέμιτους όρους στους επιχειρηματικούς χρήστες·
- να προεγκαθιστούν ορισμένες εφαρμογές λογισμικού·
- να περιορίζουν τους επιχειρηματικούς χρήστες πλατφορμών·
- να χρησιμοποιούν ορισμένες πρακτικές ομαδοποίησης (π.χ. να πωλούν διαφορετικά στοιχεία ως δέσμη).

Οι εταιρείες που δεν συμμορφώνονται με τις νέες απαιτήσεις ενδέχεται να αντιμετωπίσουν τον κίνδυνο επιβολής προστίμων που θα φτάνουν έως και στο 10 % του παγκόσμιου κύκλου εργασιών τους ή έως και στο 20 % σε περίπτωση υποτροπής.

Ρύθμιση για τις πλατφόρμες βραχυχρόνιας μίσθωσης

Για την προστασία των τουριστών, η Επιτροπή προτείνει επίσης να καταστούν πιο διαφανή τα δεδομένα σχετικά με τις κρατήσεις βραχυχρόνιας μίσθωσης και τα καταλύματα, ιδίως όσον αφορά τα αιτήματα παροχής πληροφοριών σχετικά με την ιδιοκτησία, τα στοιχεία διεύθυνσης και τους αριθμούς μητρώου επιχειρήσεων. Αυτό θα επιτρέπει στις δημοτικές αρχές να εργάζονται παράλληλα με τις πλατφόρμες κράτησης για να αποκλείουν μη εξουσιοδοτημένες καταχωρίσεις και να προστατεύουν τους καταναλωτές ώστε να μην πραγματοποιούν κρατήσεις παράνομων καταλυμάτων.

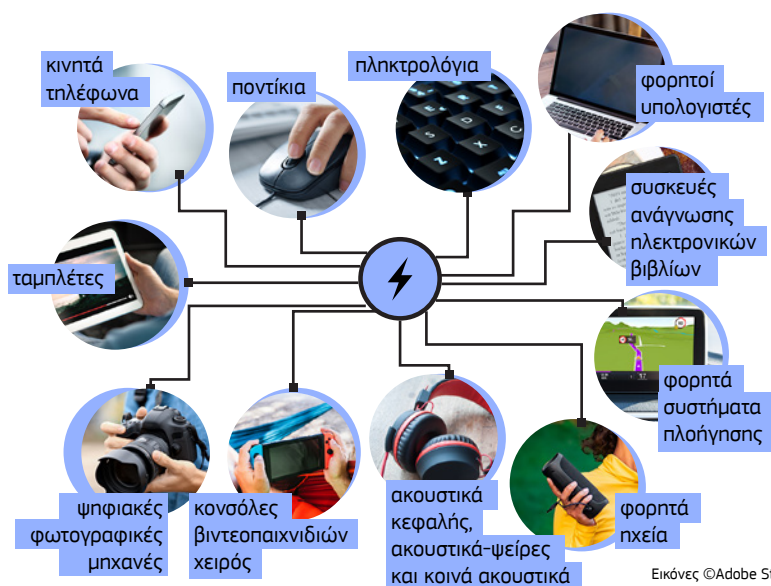
Μια ακόμη δεκαετία περιαγωγής

Χάρη στον νέο, βελτιωμένο κανονισμό για την περιαγωγή που άρχισε να ισχύει τον Ιούλιο του 2022, οι πολίτες μπορούν να απολαμβάνουν περιαγωγή με χρέωση εσωτερικού για τουλάχιστον 10 ακόμη χρόνια και μεγαλύτερες ταχύτητες κινητής τηλεφωνίας όταν ταξιδεύουν στο εξωτερικό. Μπορούν επίσης να λαμβάνουν πληροφόρηση σχετικά με υπηρεσίες που έχουν πρόσθετο κόστος, να προστατεύονται καλύτερα από απρόβλεπτες χρεώσεις όταν τα τηλέφωνα συνδέονται αυτόματα με δορυφορικά δίκτυα και να ενημερώνονται σχετικά με εναλλακτικούς τρόπους πρόσβασης σε υπηρεσίες έκτακτης ανάγκης σε άλλη χώρα της ΕΕ.

Φορτιστής κοινού τύπου

Χάρη στους νέους κανόνες, οι καταναλωτές της ΕΕ θα είναι σύντομα σε θέση να χρησιμοποιούν το ίδιο μέσο φόρτισης για όλες τις ηλεκτρονικές συσκευές τους και δεν θα είναι υποχρεωμένοι να αγοράζουν καινούριο φορτιστή με κάθε νέα συσκευή. Έως το τέλος του 2024, όλα τα κινητά τηλέφωνα, οι ταμπλέτες και οι ψηφιακές φωτογραφικές μηχανές που πωλούνται στην ΕΕ θα πρέπει να είναι εξοπλισμένα με θύρα φόρτισης USB τύπου C. Από την άνοιξη του 2026, η υποχρέωση θα επεκταθεί και στους φορητούς υπολογιστές. Αυτό θα επιτρέψει στους καταναλωτές να μειώσουν τα ηλεκτρονικά απόβλητα.

Είδη ηλεκτρονικών συσκευών που καλύπτονται

Εικόνες ©Adobe Stock

Ψηφιακή τεχνολογία για τη βιομηχανία

Συνδεσιμότητα

Η αυξημένη συνδεσιμότητα βελτιώνει την ποιότητα ζωής και δίνει ώθηση στην οικονομία· αποκτά επίσης όλο και μεγαλύτερη σημασία για τη βιώσιμη διαβίωση. Ωστόσο, εξακολουθεί να υπάρχει ψηφιακό χάσμα μεταξύ αστικών, αγροτικών και απομακρυσμένων περιοχών.

Τα κράτη μέλη της ΕΕ έχουν δεσμευτεί να διαθέσουν περίπου 130 δισ. ευρώ από τα κονδύλια του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας σε μέτρα που συμβάλλουν στον ψηφιακό μετασχηματισμό, συμπεριλαμβανομένων μέτρων συνδεσιμότητας. Το ποσό αυτό αντιστοιχεί στο 26 % των συνολικών κονδυλίων που ζήτησαν τα κράτη μέλη στο πλαίσιο του μηχανισμού έως το τέλος του 2022 και υπερβαίνει κατά πολύ την ελάχιστη απαίτηση του 20 % για τις ψηφιακές δαπάνες (βλ. κεφάλαιο 6 για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τα σχέδια ανάκαμψης και ανθεκτικότητας).

Συνολικά, τα 27 εθνικά σχέδια ανάκαμψης και ανθεκτικότητας περιλαμβάνουν μέτρα συνδεσιμότητας ύψους περίπου 16,5 δισ. ευρώ. Στόχος είναι η ανάπτυξη υποδομών ψηφιακών δικτύων τα επόμενα 4 έτη, συμπεριλαμβανομένων των αγροτικών και απομακρυσμένων περιοχών, ώστε να μπορέσουν αυτές να διασφαλίσουν ένα υψηλότερο επίπεδο ευημερίας, και η τόνωση της καινοτομίας και της βιωσιμότητας. Η ΕΕ θα μοχλεύσει επίσης επενδύσεις στη συνδεσιμότητα μέσω του νέου Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης, του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Αγροτικής Ανάπτυξης, του InvestEU και δανείων της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων.

Το 2022 η Επιτροπή δημοσίευσε επίσης τις πρώτες προσκλήσεις υποβολής προτάσεων στο πλαίσιο του προγράμματος του μηχανισμού «Συνδέοντας την Ευρώπη» για τη βελτίωση των υποδομών συνδεσιμότητας της ΕΕ. Η Επιτροπή θα συγχρηματοδοτήσει πρωτοβουλίες για τον εξοπλισμό των κύριων οδών μεταφορών

→

Η κ. Μαργκρίτε Βέστεϊγιερ, εκτελεστική αντιπρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για μια Ευρώπη Έτοιμη για την Ψηφιακή Εποχή και Ευρωπαία επίτροπος Ανταγωνισμού (δεξιά), στο Αφρικανικό Ινστιτούτο Κυβερνοασφάλειας, Ντακάρ, Σενεγάλη, 11 Φεβρουαρίου 2022

και των τοπικών κοινοτήτων της Ευρώπης με συνδεσιμότητα 5G, για την ανάπτυξη ή αναβάθμιση βασικών δικτύων που υποστηρίζουν προηγμένες τεχνολογίες και για την υποβοήθηση της δημιουργίας επιχειρησιακών ψηφιακών πλατφορμών για υποδομές μεταφορών και ενέργειας σε ολόκληρη την ΕΕ.

Πρόγραμμα «Ψηφιακή Ευρώπη»

Με προϋπολογισμό ύψους 7,5 δισ. ευρώ για την περίοδο από το 2021 έως το 2027, το πρόγραμμα «Ψηφιακή Ευρώπη» είναι το πρώτο χρηματοδοτικό πρόγραμμα της ΕΕ που επικεντρώνεται στην παροχή ψηφιακής τεχνολογίας τόσο στις δημόσιες διοικήσεις, όσο και στις επιχειρήσεις και στους πολίτες.

Το 2022 δημοσιεύθηκαν αρκετές προσκλήσεις υποβολής προτάσεων. Σε αυτές περιλαμβάνονταν ευκαιρίες χρηματοδότησης για έργα που αφορούσαν χώρους δεδομένων, υποδομές για τις υπηρεσίες αλυσίδας συστοιχιών (blockchain), κατάρτιση για την απόκτηση προηγμένων ψηφιακών δεξιοτήτων, τεχνητή νοημοσύνη (TN), καθώς και δραστηριότητες για τη βελτίωση της συνεργασίας στον τομέα της κυβερνοασφάλειας μεταξύ των κρατών μελών και της Επιτροπής.

Δημοσιεύθηκαν επίσης προσκλήσεις υποβολής προτάσεων σε σχέση με τα εθνικά κέντρα υπολογιστικής υψηλών επιδόσεων, την ανάπτυξη προηγμένων εθνικών συστημάτων υποδομών και δικτύων κβαντικής επικοινωνίας και τους ευρωπαϊκούς κόμβους ψηφιακής καινοτομίας.

Εργαζόμενος επεξεργάζεται
δισκίο πυριτίου 300 mm σε
καθαρό χώρο, Γκρενόμπλ, Γαλλία,
4 Φεβρουαρίου 2022.

Ευρωπαϊκή πράξη για τα μικροκυκλώματα: ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της Ευρώπης

Τα μικροκυκλώματα και οι ημιαγωγοί είναι τα δομικά στοιχεία όλων των ηλεκτρονικών προϊόντων, από τις έξυπνες συσκευές έως τα διασπαστικά και αμυντικά συστήματα. Διαδραματίζουν βασικό ρόλο στις σύγχρονες οικονομίες και στην καθημερινή μας ζωή. Η πρόσφατη έλλειψη μικροκυκλωμάτων σε παγκόσμιο επίπεδο έχει διαταράξει τις αλυσίδες εφοδιασμού, έχει προκαλέσει ελλείψεις που περιλαμβάνουν από αυτοκίνητα έως ιατροτεχνολογικά προϊόντα και, σε ορισμένες περιπτώσεις, έχει αναγκάσει ακόμη και εργοστάσια να κλείσουν.

Για την πρόληψη τέτοιων διαταραχών στο μέλλον, η Επιτροπή πρότεινε την ευρωπαϊκή πράξη για τα

μικροκυκλώματα, η οποία θα συμβάλει στην οικοδόμηση του οικοσυστήματος ημιαγωγών της ΕΕ μέσω της επίτευξης διαφόρων στρατηγικών στόχων. Ένας από τους εν λόγω στόχους είναι η διεύρυνση της ερευνητικής και τεχνολογικής υπεροχής της ΕΕ, η οποία θα ενισχύσει την ικανότητά της να καινοτομεί στον σχεδιασμό, στην κατασκευή και στη συσκευασία προηγμένων μικροκυκλωμάτων. Παράλληλα, η ευρωπαϊκή πράξη για τα μικροκυκλώματα αποσκοπεί στην αντιμετώπιση των ελλείψεων δεξιοτήτων στην προηγμένη παραγωγή, έτσι ώστε η ΕΕ να παραμείνει πόλος έλξης για τα κορυφαία ταλέντα παγκοσμίως σε αυτό τον σημαντικό τομέα.

Πρόοδος όσον αφορά την ευρωπαϊκή στρατηγική για τα δεδομένα

Τα δεδομένα —ιδίως τα βιομηχανικά— συμβάλλουν στην τροφοδοσία της ψηφιακής οικονομίας, αλλά το δυναμικό των εν λόγω δεδομένων παραμένει σε μεγάλο βαθμό αναξιοποίητο. Η πράξη για τα δεδομένα,

η οποία προτάθηκε το 2022, περιλαμβάνει νέους κανόνες σχετικά με το ποιος μπορεί να χρησιμοποιεί και να έχει πρόσβαση σε δεδομένα που παράγονται στην ΕΕ, σε όλους τους τομείς της οικονομίας.

Η ευρωπαϊκή στρατηγική για τα δεδομένα με μια ματιά

Η **ευρωπαϊκή στρατηγική για τα δεδομένα** του 2020 έχει ως στόχο να αναδείξει την ΕΕ σε πρωτοπόρο σε μια κοινωνία που βασίζεται στα δεδομένα.

Η **πράξη για τη διακυβέρνηση δεδομένων** του 2020 διευκολύνει την ανταλλαγή δεδομένων σε διάφορους τομείς, καθώς και μεταξύ των κρατών μελών.

Η **πράξη για τα δεδομένα** του 2022 διευκρινίζει ποιος μπορεί να δημιουργήσει αξία από τα δεδομένα.

Δέκα **ευρωπαϊκοί κοινοί χώροι δεδομένων**, από τη βιομηχανία έως την κινητικότητα και από την Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία έως την ενέργεια και την υγεία.

Οφέλη από την πράξη για τα δεδομένα

Οι καταναλωτές και οι επιχειρήσεις παράγουν δεδομένα χρησιμοποιώντας προϊόντα και υπηρεσίες. Με την πράξη για τα δεδομένα, θα έχουν τα ακόλουθα οφέλη.

- **Χαμηλότερες τιμές** για υπηρεσίες μετά την πώληση και για επισκευή των **συνδεδεμένων αντικειμένων** τους

→ Ένα εργοστασιακό ρομπότ καλάει.

ΣΗΜΕΡΑ

Μόνο ο κατασκευαστής έχει πρόσβαση στα δεδομένα, κάτι που σημαίνει ότι το εργοστάσιο δεν έχει καμία εναλλακτική λύση και θα πρέπει να τον καλεί κάθε φορά που χρειάζεται επισκευή.

ΑΥΡΙΟ

Ο χρήστης θα μπορούσε να ζητήσει να έχει επίσης πρόσβαση στα δεδομένα μια υπηρεσία επισκευής που μπορεί να είναι φθηνότερη.

- **Νέες ευκαιρίες** χρήσης υπηρεσιών που απαιτούν πρόσβαση στα εν λόγω δεδομένα.

→ Ένας γεωργός διαθέτει εξοπλισμό από διάφορους κατασκευαστές (ελκυστήρα, αυτόματο σύστημα άρδευσης).

Δεν μπορεί να αναθέσει σε τρίτους την ανάλυση δεδομένων του εξοπλισμού του διότι τα δεδομένα κλειδώνονται από κάθε κατασκευαστή.

Θα μπορούσε να λαμβάνει εξατομικευμένες συμβουλές από εταιρεία που συλλέγει τα δεδομένα από κάθε στοιχείο του εξοπλισμού.

- **Καλύτερη πρόσβαση** σε δεδομένα που συλλέγονται ή παράγονται από συσκευή.

→ Ένας ιδιοκτήτης μπαρ επιθυμεί να σερβίρει καλύτερο καφέ και η εταιρεία που κατασκευάζει τη μηχανή καφέ επιθυμεί να βελτιώσει το προϊόν της.

Η εταιρεία μπορεί να έχει πρόσβαση στα δεδομένα που παράγονται από τη μηχανή προκειμένου να σχεδιάσει την επόμενη γενιά μηχανών καφέ, αλλά ο ιδιοκτήτης του μπαρ δεν έχει πρόσβαση σε καμία πληροφορία.

Η πράξη για τα δεδομένα ορίζει ότι και τα δύο μέρη μπορούν να έχουν πρόσβαση σε όλα τα δεδομένα που συλλέγονται από τη μηχανή.

Επιπλέον, η πρωτοβουλία «GreenData4All» θα συμβάλει στην υλοποίηση του πράσινου και ψηφιακού μετασχηματισμού της Ευρώπης με την επικαιροποίηση των κανόνων της ΕΕ για τα περιβαλλοντικά γεωχωρικά

δεδομένα και για την πρόσβαση του κοινού σε περιβαλλοντικές πληροφορίες. Στόχος είναι να καταστούν τα δεδομένα πιο άμεσα διαθέσιμα για την καινοτομία και τη λήψη τεκμηριωμένων αποφάσεων.

Ψηφιοποίηση της υγειονομικής περίθαλψης στην ΕΕ

Τα δεδομένα υγείας δίνουν πολύτιμες πληροφορίες στους παρόχους υπηρεσιών υγειονομικής περίθαλψης και στους ερευνητές. Η πανδημία COVID-19 επιτάχυνε την ανάπτυξη και υιοθέτηση ψηφιακών προϊόντων και υπηρεσιών υγείας, με την τηλευγεία να διαδίδεται ευρέως. Επιπλέον, κατέδειξε ότι τα επικαιροποιημένα, αξιόπιστα και **FAIR** (findable, accessible, interoperable and reusable — ευρέσιμα, προσβάσιμα, διαλειτουργικά και επαναχρησιμοποιήσιμα) δεδομένα υγείας είναι καίριας σημασίας για την παροχή ολοκληρωμένης περίθαλψης σε περιόδους κρίσης και για την ανάπτυξη αποτελεσματικών θεραπειών.

Ο ευρωπαϊκός χώρος δεδομένων για την υγεία, η δημιουργία του οποίου προτάθηκε τον Μάιο του 2022, είναι ο πρώτος κοινός χώρος δεδομένων σε συγκεκριμένο τομέα που προκύπτει από τη στρατηγική της ΕΕ για τα δεδομένα και αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα της οικοδόμησης μιας Ευρωπαϊκής Ένωσης Υγείας. Ο χώρος αυτός επικεντρώνεται στα συμφέροντα και τα δικαιώματα του ατόμου.

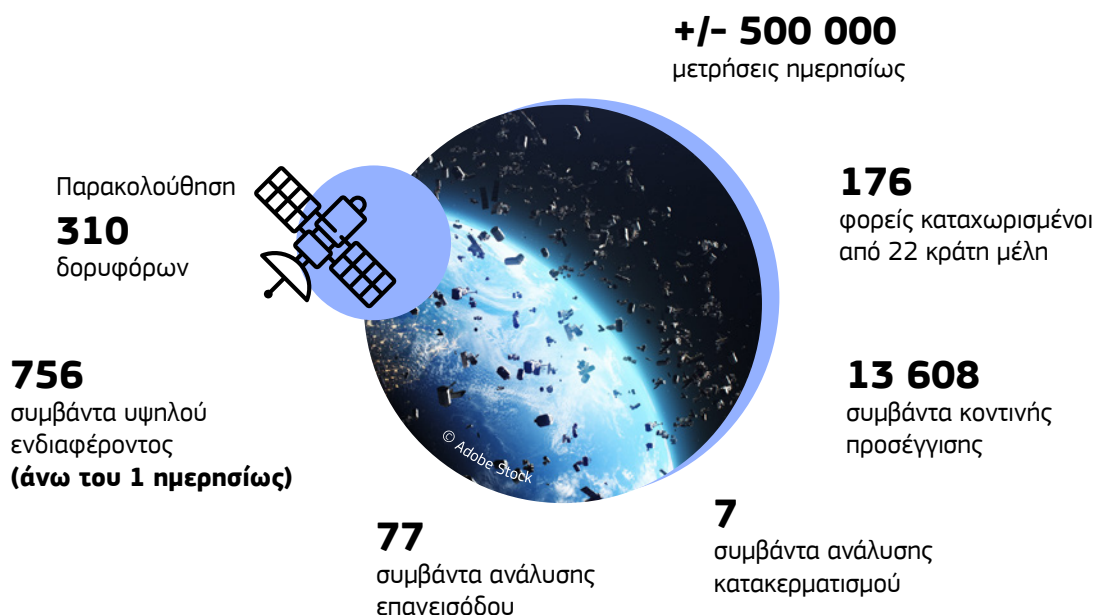
Στόχος είναι να διασφαλιστεί ότι κάθε άτομο στην ΕΕ θα ελέγχει καλύτερα τα ηλεκτρονικά δεδομένα που αφορούν την υγεία του και θα είναι σε θέση να γνωστοποιεί το ηλεκτρονικό μητρώο υγείας του σε γιατρό της επιλογής του, ακόμη κι αν είναι σε διαφορετικό κράτος μέλος. Ο χώρος αυτός αποσκοπεί επίσης στη δημιουργία ενός νομικού πλαισίου που θα αποτελείται από αξιόπιστους μηχανισμούς διακυβέρνησης της ΕΕ και των κρατών μελών και ένα ασφαλές περιβάλλον επεξεργασίας. Αυτό θα επιτρέψει στους ερευνητές, στους φορείς καινοτομίας, στους υπευθύνους χάραξης πολιτικής και στις ρυθμιστικές αρχές σε ενωσιακό και εθνικό επίπεδο να έχουν πρόσβαση στα ηλεκτρονικά δεδομένα υγείας, με σκοπό την καλύτερη διάγνωση και θεραπεία και τη μεγαλύτερη ευεξία των φυσικών προσώπων, και θα οδηγήσει σε αποτελεσματικότερες και επαρκώς τεκμηριωμένες πολιτικές. Έχει επίσης ως στόχο να συμβάλει σε μια πραγματικά ενιαία αγορά προϊόντων και υπηρεσιών ψηφιακής υγείας μέσω της εναρμόνισης των κανόνων, ενισχύοντας έτσι την αποδοτικότητα του συστήματος υγειονομικής περίθαλψης.

Διάστημα

Το Ευρωπαϊκό Διαστημικό Πρόγραμμα παρέχει πολύτιμα δεδομένα και υπηρεσίες που συμβάλλουν στην καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής, αποφέρουν κοινωνικοοικονομικά οφέλη στους πολίτες, επιτρέπουν την ψηφιακή καινοτομία και ανταποκρίνονται στις αναδυόμενες ανάγκες συνδεσιμότητας. Τον Νοέμβριο του 2022 η ΕΕ και τα κράτη μέλη της κατέληξαν σε πολιτική συμφωνία για τη δρομολόγηση του προγράμματος ασφαλούς συνδεσιμότητας για την περίοδο 2023-2027, με προϋπολογισμό ύψους 2,4 δισ. ευρώ. Το πρόγραμμα θα αναπτύξει μια δορυφορική συστοιχία για την ΕΕ, την αποκαλούμενη IRIS² (Infrastructure for Resilience, Interconnectivity and Security by Satellite — Υποδομή για ανθεκτικότητα, διασυνδεσιμότητα και ασφάλεια μέσω δορυφόρου), με τη βοήθεια ενός νέου διαστημικού συστήματος ασφαλούς συνδεσιμότητας. Αυτό το προηγμένο σύστημα θα παρέχει αξιόπιστη, οικονομικά αποδοτική και εξαιρετικά ασφαλή συνδεσιμότητα στις κυβερνήσεις, στις επιχειρήσεις και στους πολίτες σε ολόκληρη την Ευρώπη και πέραν αυτής. Θα συμπληρώνει τα υφιστάμενα συστήματα της ΕΕ —και θα βασίζεται σε αυτά—, όπως το Copernicus, το Galileo, το πρόγραμμα κυβερνητικών δορυφορικών επικοινωνιών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και την ευρωπαϊκή υποδομή κβαντικής επικοινωνίας.

Στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Έτους Νεολαίας, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δρομολόγησε διαγωνισμό ονοματοδοσίας, ανοικτό σε νέους φοιτητές από την Ευρώπη και την Αφρική, για την επιλογή της ονομασίας του νέου συστήματος διαστημικής συνδεσιμότητας της ΕΕ. Η ονομασία που επικράτησε —IRIS²— υποβλήθηκε από δύο φοιτητές.

Στοιχεία και αριθμοί για το 2022

Ένα τέτοιο σύστημα απαιτεί επίσης ευρεία επιτήρηση και παρακολούθηση του διαστήματος ώστε να συμβάλει στην προστασία των διαστημικών υποδομών. Το σύστημα επιτήρησης και παρακολούθησης του διαστήματος της ΕΕ, το οποίο λειτουργεί από το 2016, παρακολουθεί πλέον 310 δορυφόρους της ΕΕ, αποτρέποντας τις συγκρούσεις στο διάστημα. Για να αντιμετωπίσει την εκθετική αύξηση του αριθμού των δορυφόρων και της ποσότητας των αποβλήτων σε τροχιά, η ΕΕ εξέδωσε το 2022 κοινή ανακοίνωση σχετικά με την προσέγγιση της Ένωσης όσον αφορά την ασφαλή διαχείριση της διαστημικής κυκλοφορίας.

Το διάστημα διαδραματίζει επίσης σημαντικό ρόλο όσον αφορά την άμυνα. Σύμφωνα με το σχέδιο δράσης για τις συνέργειες μεταξύ της μη στρατιωτικής, της αμυντικής και της διαστημικής βιομηχανίας, ο χάρτης πορείας της ΕΕ σχετικά με τις κρίσιμες για την ασφάλεια και την άμυνα τεχνολογίες ενημερώνει τους πολίτες και τα ενδιαφερόμενα μέρη για τις τελευταίες πρωτοβουλίες στον τομέα της τεχνολογίας και τη σχέση τους με την ασφάλεια και την άμυνα. Θέτει ως στόχο τη μείωση των στρατηγικών εξαρτήσεων της ΕΕ που σχετίζονται με κρίσιμες για την ασφάλεια και την άμυνα τεχνολογίες και αξιακές αλυσίδες.

Στρατηγική δρόμων 2.0

Όπως ανακοινώθηκε στο πλαίσιο της στρατηγικής για βιώσιμη και έξυπνη κινητικότητα τον Νοέμβριο, η ΕΕ δρομολόγησε τη στρατηγική δρόμων 2.0. Η στρατηγική καθορίζει 19 μέτρα για τη δημιουργία έως το 2030 ενός ασφαλούς και βιώσιμου οικοσυστήματος δρόμων. Σε αυτά περιλαμβάνονται κοινόι κανόνες για την αξιοποίηση, απαιτήσεις εκπαίδευσης των χειριστών, υποστήριξη της έρευνας και της καινοτομίας και καθορισμός κριτηρίων για εθελοντική σήμανση εγκεκριμένων από άποψη κυβερνοασφάλειας δρόμων. Στόχος είναι επίσης η επέκταση της χρήσης δρόμων για τη μεταφορά επιβατών και φορτίου, με την επιτήρηση κρίσιμων υποδομών και την παρακολούθηση πετρελαιοκηλίδων, καθώς και για την ασφάλεια και την άμυνα, με αύξηση παράλληλα της κοινωνικής αποδοχής μέσω της αντιμετώπισης των ζητημάτων σχετικά με τον θόρυβο, την ασφάλεια και την ιδιωτικότητα.

Η κ. Αντίνα Βαλεάν, Ευρωπαϊκή επίτροπος Μεταφορών (δεύτερη από αριστερά), επιθεωρεί ένα πρωτότυπο αεροταξί, Βρυξέλλες, Βέλγιο, 29 Νοεμβρίου 2022.

Ψηφιακή εκπαίδευση

Ψηφιακή εκπαίδευση και ψηφιακές δεξιότητες

Για να επωφεληθούν οι πολίτες από τη μετάβαση, πρέπει να διαθέτουν τις δεξιότητες που θα τους βοηθήσουν να επιτύχουν στον ψηφιακό κόσμο. Ο δείκτης ψηφιακής οικονομίας και κοινωνίας του 2022 αποκάλυψε ότι μόλις το 54 % των Ευρωπαίων πολιτών ηλικίας 16 έως 74 ετών έχουν βασικές ψηφιακές δεξιότητες, ενώ ο στόχος της Ψηφιακής Δεκαετίας είναι 80 % έως το 2030. Αυτό καταδεικνύει την επείγουσα ανάγκη ενίσχυσης της δράσης για την ανάπτυξη των ψηφιακών δεξιοτήτων των Ευρωπαίων. Η πλατφόρμα ψηφιακών δεξιοτήτων και θέσεων εργασίας, η οποία εγκαινιάστηκε το 2022, αποσκοπεί στην κάλυψη αυτού του κενού.

Η ΕΕ συνεργάστηκε επίσης με τα κράτη μέλη για τον προσδιορισμό των προκλήσεων στην παροχή ψηφιακής εκπαίδευσης υψηλής ποιότητας και ευκαιριών απόκτησης δεξιοτήτων σε όλους. Το πόρισμα των συζητήσεων αυτών θα συνεισφέρει στο σχέδιο δράσης για την ψηφιακή εκπαίδευση. Το 2022 η ΕΕ συνέχισε να παρέχει κατευθυντήριες γραμμές για τους εκπαιδευτικούς και τους εκπαιδευτές σχετικά με την παραπληροφόρηση και τη δεοντολογική χρήση της ΤΝ και των δεδομένων στη διδασκαλία, δύο σημαντικά στοιχεία του ψηφιακού γραμματισμού. Μετά την ανάπτυξη του ευρωπαϊκού κόμβου ψηφιακής εκπαίδευσης, δημιουργήθηκε τον Ιούνιο του 2022 μια κοινότητα όπου οι εκπαιδευτικοί μπορούν να ανταλλάσσουν βέλτιστες πρακτικές.

Η ΕΕ παρέχει τη δυνατότητα σε 10 000 κορίτσια σε όλη την Ευρώπη να εφοδιαστούν με ψηφιακές και επιχειρηματικές δεξιότητες μέσω της πρωτοβουλίας Girls Go Circular.

Τον Μάρτιο του 2022 η ΕΕ διοργάνωσε το πρώτο φόρουμ ενδιαφερόμενων μερών για την ψηφιακή εκπαίδευση.

Η 10η έκδοση της Ευρωπαϊκής Εβδομάδας Προγραμματισμού έλαβε χώρα από τις 8 έως τις 23 Οκτωβρίου 2022, με 75 070 δραστηριότητες σε 77 χώρες.

Υπερυπολογιστές και τεχνητή νοημοσύνη

Υπερυπολογιστές

Για την προώθηση της επιστημονικής αριστείας και την αύξηση της βιομηχανικής ισχύος, είναι απαραίτητο ένα παγκόσμιας κλάσης οικοσύστημα υπερυπολογιστών στην Ευρώπη. Ένα δίκτυο υπερυπολογιστών θα διασφαλίσει επίσης την τεχνολογική κυριαρχία της ΕΕ, κάτι που σημαίνει ότι θα διατηρεί την κυριότητα των βασικών ψηφιακών τεχνολογιών της.

Τον Ιούνιο του 2022 η κοινή επιχείρηση για την ευρωπαϊκή υπολογιστική υψηλών επιδόσεων (κοινή επιχείρηση EuroHPC) —νομική οντότητα που επιτρέπει στις συμμετέχουσες χώρες να συγκεντρώνουν πόρους για τη δημιουργία υπερυπολογιστών— εγκαινίασε τον υπερυπολογιστή LUMI στο Καγιάνι της Φινλανδίας. Τον Νοέμβριο του 2022 ακολούθησαν τα εγκαίνια

του υπερυπολογιστή Leonardo στην Μπολόνια της Ιταλίας. Ο LUMI και ο Leonardo είναι οι δύο ταχύτεροι υπερυπολογιστές στην Ευρώπη και κατέχουν την τρίτη και τέταρτη θέση από άποψη ταχύτητας στον κόσμο, αντίστοιχα.

Η υπολογιστική τους ισχύς συμπληρώνει τους υφιστάμενους υπερυπολογιστές της κοινής επιχείρησης EuroHPC: Discoverer στη Βουλγαρία, Karolina στην Τσεχία, Meluxina στο Λουξεμβούργο και Vega στη Σλοβενία. Την παρούσα περίοδο εγκαθίστανται δύο ακόμη υπερυπολογιστές της κοινής επιχείρησης EuroHPC: ο MareNostrum5 στη Βαρκελώνη της Ισπανίας και ο Deucalion στην Πορτογαλία.

Ο υπερυπολογιστής LUMI

Το 2022 ανακοινώθηκε ότι ο πρώτος υπερυπολογιστής εξακλίμακας της Ευρώπης, ο *Jupiter*, θα φιλοξενηθεί στο κέντρο υπερυπολογιστών Γιούλιχ στη Γερμανία. Η ικανότητα εξακλίμακας αποτελεί τεχνολογικό ορόσημο για την ΕΕ και προωθεί σε μεγάλο βαθμό την ευρωπαϊκή επιστημονική αριστεία. Αυτό θα ωφελήσει συμπληρωματικές τεχνολογίες, όπως είναι η κβαντική υπολογιστική, τα ψηφιακά δίδυμα και τα μαζικά δεδομένα.

Τον Οκτώβριο του 2022 επιλέχθηκαν έξι χώρες της ΕΕ για τη φιλοξενία και τη λειτουργία των πρώτων κβαντικών υπολογιστών: Τσεχία, Γερμανία, Ισπανία, Γαλλία, Ιταλία και Πολωνία. Οι κβαντικοί υπολογιστές είναι σε θέση να εκτελούν υπολογισμούς που είναι υπερβολικά πολύπλοκοι για τους συνήθεις υπολογιστές.

Τεχνητή νοημοσύνη

Η τεχνητή νοημοσύνη είναι μία από τις σημαντικότερες αναδυόμενες τεχνολογίες: αποτελεί ήδη βασικό στοιχείο πολλών από τα εργαλεία που χρησιμοποιούμε καθημερινά, όπως οι αλγόριθμοι των μέσων κοινωνικής δικτύωσης, και θα καταστήσει δυνατές νέες τεχνολογίες όπως είναι τα αυτόνομα οχήματα.

Το 2022 το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης συνέχισαν τις διαπραγματεύσεις σχετικά με την προταθείσα πράξη για την τεχνητή νοημοσύνη, η οποία αποσκοπεί στη θέσπιση κοινού κανονιστικού πλαισίου. Η Επιτροπή και η ισπανική κυβέρνηση παρουσίασαν πιλοτικό έργο για το πρώτο ρυθμιστικό δοκιμαστήριο για την τεχνητή νοημοσύνη, το οποίο επιτρέπει στις επιχειρήσεις να διερευνήσουν τις επιπτώσεις των κανόνων του πλαισίου σε ορισμένα έργα τεχνητής νοημοσύνης σε ελεγχόμενο περιβάλλον. Αυτό θα συμβάλει στη διασφάλιση της εφαρμογής της νομοθετικής πράξης εντός 2 ετών. Οι δοκιμές άρχισαν τον Οκτώβριο του 2022 και τα αποτελέσματα θα δημοσιευθούν το δεύτερο εξάμηνο του 2023.

Η κ. Μπάρμπαρα Ματσολάι, ερευνήτρια στο Ιταλικό Ινστιτούτο Τεχνολογίας, συμμετέχει στα έργα «I-Wood», «I-Seed» και «GrowBot» στο εργαστήριο βιοεμπνευσμένης μαλακής ρομποτικής του Κέντρου Συγκλινουσών Τεχνολογιών, Γένοβα, Ιταλία, 14 Ιουνίου 2022.

Το Bert-2, το τετράποδο ρομποτικό σύστημα του Ινστιτούτου Ρομποτικής και Μηχατρικής, που βρίσκεται κοντά στο Μόναχο, Γερμανία, 8 Ιουνίου 2022. Το ινστιτούτο επικεντρώνεται στην ανάπτυξη ευρέος φάσματος ρομπότ που θα επιτρέπουν στους ανθρώπους να αλληλεπιδρούν ασφαλέστερα και αποδοτικότερα με το περιβάλλον τους.

Ψηφιακός χρηματοοικονομικός τομέας

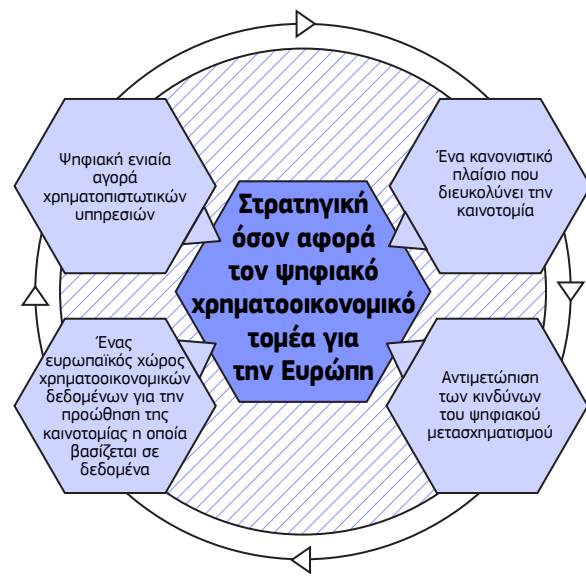
Πράξη για την ψηφιακή επιχειρησιακή ανθεκτικότητα

Το 2022 αποτέλεσε έτος ορόσημο για τη δέσμη μέτρων για τον ψηφιακό χρηματοοικονομικό τομέα: η πράξη για την ψηφιακή επιχειρησιακή ανθεκτικότητα δημοσιεύθηκε στις 14 Δεκεμβρίου 2022, και άρχισε να ισχύει από τις 16 Ιανουαρίου 2023. Ο χρηματοοικονομικός τομέας εξαρτάται όλο και περισσότερο από το λογισμικό και την ψηφιοποίηση και, ως εκ τούτου, οι κίνδυνοι για τις τεχνολογίες των πληροφοριών και των επικοινωνιών (ΤΠΕ) αυξάνονται. Η νέα νομοθεσία θα διασφαλίσει ότι οι χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις θα μπορούν να αντέχουν σε απειλές που σχετίζονται με τις ΤΠΕ. Οι τράπεζες, τα χρηματιστήρια, τα γραφεία συμψηφισμού και άλλες χρηματοοικονομικές επιχειρήσεις θα πρέπει να τηρούν αυστηρά πρότυπα για την πρόληψη και τον περιορισμό των επιπτώσεων συμβάντων που σχετίζονται με τις ΤΠΕ. Η συμφωνία εισάγει επίσης ένα πλαίσιο εποπτείας για τους παρόχους κρίσιμων υπηρεσιών, όπως είναι το υπολογιστικό νέφος, σε χρηματοπιστωτικά ιδρύματα.

Κανονισμός για τα κρυπτοστοιχεία

Η ΕΕ συγκαταλέγεται μεταξύ των πρώτων μεγάλων δικαιοδοσιών στον κόσμο που σχεδίασαν ένα ολοκληρωμένο κανονιστικό πλαίσιο σχετικά με τα κρυπτοστοιχεία, και συγκεκριμένα τον προταθέντα κανονισμό για τις αγορές κρυπτοστοιχείων. Οι νέοι κανόνες θα παρέχουν ένα σαφές νομικό πλαίσιο για τα κρυπτοστοιχεία που δεν ρυθμίζονται ήδη από άλλη χρηματοοικονομική νομοθετική πράξη της ΕΕ, προστατεύοντας έτσι τους καταναλωτές, την ακεραιότητα της αγοράς και τη χρηματοοικονομική σταθερότητα.

Για τα «σταθερά κρυπτονομίσματα», δηλαδή αυτά που είναι λιγότερο ευμετάβλητα από τα κλασικά κρυπτονομίσματα, η συμφωνία καθορίζει αυστηρές απαιτήσεις σχετικά με την εγκατάσταση, την αδειοδότηση και τη διαχείριση αποθεμάτων, συμπεριλαμβανομένης της εποπτείας της ΕΕ σε «σταθερά κρυπτονομίσματα» που είναι συστημικά σημαντικά. Οι πάροχοι υπηρεσιών κρυπτοστοιχείων θα πρέπει επίσης να λαμβάνουν άδεια

στην ΕΕ και, ως εκ τούτου, θα είναι σε θέση να παρέχουν τις υπηρεσίες τους σε όλα τα κράτη μέλη της.

Επιπλέον, οι συννομοθέτες συμφώνησαν με την πρόταση τροποποίησης του κανονισμού για τις μεταφορές χρηματικών ποσών. Η συμφωνία προβλέπει την υποχρέωση όλων των παρόχων υπηρεσιών κρυπτοστοιχείων που συμμετέχουν σε μεταφορές κρυπτοστοιχείων να συλλέγουν δεδομένα σχετικά με τους εντολείς και τους δικαιούχους των μεταφορών που διαχειρίζονται, και επίσης να τα διαθέτουν στις αρχές που είναι αρμόδιες για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας. Οι νέοι αυτοί κανόνες θα διευκολύνουν σημαντικά την παρακολούθηση και την ικνυλασιμότητα των μεταφορών κρυπτοστοιχείων και θα διασφαλίσουν τη συμμόρφωση με τα σχετικά μέτρα που περιέχονται στις συστάσεις της ομάδας χρηματοοικονομικής δράσης.

5. Προστασία των πολιτών και των ελευθεριών

Εισαγωγή

Οι πολίτες της ΕΕ μπορεί να έχουν διαφορετικές καταβολές, ωστόσο μοιράζονται όλοι το ίδιο σύνολο αξιών, στις οποίες και θεμελιώθηκε η ΕΕ (άρθρο 2 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση). Οι αξίες αυτές είναι: ο σεβασμός της ανθρωπίνης αξιοπρέπειας και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, η ελευθερία, η δημοκρατία, η ισότητα και το κράτος δικαίου, όπως ορίζονται στις Συνθήκες της ΕΕ και στον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Το 2022 η ΕΕ συνέχισε να ασχολείται με την πανδημία και να στηρίζει εκστρατείες εμβολιασμού στο έδαφός της και πέραν αυτής. Επίσης, σημείωσε πρόοδο στην προετοιμασία της για την περίπτωση μελλοντικών απειλών κατά της υγείας, ενώ ανέλαβε δράση για την προστασία της ελεύθερης κυκλοφορίας, της ελευθερίας του λόγου και των δικαιωμάτων των παιδιών και βοήθησε τα άτομα που προσπαθούσαν να φύγουν μακριά από τον επιθετικό πόλεμο της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας.

Καλύτερη υγεία

COVID-19

Η πανδημία COVID-19 δεν έχει τελειώσει, εξακολουθούν να εμφανίζονται νέες παραλλαγές και γι' αυτό ο εμβολιασμός παραμένει ζωτικής σημασίας για τον μετριασμό των επιβλαβών επιπτώσεων του ιού.

Το 2022 η στρατηγική της ΕΕ για τα εμβόλια αποδείχθηκε ξανά αποτελεσματική. Συνολικά, από την έναρξη της πανδημίας έχουν χορηγηθεί 966 099 169 δόσεις σε πολίτες της Ευρώπης. Ωστόσο, οι νέες παραλλαγές της COVID-19 απαιτούν προσαρμοσμένα εμβόλια. Το 2022 η ΕΕ ενέκρινε τη χρήση προσαρμοσμένων εμβολίων σε ένα νέο πρόγραμμα αναμνηστικών δόσεων με σκοπό την πρόληψη της αύξησης των κρουσμάτων. Δημοσίευσε επίσης την έκθεση *Report of the COVID-19 Therapeutics Sub-group – COVID-19 therapeutic innovation booster*, που παρέχει καθοδήγηση σχετικά με την ανάπτυξη νέων θεραπειών για την COVID-19.

Πέραν των υπό εξέλιξη εκστρατειών εμβολιασμού, η ΕΕ επικεντρώνεται και στην αντιμετώπιση των μακροπρόθεσμων επιπτώσεων της λοίμωξης από COVID-19, όπως η μετα-COVID πάθηση. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή χρηματοδοτεί μεγάλες μελέτες κοόρτης που παρακολουθούν πληθυσμούς από όλο τον κόσμο για μεγάλο χρονικό διάστημα. Κάποια ερευνητικά έργα που χρηματοδοτούνται από τα προγράμματα «Ορίζοντας 2020» και «Ορίζοντας Ευρώπη» εξετάζουν επίσης περιπτώσεις μακροχρόνιων παθήσεων μετά από λοίμωξη από COVID-19.

Από κοινού με τα κράτη μέλη της, η ΕΕ οικοδομεί μια ισχυρή Ευρωπαϊκή Ένωση Υγείας για την καλύτερη προστασία της υγείας των πολιτών της, την πρόληψη και την προετοιμασία ενόψει μελλοντικών πανδημιών και τη βελτίωση συνολικά των συστημάτων υγείας της Ευρώπης. Για να επιτευχθεί αυτό, ήταν απαραίτητο ένα καλύτερο νομικό πλαίσιο. Ο νέος κανονισμός σχετικά με σοβαρές διασυννοριακές απειλές κατά της υγείας, που εγκρίθηκε το 2022, θα παράσχει στην ΕΕ ολοκληρωμένο νομικό πλαίσιο που θα αφορά συντονισμένη δράση σε θέματα ετοιμότητας,

Φροντιστής σε κέντρο εμβολιασμού, Βαλέτα, Μάλτα, 27 Ιανουαρίου 2022

επιτήρησης, αξιολόγησης κινδύνου και διαχείριση μέτρων έγκαιρης προειδοποίησης και αντίδρασης.

Η νέα υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η Αρχή Ετοιμότητας και Αντιμετώπισης Καταστάσεων Έκτακτης Υγειονομικής Ανάγκης (HERA), αποτελεί μία ακόμη σημαντική συνιστώσα μιας ισχυρής ένωσης υγείας. Η HERA συμβάλλει στην ανάπτυξη, την παραγωγή, την προμήθεια, τη δημιουργία αποθεμάτων και τη διανομή ιατρικών αντιμέτρων σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης στον τομέα της υγείας.

Το 2022 η ΕΕ αύξησε τις εξουσίες ενός υφιστάμενου οργανισμού υγείας. Ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Φαρμάκων μπορεί πλέον να παρακολουθεί τον τομέα της υγείας και να λαμβάνει μέτρα για την πρόληψη της έλλειψης φαρμάκων και την ταχύτερη έγκρισή τους, τερματίζοντας έτσι μια κρίση στον τομέα της δημόσιας υγείας. Το Ευρωπαϊκό Κέντρο Πρόληψης και Ελέγχου Νόσων έχει ήδη αποκτήσει περισσότερες εξουσίες έτσι ώστε να υποστηρίξει την ΕΕ και τα κράτη μέλη της στην πρόληψη και τον έλεγχο μεταδοτικών νόσων.

Η ισχύς του Ψηφιακού Πιστοποιητικού COVID της ΕΕ —ενός σημαντικού εργαλείου την περίοδο της κορύφωσης της πανδημίας— παρατάθηκε για ένα ακόμη έτος, έως τις 30 Ιουνίου 2023. Η παράταση αυτή θα επιτρέψει στους πολίτες να χρησιμοποιούν τα πιστοποιητικά τους για να ταξιδεύουν στην ΕΕ σε περίπτωση που επιδεινωθεί η επιδημιολογική κατάσταση και επιβληθούν εκ νέου ταξιδιωτικοί περιορισμοί.

Με στόχο να βελτιωθεί η πρόσβαση σε εμβόλια σε χώρες χαμηλότερου εισοδήματος, η ΕΕ, μαζί με τα κράτη μέλη και τα χρηματοδοτικά ιδρύματά της, συνεισέφερε πάνω από 5 δισ. ευρώ μέσω του «μηχανισμού παγκόσμιας πρόσβασης σε εμβόλιο κατά της COVID-19» (βλ. κεφάλαιο 8 για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τις δωρεές για τη στήριξη των προσπάθειών εμβολιασμού εκτός ΕΕ).

Στρατηγική για την παγκόσμια υγεία

Μια φιλόδοξη στρατηγική για την παγκόσμια υγεία είναι ζωτικής σημασίας σε έναν κόσμο όπου οι ασθένειες δεν γνωρίζουν σύνορα. Μια τέτοια στρατηγική πρέπει να λαμβάνει υπόψη το γεγονός ότι η υγεία αποτελεί παγκόσμιο κοινό αγαθό και διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στην ανθρώπινη ευημερία, στην κοινωνική σταθερότητα και στη βιώσιμη ανάπτυξη.

Ως εκ τούτου, η στρατηγική της ΕΕ για την παγκόσμια υγεία, που εγκρίθηκε τον Νοέμβριο, εδράζεται στην ισότητα, στην αλληλεγγύη και στα ανθρώπινα δικαιώματα και επικεντρώνεται στη βελτίωση των εταιρικών σχέσεων με άλλες περιφέρειες, με σκοπό να διασφαλιστεί καλύτερη αντιμετώπιση των παγκόσμιων απειλών κατά της υγείας. Η αντιμετώπιση απειλών κατά της υγείας, όπως η μικροβιακή αντοχή και οι παθογόνοι παράγοντες που θα μπορούσαν να πυροδοτήσουν μια πανδημία, καθίσταται όλο και πιο περίπλοκη, καθώς μάλιστα εμφανίζονται σε ένα μεταβαλλόμενο γεωπολιτικό πλαίσιο. Η κλιματική αλλαγή, οι αλλαγές στη βιοποικιλότητα και η ρύπανση θα επηρεάσουν ιδιαίτερα την υγεία των πιο ευάλωτων ανθρώπων και χωρών. Ως εκ τούτου,

η στρατηγική υιοθετεί τις αρχές της προσέγγισης «Μία υγεία», αναγνωρίζοντας ότι η υγεία των ανθρώπων είναι αλληλένδετη με αυτήν των ζώων και του περιβάλλοντος.

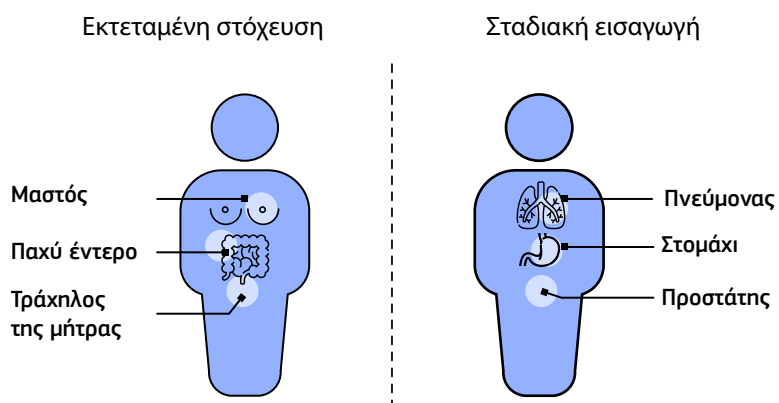
Οι προκλήσεις που καλούμαστε να αντιμετωπίσουμε μέχρι το 2030 είναι σημαντικές. Πολλές χώρες έχουν μείνει πίσω ως προς τους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης για την Υγεία για το 2030. Ως εκ τούτου, η στρατηγική της ΕΕ για την υγεία θα υιοθετήσει μια ολοκληρωμένη προσέγγιση και θα εστιάσει σε τρεις βασικές προτεραιότητες: την ενίσχυση των συστημάτων υγείας, την προώθηση της καθολικής κάλυψης υγείας και την καταπολέμηση των υφιστάμενων και μελλοντικών απειλών κατά της υγείας.

Η ΕΕ θα συνεχίσει να διαδραματίζει ηγετικό ρόλο στην παγκόσμια υγεία, σε συνεργασία με τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας, και να οικοδομεί διεθνείς εταιρικές σχέσεις εμπιστοσύνης μέσω της Global Gateway (βλ. κεφάλαιο 8). Η ψηφιοποίηση και η έρευνα θα αποτελέσουν τους βασικούς μοχλούς αυτής της στρατηγικής (βλ. κεφάλαιο 4 για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την ψηφιοποίηση της υγειονομικής περίθαλψης).

Ευρωπαϊκό σχέδιο για την καταπολέμηση του καρκίνου

Το ευρωπαϊκό σχέδιο για την καταπολέμηση του καρκίνου, το οποίο είχε εγκριθεί το 2021, σηματοδοτεί την ανανεωμένη δέσμευση της ΕΕ όσον αφορά την πρόληψη του καρκίνου και την παροχή ισότιμης πρόσβασης στη διάγνωση και τη θεραπεία του. Αποτελεί ένα ακόμη σημαντικό δομικό στοιχείο της Ευρωπαϊκής Ένωσης Υγείας. Το σχέδιο δεν αποσκοπεί μόνο σε απτές βελτιώσεις για τους ασθενείς, αλλά στοχεύει και στην παροχή πρόσθετης στήριξης στους επιζώντες από καρκίνο και στους επαγγελματίες του τομέα της υγείας σε ολόκληρη την Ευρώπη. Οι δράσεις στο πλαίσιο του εν λόγω σχεδίου υποστηρίζονται από προϋπολογισμό ύψους 4 δισ. ευρώ —από προγράμματα όπως Η ΕΕ για την υγεία (EU4Health) και η αποστολή για τον καρκίνο του «Ορίζοντα Ευρώπη»—, που προορίζεται για έρευνα και πρωτοβουλίες για την αντιμετώπιση του καρκίνου. Σε αυτές συμπεριλαμβάνονται η ανάπτυξη διεπιστημονικού προγράμματος εκπαίδευσης για τον καρκίνο και ένα δίκτυο για νεαρούς επιζώντες από καρκίνο.

Νέα προσέγγιση για τον προσυμπτωματικό έλεγχο του καρκίνου

Επικαιροποιημένη πρόταση σχετικά με τη σύσταση του Συμβουλίου στο πλαίσιο του προγράμματος της ΕΕ για τον προσυμπτωματικό έλεγχο του καρκίνου

Τον Δεκέμβριο του 2022 το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης ενέκρινε πρόταση για μια νέα προσέγγιση του προσυμπτωματικού ελέγχου του καρκίνου, για να διασφαλιστεί ότι το 90 % του πληθυσμού της ΕΕ που πληροί τις προϋποθέσεις για προσυμπτωματικό έλεγχο του καρκίνου του μαστού, του τραχήλου της μήτρας και του παχέος εντέρου θα έχει πρόσβαση στον έλεγχο αυτό έως το 2025. Το εύρος του ελέγχου έχει αυξηθεί ώστε να συμπεριλάβει τρεις νέους τομείς: τον καρκίνο του προστάτη, του πνεύμονα και του στομάχου.

Μια άλλη σημαντική εξέλιξη το 2022 όσον αφορά τους κανόνες σχετικά με τον καρκίνο ήταν η προτεινόμενη τροποποίηση της οδηγίας για τον αμιάντο στην εργασία. Ο αμιάντος είναι μια εξαιρετικά επικίνδυνη καρκινογόνος ουσία, που εξακολουθεί να υπάρχει σε πολλά κτίρια στην Ευρώπη και ευθύνεται για

πολλούς θανάτους στην ΕΕ που θα μπορούσαν να αποφευχθούν. Οι εργαζόμενοι μπορεί να εκτεθούν στην ουσία αυτή κατά τη διάρκεια ανακαινίσεων ή κατεδαφίσεων κτιρίων. Με την τροποποίηση, η ΕΕ θα χαμηλώσει το επίπεδο αμιάντου στο οποίο μπορεί να εκτεθεί ένα πρόσωπο στον χώρο εργασίας και θα εισαγάγει πιο ευαίσθητες και ακριβείς μεθόδους μέτρησης του αμιάντου.

Το 2022 εγκαινιάστηκε επίσης το ευρωπαϊκό μητρώο ανισοτήτων όσον αφορά τον καρκίνο, ένα υπό εξέλιξη έργο για το δίκτυο ολοκληρωμένων κέντρων καρκίνου της ΕΕ, και δρομολογήθηκε σειρά κοινών δράσεων στο πλαίσιο των οποίων η ΕΕ στήριξε τις εθνικές αρχές στην υλοποίηση πρωτοβουλιών όπως ένα πρόγραμμα εμβολιασμού κατά του ιού των ανθρώπινων θηλωμάτων για κορίτσια και αγόρια.

Η κ. Στέλλα Κυριακίδου, Ευρωπαϊά επίτροπος Υγείας και Ασφάλειας των Τροφίμων (δεύτερη από αριστερά), σε επίσκεψή της σε αντικαρκινικό κέντρο για νέους, Γάνδη, Βέλγιο, 12 Ιουλίου 2022

Ο κ. Μαργαρίτης Σχοινάς, αντιπρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής αρμόδιος για την Προώθηση του Ευρωπαϊκού Τρόπου Ζωής μας (αριστερά), κατά την έναρξη λειτουργίας κέντρου έρευνας και ανάπτυξης, Θεσσαλονίκη, Ελλάδα, 15 Ιουλίου 2022

Η φαρμακευτική στρατηγική για την Ευρώπη

Η φαρμακευτική στρατηγική για την Ευρώπη, που είχε εγκριθεί το 2020, είναι ένας φιλόδοξος χάρτης πορείας που έχει ως στόχο να ενισχύσει την καινοτομία στη φαρμακευτική βιομηχανία, να καταστήσει τα φάρμακα πιο προσβάσιμα και οικονομικά προσιτά και να αντιμετωπίσει ιατρικές ανάγκες όπως η παροχή φαρμάκων σε παιδιά και ασθενείς με σπάνιες νόσους.

Ως πρώτο βήμα για την επίτευξη αυτών των στόχων, η ΕΕ εξέδωσε τον κανονισμό για την αξιολόγηση των τεχνολογιών υγείας. Επιπλέον, αξιολογήθηκε το 2022 το φαρμακευτικό πλαίσιο της ΕΕ, ενώ έχει προγραμματιστεί επανεξέτάσή του στις αρχές του 2023. Οι αλλαγές που προτίθεται να επιφέρει η ΕΕ θα επιταχύνουν την πρόσβαση σε ποιοτικά, ασφαλή και οικονομικώς προσιτά φάρμακα σε όλα τα κράτη μέλη. Θα αντιμετωπίσουν τις ελλείψεις και θα βοηθήσουν τα κράτη μέλη να αξιοποιήσουν τις ιατρικές τεχνολογίες του μέλλοντος, ενώ παράλληλα θα καταστήσουν την ΕΕ παγκόσμια ηγέτιδα στην καινοτομία.

Τον Ιούλιο του 2022 η Επιτροπή ενέκρινε επίσης την πρόταση κανονισμού σχετικά με τα πρότυπα ποιότητας και ασφάλειας για τις ουσίες ανθρώπινης προέλευσης (όπως το αίμα, οι ιστοί και τα κύτταρα) που προορίζονται για χρήση στον άνθρωπο. Ο νέος κανονισμός επικαιροποιεί την υφιστάμενη νομοθεσία προβλέποντας υψηλότερα πρότυπα ασφάλειας και ποιότητας για τη διασυννοριακή κυκλοφορία αυτών των κρίσιμης σημασίας προϊόντων υγείας. Τόσο οι δότες όσο και οι λήπτες προστατεύονται καλύτερα, ενώ τα διασυννοριακά πρότυπα επιτρέπουν την επίδειξη μεγαλύτερης αλληλεγγύης μεταξύ των κρατών μελών.

Την άνοιξη του 2022 η Επιτροπή, σε συνεργασία με τα κράτη μέλη και ενδιαφερόμενα μέρη από τον τομέα της δημόσιας υγείας, εκπόνησε μέτρα για την αντιμετώπιση της αυξανόμενης επιβάρυνσης από μη μεταδοτικές νόσους, συμπεριλαμβανομένου του τομέα της ψυχικής υγείας. Η πρωτοβουλία «Healthier Together» (Υγιέστεροι μαζί) για τις μη μεταδοτικές νόσους διέθεσε πάνω από 156 εκατ. ευρώ σε διάφορες δράσεις το 2022.

Τα πέντε σκέλη της πρωτοβουλίας «Υγιέστεροι μαζί»

1

Καθοριστικοί παράγοντες για την προαγωγή της υγείας και την πρόληψη των ασθενειών

2

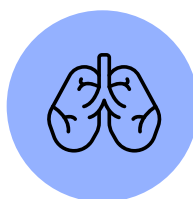
Διαβήτης

3

Καρδιαγγειακές παθήσεις

4

Χρόνιες παθήσεις του αναπνευστικού

5

Ψυχική υγεία και νευρολογικές διαταραχές

→

Η κ. Βιέρα Γιούροβα, αντιπρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για θέματα Αξιών και Διαφάνειας (δεύτερη από αριστερά), συμμετέχει σε συζήτηση στρογγυλής τραπέζης σχετικά με την ελευθερία των μέσων ενημέρωσης στην ανατολική Ευρώπη με τον κ. Πιερ Ντβόρακ, γενικό διευθυντή της Τσεχικής Τηλεόρασης (πρώτος από αριστερά), τον κ. Λουτς Κίνκελ, διευθύνοντα σύμβουλο του Ευρωπαϊκού Κέντρου Ελευθερίας του Τύπου και των Μέσων Ενημέρωσης (τρίτος από αριστερά), και τον κ. Πιοτρ Σταζνισκι, αναπληρωτή αρχισυντάκτη της *Gazeta Wyborcza* (τέταρτος από αριστερά), στο πλαίσιο της έκθεσης Medientage Mitteldeutschland, Λειψία, Γερμανία, 1η Ιουνίου 2022.

Ενίσχυση της δημοκρατίας μας

Ελευθερία και πολυφωνία στα μέσα ενημέρωσης

Η ελευθερία και η πολυφωνία των μέσων ενημέρωσης αποτελούν βασικούς πυλώνες των δημοκρατικών συστημάτων που βασίζονται στο κράτος δικαίου: η ανεξαρτησία των μέσων ενημέρωσης πρέπει να προστατεύεται σε επίπεδο ΕΕ.

Για τη διαφύλαξη της ελευθερίας και της πολυφωνίας των μέσων ενημέρωσης στην ΕΕ, το 2022 προτάθηκε η ευρωπαϊκή πράξη για την ελευθερία των μέσων ενημέρωσης. Η Επιτροπή άρχισε δημόσια διαβούλευση τον Σεπτέμβριο του 2022 για να ακούσει τις διάφορες απόψεις σχετικά με τα σημαντικότερα ζητήματα που επηρεάζουν την αγορά των μέσων ενημέρωσης της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένων των διαφόρων ειδών παρεμβάσεων και των οικονομικών τάσεων. Η πρωτοβουλία απορρέει από το σχέδιο δράσης για την ευρωπαϊκή δημοκρατία, στο πλαίσιο του οποίου προτείνεται δέσμη μέτρων που προάγουν τη συμμετοχή στις δημοκρατικές διαδικασίες, καταπολεμούν την παραπληροφόρηση

και υποστηρίζουν τα ελεύθερα και ανεξάρτητα μέσα ενημέρωσης.

Επιπλέον, τον Απρίλιο του 2022 η Επιτροπή πρότεινε οδηγία και εξέδωσε σύσταση για την προστασία των δημοσιογράφων και των υπερασπιστών των ανθρωπίνων δικαιωμάτων έναντι προδήλως αβάσιμων ή καταχρηστικών δικαστικών διαδικασιών. Οι στρατηγικές αγωγές προς αποθάρρυνση της συμμετοχής ή κοινού αποτελούν μορφή νομικής απειλής ή καταχρηστικής προσφυγής στη δικαιοσύνη και συνιστούν σοβαρό κίνδυνο για τη δημοκρατία και τα θεμελιώδη δικαιώματα, όπως είναι η ελευθερία έκφρασης και πληροφόρησης. Τον Δεκέμβριο η Επιτροπή ενέκρινε επίσης νομοθετική πρόταση με στόχο την ενίσχυση του ρόλου και της ανεξαρτησίας των φορέων ισότητας. Οι προτεινόμενες οδηγίες θα καθορίσουν ελάχιστα δεσμευτικά πρότυπα όσον αφορά την εντολή, την ανεξαρτησία, την αποτελεσματικότητα, τους πόρους και τις εξουσίες των φορέων ισότητας.

Ευρωπαϊκή πράξη για την ελευθερία των μέσων ενημέρωσης

Καμία παρέμβαση στις συντακτικές αποφάσεις των μέσων ενημέρωσης

Απαγόρευση χρήσης κατασκοπευτικού λογισμικού κατά δημοσιογράφων

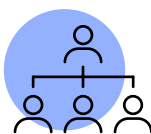
Ανεξάρτητα και επαρκώς χρηματοδοτούμενα δημόσια μέσα ενημέρωσης

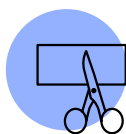
Διαφάνεια ως προς την ιδιοκτησία

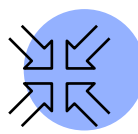
Διαφανή και δίκαια συστήματα μέτρησης κοινού και κατανομής της κρατικής διαφήμισης

Σύσταση νέου Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Υψηλών Μέσων Ενημέρωσης

Μεγαλύτερη προστασία των μέσων ενημέρωσης από την αδικαιολόγητη αφαίρεση διαδικτυακού περιεχομένου

Αξιολόγηση των συγκεντρώσεων της αγοράς και θέσπιση απαιτήσεων όσον αφορά τα εθνικά μέτρα που επηρεάζουν τα μέσα ενημέρωσης

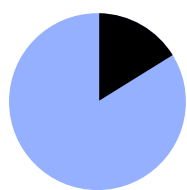

Σύσταση της Επιτροπής

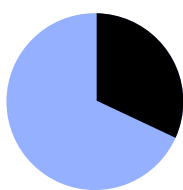
Εργαλειοθήκη ορθών πρακτικών για την προώθηση εσωτερικών διασφαλίσεων όσον αφορά τη συντακτική ανεξαρτησία και τη διαφάνεια σχετικά με την ιδιοκτησία των μέσων ενημέρωσης

Προστασία και ενδυνάμωση των παιδιών

Ενίσχυση της δημοκρατίας μας σημαίνει επίσης ενδυνάμωση των νεαρότερων μελών της: 1 στα 5 άτομα στην ΕΕ είναι παιδιά (ηλικίας κάτω των 18 ετών), και έχουν το δικαίωμα να εκφράζουν τη γνώμη τους και να συμμετέχουν στον δημοκρατικό βίο στην ΕΕ. Για να ενδυναμωθούν τα παιδιά και να καταστούν ενεργοί πολίτες, δημιουργήθηκε τον Σεπτέμβριο του 2022 η πλατφόρμα της ΕΕ για τη συμμετοχή των παιδιών. Η πλατφόρμα έχει σχεδιαστεί από κοινού με παιδιά και νέους και θα συνδέει τους υφιστάμενους μηχανισμούς συμμετοχής των παιδιών σε τοπικό, εθνικό και ενωσιακό επίπεδο, διασφαλίζοντας παράλληλα τη συμμετοχή των παιδιών στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων σε επίπεδο ΕΕ. Η πλατφόρμα αποτελεί απάντηση σε ένα από τα αιτήματα της Διάσκεψης για το Μέλλον της Ευρώπης (βλ. κεφάλαιο 9), και συγκεκριμένα της ενίσχυσης της συμμετοχής στις δημοκρατικές διαδικασίες στην ΕΕ.

18,2 %
του πληθυσμού
της ΕΕ είναι
παιδιά

30,2 %
του παγκόσμιου
πληθυσμού
είναι παιδιά

Πηγή: Eurostat.

Η ΕΕ δημιούργησε επίσης χώρο για την ενεργό συμμετοχή των παιδιών στην κοινωνική ζωή, ιδίως με τη δημιουργία φιλικών προς τα παιδιά εκδόσεων των εγγράφων της και με την έγκριση μιας νέας στρατηγικής για ένα καλύτερο διαδίκτυο για τα παιδιά, η οποία θα συμβάλει στη διασφάλιση της προστασίας, του σεβασμού και της ενδυνάμωσης των παιδιών στο διαδίκτυο. Οι κανόνες που προτάθηκαν το 2022 θα καταστήσουν επίσης τους παρόχους διαδικτυακών υπηρεσιών υπεύθυνους για τον εντοπισμό, την καταγγελία και την αφαίρεση υλικού σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών το οποίο διανέμεται μέσω των πλατφορμών τους.

Στο θεμελιώδες επίπεδο, η Επιτροπή δρομολόγησε το δίκτυο της ΕΕ για τα δικαιώματα του παιδιού, με σκοπό την παρακολούθηση της υλοποίησης της στρατηγικής της ΕΕ για τα δικαιώματα του παιδιού και τη συζήτηση για τα επόμενα βήματα με τα κράτη μέλη και τις ενδιαφερόμενες ομάδες. Όσον αφορά τις παγκόσμιας εμβέλειας πρωτοβουλίες, τον Οκτώβριο του 2022 εγκρίθηκε το σχέδιο δράσης για τη νεολαία (για νέους ηλικίας 15-29 ετών), το οποίο παρέχει στους νέους την ευκαιρία να επικοινωνούν με τους συνομηλίκους τους σε όλο τον κόσμο και να οικοδομήσουν ένα καλύτερο μέλλον.

Η ΕΕ καθιστά επίσης τα συστήματα απονομής δικαιοσύνης πιο φιλικά προς τα παιδιά μέσω της χρηματοδότησης πρωτοβουλιών όπως το έργο Barnahus. Το εν λόγω έργο τεχνικής υποστήριξης σχεδιάστηκε με σκοπό να βοηθήσει τα κράτη μέλη να προστατεύουν τα παιδιά-θύματα και τους μάρτυρες βίας. Το «Barnahus» (σπίτι των παιδιών) είναι ένα καταφύγιο όπου οι αρχές επιβολής του νόμου, τα συστήματα απονομής δικαιοσύνης, οι υπηρεσίες προστασίας των παιδιών και οι επαγγελματίες της ψυχικής και σωματικής υγείας συνεργάζονται σε περιπτώσεις όπου υπάρχουν υποψίες κακοποίησης παιδιών. Το έργο συμβάλλει επίσης στη βελτίωση των δεξιοτήτων των επαγγελματιών που συνεργάζονται σε περιπτώσεις σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών και στην αύξηση της ευαισθητοποίησης. Χάρη στην επιτυχία του, το μοντέλο Barnahus έχει μεταφερθεί και στην Ιρλανδία, την Ισπανία, τη Φινλανδία και άλλα κράτη μέλη.

Η Επιτροπή ενέκρινε επίσης πρόταση για την ενίσχυση των δικαιωμάτων των οικογενειών σε καταστάσεις με διασυννοριακές πτυχές. Τα κράτη μέλη έχουν διαφορετικές εθνικές νομοθεσίες σχετικά με τη γονική σχέση, γι' αυτό οι οικογένειες σε καταστάσεις με διασυννοριακές πτυχές πρέπει μερικές φορές να κινήσουν διοικητικές ή και δικαστικές διαδικασίες για την αναγνώριση της σχέσης με έναν γονέα. Οι διαδικασίες είναι δαπανηρές και χρονοβόρες, και τα αποτελέσματά τους αβέβαια. Χάρη στην πρόταση, η γονική σχέση που είναι αναγνωρισμένη σε ένα κράτος μέλος θα αναγνωρίζεται σε όλα τα άλλα, χωρίς ειδική διαδικασία. Με τον τρόπο αυτό προστατεύονται τα θεμελιώδη δικαιώματα των παιδιών, παρέχεται ασφάλεια δικαίου για τις οικογένειες και μειώνονται τα νομικά έξοδα και οι επιβαρύνσεις για τις οικογένειες.

Λαμβάνοντας υπόψη τον επιθετικό πόλεμο της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας, το Συμβούλιο επικεντρώθηκε στην προστασία των δικαιωμάτων των παιδιών σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης.

→

Η κ. Ίλβα Γιούανσον, Ευρωπαϊκή επίτροπος Εσωτερικών Υποθέσεων (δεύτερη από αριστερά), σε επίσκεψη στο Κισινάου της Μολδαβίας, όπου συζήτησε για τις προκλήσεις όσον αφορά τη στήριξη όσων εγκαταλείπουν τις εμπόλεμες περιοχές της Ουκρανίας, 12 Μαΐου 2022

Μετανάστευση και άσυλο

Ο απρόκλητος επιθετικός πόλεμος της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας προκάλεσε τον μαζικότερο αναγκαστικό εκτοπισμό στην Ευρώπη μετά τον Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο. Και αυτό σε μια περίοδο αυξημένης αντικανονικής μετανάστευσης μέσω των διαδρομών της Μεσογείου και των Δυτικών Βαλκανίων, καθώς και εργαλειοποίησης μεταναστών για πολιτικούς σκοπούς από το καθεστώς της Λευκορωσίας.

Η ΕΕ ενεργοποίησε γρήγορα την οδμή για την προσωρινή προστασία με σκοπό την υποδοχή εκτοπισμένων ατόμων και δημιούργησε πλατφόρμα αλληλεγγύης για τον συντονισμό της υποδοχής τους στα κράτη μέλη (βλ. κεφάλαιο 1). Το ενωσιακό δίκτυο για την ετοιμότητα αντιμετώπισης και τη διαχείριση μεταναστευτικών κρίσεων, που συγκεντρώνει και διαδίδει πληροφορίες σχετικά με τις πιο πρόσφατες εξελίξεις, υποστήριξε τη συλλογική αντίδραση της ΕΕ.

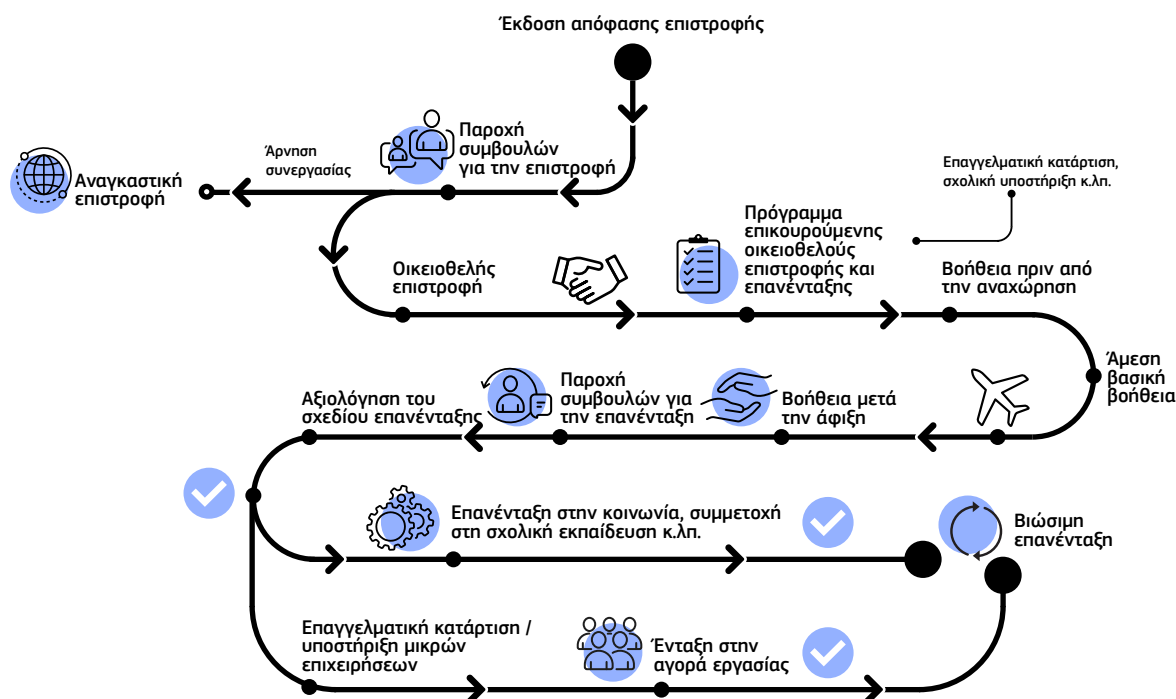
Η ΕΕ εξακολούθησε να βελτιώνει τη μακροπρόθεσμη διαχείριση της μετανάστευσης μέσω της διαπραγματεύσεως και της εφαρμογής του νέου συμφώνου για τη μετανάστευση και το άσυλο. Ειδικότερα, το Συμβούλιο δήλωσε ότι είναι έτοιμο να αρχίσει διαπραγματεύσεις σχετικά με προτάσεις που θα βοηθήσουν τα κράτη μέλη να παρακολουθούν αποτελεσματικότερα τις μετακινήσεις των αιτούντων άσυλο στην ΕΕ.

Τον Ιούνιο του 2022 τα κράτη μέλη προέβησαν σε δήλωση αλληλεγγύης για να βοηθήσουν νέντε μεσογειακές χώρες (Ελλάδα, Ισπανία, Ιταλία, Κύπρος και Μάλτα) να διαχειριστούν τις αφίξεις μεταναστών.

Η δήλωση εγκαινίασε έναν εθελοντικό μηχανισμό αλληλεγγύης, μέσω του οποίου τα 13 συμμετέχοντα κράτη δεσμεύονται να υποδεχτούν περισσότερους από 8 000 αιτούντες άσυλο και δικαιούχους διεθνούς προστασίας, ενώ κάποιες άλλες χώρες έχουν προσφερθεί να συνεισφέρουν οικονομικά σε έργα που προτείνονται από τις δικαιούχους χώρες, με βάση τις ανάγκες τους στη διαχείριση της μετανάστευσης.

Τον Νοέμβριο και τον Δεκέμβριο του 2022 η Επιτροπή παρουσίασε σχέδια δράσης για τις οδούς της κεντρικής Μεσογείου και των Δυτικών Βαλκανίων, αντίστοιχα. Τα προτεινόμενα σχέδια δράσης περιλάμβαναν επιχειρησιακά μέτρα για την αντιμετώπιση των άμεσων και συνεχιζόμενων προκλήσεων κατά μήκος αυτών των μεταναστευτικών οδών.

Η εφαρμογή του ανανεωμένου σχεδίου δράσης της ΕΕ κατά της παράνομης διακίνησης μεταναστών (2021-2025) συνεχίστηκε σε όλη τη διάρκεια του 2022, συμπεριλαμβανομένης της σύναψης των πρώτων επιχειρησιακών εταιρικών σχέσεων για την καταπολέμηση της παράνομης διακίνησης με το Μαρόκο και τον Νίγηρα τον Ιούλιο. Επιπλέον, τον Δεκέμβριο του 2022 δρομολογήθηκαν δύο πρωτοβουλίες της «Ομάδας Ευρώπη» που επικεντρώθηκαν στην αντιμετώπιση της παράνομης διακίνησης μεταναστών και της αντικανονικής μετανάστευσης μέσω των οδών του Ατλαντικού / της δυτικής Μεσογείου και της κεντρικής Μεσογείου.

Με βάση την πρώτη στратηγική της ΕΕ για την οικειοθελή επιστροφή και την επανένταξη, από τον Απρίλιο του 2021, δημιουργήθηκαν οι δομές και τα εργαλεία για να διασφαλιστεί ο εξορθολογισμός της οικειοθελούς επιστροφής και της επανένταξης στο πλαίσιο του κοινού συστήματος της ΕΕ για την επιστροφή. Επιπλέον, το 2022 καλύφθηκε η στρατηγική θέση του συντονιστή επιστροφών. Ο συντονιστής επιστροφών θα συνδέσει τα διάφορα σκέλη της ενωσιακής πολιτικής επιστροφών και θα προωθήσει τη συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών για την απρόσκοπτη διαδικασία επιστροφής. Το δίκτυο υψηλού επιπέδου για την επιστροφή, οι συνδεδεμένες χώρες Σένγκεν και ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής θα υποστηρίξουν από κοινού αυτό το έργο.

Ο χώρος Σένγκεν

Η ζώνη ελεύθερης κυκλοφορίας της ΕΕ, ο χώρος Σένγκεν, είναι καίριας σημασίας για την ευρωπαϊκή ολοκλήρωση και ανάπτυξη. Η πρόσφατη πανδημία έδειξε ότι οι διαταραχές στη ροή προσώπων και αγαθών έχουν μεγάλο κόστος. Για την καλύτερη παρακολούθηση του εγχειρήματος Σένγκεν, η Επιτροπή δημοσίευσε την πρώτη ετήσια έκθεση για την κατάσταση του Σένγκεν το 2022, στην οποία περιγράφεται τι μπορούν να κάνουν η ΕΕ και τα κράτη μέλη για να διατηρήσουν την εύρυθμη λειτουργία του.

Ο πρόσφατος αναθεωρημένος μηχανισμός αξιολόγησης και παρακολούθησης του Σένγκεν, που λειτουργεί από την 1η Οκτωβρίου 2022, παρέχει περαιτέρω καθοδήγηση σχετικά με την εκτίμηση του βαθμού στον

Η ΕΕ εργάζεται επίσης για την εφαρμογή μιας πιο φιλόδοξης και βιώσιμης πολιτικής νόμιμης μετανάστευσης, με σκοπό την προσέλκυση νέων δεξιοτήτων και ταλέντων στην ΕΕ. Η δέσμη μέτρων για τις δεξιότητες και τα ταλέντα —που εγκρίθηκε το 2022— θα απλουστεύσει τις διαδικασίες υποβολής αίτησης για τους υπηκόους τρίτων χωρών που επιθυμούν να εργαστούν στην ΕΕ και θα αντιστοιχίσει τους ειδικευμένους εργαζομένους με τις ανάγκες των εργοδοτών. Αυτό θα ωφελήσει την οικονομία της ΕΕ, θα ενισχύσει τη συνεργασία με τρίτες χώρες και θα βελτιώσει τη συνολική διαχείριση της μετανάστευσης. Η νέα πολιτική έχει επίσης ως στόχο να διευκολύνει την ένταξη στην αγορά εργασίας της ΕΕ όσων προσπαθούν να ξεφύγουν από τον επιθετικό πόλεμο της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας, στο πλαίσιο του πιλοτικού προγράμματος «Δεξαμενή ταλέντων της ΕΕ», που δρομολογήθηκε τον Οκτώβριο του 2022.

οποίο τα κράτη μέλη τηρούν τους κανόνες Σένγκεν. Επιπλέον, το Συμβούλιο κατέληξε σε γενική προσέγγιση σχετικά με την τροποποίηση του κώδικα συνόρων του Σένγκεν το 2022, προωθώντας τις διαπραγματεύσεις σχετικά με τον καλύτερο έλεγχο των συνόρων σε περιπτώσεις προκλήσεων όπως οι απειλές κατά της υγείας και η εργαλειοποίηση της μετανάστευσης.

Το σύστημα πληροφοριών Σένγκεν —ένα σύστημα ανταλλαγής πληροφοριών που χρησιμοποιείται για τη διαχείριση της ασφάλειας και των συνόρων στην Ευρώπη— ανανεώθηκε το 2022 και παρέχει στις αρχές ελέγχου των συνόρων και επιβολής του νόμου νέους τύπους καταχωρίσεων και ευρύτερη ανταλλαγή πληροφοριών.

Ο χώρος Σένγκεν το 2022

πάνω από **425,6** εκατομμύρια άτομα

26 χώρες

1,5 εκατομμύρια άτομα διαμένουν σε ένα κράτος του χώρου Σένγκεν και εργάζονται σε άλλο

3,5 εκατομμύρια άτομα διασχίζουν καθημερινά τα σύνορα κρατών του χώρου Σένγκεν

Πηγή: Eurostat.

Η Επιτροπή πρότεινε επίσης την ψηφιοποίηση της διαδικασίας υποβολής αιτήσεων θεώρησης Σένγκεν για εξυπνότερους και αποτελεσματικότερους ελέγχους των συνόρων. Νέα πληροφορικά συστήματα, όπως το Σύστημα Εισόδου/Εξόδου, που θα βοηθήσει στην καταπολέμηση της απάτης περί την ταυτότητα ή τα έγγραφα, και το Ευρωπαϊκό Σύστημα Πληροφοριών και Αδειοδότησης Ταξιδιού, για τον προκαταρκτικό έλεγχο των στοιχείων ταξιδιωτών από τρίτες χώρες για τους οποίους δεν απαιτείται θεώρηση για να επισκεφθούν τον χώρο Σένγκεν, θα συμβάλουν στην κάλυψη των υφιστάμενων κενών όσον αφορά τις πληροφορίες για την ασφάλεια και στην αποφυγή καθυστερήσεων στα εξωτερικά σύνορα για τους ταξιδιώτες.

Το 2022 η ΕΕ έκρινε ότι η Κροατία πληρούσε πλέον τις αναγκαίες προϋποθέσεις για να προσχωρήσει στον χώρο Σένγκεν από την 1η Ιανουαρίου 2023. Η Κροατία, που ήδη δεσμευόταν εν μέρει από τους κανόνες του Σένγκεν, θα απολαμβάνει πλέον όλα τα οφέλη από τη συμμετοχή της στον μεγαλύτερο χώρο ελεύθερης κυκλοφορίας στον κόσμο. Επιπλέον, η Επιτροπή εκτίμησε ότι η Βουλγαρία και η Ρουμανία είναι έτοιμες να προσχωρήσουν στον χώρο Σένγκεν. Τέλος, η ΕΕ πρότεινε την αναστολή της απαλλαγής από την υποχρέωση θεώρησης για τους υπηκόους του Βανουάτου λόγω κινδύνων που συνδέονται με το πρόγραμμα ιθαγένειάς του.

Προστασία των πολιτών

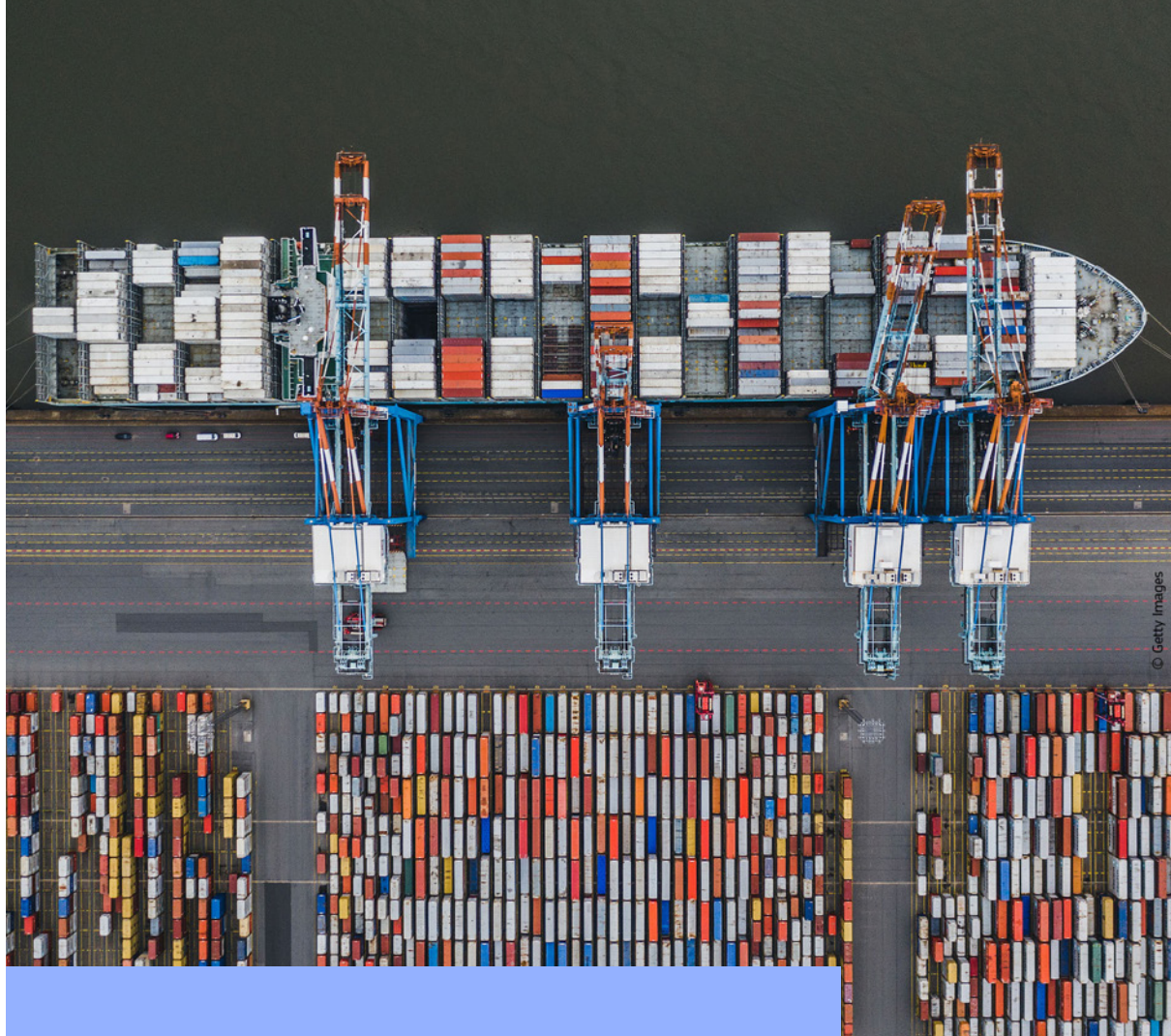
Το 2022 η ΕΕ έλαβε ολοκληρωμένα μέτρα για την προστασία των πολιτών της και την καταπολέμηση του εγκλήματος, όπως η σύσταση για αυξημένη αστυνομική συνεργασία και διεύρυνση της ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ των αστυνομικών αρχών και των αρχών επιβολής του νόμου των κρατών μελών. Η ΕΕ τροποποίησε επίσης τον κανονισμό για την Ευρωπόλ, ώστε ο Οργανισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη Συνεργασία στον Τομέα της Επιβολής του Νόμου να μπορεί να παρέχει εκτενέστερη στήριξη στα κράτη μέλη. Ο εν λόγω κανονισμός τέθηκε σε ισχύ το 2022 και θα συμβάλει στην αντιμετώπιση του οργανωμένου εγκλήματος και της τρομοκρατίας.

Επίσης, η ΕΕ προσαρμόζεται και απαντά σε νέες μορφές εγκληματικών απειλών με διάφορα μέτρα, όπως οι νέοι κανόνες που υποχρεώνουν τους παρόχους διαδικτυακών υπηρεσιών να αφαιρούν τρομοκρατικό περιεχόμενο εντός μίας ώρας από τη λήψη εντολής αφαίρεσης από τις εθνικές αρχές. Ακόμη, η αναθεώρηση της οδηγίας για την καταπολέμηση της

εμπορίας ανθρώπων θα ευθυγραμμίσει τη νομοθεσία με τη στρατηγική της ΕΕ για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων (2021-2025). Επιπλέον, η ΕΕ ενέκρινε το σχέδιο δράσης για την καταπολέμηση της παράνομης διακίνησης πολιτιστικών αγαθών.

Η προτεινόμενη επέκταση της εντολής του Ευρωπαϊκού Κέντρου Παρακολούθησης Ναρκωτικών και Τοξικομανίας θα του επιτρέψει να απαντήσει αποτελεσματικότερα στις προκλήσεις που αφορούν τα παράνομα ναρκωτικά.

Για να διασφαλιστεί ότι το έγκλημα, και ιδίως το οργανωμένο, δεν θα είναι προσοδοφόρο, υποβλήθηκε πρόταση για τη διεύρυνση των εξουσιών των εθνικών υπηρεσιών ανάκτησης περιουσιακών στοιχείων με σκοπό τον εντοπισμό, την ανάκτηση και τη δήμευση περισσότερων περιουσιακών στοιχείων εγκληματικής προέλευσης. Η νέα πρόταση επιδιώκει επίσης να διευρύνει τον κατάλογο των εγκλημάτων για τα οποία μπορούν να δημευθούν περιουσιακά στοιχεία.

© Getty Images

6. Ενίσχυση της οικονομίας

Εισαγωγή

Το 2022 το σχέδιο ανάκαμψης NextGenerationEU της ΕΕ συνέχισε να παράγει αποτελέσματα στην πράξη, χρηματοδοτώντας σημαντικά μέτρα για την ενίσχυση της ανθεκτικότητας της οικονομίας και της κοινωνίας και για την επιτάχυνση της πράσινης και της ψηφιακής μετάβασης.

Μετά από ένα δυναμικό πρώτο εξάμηνο, η ανάπτυξη της ΕΕ άρχισε να επιβραδύνεται και ο πληθωρισμός άρχισε να αυξάνεται ως συνέπεια του επιθετικού πολέμου της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας. Παρά τις προκλήσεις, η αγορά εργασίας συνέχισε να σημειώνει ισχυρές επιδόσεις.

Δεδομένου ότι οι οικονομικές προοπτικές είναι αβέβαιες λόγω των κινδύνων που σχετίζονται με τον μελλοντικό εφοδιασμό με φυσικό αέριο, η ΕΕ επιτάχυνε τη μετάβασή της σε καθαρή ενέργεια για να τερματίσει την εξάρτησή της από τα ρωσικά ορυκτά καύσιμα. Ταυτόχρονα, συνέχισε τις προσπάθειές της για την ενίσχυση της ανθεκτικότητας της ενιαίας αγοράς και τη στήριξη της βιομηχανίας και των επιχειρήσεων στην πορεία προς την κλιματική ουδετερότητα.

Πλοίο εκφορτώνει εμπορευματοκιβώτια σε αποβάθρα, Κάτω Σαξονία, Γερμανία.

Η οικονομική ανάπτυξη της Ευρώπης

Τάσεις

Η οικονομία της ΕΕ εισήλθε σε κρίσιμη φάση το δεύτερο εξάμηνο του 2022. Οι κλυδωνισμοί που προκάλεσε ο επιθετικός πόλεμος της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας επηρεάζουν άμεσα και έμμεσα την οικονομία της ΕΕ, φέρνοντας χαμηλότερη ανάπτυξη και υψηλότερο πληθωρισμό. Η ταχεία αύξηση των τιμών της ενέργειας και των τροφίμων έπληξε την αγοραστική δύναμη των νοικοκυριών σε ολόκληρη την ΕΕ.

Αν και ο επιθετικός πόλεμος της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας είχε σοβαρές επιπτώσεις σε ορισμένους τομείς της οικονομίας της ΕΕ, η αγορά εργασίας παρέμεινε ισχυρή, επωφελούμενη από τα συστήματα μειωμένου ωραρίου εργασίας που υποστηρίζονται από την πρωτοβουλία SURE (Στήριξη για τον μετριασμό των κινδύνων ανεργίας σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης). Το 2022 η ανεργία έφτασε στο 6,2 %, το χαμηλότερο επίπεδο που έχει καταγραφεί.

Συνολικά, η οικονομία της ΕΕ προβλέπεται ότι θα συνεχίσει να αναπτύσσεται, αλλά με σημαντικά βραδύτερο ρυθμό από ό,τι αναμενόταν προηγουμένως. Οι προβλέψεις για την οικονομική δραστηριότητα και τον πληθωρισμό εξακολουθούν να εξαρτώνται σε μεγάλο βαθμό από την εξέλιξη του πολέμου και τις επιπτώσεις του στον εφοδιασμό της Ευρώπης με φυσικό αέριο.

Στο πλαίσιο αυτό, η ταχεία υλοποίηση του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας ύψους 723,8 δισ.

ευρώ, βασικό στοιχείο του σχεδίου ανάκαμψης NextGenerationEU, εξακολουθεί να αποτελεί προτεραιότητα, καθώς παρέχει στην Ευρώπη αυτό ακριβώς που χρειάζεται σήμερα.

Ένα νέο κεφάλαιο για τα εθνικά σχέδια ανάκαμψης και ανθεκτικότητας

Ως βασικό μέσο του NextGenerationEU, ο μηχανισμός ανάκαμψης και ανθεκτικότητας έχει σχεδιαστεί για τον μετριασμό των οικονομικών και κοινωνικών επιπτώσεων της πανδημίας του κορονοϊού. Στόχος του είναι να καταστήσει τις ευρωπαϊκές οικονομίες και κοινωνίες πιο βιώσιμες, ανθεκτικές και να τις προετοιμάσει καλύτερα για τις προκλήσεις και τις ευκαιρίες της πράσινης και της ψηφιακής μετάβασης.

Αυτό επιτυγχάνεται μέσω της στήριξης της εφαρμογής σημαντικών επενδυτικών και μεταρρυθμιστικών μέτρων που περιγράφονται στα σχέδια ανάκαμψης και ανθεκτικότητας των κρατών μελών. Τα εν λόγω μέτρα καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα: από τη μείωση του αποτυπώματος άνθρακα των δημόσιων μεταφορών στην Πορτογαλία και τον εκσυγχρονισμό των υπηρεσιών υγειονομικής περίθαλψης στη Σλοβακία έως την ψηφιοποίηση των δημόσιων υπηρεσιών στην Εσθονία. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εκτιμά ότι το συνολικό πολλαπλασιαστικό αποτέλεσμα από το NextGenerationEU θα μπορούσε να τονώσει την οικονομική ανάπτυξη της ΕΕ κατά 1,5 % έως το 2027 και να συμβάλει στη δημιουργία έως και 1,5 εκατομμυρίων νέων θέσεων εργασίας.

ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΣ ΑΝΑΚΑΜΨΗΣ ΚΑΙ ΑΝΘΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

723,8 δισ. ευρώ

338,0 δισ. ευρώ
σε επιχορηγήσεις

385,8 δισ. ευρώ
σε δάνεια

ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ «POWER UP»

Καθαρές τεχνολογίες και ανανεώσιμες πηγές ενέργειας

ΑΝΑΚΑΙΝΙΣΗ

Ενεργειακή απόδοση των κτιρίων

ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ «RECHARGE AND REFUEL»

Βιώσιμες μεταφορές και σταθμοί φόρτισης

ΣΥΝΔΕΣΗ

Ανάπτυξη γρήγορων ευρωζωνικών υπηρεσιών

ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ

Ψηφιοποίηση της δημόσιας διοίκησης

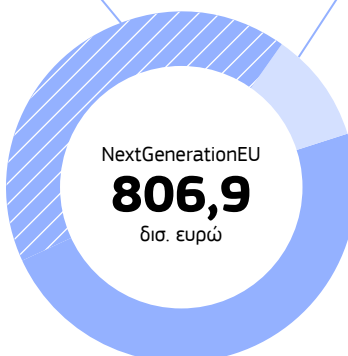
ΚΛΙΜΑΚΩΣΗ

Υπολογιστικό νέφος δεδομένων και βιώσιμοι επεξεργαστές

ΕΠΑΝΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ

Εκπαίδευση και κατάρτιση για την ενίσχυση ψηφιακών δεξιοτήτων

ΣΥΝΕΙΣΦΟΡΑ ΤΟΥ NEXTGENERATIONEU ΣΕ ΑΛΛΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

83,1 δισ. ευρώ

REACT-EU

50,6 δισ. ευρώ

ΤΑΜΕΙΟ ΔΙΚΑΙΗΣ ΜΕΤΑΒΑΣΗΣ

10,9 δισ. ευρώ

ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

8,1 δισ. ευρώ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ INVESTEU

6,1 δισ. ευρώ

ΟΡΙΖΟΝΤΑΣ ΕΥΡΩΠΗ

5,4 δισ. ευρώ

RESCUE

2,0 δισ. ευρώ

Πώς λειτουργεί ο μηχανισμός ανάκαμψης και ανθεκτικότητας;

Για τη χρηματοδότηση του NextGenerationEU η Επιτροπή δανείζεται, εξ ονόματος της ΕΕ, από τις κεφαλαιαγορές.

Για να ωφεληθούν από τη στήριξη, τα κράτη μέλη υποβάλλουν τα οικεία σχέδια ανάκαμψης στην Επιτροπή. Κάθε σχέδιο καθορίζει τις μεταρρυθμίσεις και τις επενδύσεις που θα υλοποιηθούν έως το τέλος του 2026, ενώ τα κράτη μέλη μπορούν να λάβουν χρηματοδότηση μέχρι ενός ποσού που έχει συμφωνηθεί προηγουμένως. Για να λαμβάνουν τακτικές πληρωμές, τα κράτη μέλη πρέπει να επιτυγχάνουν τα ορόσημα και τους στόχους που έχουν συμφωνηθεί όσον αφορά τις αναγκαίες μεταρρυθμίσεις και επενδύσεις.

Η αποπληρωμή των δανείων της ΕΕ που διατίθενται στο NextGenerationEU θα ξεκινήσει το 2028 και θα πρέπει να ολοκληρωθεί έως το 2058. Τα δάνεια θα αποπληρωθούν από τα δανειζόμενα κράτη μέλη, ενώ οι επικορηγίες θα αποπληρωθούν από τον προϋπολογισμό της ΕΕ.

Έως το τέλος του 2022 είχαν καταβληθεί στα κράτη μέλη συνολικά 138,8 δισ. ευρώ στο πλαίσιο του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας (εκ των οποίων 74,35 δισ. ευρώ το 2022), ως προχρηματοδότηση ή μετά την επίτευξη ορισμένων οροσέμων και στόχων.

Επιπλέον, αρκετά δισεκατομμύρια ευρώ έχουν διατεθεί, διανεμηθεί ή καταβληθεί στα κράτη μέλη στο πλαίσιο άλλων προγραμμάτων του προϋπολογισμού της ΕΕ που επωφελούνται από τη χρηματοδότηση του NextGenerationEU. Αυτό κατέστη δυνατό χάρη στην επιτυχή προσφυγή στις κεφαλαιαγορές, στο πλαίσιο της οποίας η Επιτροπή συγκέντρωσε κεφάλαια μέσω της έκδοσης μακροπρόθεσμων ομολόγων της ΕΕ. Έως το τέλος του 2022 η Επιτροπή είχε συγκεντρώσει σχεδόν 170 δισ. ευρώ από τις κεφαλαιαγορές για το πρόγραμμα NextGenerationEU. Η Επιτροπή θα συνεχίσει τις δανειοληπτικές πράξεις της το 2023, μέσω μιας ενοποιημένης προσέγγισης χρηματοδότησης που συγκεντρώνει όλες τις εκδόσεις της υπό ενιαίο σήμα ομολόγων της ΕΕ.

Έκθεση που δημοσιεύτηκε τον Ιούλιο επιβεβαιώνει ότι έχει σημειωθεί σημαντική πρόοδος στην εφαρμογή του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας και ότι το φιλόδοξο πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων των κρατών μελών βρίσκεται σε καλό δρόμο. Έως τον Δεκέμβριο είχαν εγκριθεί και τα 27 σχέδια ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, με τα κράτη μέλη να έχουν δεσμεύσει περισσότερα από 200 δισ. ευρώ σε δαπάνες για το κλίμα και 130 δισ. ευρώ σε ψηφιακές δαπάνες. Τα ποσά αυτά υπερβαίνουν το 40 % και το 26 %, αντίστοιχα, του συνολικού ποσού των κονδυλίων που είχαν ζητηθεί από τα κράτη μέλη στο πλαίσιο του μηχανισμού έως το τέλος του 2022, ξεπερνώντας κατά πολύ τους στόχους του 37 % και του 20 % που καθορίζονται στον κανονισμό.

Ο μηχανισμός αποτελεί επίσης τον πυρήνα του σχεδίου REPowerEU, της αντίδρασης της ΕΕ στις κοινωνικοοικονομικές δυσχέρειες και στη διατάραξη της παγκόσμιας αγοράς ενέργειας που προκλήθηκαν από τον επιθετικό πόλεμο της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας. Υποστηρίζει τον συντονισμένο σχεδιασμό και τη χρηματοδότηση σχετικών υποδομών, ενεργειακών έργων και μεταρρυθμίσεων, έτσι ώστε να εξασφαλίσει η ΕΕ πιο αξιόπιστο, οικονομικά προσιτό και βιώσιμο ενεργειακό εφοδιασμό μέσω της βελτίωσης του ενεργειακού μείγματος και της απομάκρυνσης από τα ρωσικά ορυκτά καύσιμα (βλ. κεφάλαιο 2). Τον Δεκέμβριο επιτεύχθηκε πολιτική συμφωνία για τη συμπερίληψη ειδικών κεφαλαίων στα υφιστάμενα σχέδια ανάκαμψης και ανθεκτικότητας των κρατών μελών με σκοπό την εξυπηρέτηση των προτεραιοτήτων του REPowerEU.

Καθώς ο μηχανισμός βασίζεται στις επιδόσεις, οι σχετικές πληρωμές εξαρτώνται από την επίτευξη από τα κράτη μέλη των οροσήμων και των στόχων για τις επενδύσεις και τις μεταρρυθμίσεις που περιλαμβάνονται στα αντίστοιχα σχέδια ανάκαμψης και ανθεκτικότητας. Η πρόβλεψη αυτή έχει αποδειχθεί ότι συμβάλλει στην επιτάχυνση των μεταρρυθμίσεων σε ορισμένα κράτη μέλη, εξασφαλίζοντας την αποτελεσματική υλοποίηση. Τα συστήματα παρακολούθησης και ελέγχου εντός των κρατών μελών —που είναι προϋπόθεση για την έγκριση των σχεδίων ανάκαμψης και ανθεκτικότητας— έχουν επίσης δημιουργήσει μια αίσθηση εθνικής οικειοποίησης που είναι ζωτικής σημασίας για την επιτυχία δύσκολων μεταρρυθμίσεων.

Ο ιστότοπος [του πίνακα αποτελεσμάτων για την ανάκαμψη και την ανθεκτικότητα](#) παρέχει μια διαφανή

επισκόπηση της προόδου της υλοποίησης του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας και των εθνικών σχεδίων.

Η Επιτροπή βοηθά τα κράτη μέλη να υλοποιήσουν τα οικεία σχέδια ανάκαμψης και ανθεκτικότητας με το [Μέσο Τεχνικής Υποστήριξης](#) —το πρόγραμμα της ΕΕ που παρέχει εξατομικευμένη τεχνική εμπειρογνωμοσύνη για τον σχεδιασμό και την υλοποίηση μεταρρυθμίσεων. Η Επιτροπή ανταποκρίθηκε στα αιτήματα 19 κρατών μελών για στήριξη. Επιπλέον, 17 κράτη μέλη λαμβάνουν τεχνική υποστήριξη για την εφαρμογή του σχεδίου REPowerEU.

Πηγές χρηματοδότησης του REPowerEU

εναπομένοντα δάνεια (επί του παρόντος 225 δισ. ευρώ) από τον μηχανισμό ανάκαμψης και ανθεκτικότητας και νέες επιχορηγήσεις ύψους 20 δισ. ευρώ στο πλαίσιο του μηχανισμού μέσω συνδυασμού πηγών: κυρίως, μέσω του Ταμείου Καινοτομίας (60 %) και της εμπροσθοβαρούς πώλησης δικαιωμάτων του συστήματος εμπορίας εκπομπών (40 %)

κονδύλια ύψους 5,4 δισ. ευρώ από το αποθεματικό προσαρμογής στο Brexit, τα οποία τα κράτη μέλη θα είναι σε θέση να μεταφέρουν οικειοθελώς στον μηχανισμό για τη χρηματοδότηση μέτρων του REPowerEU

κονδύλια της πολιτικής συνοχής

μηχανισμός «Συνδέοντας την Ευρώπη»

Ταμείο Καινοτομίας

εθνική και ενωσιακή χρηματοδότηση για την υλοποίηση των στόχων του REPowerEU

εθνικά φορολογικά μέτρα

ιδιωτικές επενδύσεις

η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων

Ένα πλαίσιο οικονομικής διακυβέρνησης που ανταποκρίνεται στις μελλοντικές προκλήσεις

Μετά από ανοιχτό και γόνιμο δημόσιο διάλογο, η Επιτροπή δημοσίευσε κατευθύνσεις για ένα απλούστερο και αποτελεσματικότερο πλαίσιο οικονομικής διακυβέρνησης. Οι προτάσεις της επιδιώκουν την ενίσχυση της εθνικής οικειοποίησης και την πληρέστερη επιβολή των δημοσιονομικών και οικονομικών πολιτικών, επιτρέποντας παράλληλα μεταρρυθμίσεις και επενδύσεις και μειώνοντας τους υψηλούς δείκτες δημόσιου χρέους με ρεαλιστικά, σταδιακά και σταθερά μέσα. Με τον τρόπο αυτό, το μεταρρυθμισμένο πλαίσιο αναμένεται να συμβάλει στην οικοδόμηση της πράσινης, ψηφιακής και ανθεκτικής οικονομίας του μέλλοντος, διασφαλίζοντας παράλληλα τη βιωσιμότητα των δημόσιων οικονομικών σε όλα τα κράτη μέλη.

↓

Από τα αριστερά προς τα δεξιά: ο κ. Αντρέι Πλένκοβιτς, πρωθυπουργός της Κροατίας, η κ. Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν, πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η κ. Κριστίν Λαγκάρντ, πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, και ο κ. Πάσκαλ Ντόναχου, πρόεδρος της Ευρωομάδας, κατά τη διάρκεια του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, 23-24 Ιουνίου 2022, Βρυξέλλες, Βέλγιο

Η Κροατία προετοιμάζεται για την εισαγωγή του ευρώ

Τον Ιούλιο η ΕΕ εξέδωσε τις τελικές νομικές πράξεις που επέτρεπαν στην Κροατία να εισαγάγει το ευρώ από την 1η Ιανουαρίου 2023. Ακολούθησε μια περίοδος εντατικής προετοιμασίας και σημαντικών προσπαθειών από την Κροατία για την εκπλήρωση όλων των αναγκών απαιτήσεων. Οι προετοιμασίες για τη μετάβαση συνοδεύονταν από μια ολοκληρωμένη επικοινωνιακή εκστρατεία των κροατικών αρχών. Στις προσπάθειες αυτές συνέβαλαν επίσης η Επιτροπή και η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα.

Με την προσθήκη της Κροατίας, 20 κράτη μέλη και 347 εκατομμύρια πολίτες της ΕΕ χρησιμοποιούν πλέον το κοινό νόμισμα. Το ευρώ θα αποφέρει πρακτικά οφέλη στους πολίτες και στις επιχειρήσεις της Κροατίας. Θα διευκολύνει τα ταξίδια και την παραμονή στο εξωτερικό, θα τονώσει τη διαφάνεια και την ανταγωνιστικότητα των αγορών και θα διευκολύνει το εμπόριο. Τα τραπεζογραμμάτια και τα κέρματα του ευρώ θα αποτελέσουν επίσης, για όλους τους Κροάτες, από σύμβολο της ελευθερίας, της ευκολίας και των ευκαιριών που παρέχει η ΕΕ.

Ενίσχυση της οικονομικής, κοινωνικής και εδαφικής συνοχής της Ευρώπης

Η περιφερειακή πολιτική της ΕΕ, γνωστή και ως πολιτική συνοχής, αποσκοπεί στην εξάλειψη των ανισοτήτων μεταξύ των περιφερειών. Συμβάλλει στην υλοποίηση των πολιτικών προτεραιοτήτων της ΕΕ, ιδίως στην οικονομική, κοινωνική και εδαφική συνοχή, καθώς και στην πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση.

Το 2022 η Επιτροπή ενέκρινε τα σύμφωνα εταιρικής σχέσης 2021-2027 για τα ταμεία της ΕΕ με όλα τα κράτη μέλη. Πρόκειται για βασικά μέσα σε κάθε περίοδο χρηματοδότησης, καθώς καθορίζουν τις στρατηγικές κάθε χώρας όσον αφορά τα επενδυτικά προγράμματα της περιόδου 2021-2027 που διοχετεύουν τη χρηματοδότηση στις περιφέρειες της ΕΕ. Τη δρομολόγηση των συμφώνων ακολούθησε η έγκριση 380 εθνικών, περιφερειακών και θεματικών προγραμμάτων πολιτικής συνοχής, συμπεριλαμβανομένων εδαφικών σχεδίων δίκαιης μετάβασης και 80 διασυνοριακών προγραμμάτων που υλοποιούν τις στρατηγικές μέσω συγκεκριμένων πρωτοβουλιών επί του πεδίου.

↓

Η κ. Ελίζα Φερέιρα, Ευρωπαϊκή Επίτροπος Συνοχής και Μεταρρυθμίσεων, κατά την επίσκεψή της στην Κροατία για την υπογραφή του συμφώνου εταιρικής σχέσης 2021-2027, Ζάγκρεμπ, Κροατία, 29 Σεπτεμβρίου 2022

Έργο Together

για το μεγαλύτερο
διασυνοριακό πρόγραμμα
2021-2027

Interreg
Ισπανία-Πορτογαλία

ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΕ

320
ΕΚΑΤ. ΕΥΡΩ

για τη συνεργασία στη
βορειοδυτική Ευρώπη, την
περιοχή του Ατλαντικού και την
περιοχή της Αρκτικής 2021-2027

Interreg

ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΕ

467
ΕΚΑΤ. ΕΥΡΩ

για μια δίκαιη μετάβαση:
στοχευμένες επενδύσεις
στο Karlovarský, στο
Ústecký και στο
Moravskoslezský (Τσεχία)

ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΕ

1,64
ΔΙΣ. ΕΥΡΩ

Διασφάλιση δίκαιης μετάβασης

Ο Μηχανισμός Δίκαιης Μετάβασης, ένα βασικό εργαλείο με το οποίο μπορεί να διασφαλιστεί ότι η μετάβαση προς μια κλιματικά ουδέτερη οικονομία θα πραγματοποιηθεί με δίκαιο τρόπο, χωρίς να μείνει κανείς στο περιθώριο, έχει ήδη αρχίσει να υλοποιεί την υπόσχεση για κινητοποίηση έως και 55 δισ. ευρώ σε επενδύσεις έως το 2029. Έχουν εγκριθεί περίπου 67 από τα 70 εδαφικά σχέδια δίκαιης μετάβασης που αναμένονται σε 26 κράτη μέλη.

Το νέο εργοστάσιο μαγνητικού υλικού σπάνιων γαιών στην Ίντα-Βίρουμα της Εσθονίας ήταν το πρώτο έργο που εξασφάλισε χρηματοδότηση από το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης. Άλλες περιφέρειες υψηλής έντασης άνθρακα και ανθρακούχων καυσίμων επιλέγουν και αυτές τις πρώτες επενδύσεις μέσω του ταμείου.

Η στήριξη των περιφερειών δίκαιης μετάβασης αυξήθηκε μέσω της Πλατφόρμας Δίκαιης Μετάβασης, η οποία προσφέρει εξατομικευμένη στήριξη και ανταλλαγή πληροφοριών και βέλτιστων πρακτικών στην πύλη της και στις εξαμηνιαίες διασκέψεις.

Τον Φεβρουάριο η Επιτροπή δημοσίευσε την όγδοη έκθεση για τη συνοχή, η οποία αξιολογεί την κατάσταση των περιφερειών της ΕΕ σε πολλούς τομείς πολιτικής, συμπεριλαμβανομένων της οικονομίας, της ενέργειας, των μεταφορών, της καινοτομίας, της δημογραφίας και της κοινωνίας. Η έκθεση διαπίστωνε ότι, χάρη

στις επενδύσεις στο πλαίσιο της πολιτικής συνοχής, οι περισσότερες από τις λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες καλύπτουν την υστέρηση και ότι το χάσμα με τις πλουσιότερες περιοχές της ΕΕ μειώνεται. Ταυτόχρονα όμως, κάποιες αρνητικές εξελίξεις απαιτούν προσοχή σε επίπεδο πολιτικής, όπως η οικονομική στασιμότητα σε ορισμένους τομείς, η διαχωριστική γραμμή καινοτομίας και η δημογραφική γήρανση.

Προτεραιότητα στον άνθρωπο: μια ανανεωμένη στρατηγική για τις εξόχως απόκεντρες περιοχές

Για την ενίσχυση της συνοχής εντός της ΕΕ, το 2022 η Επιτροπή ενέκρινε μια εκσυγχρονισμένη και ανανεωμένη στρατηγική δέσμευσης και στήριξης για τις εξόχως απόκεντρες περιοχές της ΕΕ. Στα εννέα υπερπόντια εδάφη —Κανάριες Νήσοι (Ισπανία), Άγιος Μαρτίνος, Γαλλική Γουιάνα, Γουαδελούπη, Μαγιότ, Μαρτινίκα, Ρεϊνιόν (Γαλλία), Αζόρες και Μαδέρα (Πορτογαλία)— εξακολουθούν να επικρατούν διαφορετικές διαρθρωτικές συνθήκες, με ένα μείγμα προκλήσεων και πλεονεκτημάτων, οι οποίες απαιτούν ειδικές για κάθε περίπτωση λύσεις. Η νέα στρατηγική δίνει προτεραιότητα στον άνθρωπο, προτείνοντας συγκεκριμένα μέτρα για τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης των 5 εκατομμυρίων κατοίκων τους. Η βελτίωση αυτή θα επιτευχθεί με τη στήριξη της πράσινης και της ψηφιακής μετάβασης και με την αξιοποίηση των μοναδικών πλεονεκτημάτων τους, όπως ο νεαρός πληθυσμός τους, οι εκτεταμένες θαλάσσιες ζώνες, η μοναδική βιοποικιλότητα και το ερευνητικό δυναμικό τους. Η στρατηγική θα παράσχει ειδική βοήθεια, διασφαλίζοντας ότι οι εξόχως απόκεντρες περιοχές θα μπορούν να επωφεληθούν πλήρως από τις πολιτικές της ΕΕ και να αξιοποιήσουν τις δυνατότητές τους.

Η στρατηγική τέθηκε σε εφαρμογή με δύο ειδικά μέσα βοήθειας που δρομολογήθηκαν το 2022: ένα πρόγραμμα μικρών επιχορηγήσεων ύψους 1 εκατ. ευρώ για νέους, με σκοπό την υλοποίηση τοπικών έργων σε περιοχές της επιλογής τους, και ένα έργο ύψους 1 εκατ. ευρώ για τη στήριξη του γαλάζιου βιώσιμου τουρισμού. Επιπλέον, η στρατηγική προβλέπει τη δημιουργία ενός νέου συμβουλευτικού εργαλείου σχεδιασμένου ειδικά για τις εξόχως απόκεντρες περιοχές, ενός μέσου κατά παραγγελία για την ανάπτυξη, τη βελτίωση και την εφαρμογή στρατηγικών περιφερειακής ανάπτυξης γι' αυτές τις περιοχές.

Νέα εργαλεία ενημέρωσης σχετικά με έργα χρηματοδοτούμενα από την ΕΕ

Το 2022 η Επιτροπή εγκαίνιασε την Kohesio, μια νέα δημόσια βάση δεδομένων που περιλαμβάνει περισσότερα από 1,5 εκατομμύρια έργα τα οποία χρηματοδοτήθηκαν από την πολιτική συνοχής την περίοδο 2014-2020. Η πλατφόρμα, η οποία θα επικαιροποιείται τακτικά, παρέχει σε κάθε χρήστη πρόσβαση σε πληροφορίες σχετικά με τα έργα που χρηματοδοτούνται από την ΕΕ και τους δικαιούχους με διαφανή και απλό τρόπο. Οι πολίτες μπορούν να ενημερώνονται από την Kohesio σχετικά με τις επενδύσεις της ΕΕ στην περιφέρειά τους.

Εγκαίνιαστηκε επίσης μια νέα βάση δεδομένων για την περίοδο προγραμματισμού 2021-2027, η οποία περιέχει όλες τις διαθέσιμες πληροφορίες σχετικά με τις επενδύσεις στο πλαίσιο της πολιτικής συνοχής.

Θωράκιση της ενιαίας αγοράς έναντι πιθανών κρίσεων

Εδώ και 30 σχεδόν χρόνια η ενιαία αγορά αποτελεί το σημαντικότερο πλεονέκτημα της ΕΕ, καθώς προσφέρει βεβαιότητα, εύρος και ένα παγκόσμιο εφελκυστικό στις εταιρείες της και, παράλληλα, μια ευρεία ποικιλία ποιοτικών προϊόντων και υπηρεσιών στους καταναλωτές.

Ωστόσο, οι πρόσφατες κρίσεις έθεσαν σε κίνδυνο την ομαλή λειτουργία της ενιαίας αγοράς, ιδίως κατά τις πρώτες ημέρες της πανδημίας COVID-19, όταν οι επιχειρήσεις και οι πολίτες βίωσαν περιορισμούς εισόδου, διαταραχές στις αλυσίδες εφοδιασμού και έλλειψη προβλεψιμότητας όσον αφορά τους κανόνες. Πιο πρόσφατα, ο αντίκτυπος του επιθετικού πολέμου της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας κατέδειξε πόσο γρήγορα μπορούν να «σπάσουν» ορισμένες αλυσίδες εφοδιασμού, κάτι που ενέχει τον κίνδυνο ελλείψεων σε ορισμένα αγαθά και υπηρεσίες στην Ευρώπη και αναγκάζει τις επιχειρήσεις να αναζητήσουν νέες αγορές.

Ως εκ τούτου, η Επιτροπή πρότεινε ένα νέο πλαίσιο για την προστασία της λειτουργίας της ενιαίας αγοράς σε περιόδους κρίσης. Το μέσο έκτακτης ανάγκης για την ενιαία αγορά θα συμβάλει ώστε τα αγαθά, οι υπηρεσίες και τα άτομα να συνεχίσουν να κυκλοφορούν ελεύθερα στην ενιαία αγορά, θα διασφαλίσει την ομαλή λειτουργία των αλυσίδων εφοδιασμού και θα εγγυηθεί τη διαθεσιμότητα κρίσιμων αγαθών και υπηρεσιών και την πρόσβαση σε αυτά.

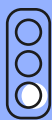
Ο τουρισμός ήταν ένας από τους τομείς που επλήγησαν περισσότερο από την πανδημία, αλλά και ο πρώτος που επωφελήθηκε από μια νέα πρωτοβουλία για την επιτάχυνση της πράσινης και της ψηφιακής μετάβασης σε ολόκληρη τη βιομηχανία της ΕΕ. Μετά την επικαιροποίηση της βιομηχανικής στρατηγικής της ΕΕ το 2021, τον Φεβρουάριο του 2022 η Επιτροπή δημοσίευσε την Πορεία μετάβασης για τον τουρισμό, ένα σχέδιο που εκπονήθηκε μαζί με τον κλάδο και την κοινωνία των πολιτών, στο οποίο περιγράφονται λεπτομερώς οι βασικές πρωτοβουλίες, οι στόχοι και οι προϋποθέσεις για την επίτευξη του διττού μετασχηματισμού και τη μακροπρόθεσμη ανθεκτικότητα του τομέα.

Μετά από έκκληση προς την τουριστική κοινότητα της ΕΕ να κοινοποιήσει από τη μεριά της συγκεκριμένα μέτρα και στόχους, κατά τη διάρκεια του 2022 αναλήφθηκαν περισσότερες από 250 δεσμεύσεις. Σε αυτές περιλαμβάνονται πρωτοβουλίες δημόσιων αρχών και οργανισμών διαχείρισης προορισμών για την εφαρμογή στρατηγικών για έναν περιβαλλοντικά, οικονομικά και κοινωνικά βιώσιμο τουρισμό, για να μπορούν οι πάροχοι τουριστικών υπηρεσιών να εργάζονται με διαδικτυακά εργαλεία κράτησης και να ανταλλάσσουν πληροφορίες σχετικά με τις προσφορές τους ψηφιακά. Ο ιδιωτικός τομέας συμμετέχει και αυτός ενεργά, ενώ αρκετές μεγάλες εταιρείες αναλαμβάνουν συγκεκριμένες δεσμεύσεις για μείωση του αποτυπώματος άνθρακα, της χρήσης νερού και των αποβλήτων. Επιπλέον, τόσο οι μικροί όσο και οι μεγάλοι ιδιωτικοί οργανισμοί έχουν θέσει στόχους όσον αφορά την παροχή βιώσιμων τουριστικών επιλογών.

Η πρωτοβουλία έκτακτης ανάγκης για την ενιαία αγορά — πλαίσιο για τη διαχείριση κρίσεων

Συμβουλευτική ομάδα

συντονίζει και συμβουλεύει την Επιτροπή.

Σχεδιασμός αντιμετώπισης έκτακτων καταστάσεων

Το πλαίσιο αυτό εφαρμόζεται όταν δεν υπάρχει κρίση και η ενιαία αγορά λειτουργεί κανονικά.

Επαγρύπνηση για την ενιαία αγορά

Ενεργοποιείται με απόφαση της Επιτροπής όταν ένα συμβάν απαιτεί μέτρα επαγρύπνησης.

Κατάσταση έκτακτης ανάγκης όσον αφορά την ενιαία αγορά

Κηρύσσεται με απόφαση του Συμβουλίου εάν μια κρίση έχει ως αποτέλεσμα να πληγεί σοβαρά η ενιαία αγορά.

Η ΕΕ δεν δραστηριοποιείται μόνο στο εσωτερικό για την ενίσχυση της ανθεκτικότητας της ευρωπαϊκής οικονομίας, αλλά ασχολείται και με τομείς στους οποίους εξαρτάται από τρίτες χώρες. Τον Φεβρουάριο του 2022 η Επιτροπή εξέδωσε δεύτερη εμπεριστατωμένη ανάλυση με επίκεντρο πέντε τομείς στρατηγικής σημασίας: σπάνιες γαίες και μαγνήσιο, χημικά προϊόντα, ηλιακοί συλλέκτες, κυβερνοασφάλεια και λογισμικό τεχνολογίας πληροφοριών.

Με βάση τα πορίσματα, η Επιτροπή ανέλαβε διάφορες πρωτοβουλίες, συμπεριλαμβανομένης της δρομολόγησης της Ευρωπαϊκής Συμμαχίας για τον Κλάδο των Ηλιακών Φωτοβολταϊκών. Στόχος είναι να ενισχυθεί η παραγωγική ικανότητα της ηλιακής και φωτοβολταϊκής τεχνολογίας της Ευρώπης στα 30 γιγαβάτ ετησίως έως το 2025 σε κάθε τμήμα της αλυσίδας των φωτοβολταϊκών. Η επίτευξη αυτού του στόχου θα προσθέσει 60 δισ. ευρώ στο ακαθάριστο εγχώριο προϊόν της Ευρώπης ετησίως και θα δημιουργήσει περισσότερες από 400 000 νέες θέσεις εργασίας.

Τα πρότυπα είναι το αφανές θεμέλιο της ενιαίας αγοράς και της ανταγωνιστικότητας σε παγκόσμιο επίπεδο. Από τις συχνότερες Wi-Fi έως τα συνδεδεμένα παιχνίδια ή τους μηχανισμούς πρόσδεσης για σκι, αποτελούν βασικό στοιχείο της καθημερινής ζωής μας. Στο πλαίσιο της νέας στρατηγικής για την τυποποίηση, η Επιτροπή πρότεινε κανόνες για μια πιο στρατηγική προσέγγιση των

προτύπων, οι οποίοι ενσωματώνουν τις δημοκρατικές αξίες στις τεχνολογικές εφαρμογές. Η νέα στρατηγική θα ωφελήσει τις επιχειρήσεις και τους καταναλωτές εξασφαλίζοντας τη διαλειτουργικότητα των προϊόντων και των υπηρεσιών, μειώνοντας το κόστος, βελτιώνοντας την ασφάλεια και προωθώντας την καινοτομία.

Το 2022 η Επιτροπή παρουσίασε επίσης αναθεωρημένους κανόνες έτσι ώστε, από τη μια, η νομοθεσία περί σχεδιασμού να λαμβάνει υπόψη τις νέες ψηφιακές πτυχές των προϊόντων και, από την άλλη, να κάνει ευκολότερη, φθηνότερη και πιο προβλέψιμη την προστασία των βιομηχανικών σχεδίων και υποδειγμάτων σε ολόκληρη την ΕΕ.

Παρόλο που η ΕΕ διαθέτει ειδική προστασία των γεωγραφικών ενδείξεων για τους οίνους, τα αλκοολούχα ποτά και άλλα γεωργικά προϊόντα και τρόφιμα, προς το παρόν δεν υπάρχει ανάλογη προστασία για τα βιοτεχνικά και βιομηχανικά προϊόντα. Οι νέοι κανόνες που πρότεινε η Επιτροπή θα επιτρέψουν στους παραγωγούς να προστατεύουν και προϊόντα όπως το γυαλί Μουράνο, το ύφασμα τουίντ Ντόνεγκαλ, η πορσελάνη Λιμόζ, τα μαχαιροπίρουνα Σόλινγκεν και τα κεραμικά Μπολεσλάβιετς και να καταπολεμούν τις απομιμήσεις στην Ευρώπη και πέραν αυτής. Θα διευκολύνουν επίσης τους καταναλωτές στην αναγνώριση των εν λόγω προϊόντων.

Η νέα στρατηγική τυποποίησης θα στηρίξει τη βιομηχανία της ΕΕ όσον αφορά την πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση.

Τα νέα πρότυπα θα πρέπει να καθορίζουν την ποιότητα του **υδρογόνου** και την τεχνική διαλειτουργικότητα ώστε να μπορούν οι βιομηχανίες να απαλλαγούν από τις ανθρακούχες εκπομπές με τη χρήση υδρογόνου.

Οι πρώτες ύλες που χρησιμοποιούνται σε **μπαταρίες** —για την τροφοδοσία ηλεκτρικών αυτοκινήτων και μια σειρά άλλων ηλεκτρονικών συσκευών— θα πρέπει να εξορύσσονται σύμφωνα με αυστηρά περιβαλλοντικά και εργασιακά πρότυπα.

Τα μικροκυκλώματα που απαιτούνται για την κατασκευή έξυπνων ρολογιών και άλλων **συνδεδεμένων συσκευών** απαιτούν ισχυρή προστασία από κυβερνοαπειλές.

Θεμιτός ανταγωνισμός

Τα ποιοτικά προϊόντα σε προσιτές τιμές ήταν πιο αναγκαία από ποτέ σε ένα δύσκολο έτος για τους Ευρωπαίους όπως αυτό που πέρασε. Μεταξύ των ισχυρότερων εργαλείων που μπορεί να χρησιμοποιήσει η Επιτροπή για να προστατεύσει τους καταναλωτές και να στηρίξει την οικονομία είναι οι αντιμονοπωλιακές αποφάσεις της, καθώς και οι αποφάσεις της για τις συγχωνεύσεις και τις κρατικές ενισχύσεις, που διατηρούν τον ανταγωνισμό ζωντανό και θεμιτό στην ενιαία αγορά.

Ένα παράδειγμα υπεράσπισης των συμφερόντων των καταναλωτών από το σύστημα ελέγχου του

ανταγωνισμού της ΕΕ ήταν η απόφαση του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης τον Σεπτέμβριο, η οποία επικύρωσε σε μεγάλο βαθμό απόφαση που είχε λάβει η Επιτροπή κατά της Google και καθόρισε πρόστιμο άνω των 4 δισ. ευρώ. Η απαγόρευση της εξαγοράς της GRAIL από την Illumina, μια συμφωνία που θα περιόριζε τις επιλογές δοκιμασιών πρώιμης ανίχνευσης του καρκίνου, είναι μια ακόμη απόφαση που δείχνει πώς η πολιτική ανταγωνισμού μπορεί να στηρίξει την καινοτομία. Η Επιτροπή απαγόρευσε τη συμφωνία επειδή η Illumina δεν ήταν σε θέση να προτείνει διορθωτικά μέτρα που θα είχαν διασκεδάσει τις ανησυχίες της.

Βιώσιμη παραγωγή και κατανάλωση

Το σημερινό οικονομικό μας μοντέλο —«αγορά-παραγωγή-αντικατάσταση»— εξαντλεί τους πόρους μας, ρυπαίνει το περιβάλλον, βλάπτει τη βιοποικιλότητα και αποτελεί μία από τις αιτίες της κλιματικής αλλαγής. Καθιστά επίσης την Ευρώπη εξαρτημένη από ξένους πόρους. Υπό αυτό το πρίσμα, και στο πλαίσιο του σχεδίου δράσης για την κυκλική οικονομία, η Επιτροπή υπέβαλε τον Μάρτιο του 2022 δέσμη προτάσεων για να καταστούν τα βιώσιμα προϊόντα κανόνας στην ΕΕ.

Οι προτάσεις βασίζονται στην επιτυχία των υφιστάμενων κανόνων της ΕΕ περί οικολογικού σχεδιασμού, οι οποίοι έχουν αποφέρει αξιοσημείωτες μειώσεις στην κατανάλωση ενέργειας και σημαντική εξοικονόμηση για τους καταναλωτές. Μόνον πέρυσι, οι υφιστάμενες απαιτήσεις οικολογικού σχεδιασμού είχαν ως αποτέλεσμα να εξοικονομήσουν οι καταναλωτές 120 δισ. ευρώ.

Η πρόταση κανονισμού για τον οικολογικό σχεδιασμό για βιώσιμα προϊόντα αφορά τον σχεδιασμό προϊόντων, ο οποίος καθορίζει έως και το 80 % των περιβαλλοντικών επιπτώσεων του κύκλου ζωής τους. Επεκτείνει το υφιστάμενο πλαίσιο οικολογικού σχεδιασμού, θεσπίζοντας απαιτήσεις για τη βελτίωση της κυκλικότητας, των ενεργειακών επιδόσεων και άλλων πτυχών περιβαλλοντικής βιωσιμότητας των προϊόντων.

Η δέσμη περιλάμβανε επίσης μια νέα στρατηγική για κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα πιο ανθεκτικά, επιδιορθώσιμα, επαναχρησιμοποιήσιμα και ανακυκλώσιμα. Στόχος της είναι να αντιμετωπίσει ζητήματα σχετικά με τη γρήγορη μόδα, τα απόβλητα κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων και την καταστροφή των μη πωληθέντων κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων και να διασφαλίσει ότι η παραγωγή τους θα σέβεται πλήρως τα κοινωνικά δικαιώματα.

Βασικές δράσεις για κυκλικά και βιώσιμα προϊόντα

Πιο οικολογικά, κυκλικά και ενεργειακά αποδοτικά προϊόντα μέσω καθορισμού απαιτήσεων οικολογικού σχεδιασμού

Αναβάθμιση των πληροφοριών για τα προϊόντα και για την περιβαλλοντική βιωσιμότητα που παρέχονται στους καταναλωτές και στους παράγοντες της αλυσίδας εφοδιασμού με την καθιέρωση ψηφιακών διαβατηρίων προϊόντων

Αποτροπή της καταστροφής μη πωληθέντων καταναλωτικών προϊόντων

Προώθηση βιώσιμων επιχειρηματικών μοντέλων

Καθορισμός υποχρεωτικών απαιτήσεων για πράσινες δημόσιες συμβάσεις

Οι νέοι κανόνες που πρότεινε η Επιτροπή θα διασφαλίσουν ότι οι καταναλωτές θα μπορούν να κάνουν συνειδητές και φιλικές προς το περιβάλλον επιλογές κατά τις αγορές τους. Είτε πρόκειται για κινητό τηλέφωνο είτε για συσκευή κουζίνας, οι καταναλωτές θα είναι καλύτερα ενημερωμένοι σχετικά με τη διάρκεια ζωής του προϊόντος και το κατά πόσον μπορεί να επισκευαστεί. Οι νέοι κανόνες θα απαγορεύσουν επίσης την προβολή ψευδοοικολογικής ταυτότητας και τις πρακτικές που παραπλανούν τους καταναλωτές όσον αφορά την ανθεκτικότητα ενός προϊόντος.

Κατά τη σύνταξη της πρότασης, η Επιτροπή ζήτησε τη γνώμη περισσότερων από 12 000 καταναλωτών, καθώς και εταιρειών, εμπειρογνομόνων σε ζητήματα καταναλωτών και εθνικών αρχών. Η επαλήθευση των περιβαλλοντικών ισχυρισμών θεωρήθηκε το μεγαλύτερο εμπόδιο για τη συμμετοχή στην πράσινη μετάβαση.

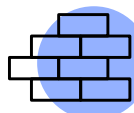
Η προτεινόμενη αναθεώρηση του κανονισμού για τα δομικά προϊόντα θα βελτιώσει και θα εκσυγχρονίσει τους κανόνες που ισχύουν από το 2011. Θα δημιουργήσει ένα εναρμονισμένο πλαίσιο για την αξιολόγηση και τη γνωστοποίηση των περιβαλλοντικών και κλιματικών επιδόσεων των δομικών προϊόντων.

Σε μια δεύτερη δέσμη μέτρων για την κυκλική οικονομία, που παρουσιάστηκε τον Νοέμβριο, η Επιτροπή πρότεινε νέους κανόνες σε επίπεδο ΕΕ για τη διαχείριση των συσκευασιών, πηγής όλο και περισσότερων αποβλήτων, οι οποίες ταλαιπωρούν επιπλέον τους καταναλωτές. Οι νέοι κανόνες θα διασφαλίσουν στους καταναλωτές επιλογές επαναχρησιμοποίησιμων συσκευασιών, θα τους απαλλάξουν από περιττές συσκευασίες, θα περιορίσουν την υπερσυσκευασία και θα επιβάλουν σαφείς επισημάνσεις για την προώθηση της ορθής ανακύκλωσης. Η δέσμη μέτρων περιλάμβανε επίσης μια πρωτοβουλία για την παροχή διευκρινίσεων στους καταναλωτές και στη βιομηχανία σχετικά με τα πλαστικά βιολογικής προέλευσης, τα λιπασματοποιησίμα και τα βιοαποδομήσιμα πλαστικά, καθορίζοντας σε ποιες περιπτώσεις είναι πραγματικά ευεργετικά για το περιβάλλον αυτού του είδους τα πλαστικά και πώς θα πρέπει να σχεδιάζονται, να απορρίπτονται και να ανακυκλώνονται.

Οι επιχειρήσεις διαδραματίζουν καίριο ρόλο στην οικοδόμηση μιας βιώσιμης οικονομίας και κοινωνίας. Τον Φεβρουάριο η Επιτροπή παρουσίασε πρόταση οδηγίας για την εταιρική δέουσα επιμέλεια όσον αφορά τη βιωσιμότητα. Η πρόταση αποσκοπεί στην προώθηση της βιώσιμης και υπεύθυνης εταιρικής συμπεριφοράς σε όλες τις παγκόσμιες αξιακές αλυσίδες. Οι επιχειρήσεις θα πρέπει να ενσωματώνουν την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και του περιβάλλοντος στις δραστηριότητές τους και στην εταιρική διακυβέρνηση.

Περίπου οι μισοί καταναλωτές των οποίων ζητήθηκε η γνώμη στο πλαίσιο μελέτης της ΕΕ δήλωσαν ότι θα ήταν πρόθυμοι να πληρώσουν επιπλέον για ένα προϊόν με μεγαλύτερη διάρκεια ζωής και χωρίς την ανάγκη επισκευών.

Πηγή: Προπαρασκευαστική μελέτη για τη συλλογή στοιχείων σχετικά με τρόπους ενδυνάμωσης των καταναλωτών ώστε να διαδραματίσουν ενεργό ρόλο στην πράσινη μετάβαση.

Δομικά προϊόντα

υπεύθυνα για το 30 % των αποβλήτων ετησίως στην ΕΕ

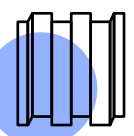
Κτίρια

καταναλώνουν το 40 % της ενέργειας στην ΕΕ

Κατασκευές και κατασκευαστικές εργασίες

υπεύθυνες για το 9,4 % του συνολικού εγχώριου αποτυπώματος άνθρακα

Τσιμέντο, χάλυβας, αλουμίνιο και πλαστικά

υπεύθυνα για το 15 % των εκπομπών άνθρακα της ΕΕ

Επιτάχυνση των βιώσιμων επενδύσεων

Για να επιτύχει η ΕΕ τον στόχο της για κλιματική ουδετερότητα έως το 2050, απαιτούνται πολλές ιδιωτικές επενδύσεις. Η βιώσιμη χρηματοδότηση επιδιώκει τον αναπροσανατολισμό των επενδύσεων προς φιλικές προς το περιβάλλον οικονομικές δραστηριότητες και βρίσκεται στον πυρήνα της πράσινης και της ψηφιακής μετάβασης. Η ΕΕ κατέχει ήδη ηγετική θέση παγκοσμίως στον καθορισμό περιβαλλοντικών, κοινωνικών και σχετικών με τη διακυβέρνηση προτύπων στις χρηματοπιστωτικές αγορές, και έχει δημιουργήσει ένα μοναδικό στο είδος του

σύστημα ταξινόμησης για βιώσιμες δραστηριότητες στο έδαφός της (γνωστό ως ταξινόμια της ΕΕ).

Το 2022 η Επιτροπή επικαιροποίησε τους κανόνες με τη συμπερίληψη συγκεκριμένων μεταβατικών δραστηριοτήτων που αφορούν τεχνολογίες φυσικού αερίου και πυρηνικές τεχνολογίες που εξυπηρετούν τους κλιματικούς και περιβαλλοντικούς στόχους της ΕΕ, κανόνες που τίθενται σε εφαρμογή από το 2023.

Ποιες δραστηριότητες σχετικές με το φυσικό αέριο περιλαμβάνονται;

- ✓ Παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από αέρια ορυκτά καύσιμα
- ✓ Συμπαγωγή θερμότητας/ψύξης και ηλεκτρικής ενέργειας υψηλής απόδοσης από αέρια ορυκτά καύσιμα
- ✓ Παραγωγή θερμότητας/ψύξης από αέρια ορυκτά καύσιμα σε ένα αποδοτικό σύστημα τηλεθέρμανσης και τηλεψύξης

Ποιες δραστηριότητες σχετικές με την πυρηνική ενέργεια περιλαμβάνονται;

- ✓ Έρευνα, ανάπτυξη και διάθεση προηγμένων τεχνολογιών («Γενιά IV») που ελαχιστοποιούν τα απόβλητα και βελτιώνουν τα πρότυπα ασφάλειας
- ✓ Κατασκευή νέων πυρηνικών σταθμών με υφιστάμενες τεχνολογίες για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας ή θερμότητας («Γενιά III+») (έως το 2045)
- ✓ Αναβαθμίσεις και τροποποιήσεις υφιστάμενων πυρηνικών σταθμών για την παράταση της διάρκειας ζωής τους (έως το 2040)

Δίκαιη, απλή και σύγχρονη φορολογία και τελωνεία

Το μακροπρόθεσμο θεματολόγιο για τη φορολογία της ΕΕ που αποβλέπει σε ένα δίκαιο και βιώσιμο επιχειρηματικό περιβάλλον καθορίζει στοχευμένα μέτρα για την προώθηση των επενδύσεων και της επιχειρηματικότητας.

Τον Δεκέμβριο η Επιτροπή παρουσίασε ολοκληρωμένη δέσμη μέτρων για τον φόρο προστιθέμενης αξίας (ΦΠΑ) στην ψηφιακή εποχή έτσι ώστε να είναι πιο λειτουργικός για τις επιχειρήσεις στη σύγχρονη οικονομία. Η δέσμη μέτρων θα καταστήσει επίσης το σύστημα ΦΠΑ της ΕΕ ανθεκτικότερο στην απάτη, αξιοποιώντας το δυναμικό της ψηφιοποίησης.

Τα βασικά μέτρα που προτείνονται περιλαμβάνουν την καθιέρωση ενιαίας εγγραφής ΦΠΑ σε ολόκληρη την ΕΕ, τη μετάβαση στην ψηφιακή υποβολή στοιχείων σε πραγματικό χρόνο για τις διασυνοριακές επιχειρηματικές δραστηριότητες και τους επικαιροποιημένους κανόνες περί ΦΠΑ για τη μεταφορά επιβατών και τις πλατφόρμες καταλυμάτων. Τα μέτρα θα προσαρμόσουν το σύστημα ΦΠΑ της ΕΕ στο σημερινό παγκοσμιοποιημένο και ψηφιοποιημένο επιχειρηματικό περιβάλλον και θα το ενισχύσουν στην καταπολέμηση της απάτης.

Η Επιτροπή πρότεινε επίσης νέα μέτρα φορολογικής διαφάνειας για όλους τους παρόχους υπηρεσιών που διευκολύνουν συναλλαγές σε κρυπτοστοιχεία και έχουν πελάτες στην ΕΕ (βλ. επίσης κεφάλαιο 3). Προς το παρόν, οι χρήστες κρυπτοστοιχείων αποκομίζουν σημαντικά κέρδη, τα οποία διαφεύγουν της προσοχής των εθνικών φορολογικών αρχών. Αυτό οδηγεί σε σημαντικές απώλειες εσόδων για τους δημόσιους προϋπολογισμούς. Η Επιτροπή έχει προτείνει όλοι οι πάροχοι υπηρεσιών κρυπτοστοιχείων, ανεξάρτητα από το μέγεθος ή την έδρα τους, να υποχρεώνονται να αναφέρουν τις συναλλαγές

πελατών που διαμένουν στην ΕΕ. Η πρόταση επεκτείνει επίσης τις υφιστάμενες απαιτήσεις υποβολής στοιχείων και ανταλλαγής πληροφοριών ώστε να συμπεριλάβει το ηλεκτρονικό χρήμα και τις φορολογικές συμφωνίες με άτομα με μεγάλη περιουσία.

Τον Δεκέμβριο τα κράτη μέλη κατέληξαν επίσης ομόφωνα σε συμφωνία σχετικά με την επικείμενη οδηγία για τη διασφάλιση ενός ελάχιστου επιπέδου φορολογίας για τις παγκόσμιες δραστηριότητες των πολυεθνικών ομίλων στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Χάρη στην ιστορική αυτή συμφωνία, η ΕΕ θα πρωτοστατήσει στην εφαρμογή της παγκόσμιας συμφωνίας φορολογικής μεταρρύθμισης που καταρτίστηκε το 2021 από τον Οργανισμό Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης. Η οδηγία περιλαμβάνει ένα κοινό σύνολο κανόνων σχετικά με τον τρόπο υπολογισμού του πραγματικού ελάχιστου φορολογικού συντελεστή 15 %, ώστε ο συντελεστής να εφαρμόζεται σωστά και με συνέπεια σε ολόκληρη την ΕΕ. Ο ελάχιστος φορολογικός συντελεστής 15 % έχει συμφωνηθεί σε παγκόσμιο επίπεδο από 137 χώρες. Η εφαρμογή της οδηγίας θα καταστήσει το διεθνές πλαίσιο φορολόγησης των εταιρειών πιο δίκαιο, διαφανές και σταθερό. Τα κράτη μέλη πρέπει να έχουν θέσει σε εφαρμογή τους νέους κανόνες έως την 31η Δεκεμβρίου 2023.

Το 2022 η Επιτροπή δρομολόγησε επίσης διαδικασία προβληματισμού σχετικά με το μέλλον της φορολογίας, λαμβάνοντας υπόψη τις τρέχουσες προκλήσεις και τις μελλοντικές megatrends. Όλες αυτές οι διεργασίες κορυφώθηκαν σε ένα φορολογικό συμπόσιο υψηλού επιπέδου τον Νοέμβριο, στο οποίο υπουργοί, επικεφαλής διεθνών οργανισμών, ενδιαφερόμενα μέρη και πανεπιστημιακοί συζήτησαν σχετικά με το μελλοντικό φορολογικό μείγμα.

←
Ο κ. Πάολο Τζεντιλόνι,
Ευρωπαίος Επίτροπος
Οικονομίας, στο φορολογικό
συμπόσιο του 2022, Βρυξέλλες,
Βέλγιο, 28 Νοεμβρίου 2022

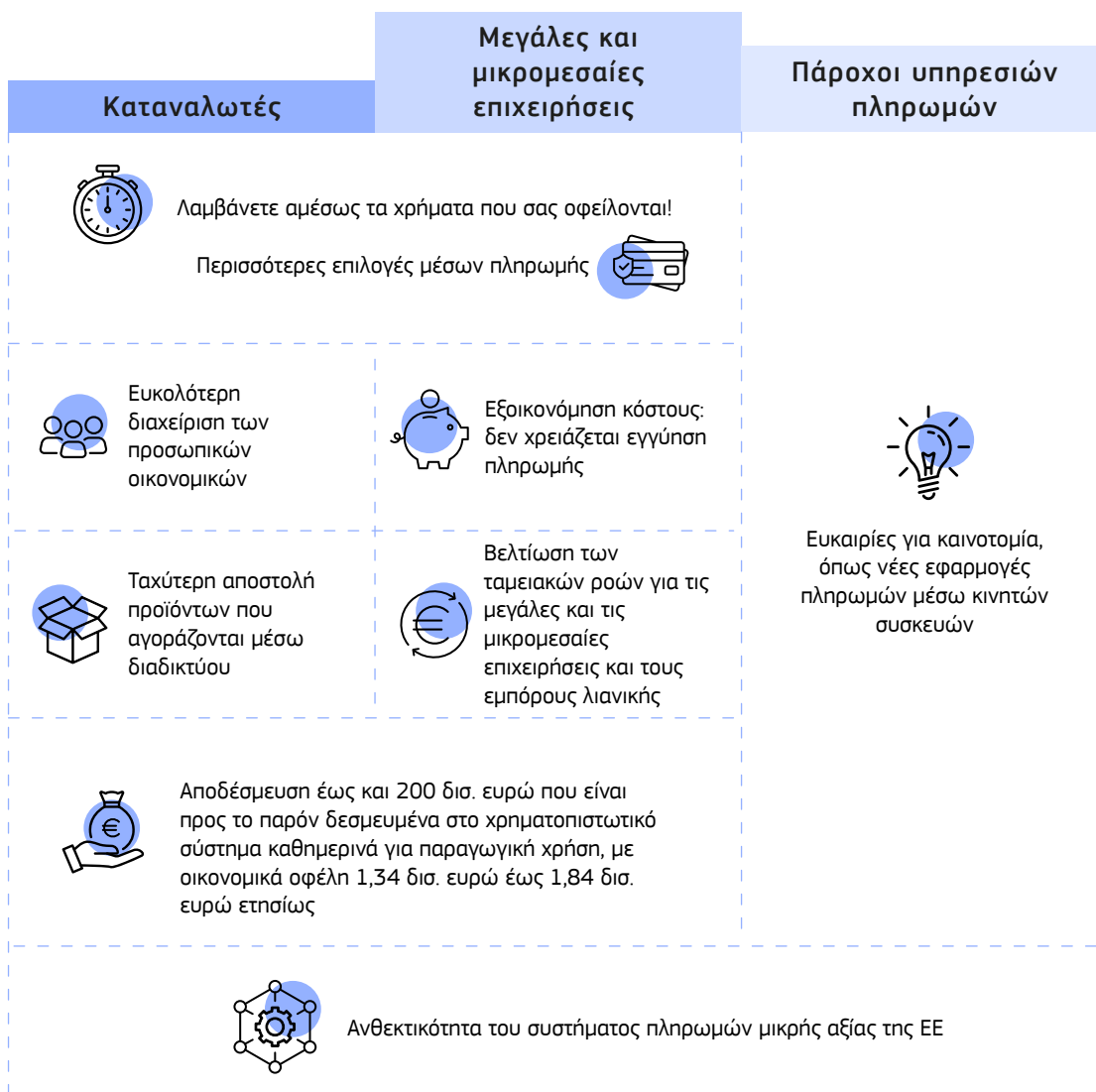
Ισχυρότερες χρηματοπιστωτικές αγορές

Καταναλωτική πίστη: επιτάχυνση της διάδοσης των άμεσων πληρωμών

Οι άμεσες πληρωμές επιτρέπουν τη μεταφορά χρημάτων ανά πάσα στιγμή εντός 10 δευτερολέπτων, αυξάνοντας σημαντικά την ταχύτητα των συναλλαγών και την ευκολία για όσους, για παράδειγμα, πληρώνουν λογαριασμούς ή λαμβάνουν επείγουσες μεταφορές (όπως σε περίπτωση έκτακτης ιατρικής ανάγκης). Συμβάλλουν επίσης στη βελτίωση των ταμειακών ροών και στη μείωση κόστους

για τις επιχειρήσεις, ιδίως για τις μικρές και μεσαίες, συμπεριλαμβανομένων των εμπόρων λιανικής. Τον Οκτώβριο η Επιτροπή υπέβαλε νομοθετική πρόταση για να καταστούν διαθέσιμες οι άμεσες πληρωμές σε ευρώ σε όλους τους πολίτες και τις επιχειρήσεις που διατηρούν τραπεζικό λογαριασμό στην ΕΕ ή σε χώρες του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου.

Οφέλη από τις άμεσες πληρωμές

Ο κ. Βάλντις Ντομπρόβσκις, εκτελεστικός αντιπρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής αρμόδιος για μια Οικονομία στην Υπηρεσία των Ανθρώπων και Ευρωπαίος επίτροπος Εμπορίου (αριστερά), και η κ. Μαρέιντ Μαγκίνες, Ευρωπαία επίτροπος Χρηματοπιστωτικών Υπηρεσιών, Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας και Ένωσης Κεφαλαιαγορών, σε συνέντευξη Τύπου σχετικά με την πρόταση κανονισμού της Επιτροπής για τις άμεσες πληρωμές, Βρυξέλλες, Βέλγιο, 26 Οκτωβρίου 2022

Προς μια πιο αποδοτική και ανθεκτική Ένωση Κεφαλαιαγορών

Η Ένωση Κεφαλαιαγορών είναι το μακροπρόθεσμο σχέδιο της ΕΕ για την εμβάθυνση της ενιαίας αγοράς κεφαλαίων. Στόχος είναι η διευκόλυνση της ροής χρημάτων —επενδύσεων και αποταμιεύσεων— σε ολόκληρη την ΕΕ, κάτι που θα ωφελήσει τους καταναλωτές, τους επενδυτές και τις επιχειρήσεις, ανεξάρτητα από τον τόπο εγκατάστασής τους.

Για την προώθηση του σχεδίου αυτού, η Επιτροπή υπέβαλε το 2022 δύο δέσμες προτάσεων. Τον Μάρτιο πρότεινε αλλαγές στον κανονισμό για τα κεντρικά αποθετήρια τίτλων, ώστε ο διακανονισμός στις χρηματοπιστωτικές αγορές της ΕΕ να καταστεί ασφαλέστερος και αποδοτικότερος. Ο διακανονισμός αναφέρεται στην παράδοση τίτλων σε έναν αγοραστή με αντάλλαγμα την καταβολή μετρητών σε έναν πωλητή. Για τον διακανονισμό μιας συναλλαγής μπορεί να χρειαστούν έως και δύο εργάσιμες ημέρες, κάτι που ενδέχεται να ενέχει τόσο πιστωτικούς όσο και νομικούς κινδύνους κατά τη διάρκεια της εν λόγω περιόδου. Ως εκ τούτου, η διασφάλιση του αξιόπιστου και αποδοτικού

διακανονισμού των συναλλαγών αυτών είναι μεγάλης σημασίας για το χρηματοπιστωτικό σύστημα της ΕΕ. Η πρόταση στοχεύει να επιβάλει πιο αναλογικούς και αποτελεσματικούς κανόνες για τη μείωση του κόστους συμμόρφωσης και του κανονιστικού φόρτου των κεντρικών αποθετηρίων τίτλων, να ενισχύσει την ικανότητά τους να προσφέρουν ευρύτερο φάσμα διασυννοριακών υπηρεσιών και να βελτιώσει τη διασυννοριακή εποπτεία τους.

Η δεύτερη δέσμη προτάσεων αφορά τρεις βασικούς τομείς: ενίσχυση του συστήματος εκκαθάρισης της ΕΕ, εναρμόνιση των κανόνων αφερεγγυότητας των κρατών μελών και μείωση του φόρτου για τις εταιρείες που επιθυμούν να εισαχθούν στο χρηματιστήριο.

Ασφαλές, ισχυρό και ανταγωνιστικό σύστημα εκκαθάρισης

Η κεντρική εκκαθάριση επιτρέπει την ομαλότερη διαπραγμάτευση στις κεφαλαιαγορές και είναι καίριας σημασίας για τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα της ΕΕ. Όταν οι συναλλαγές εκκαθαρίζονται κεντρικά, ο πάροχος υπηρεσιών εκκαθάρισης, γνωστός ως κεντρικός αντισυμβαλλόμενος (CCP), ενεργεί ως διαμεσολαβητής και εγγυάται την εκτέλεση συμβάσεων μεταξύ αγοραστών και πωλητών. Έτσι αυξάνεται η διαφάνεια και μειώνονται οι κίνδυνοι στις χρηματοπιστωτικές αγορές.

Η ΕΕ πρέπει να εκσυγχρονίσει το σύστημα εκκαθάρισής της ώστε να μπορεί να αντιδρά ταχύτερα στις μεταβαλλόμενες συνθήκες της αγοράς και της οικονομίας. Πρέπει επίσης να ενισχύσει την εγχώρια ικανότητα εκκαθάρισης για να μειώσει τους κινδύνους που απορρέουν από την υπερβολική εξάρτησή της από κεντρικούς αντισυμβαλλομένους εκτός της ΕΕ.

Τα προτεινόμενα μέτρα θα επιτρέψουν στους κεντρικούς αντισυμβαλλομένους της ΕΕ να επεκτείνουν ευκολότερα τις υπηρεσίες τους για να καλύπτουν τη ζήτηση. Με τον τρόπο αυτό θα αυξηθεί η ελκυστικότητα της αγοράς της ΕΕ χάρη στην αύξηση του ανταγωνισμού και στην παροχή στους χρήστες υπηρεσιών εκκαθάρισης με περισσότερες επιλογές.

Για να διασφαλιστεί η χρηματοπιστωτική σταθερότητα της ΕΕ και η ικανότητά της να ενεργεί αυτόνομα, οι νέοι κανόνες θα απαιτούν από ορισμένους συμμετέχοντες στην αγορά να εκκαθαρίζουν τουλάχιστον ένα μέρος των συμβάσεών τους με κεντρικούς αντισυμβαλλομένους της ΕΕ.

Εναρμονισμένοι κανόνες για την αφερεγγυότητα των επιχειρήσεων

Τα διαφορετικά καθεστώτα αφερεγγυότητας στα κράτη μέλη αποτελούν έναν από τους μεγαλύτερους φραγμούς μεταξύ των εθνικών αγορών, καθώς οι επενδυτές πρέπει συχνά να εξετάζουν διαφορετικά σύνολα κανόνων σε κάθε κράτος μέλος κατά την αξιολόγηση των επενδυτικών ευκαιριών.

Σκοπός των προτεινόμενων μέτρων είναι η εναρμόνιση ορισμένων κανόνων αφερεγγυότητας για την προώθηση των διασυννοριακών επενδύσεων στο σύνολο της ενιαίας αγοράς, η μείωση του κόστους κεφαλαίου για τις εταιρείες και, τελικά, η συμβολή στη σύσταση της Ένωσης Κεφαλαιαγορών. Συνολικά, τα οφέλη της πρότασης προβλέπεται ότι θα υπερβαίνουν τα 10 δισ. ευρώ ετησίως.

Νέος νόμος για την εισαγωγή στο χρηματιστήριο

Οι εταιρείες έρχονται σήμερα αντιμέτωπες με πολλές απαιτήσεις κατά την εισαγωγή τους σε δημόσιες αγορές. Η νέα πρόταση αποσκοπεί στην ελάφρυνση του διοικητικού φόρτου για τις εταιρείες όλων των μεγεθών, αλλά ιδίως για τις μικρότερες, ώστε να έχουν ευκολότερη πρόσβαση σε χρηματοδότηση μέσω της εισαγωγής τους στο χρηματιστήριο.

Τα μέτρα θα συμβάλουν περαιτέρω στην εμβάθυνση της Ένωσης Κεφαλαιαγορών μειώνοντας την περιττή γραφειοκρατία και το κόστος για τις επιχειρήσεις, διασφαλίζοντας παράλληλα υψηλό επίπεδο προστασίας των επενδυτών και ακεραιότητας της αγοράς. Αυτό θα ενθαρρύνει τις εταιρείες να εισαχθούν και να παραμείνουν στις κεφαλαιαγορές της ΕΕ. Η ευκολότερη πρόσβαση στις δημόσιες αγορές θα επιτρέψει στις εταιρείες να διαφοροποιήσουν ευκολότερα και να συμπληρώσουν τις διαθέσιμες πηγές χρηματοδότησης και θα παράσχει μεγαλύτερες ευκαιρίες στους επενδυτές της ΕΕ.

7. Οικοδόμηση μιας δίκαιης και κοινωνικής Ευρώπης

Εισαγωγή

Το 2022 η ΕΕ συνέχισε να εργάζεται για μια κλιματικά ουδέτερη, πράσινη, δίκαιη και κοινωνική Ευρώπη, προωθώντας διάφορες πρωτοβουλίες που είχε δρομολογήσει προηγουμένως η Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Παρά τις εξωτερικές προκλήσεις που αντιμετωπίζει η ΕΕ, η δέσμευση για τη βελτίωση της εκπαίδευσης, την ενίσχυση των κοινωνικών δικαιωμάτων και την αναβάθμιση των συνθηκών εργασίας για όλους όσοι ζουν στην Ευρώπη εξακολουθεί να αποτελεί προτεραιότητα: η εν λόγω δέσμευση περιλαμβάνει τη διασφάλιση επαρκών κατώτατων μισθών και τη βελτίωση της ποιότητας και της οικονομικής προσιτότητας της μακροχρόνιας φροντίδας.

Η δεύτερη Ευρωπαϊκή σύνοδος κορυφής για την καταπολέμηση του ρατσισμού έφερε στο ίδιο τραπέζι ηγέτες της ΕΕ και οργανώσεις βάσης με σκοπό την προώθηση των προσπαθειών για την ισότητα και την εξάλειψη των διακρίσεων. Η προσπάθεια προβολής των θεμάτων ισότητας κορυφώθηκε με την ανακοίνωση των νικητών των πρώτων Βραβείων για τις Ευρωπαϊκές Πρωτεύουσες Ένταξης και Διαφορετικότητας. Έλαβε επίσης χώρα το εναρκτήριο Ευρωπαϊκό Φόρουμ για την Απασχόληση και τα Κοινωνικά Δικαιώματα, με τις συζητήσεις να επικεντρώνονται στον τρόπο επίτευξης μιας δίκαιης και χωρίς αποκλεισμούς πράσινης μετάβασης.

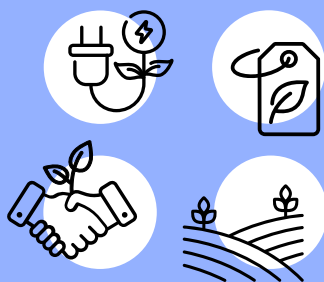
Ένα μικρό κορίτσι διαβάζει ένα βιβλίο με τους γονείς του, Βερολίνο, Γερμανία, 8 Αυγούστου 2021.

Μια δίκαιη οικονομία για την πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση

Για να διασφαλιστεί ότι η μετάβαση σε μια κλιματικά ουδέτερη οικονομία και ήπιο θα είναι δίκαιη για όλους, οι κοινωνικές πολιτικές της ΕΕ πρέπει να ευθυγραμμίζονται με τις «πράσινες» και «ψηφιακές» προτεραιότητές της. Σε αυτές περιλαμβάνονται η μείωση της φτώχειας και η ενεργός στήριξη όσον αφορά ευκαιρίες απασχόλησης, ισότιμη πρόσβαση σε ποιοτική και χωρίς αποκλεισμούς εκπαίδευση, κατάρτιση και διά βίου μάθηση, παράλληλα με τις επενδύσεις στην κοινωνική προστασία των πλέον ευάλωτων ατόμων.

Το 2022 τα κράτη μέλη παρουσίασαν τους κοινωνικούς στόχους τους για το 2030 στο πλαίσιο της υλοποίησης του σχεδίου δράσης για τον ευρωπαϊκό πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων. Συνδυαστικά, οι δεσμεύσεις τους θέτουν την ΕΕ σε σταθερή τροχιά επίτευξης —ή και υπέρβασης— των πρωταρχικών ενωσιακών στόχων για την απασχόληση, τις δεξιότητες και τη μείωση της φτώχειας.

Μια βασική πρόταση που περιλαμβάνεται στη δέσμη νομοθετικών μέτρων για την προσαρμογή στον στόχο του 55 % για την κλιματική ουδετερότητα (βλ. κεφάλαιο 2)

Έναν χρόνο μετά την υιοθέτηση του μακρόπνοου οράματος της ΕΕ για τις αγροτικές περιοχές, περισσότερες από χίλιες οργανώσεις —σε ευρωπαϊκό, εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο— προσχώρησαν στο αγροτικό σύμφωνο του 2022 για να προωθήσουν τη συνεργασία μεταξύ δημόσιων αρχών σε διάφορους τομείς πολιτικής και να ενισχύσουν τη βιωσιμότητα και την κοινωνικοοικονομική ευρωστία των αγροτικών περιοχών.

ήταν η δημιουργία ενός Κοινωνικού Ταμείου για το Κλίμα, με σκοπό να στηριχθούν τα οικονομικώς μειονεκτούντα νοικοκυριά, οι μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις, καθώς και οι χρήστες των μέσων μεταφοράς, περιορίζοντας τον αντίκτυπο της τιμολόγησης των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα στους πολίτες.

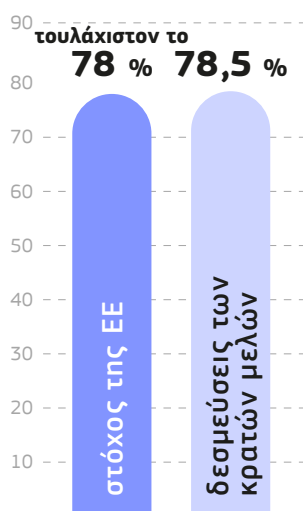
Πώς καταπολεμά τις διακρίσεις και προωθεί την πολυμορφία η Επιτροπή;

- Με νομοθετικές πράξεις, στρατηγικές και σχέδια δράσης όπως:
 - το σχέδιο δράσης της ΕΕ για την καταπολέμηση του ρατσισμού, 2020-2025
 - η στρατηγική για την ισότητα των ΛΟΑΤΚΙ, 2020-2025
 - η στρατηγική για την ισότητα των φύλων, 2020-2025
 - το στρατηγικό πλαίσιο της ΕΕ για την ισότητα, την ένταξη και τη συμμετοχή των Ρομά, 2021-2030
 - η στρατηγική για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία, 2021-2030
 - το Βραβείο για τις Ευρωπαϊκές Πρωτεύουσες Ένταξης και Διαφορετικότητας
 - ο Ευρωπαϊκός Μήνας Πολυμορφίας
 - το σχέδιο δράσης για τον ευρωπαϊκό πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων
- Με τη συνεργασία με τα κράτη μέλη της ΕΕ
- Με τη χρηματοδότηση μέσω του προγράμματος «Πολίτες, ισότητα, δικαιώματα και αξίες», μέσω του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου και του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου+
- Με την υποστήριξη εθελοντικών πρωτοβουλιών όπως οι ευρωπαϊκοί χάρτες πολυμορφίας

Τρεις κοινωνικοί στόχοι της ΕΕ για το 2030: συμμετοχή όλων των κρατών μελών

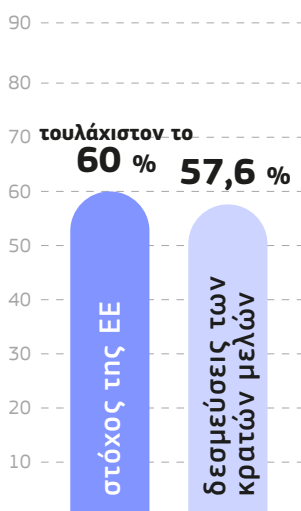
Απασχόληση

του πληθυσμού ηλικίας 20 έως 64 ετών θα πρέπει έως το 2030 να εργάζεται

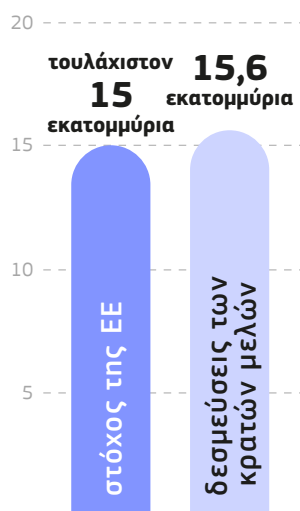
Δεξιότητες

όλων των ενηλίκων θα πρέπει να συμμετέχει σε κατάρτιση κάθε χρόνο έως το 2030

Μείωση της φτώχειας

λιγότερα άτομα που αντιμετωπίζουν κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού έως το 2030

Στήριξη των εργαζομένων

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και τα κράτη μέλη της ΕΕ κατέληξαν σε πολιτική συμφωνία όσον αφορά την οδηγία για επαρκείς κατώτατους μισθούς, η οποία θεσπίζει ένα πλαίσιο που διασφαλίζει ότι οι εθνικοί κατώτατοι μισθοί θα είναι κατάλληλοι για τον επιδιωκόμενο σκοπό, εξασφαλίζοντας αξιοπρεπή διαβίωση στους εργαζόμενους. Οι νέοι κανόνες θα προωθήσουν τις συλλογικές διαπραγματεύσεις για τον καθορισμό των μισθών και θα ενισχύσουν την προστασία του κατώτατου μισθού στην ΕΕ.

Επιπλέον, άρχισε να ισχύει η οδηγία για διαφανείς και προβλέψιμους όρους εργασίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, η οποία εγγυάται στους εργαζόμενους σε όλη την Ευρώπη μεγαλύτερη σταθερότητα και τους επιτρέπει να λαμβάνουν έγκαιρα πληρέστερες πληροφορίες σχετικά με βασικές πτυχές της εργασίας τους, όπως ο τόπος και η αμοιβή τους.

Στήριξη των νέων στην εύρεση εργασίας

Στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Έτους Νεολαίας 2022 δρομολογήθηκε η πρωτοβουλία ALMA (από τα αρχικά των λέξεων Aim, Learn, Master, Achieve, δηλαδή στοχεύω, μαθαίνω, κατακτώ, επιτυγχάνω), με στόχο να βοηθήσει τους μειονεκτούντες νέους (18-30 ετών) να αποκτήσουν πρόσβαση στην αγορά εργασίας πανευρωπαϊκά.

Η πρωτοβουλία ALMA προσφέρει στους συμμετέχοντες εποπτευόμενη παραμονή στο εξωτερικό, σε άλλο κράτος μέλος της ΕΕ, για περίοδο 2-6 μηνών, ακολουθούμενη από εντατική κατάρτιση και βοήθεια για την αντιστοίχιση των προσόντων τους με τη ζήτηση εργασίας κατά την επιστροφή τους. Σε κάθε στάδιο περιλαμβάνεται καθοδήγηση και παροχή συμβουλών. Χρηματοδοτούμενη από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+, θα συμπληρώσει υφιστάμενα προγράμματα όπως το Erasmus+ ή το Ευρωπαϊκό Σώμα Αλληλεγγύης απευθυνόμενη σε μια ομάδα νέων που δεν καλύπτονται από τα εν λόγω προγράμματα.

Οι κοινωνικές ανισότητες και η ανεργία είναι οι κυριότερες ανησυχίες των νέων Ευρωπαίων.

Πηγή: Το μέλλον της Ευρώπης, Ειδικό Ευρωβαρόμετρο, αριθ. 517, 2022.

Το 88 % των Ευρωπαίων θεωρούν ότι η δημιουργία μιας κοινωνικής Ευρώπης είναι σημαντική γι' αυτούς προσωπικά.

Πηγή: Κοινωνικά θέματα, Ειδικό Ευρωβαρόμετρο, αριθ. 509, 2021.

↑

Ο κ. Νικολά Σμιτ, Ευρωπαίος επίτροπος Απασχόλησης και Κοινωνικών Δικαιωμάτων (τέταρτος από αριστερά), κατά τη διάρκεια επίσκεψης σε κοινωνική επιχείρηση —που χρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο— η οποία απασχολεί άτομα με αναπηρία, Φιλιππούπολη, Βουλγαρία, Ιούνιος 2022

Στήριξη των ατόμων που έχουν ανάγκη

Ένα επαρκές ελάχιστο εισόδημα (παροχές σε χρήμα που λειτουργούν ως δίκτυ κοινωνικής ασφάλειας, κάτι που διαφέρει από τον κατώτατο μισθό) συμβάλλει στη διασφάλιση ότι όλοι θα μπορούν να πληρώσουν τους λογαριασμούς τους και να ζήσουν με αξιοπρέπεια. Αυτό είναι πολύ σημαντικό σε περιόδους οικονομικής ύφεσης, καθώς περιορίζει τη μείωση του εισοδήματος

των νοικοκυριών που έχουν μεγαλύτερη ανάγκη, και συμβάλλει στη βιώσιμη και συμπεριληπτική ανάπτυξη. Παρόλο που σε όλα τα κράτη μέλη υφίστανται συστήματα ελάχιστου εισοδήματος, η επάρκεια, η εμβέλεια και η αποτελεσματικότητά τους διαφέρουν σημαντικά κάθε φορά.

Πάνω από
**95 εκα-
τομμύρια**
άνθρωποι στην ΕΕ
αντιμετώπιζαν κίνδυνο
φτώχειας ή κοινωνικού
αποκλεισμού το 2021.

Περίπου το **20 %**
των ανέργων που αντιμε-
τωπίζουν κίνδυνο φτώ-
χειας δεν είναι επιλέξιμοι
για εισοδηματική στήριξη.

Εκτιμάται ότι το
**30 %-
50 %** του επιλέξι-
μου πληθυσμού δεν συμμε-
τείχε σε συστήματα ελάχι-
στου εισοδήματος.

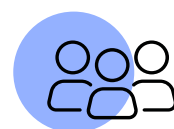
Στόχοι της σύστασης είναι:

η **προστασία** των πλέον ευάλωτων ατόμων με τη μείωση του κινδύνου φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού

η **παροχή** κινήτρων και στήριξης για την επανένταξη των ατόμων που μπορούν να εργαστούν στην αγορά εργασίας

η **συμβολή** στην επίτευξη των στόχων της ΕΕ για το 2030 όσον αφορά την απασχόληση και τη μείωση της φτώχειας

η **διατήρηση** της βιωσιμότητας των δημόσιων οικονομικών

Το 2022 η Επιτροπή παρουσίασε πρόταση σύστασης του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης σχετικά με ένα επαρκές ελάχιστο εισόδημα με σκοπό τη στήριξη των κρατών μελών στον εκσυγχρονισμό των συστημάτων ελάχιστου εισοδήματος και την ενίσχυση της αποτελεσματικότητας των συστημάτων αυτών όσον αφορά την καταπολέμηση της φτώχειας, προωθώντας παράλληλα την ένταξη στην αγορά εργασίας όσων μπορούν να εργαστούν.

Ευρωπαϊκό Έτος Νεολαίας

Για να αναδείξει τις ευκαιρίες που προσφέρουν στους νέους η πράσινη και η ψηφιακή μετάβαση και να εντάξει την προσέγγιση της νεολαίας στις πολιτικές της ΕΕ, η πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής κ. Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν ανακήρυξε το 2022 επίσημο Ευρωπαϊκό Έτος Νεολαίας.

↑
BINTEO Βίντεο για το Ευρωπαϊκό Έτος Νεολαίας

Εγκαινιάστηκε η εμπυθιστική πλατφόρμα «Voice your Vision» (Δώσε φωνή στο όραμά σου), που επικεντρώνεται σε θέματα που απασχολούν έντονα τους νέους, όπως η κλιματική αλλαγή και το περιβάλλον, η απασχόληση και η ψυχική υγεία, παρέχοντάς τους τη δυνατότητα να καταγράφουν τα μηνύματά τους στους τομείς πολιτικής που καλύπτει το Έτος Νεολαίας και να κάνουν τη φωνή τους να ακουστεί.

↑
Διάλογος πολιτικής με τη νεολαία σχετικά με τη χρηματοδότηση των μελλοντικών προτεραιοτήτων της ΕΕ, με τη συμμετοχή του κ. Γιохάνες Χαν, Ευρωπαίου επιτρόπου Προϋπολογισμού και Διοίκησης (έκτος από δεξιά), στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Έτους Νεολαίας, Βρυξέλλες, Βέλγιο, 21 Σεπτεμβρίου 2022

Για την τόνωση της ενεργού συμμετοχής και δέσμευσης, δρομολογήθηκε σειρά διαλόγων πολιτικής με τη νεολαία, οι οποίοι επέτρεψαν στους νέους να συζητήσουν με μέλη του Σώματος των επιτρόπων, ενώ οι «ομιλίες νεολαίας» έθεσαν τους νέους στο επίκεντρο επιτρέποντάς τους να διαδώσουν νέες ιδέες και να εμπνεύσουν τους συνομηλίκους τους να διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο στη διαδικασία της αλλαγής.

Η Ευρωπαϊκή Δικτυακή Πύλη της Νεολαίας παρουσίασε όλες τις ευκαιρίες που συνδέονταν με το Έτος Νεολαίας. Περιλάμβανε μια ενότητα με ιστορίες νέων δημοσιογράφων, καθώς και μια ενότητα πολιτικής για τη νεολαία που κάλυπτε πρωτοβουλίες που ωφελούν άμεσα τους νέους. Ο χάρτης δραστηριοτήτων της Ευρωπαϊκής Δικτυακής Πύλης της Νεολαίας προσέφερε περισσότερες από 8 500 δραστηριότητες σε ολόκληρη την Ευρώπη και πέραν αυτής.

↑

BINTEO Διάλογος πολιτικής με τη νεολαία σχετικά με τη χρηματοδότηση των μελλοντικών προτεραιοτήτων της ΕΕ, με τη συμμετοχή του κ. Γιοχάνες Χαν, Ευρωπαίου επιτρόπου Προϋπολογισμού και Διοίκησης, στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Έτους Νεολαίας, Σεπτέμβριος 2022

Εκπαίδευση, δεξιότητες και διά βίου μάθηση

Το 2022 τα κράτη μέλη ενίσχυσαν τη συνεργασία τους εντός του νέου στρατηγικού πλαισίου του Ευρωπαϊκού Χώρου Εκπαίδευσης και κινητοποίησαν σημαντική ενωσιακή χρηματοδότηση για τον τομέα της εκπαίδευσης και της κατάρτισης. Η πρωτοβουλία για τον Ευρωπαϊκό Χώρο Εκπαίδευσης, η οποία σχεδιάστηκε το 2017, βοηθά τα κράτη μέλη να συνεργαστούν για την οικοδόμηση ανθεκτικότερων και συμπεριληπτικών συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης. Στην έκθεση προόδου του 2022 σχετικά με την υλοποίηση του Ευρωπαϊκού Χώρου Εκπαίδευσης έως το 2025 γίνεται απολογισμός της υλοποίησης των πρωτοβουλιών του Ευρωπαϊκού Χώρου Εκπαίδευσης, των μεταρρυθμίσεων πολιτικής και των εξελίξεων ως προς την επίτευξη των στόχων σε επίπεδο ΕΕ.

Στον τομέα της ισότητας, της ισονομίας, της ένταξης και της ισότητας των φύλων, το Συμβούλιο εξέδωσε συστάσεις σχετικά με την κινητικότητα των νέων εθελοντών στην ΕΕ, ώστε να καταστεί ο εθελοντισμός προσβάσιμος σε όσους έχουν λιγότερες ευκαιρίες. Το Συμβούλιο εξέδωσε πρόσθετες συστάσεις σχετικά με τους δρόμους προς τη σχολική επιτυχία με στόχο τη μείωση της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου.

Η ΕΕ θέλησε επίσης να ενδυναμώσει τα πανεπιστήμια ώστε να βελτιωθεί και να γίνει πιο συμπεριληπτική η εκπαίδευση και η έρευνα σε αυτά, εγχείρημα με δύο σημαντικά ορόσημα το 2022: την ανακοίνωση σχετικά με μια ευρωπαϊκή στρατηγική για τα πανεπιστήμια και τη σύσταση του Συμβουλίου για τη δημιουργία γεφυρών

για αποτελεσματική ευρωπαϊκή συνεργασία στον τομέα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Στόχος ήταν η ανάπτυξη μιας πραγματικά ευρωπαϊκής διάστασης στον τομέα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, με βάση κοινές αξίες. Η αριστεία και η ένταξη αποτελούν χαρακτηριστικά της ευρωπαϊκής τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Μετά από έκκληση των ηγετών της ΕΕ προς το Συμβούλιο, την Επιτροπή και τα κράτη μέλη για ενίσχυση των εταιρικών σχέσεων μεταξύ των πανεπιστημίων, η πρωτοβουλία «Ευρωπαϊκά Πανεπιστήμια» αριθμεί πλέον 44 συμμαχίες στις οποίες συμμετέχουν 340 ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης από 31 χώρες.

Σε συνδυασμό με τις προσπάθειες των κρατών μελών και των ενδιαφερόμενων μερών, η σύσταση του Συμβουλίου του 2022 σχετικά με μια ευρωπαϊκή προσέγγιση για τα μικροδιαπιστευτήρια για τη διά βίου μάθηση και την απασχολησιμότητα θα συμβάλει στην κάλυψη του χάσματος δεξιοτήτων, διασφαλίζοντας ότι οι πολίτες της ΕΕ θα μπορούν να απολαμβάνουν τα οφέλη της εξατομικευμένης μάθησης και των εξατομικευμένων επαγγελματικών διαδρομών σε όλη τη διάρκεια της ζωής τους.

Το 2022 εγκαινιάστηκαν οι πρώτες 11 ακαδημίες εκπαιδευτικών του Erasmus+, αποτελούμενες από 182 οργανισμούς από 23 χώρες, οι οποίες θα λάβουν συνολικά 15 εκατ. ευρώ σε διάστημα 3 ετών για την παροχή ευκαιριών μάθησης και κινητικότητας στους εκπαιδευτικούς. Η πράσινη και η ψηφιακή εκπαίδευση είναι επίσης καίριας σημασίας για την ολοκλήρωση του Ευρωπαϊκού Χώρου Εκπαίδευσης.

Η κ. Μαρίγια Γκαμπριέλ, Ευρωπαία Επίτροπος Καινοτομίας, Έρευνας, Πολιτισμού, Εκπαίδευσης και Νεολαίας, κατά την 35η επέτειο του Erasmus+, Βρυξέλλες, Βέλγιο, 14 Δεκεμβρίου 2022

Επιπλέον, η ΕΕ συμμετείχε στη Σύνοδο κορυφής των Ηνωμένων Εθνών για τον μετασχηματισμό της εκπαίδευσης, στέλνοντας ένα ισχυρό πολιτικό μήνυμα σχετικά με την ανάγκη να ενταθούν οι προσπάθειες για την επίτευξη του Στόχου Βιώσιμης Ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών για την ποιοτική εκπαίδευση. Η πρόεδρος κ. φον ντερ Λάιεν περιλήφθηκε στην ομάδα των πέντε παγκόσμιων πρωταθλητών, ενώ η ΕΕ απηύθυνε εκκλήσεις για αύξηση της παγκόσμιας χρηματοδότησης για την εκπαίδευση.

Το 2022 η ΕΕ και τα κράτη μέλη της διασφάλισαν ότι οι εκπαιδευόμενοι κάθε ηλικίας θα έχουν πρόσβαση στις γνώσεις και τις δεξιότητες που απαιτούνται για έναν πιο βιώσιμο τρόπο ζωής, και για να αντεπεξέρχονται στις ανάγκες της μεταβαλλόμενης αγοράς εργασίας στην ψηφιακή εποχή. Η σύσταση του Συμβουλίου σχετικά με τη μάθηση για την πράσινη μετάβαση και τη βιώσιμη ανάπτυξη και το ευρωπαϊκό πλαίσιο ικανοτήτων βιωσιμότητας, σε συνδυασμό με τον εν εξελίξει διαρθρωμένο διάλογο για την ψηφιακή εκπαίδευση και τις ψηφιακές δεξιότητες, καλύπτουν τις αυξανόμενες ανάγκες της ΕΕ σε δεξιότητες για την πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση.

Ως εκ τούτου, είναι απαραίτητο το εργατικό δυναμικό της Ευρώπης να διαθέτει τις κατάλληλες δεξιότητες για τη μετάβαση σε μια σύγχρονη, αποδοτική ως προς τη χρήση των πόρων και ανταγωνιστική οικονομία. Τον Ιούνιο το Συμβούλιο εξέδωσε σύσταση για την υποστήριξη της κατάρτισης των ενηλίκων σε ηλικία εργασίας. Σε αυτή προτείνεται η δημιουργία «ατομικών λογαριασμών μάθησης» από τα κράτη μέλη για τη βελτίωση της πρόσβασης στην κατάρτιση και για τη διατήρηση της απασχόλησης. Στόχος είναι η αύξηση του αριθμού των ατόμων που συμμετέχουν σε κατάρτιση κάθε χρόνο.

Το Συμβούλιο εξέδωσε επίσης σύσταση σχετικά με τη διασφάλιση μιας δίκαιης μετάβασης προς την κλιματική ουδετερότητα, καλώντας τα κράτη μέλη να θεσπίσουν μέτρα για την αντιμετώπιση των εργασιακών και κοινωνικών ζητημάτων που προκύπτουν από τις

πολιτικές για το κλίμα, την ενέργεια και το περιβάλλον. Τα μέτρα αυτά θα περιλαμβάνουν ολοκληρωμένη δέσμη πολιτικής για μια ποιοτική και οικονομικά προσιτή εκπαίδευση, κατάρτιση και διά βίου μάθηση, χωρίς αποκλεισμούς, καθώς και για την εξασφάλιση ίσων ευκαιριών.

Το σύμφωνο για τις δεξιότητες του ευρωπαϊκού θεματολογίου δεξιοτήτων έχει ως στόχο να φέρει σε επαφή δημόσιους και ιδιωτικούς οργανισμούς, διευκολύνοντας τη δημιουργία συμπράξεων δεξιοτήτων μεγάλης κλίμακας και ενθαρρύνοντας τους να αναλάβουν συγκεκριμένες δεσμεύσεις για την αναβάθμιση των δεξιοτήτων και την επανειδίκευση ενηλίκων. Το 2022 το σύμφωνο έφτασε τα 1 000 μέλη, τα οποία δεσμεύτηκαν να υποβάλουν συγκεκριμένες προσφορές κατάρτισης για εργαζόμενους σε ολόκληρη την Ευρώπη, συγκεντρώνοντας δεσμεύσεις για την κατάρτιση 6 εκατομμυρίων ατόμων. Επιπλέον, το πρόγραμμα Erasmus+ και άλλα προγράμματα της ΕΕ παρέχουν σημαντική χρηματοδότηση για πρωτοβουλίες σε επίπεδο ΕΕ και μεταρρυθμίσεις στον τομέα της εκπαίδευσης και της κατάρτισης σε εθνικό και τοπικό επίπεδο.

Τον Οκτώβριο η Επιτροπή ενέκρινε πρόταση για την ανακήρυξη του 2023 ως Ευρωπαϊκού Έτους Δεξιοτήτων. Σε συνδυασμό με τις προσπάθειες του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, των κρατών μελών και δημόσιων και ιδιωτικών φορέων, η πρωτοβουλία αυτή θα αναζωογονήσει τη διά βίου μάθηση στην ΕΕ, βοηθώντας τους εκπαιδευόμενους να αποκτήσουν τις κατάλληλες δεξιότητες για να διεκδικήσουν ποιοτικές θέσεις εργασίας και δίνοντας τη δυνατότητα στις εταιρείες να αντεπεξέλθουν στις ελλείψεις δεξιοτήτων που αντιμετωπίζουν. Για την πλήρη αξιοποίηση του δυναμικού των Ευρωπαίων εργαζομένων, θα δοθεί μεγαλύτερη έμφαση στις γυναίκες, στους νέους και σε όσους βρίσκονται εκτός εκπαίδευσης, απασχόλησης ή κατάρτισης.

Ενίσχυση των μέτρων για μια ένωση ισότητας

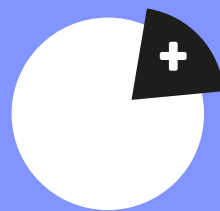
Το 2022 η Επιτροπή συνέχισε να εφαρμόζει ένα ευρύ φάσμα στρατηγικών για την ισότητα, οι οποίες αφορούσαν το φύλο (συμπεριλαμβανομένης της ίσης αμοιβής), την καταπολέμηση του ρατσισμού και του αντισημιτισμού, τις διακρίσεις κατά των Ρομά, την κοινότητα ΛΟΑΤΚΙ και τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία.

Ισότητα των φύλων

Η Έκθεση της Επιτροπής για την ισότητα των φύλων στην ΕΕ το 2022 προβαίνει σε απολογισμό των κυριότερων πρωτοβουλιών για την προώθηση της ισότητας μεταξύ γυναικών και ανδρών κατά τους τελευταίους 12 μήνες στους βασικούς τομείς της στρατηγικής για την ισότητα των φύλων 2020-2025.

Τον Ιούνιο του 2022 επιτεύχθηκε μια ιστορική συμφωνία για την ισόρροπη εκπροσώπηση των φύλων στις εταιρείες της ΕΕ με την οδηγία για την ισόρροπη εκπροσώπηση των φύλων στα διοικητικά συμβούλια, η οποία εν συνεχεία έλαβε πλήρη έγκριση από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Οι εταιρείες της ΕΕ που είναι εισηγμένες στα χρηματιστήρια της ΕΕ υποχρεούνται να αυξήσουν το ποσοστό του υποεκπροσωπούμενου φύλου στο 40 % όσον αφορά τους μη εκτελεστικούς διευθυντές και στο 33 % επί του συνόλου των διευθυντών. Η οδηγία επιβάλλει, επίσης, σαφείς και διαφανείς διαδικασίες διορισμού.

Τον Δεκέμβριο το Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο κατέληξαν σε πολιτική συμφωνία σχετικά με τα μέτρα μισθολογικής διαφάνειας, μετά από πρόταση της Επιτροπής το 2021. Οι νέοι κανόνες θα εξασφαλίσουν μεγαλύτερη διαφάνεια και αποτελεσματική εφαρμογή της αρχής της ίσης αμοιβής μεταξύ γυναικών και ανδρών, ενώ παράλληλα θα διευκολύνουν την πρόσβαση των θυμάτων μισθολογικών διακρίσεων στη δικαιοσύνη.

**αύξηση κατά
26 %**

Εάν γεφυρωθεί το χάσμα μεταξύ των φύλων, η παγκόσμια ανάπτυξη μπορεί να αυξηθεί κατά 26 %.

Πηγή: The power of parity: How advancing women's equality can add \$12 trillion to global growth.

1 στους 5

Τουλάχιστον 1 στους 5 νέους της γενιάς Y αισθάνεται ότι υφίσταται διακρίσεις, συνεχώς ή συχνά λόγω μιας πτυχής του υποβάθρου του. Οι παράγοντες που αναφέρθηκαν περισσότερο ήταν η φυλή και η εθνοτική καταγωγή.

Πηγή: The Deloitte Global 2021 Millennial and Gen Z Survey.

NextGenerationEU

Επένδυση στις γυναίκες και στα κορίτσια στην ΕΕ και σε ολόκληρο τον κόσμο

- Η ισότητα των φύλων αποτελεί πλέον βασικό στοιχείο του νέου προϋπολογισμού της ΕΕ, του NextGenerationEU και της χρηματοδότησης της εξωτερικής δράσης της ΕΕ.
- Τα σχέδια ανάκαμψης και ανθεκτικότητας των κρατών μελών περιλαμβάνουν περισσότερες από **100 διαφορετικές πρωτοβουλίες για την ισότητα των φύλων**.
- **Για την περίοδο 2021-2027 διατίθενται 1,55 δισ. ευρώ** στο πλαίσιο του προγράμματος της ΕΕ «Πολίτες, ισότητα, δικαιώματα και αξίες».
- Διατέθηκαν **500 εκατ. ευρώ** στο πλαίσιο της παγκόσμιας πρωτοβουλίας Spotlight της ΕΕ και του ΟΗΕ.
- Το **85 % των πρωτοβουλιών** στο πλαίσιο του Μηχανισμού Γειτονίας, Ανάπτυξης και Διεθνούς Συνεργασίας θα προωθήσουν την ισότητα των φύλων.

Καταπολέμηση της έμφυλης βίας

Με την ευκαιρία της Παγκόσμιας Ημέρας της Γυναίκας τον Μάρτιο του 2022, η Επιτροπή πρότεινε κανόνες ενωσιακού επιπέδου για την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και της ενδοοικογενειακής βίας. Η προτεινόμενη οδηγία θα ποινικοποιήσει τον βιασμό στη βάση της έλλειψης συναίνεσης, τον ακρωτηριασμό των γυναικείων γεννητικών οργάνων και την κυβερνοβία, συμπεριλαμβανομένης της μη συναινετικής κοινολόγησης εικόνων προσωπικής φύσης, της επίμονης κυβερνοπαρακολούθησης, της κυβερνοπαρενόχλησης και της υποκίνησης βίας ή μίσους στον κυβερνοχώρο.

Οι προτεινόμενοι κανόνες διευκολύνουν επίσης την πρόσβαση των θυμάτων στη δικαιοσύνη και

παροτρύνουν τα κράτη μέλη να καθιερώσουν μηχανισμό «μίας στάσης», με τον οποίο όλες οι υπηρεσίες υποστήριξης και προστασίας συγκεντρώνονται στο ίδιο σημείο.

Οι κανόνες ορίζουν επίσης ότι τα θύματα θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να αξιώσουν αποζημίωση στο πλαίσιο ποινικής διαδικασίας. Στην πρόταση γίνεται έκκληση για επαρκή και εξειδικευμένη προστασία και συνδρομή, όπως δωρεάν τηλεφωνικές γραμμές βοήθειας και κέντρα υποστήριξης θυμάτων βιασμού, ενώ παράλληλα προβλέπεται στοχευμένη στήριξη σε ομάδες που έχουν ειδικές ανάγκες ή διατρέχουν κίνδυνο, συμπεριλαμβανομένων των γυναικών που προσπαθούν να ξεφύγουν από ένοπλες συγκρούσεις.

Μια ΕΕ που νοιάζεται

Όλοι έχουν δικαίωμα σε οικονομικά προσιτές υπηρεσίες φροντίδας, από την προσχολική φροντίδα και την εκπαίδευση έως τη μακροχρόνια κατ' οίκον φροντίδα και τις υπηρεσίες σε επίπεδο κοινότητας. Η συμμετοχή στην προσχολική εκπαίδευση έχει θετικό αντίκτυπο στην ανάπτυξη του παιδιού και συμβάλλει στη μείωση του κινδύνου κοινωνικού αποκλεισμού και φτώχειας σε όλη τη διάρκεια της ζωής του. Η μακροχρόνια φροντίδα ενδυναμώνει τα άτομα που, λόγω γήρατος, ασθένειας ή αναπηρίας χρειάζονται βοήθεια στις καθημερινές τους δραστηριότητες, έτσι ώστε να διατηρήσουν την αυτονομία τους και να ζουν με αξιοπρέπεια. Ωστόσο, για πολλούς ανθρώπους οι υπηρεσίες αυτές δεν είναι ακόμη οικονομικά προσιτές, διαθέσιμες ή προσβάσιμες.

Το 2022 η Επιτροπή ενέκρινε την ευρωπαϊκή στρατηγική για τη φροντίδα. Η στρατηγική συμβάλλει στη βελτίωση των συνθηκών ζωής των αποδεκτών φροντίδας, στην ισότητα των φύλων και στην κοινωνική δικαιοσύνη. Το φιλόδοξο αυτό σχέδιο αποσκοπεί στη διευκόλυνση της πρόσβασης σε οικονομικά προσιτή, υψηλής ποιότητας μακροχρόνια φροντίδα και αναθεωρεί τους στόχους για την προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα που έθεσε το Συμβούλιο στη Βαρκελώνη της Ισπανίας, όπως προβλέπεται στο σχέδιο δράσης για τον ευρωπαϊκό πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων.

Η επένδυση στη φροντίδα συμβάλλει σημαντικά στην προσέλκυση και την παραμονή ταλέντων στον τομέα της φροντίδας, ο οποίος συχνά χαρακτηρίζεται από αντίξοες συνθήκες εργασίας και χαμηλούς μισθούς, καθώς και στην αντιμετώπιση των ελλείψεων εργατικού δυναμικού και στην αξιοποίηση, αφενός, του οικονομικού δυναμικού του τομέα και, αφετέρου, του δυναμικού του όσον αφορά τη δημιουργία θέσεων εργασίας. Η επένδυση αυτή θα αυξήσει επίσης τη συμμετοχή των γυναικών στην αγορά εργασίας. Δεδομένου ότι οι γυναίκες εξακολουθούν να φέρουν το κύριο βάρος της φροντίδας, με το 90 % του επίσημου εργατικού δυναμικού παροχής φροντίδας να αποτελείται από γυναίκες και με 7,7 εκατομμύρια γυναίκες να μένουν εκτός απασχόλησης λόγω ευθυνών φροντίδας, η αποτελεσματική δράση στον τομέα της φροντίδας θα μπορούσε να αντισταθμίσει τις ανισότητες μεταξύ των φύλων, όπως είναι το μισθολογικό και το συνταξιοδοτικό χάσμα.

Για την αντιμετώπιση αυτών των ζητημάτων, η Επιτροπή προτείνει συγκεκριμένα μέτρα που θα βοηθήσουν τα κράτη μέλη να διευρύνουν την πρόσβαση σε υψηλής ποιότητας και οικονομικά προσιτές υπηρεσίες φροντίδας, βελτιώνοντας παράλληλα τις συνθήκες εργασίας και συμβάλλοντας στην ισορροπία μεταξύ επαγγελματικής και προσωπικής ζωής όσον αφορά τους φροντιστές.

Από τον Αύγουστο του 2022 όλα τα κράτη μέλη υποχρεούνται να αρχίσουν να εφαρμόζουν τους νέους κανόνες της ΕΕ για την ισορροπία μεταξύ επαγγελματικής και ιδιωτικής ζωής.

Περίπου το 90 % του εργατικού δυναμικού στον τομέα της επίσημης παροχής φροντίδας είναι γυναίκες.

7,7 εκατομμύρια γυναίκες δεν εργάζονται λόγω ευθυνών μη αμειβόμενης παροχής φροντίδας.

Οι επενδύσεις στη φροντίδα μπορούν να δημιουργήσουν άλλες 13,6 εκατομμύρια θέσεις εργασίας στην ΕΕ έως το 2030.

Το 2019 μόλις το 27 % των παιδιών που αντιμετώπιζαν κίνδυνο φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού ήταν εγγεγραμμένο στην προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα, έναντι 35 % του συνολικού πληθυσμού των παιδιών.

Περίπου **ένα τρίτο** των νοικοκυριών με ανάγκες μακροχρόνιας φροντίδας δεν προσφεύγουν σε υπηρεσίες κατ' οίκον φροντίδας διότι δεν μπορούν να αντεπεξέλθουν οικονομικά σε αυτές.

Εφαρμογή της στρατηγικής για την ισότητα των ΛΟΑΤΚΙ 2020-2025

Η ΕΕ εξέδωσε νέες Κατευθυντήριες γραμμές για στρατηγικές και σχέδια δράσης για την ενίσχυση της ισότητας των ΛΟΑΤΚΙ, οι οποίες βοηθούν τα κράτη μέλη να εφαρμόσουν μέτρα για τη διασφάλιση της ισότητας όσον αφορά τα μέλη της κοινότητας ΛΟΑΤΚΙ. Οι κατευθυντήριες γραμμές περιλαμβάνουν

τον καθορισμό σαφών στόχων για την προώθηση της ισότητας, δίνοντας παράλληλα έμφαση στα πλέον ευάλωτα μέλη της κοινότητας ΛΟΑΤΚΙ και διασφαλίζοντας την προστασία τους μέσω αποτελεσματικών νόμιμων οδών.

Η Επιτροπή ενέκρινε επίσης πρόταση για την εναρμόνιση των κριτηρίων αναγνώρισης της γονικής σχέσης σε όλα τα κράτη μέλη, την προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων των παιδιών και την παροχή ασφάλειας δικαίου για τις οικογένειες (βλ. κεφάλαιο 5).

→

Η κ. Χέλενα Ντάλι, Ευρωπαϊκή επίτροπος Ισότητας (τρίτη από αριστερά), συμμετέχει στις εκδηλώσεις για την 30ή επέτειο του EuroPride, Βελιγράδι, Σερβία, 16 Σεπτεμβρίου 2022.

Στρατηγική για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία 2021-2030

Τα άτομα με αναπηρία έχουν δικαίωμα πλήρους συμμετοχής σε όλους τους τομείς της ζωής, όπως όλοι. Παρά την πρόοδο που έχει σημειωθεί σε ορισμένους τομείς, εξακολουθούν να υπάρχουν πολλά εμπόδια. Μόνο το ήμισυ των ατόμων με αναπηρία απασχολούνται, έναντι 3 στα 4 άτομα χωρίς αναπηρία. Το 2021 το 29,7 % του πληθυσμού της ΕΕ ηλικίας 16 ετών και άνω με αναπηρία (περιορισμό δραστηριότητας) αντιμετώπιζε κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού, ενώ το αντίστοιχο ποσοστό για τα άτομα χωρίς αναπηρία ήταν μόλις 18,8 %.

Το 2022 η Επιτροπή δημοσίευσε πλαίσιο παρακολούθησης στο οποίο οι πολίτες μπορούν να ελέγχουν την πρόοδο σε καθεμία από τις 64 δράσεις της στρατηγικής για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία 2021-2030. Έχουν ήδη υλοποιηθεί δύο εμβληματικές πρωτοβουλίες της στρατηγικής: η λειτουργία της πλατφόρμας για την αναπηρία, όπου τα κράτη μέλη της ΕΕ, η κοινωνία των πολιτών και τα θεσμικά όργανα συνεργάζονται για την υλοποίηση των στόχων της στρατηγικής, και η ανανέωση της στρατηγικής για τους ανθρώπινους πόρους της Επιτροπής, με μέτρα για την προώθηση της πολυμορφίας και της ένταξης των ατόμων με αναπηρία.

Η δέσμη μέτρων για την απασχόληση των ατόμων με αναπηρία, με στόχο τη βελτίωση της θέσης τους στην αγορά εργασίας, δρομολογήθηκε τον Σεπτέμβριο. Η δέσμη μέτρων θα συμβάλει στην ανάπτυξη εθνικών πολιτικών για τη συμμετοχή των ατόμων με αναπηρία στην πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση.

Κατά τη διάσκεψη για την Ευρωπαϊκή Ημέρα Ατόμων με Αναπηρία, την οποία διοργάνωσαν η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Φόρουμ Ατόμων με Αναπηρία, η αντιπρόεδρος για θέματα Αξιών και Διαφάνειας κ. Βιέρα Γιούροβα και η επίτροπος Ισότητας κ. Χέλενα Ντάλι απένειμαν τα Βραβεία προσβάσιμης πόλης για το 2023, σε πόλεις που έχουν κάνει προσπάθειες να προωθήσουν την προσβασιμότητα και τη συμμετοχή των ατόμων με αναπηρία στην κοινωνική ζωή. Το πρώτο βραβείο κέρδισε το Χουελέφτεο (Skellefteå) στη Σουηδία για την καινοτόμο προσέγγισή του και τη μακρόχρονη ενασχόλησή του με τη βελτίωση της προσβασιμότητας σε δημόσιους χώρους και υποδομές μεταφορών.

Η πλατφόρμα της ΕΕ για την αναπηρία παρέχει άλλο ένα πλαίσιο που επιτρέπει στους ενδιαφερόμενους να ανταλλάσσουν εμπειρίες και ορθές πρακτικές, να μαθαίνουν ο ένας από τον άλλον και να συνεργάζονται.

Μια πραγματικά αντιρατσιστική Ευρωπαϊκή Ένωση

Στο πλαίσιο του σχεδίου δράσης της ΕΕ για την καταπολέμηση του ρατσισμού 2020-2025, η Επιτροπή διοργάνωσε από κοινού με τα θεσμικά όργανα, τα κράτη μέλη, την κοινωνία των πολιτών, τους φορείς ισότητας και οργανώσεις βάσης τη δεύτερη Ευρωπαϊκή σύνοδο κορυφής για την καταπολέμηση του ρατσισμού τον Μάρτιο του 2022. Από την έναρξη ήδη της υλοποίησης του σχεδίου δράσης, ζητήθηκε από τα κράτη μέλη να αναπτύξουν εθνικά σχέδια κατά του ρατσισμού. Η σύνοδος κορυφής αποτέλεσε μια ευκαιρία να εξεταστεί η πρόοδος που σημειώθηκε στην εφαρμογή τους, και ιδίως οι κοινές κατευθυντήριες αρχές για την υποστήριξη της προετοιμασίας και της εφαρμογής των εθνικών σχεδίων δράσης κατά του ρατσισμού.

Η Επιτροπή συνεργάστηκε επίσης με τα κράτη μέλη για την εκπόνηση έκθεσης αξιολόγησης των εθνικών στρατηγικών πλαισίων τους για τους Ρομά ως συνέχεια του νέου στρατηγικού πλαισίου της ΕΕ για την ισότητα, την ένταξη και τη συμμετοχή των Ρομά, αναλύοντας τις δεσμεύσεις που ανέλαβαν τα κράτη μέλη και παρέχοντας καθοδήγηση για τις αναγκαίες βελτιώσεις.

Τα πρώτα βραβεία πολυμορφίας της ΕΕ

Τον Απρίλιο του 2022 η Επιτροπή ανακοίνωσε τους νικητές των πρώτων στα χρονικά βραβείων «Ευρωπαϊκές Πρωτεύουσες Ένταξης και Διαφορετικότητας», με στόχο να αναδείξει τις κωμοπόλεις, τις πόλεις και τις περιφέρειες της ΕΕ που δίνουν το παράδειγμα όσον αφορά τις συμπεριληπτικές πολιτικές. Οι νικητές, από πέντε διαφορετικά κράτη μέλη, τιμήθηκαν για το έργο τους όσον αφορά την οικοδόμηση δικαιότερων κοινωνιών μέσω της προώθησης της πολυμορφίας και της ένταξης όσον αφορά το φύλο, τη φυλετική και εθνοτική καταγωγή, τη θρησκεία και τις πεποιθήσεις, την αναπηρία, την ηλικία, τα δικαιώματα των ΛΟΑΤΚΙ και την ενσωμάτωση των Ρομά.

Τα ετήσια βραβεία «Ευρωπαϊκές Πρωτεύουσες Ένταξης και Διαφορετικότητας», που θεσπίστηκαν στο πλαίσιο του σχεδίου δράσης της ΕΕ για την καταπολέμηση του ρατσισμού 2020-2025, εντάσσονται στις δράσεις της Επιτροπής για τη δημιουργία μιας πραγματικής ένωσης ισότητας, και οι νικητές ανακοινώθηκαν κατά τη διάρκεια του Ευρωπαϊκού Μήνα Διαφορετικότητας του 2022. Το θέμα των εκδηλώσεων ήταν η «Οικοδόμηση γεφυρών», με εκπροσώπους των επιχειρήσεων, της ακαδημαϊκής κοινότητας, μη κυβερνητικών οργανώσεων και της Επιτροπής να συζητούν τρόπους για τη διαμόρφωση χώρων εργασίας χωρίς αποκλεισμούς και

Η ΕΕ συνέχισε τις προσπάθειές της για την καταπολέμηση των ρατσιστικών και ξενοφοβικών εγκλημάτων μίσους και της ρητορικής μίσους, καθώς και για τη διασφάλιση της ορθής μεταφοράς και εφαρμογής της απόφασης-πλαίσου για την καταπολέμηση των εγκλημάτων μίσους και της ρητορικής μίσους μέσω του ποινικού δικαίου, π.χ. με διαδικασίες επί παραβάσει.

Καταπολέμηση του αντισημιτισμού

Η Επιτροπή άρχισε την υλοποίηση της πρώτης στα χρονικά στρατηγικής της ΕΕ για την καταπολέμηση του αντισημιτισμού και τη διαφύλαξη της εβραϊκής ζωής 2021-2030. Το Συμβούλιο ενέκρινε τον Μάρτιο του 2022 συμπεράσματα σχετικά με την καταπολέμηση του ρατσισμού και του αντισημιτισμού, και κάλεσε τα κράτη μέλη να αναπτύξουν εθνικές στρατηγικές κατά του αντισημιτισμού έως το τέλος του 2022. Τα κράτη μέλη κλήθηκαν επίσης να χρησιμοποιήσουν τους μη νομικά δεσμευτικούς ορισμούς εργασίας για τον αντισημιτισμό και την άρνηση και στρέβλωση του Ολοκαυτώματος τους οποίους έχει εγκρίνει η Διεθνής Συμμαχία για τη Μνήμη του Ολοκαυτώματος.

τη χάραξη αποτελεσματικών και διατομεακών πολιτικών ένταξης και πολυμορφίας με στόχο την ταυτόχρονη αντιμετώπιση διαφόρων ειδών διακρίσεων.

BINTEO Οι κάτοχοι του πρώτου Βραβείου για τις Ευρωπαϊκές Πρωτεύουσες Ένταξης και Διαφορετικότητας μιλούν για τον τοπικό αντίκτυπο του βραβείου, τα κίνητρά τους και τα συνολικά κέρδη από την προσπάθεια για μια πιο ισότιμη και συμπεριληπτική Ευρώπη.

8. Προώθηση των ευρωπαϊκών συμφερόντων και αξιών στον κόσμο

Εισαγωγή

Σε μια χρονιά αυξανόμενης αβεβαιότητας, η ΕΕ παρέμεινε κινητήρια δύναμη της πολυμερούς προσέγγισης και πρωτοστάτη στην αντιμετώπιση των παγκόσμιων προκλήσεων, ασκώντας μια φιλόδοξη πολιτική γειτονίας, επιδεικνύοντας αλληλεγγύη και αναπτύσσοντας ολοκληρωμένες εταιρικές σχέσεις για τη διασφάλιση και την προώθηση της παγκόσμιας ειρήνης, της σταθερότητας, της δημοκρατίας και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Απαντώντας με ενότητα και αποφασιστικότητα στον επιθετικό πόλεμο της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας και

στην επακόλουθη επισιτιστική και ενεργειακή κρίση, η ΕΕ και τα κράτη μέλη της παρείχαν ανθρωπιστική βοήθεια, ενίσχυση έκτακτης ανάγκης και οικονομική, επιχειρησιακή και στρατιωτική στήριξη στην Ουκρανία (βλ. κεφάλαιο 1).

Τα κράτη μέλη της ΕΕ επιβεβαίωσαν επίσης τη δέσμευσή τους να αναλάβουν περισσότερες ευθύνες σε σχέση με την ευρωπαϊκή ασφάλεια και άμυνα, σε στενή συνεργασία με τους διεθνείς εταίρους, με σκοπό την προστασία των κοινών συμφερόντων και αξιών.

Υπάλληλοι του Κέντρου Συντονισμού Αντιμετώπισης Έκτακτων Αναγκών, το οποίο συντονίζει την παροχή βοήθειας σε χώρες που έχουν πληγεί από καταστροφές, Βρυξέλλες, Βέλγιο, 4 Μαΐου 2022

©Judith Litvine / Υπουργείο Ευρωπαϊκών και Εξωτερικών Υποθέσεων της Γαλλίας

Άτυπη σύνοδος των αρχηγών κρατών και κυβερνήσεων, Βερσαλλίες, Γαλλία, 11 Μαρτίου 2022

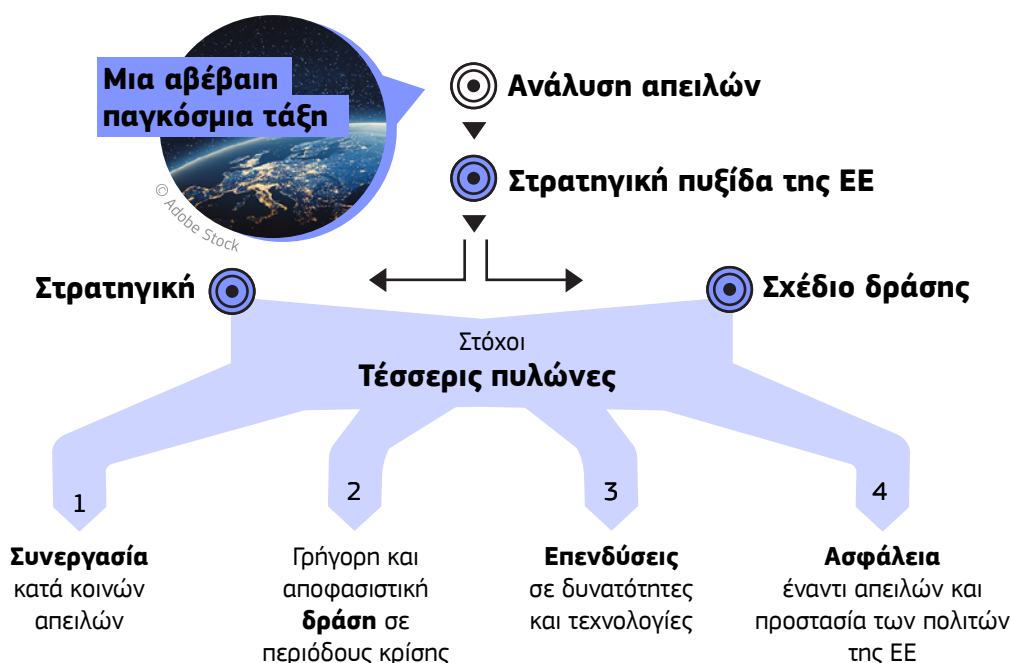
Ασφάλεια και άμυνα

Για να ενισχυθεί η ικανότητα της ΕΕ να προστατεύει τους πολίτες, τις αξίες και τα συμφέροντά της και να συμβάλλει στη διεθνή ειρήνη και ασφάλεια, το Συμβούλιο υιοθέτησε μια στρατηγική πυξίδα, την οποία ενέκριναν οι ηγέτες της ΕΕ τον Μάρτιο του 2022. Σύμφωνα με τις κατευθύνσεις που χάραξε η διακήρυξη των Βερσαλλιών, η στρατηγική πυξίδα αποσκοπεί στην ενίσχυση των επενδύσεων, στην αξιοποίηση καινοτόμων και κρίσιμων τεχνολογιών και στην οικοδόμηση μιας πιο ολοκληρωμένης και ανταγωνιστικής ευρωπαϊκής αγοράς στον τομέα της άμυνας. Το σχέδιο απαιτεί να αυξηθεί ο αμυντικός προϋπολογισμός της ΕΕ και να βελτιωθεί ο συντονισμός μεταξύ των κρατών μελών όσον αφορά την τυποποίηση των ικανοτήτων και του εξοπλισμού.

Η συνεργασία μεταξύ της ΕΕ και του NATO εξακολουθεί να αποτελεί πυλώνα της ευρωπαϊκής σταθερότητας και ασφάλειας. Το 2022 δύο ακόμη κράτη μέλη της ΕΕ, η Φινλανδία και η Σουηδία, υπέβαλαν αίτηση προσχώρησης στο NATO, εγκαταλείποντας τη μακροχρόνια πολιτική μη ένταξης σε στρατιωτικές συμμαχίες.

Επίσης, στη διάρκεια του έτους η Δανία προσχώρησε στην Κοινή Πολιτική Ασφάλειας και Άμυνας, όπου συμμετείχαν ήδη τα υπόλοιπα 26 κράτη μέλη, γεγονός που ενίσχυσε περαιτέρω την ικανότητα της ΕΕ να αναλαμβάνει ηγετικό ρόλο στις ειρηνευτικές επιχειρήσεις, στην πρόληψη των συγκρούσεων και στην ενίσχυση της διεθνούς ασφάλειας.

Οι πιθανές μακροχρόνιες επιπτώσεις του επιθετικού πολέμου της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας (βλ. κεφάλαιο 1) στην ευρωπαϊκή και την παγκόσμια ασφάλεια απαίτησαν ακόμη στενότερη συνεργασία με εταίρους όπως ο ΟΗΕ, το NATO, ο Οργανισμός για την Ασφάλεια και τη Συνεργασία στην Ευρώπη, η Αφρικανική Ένωση και ο Σύνδεσμος Κρατών της Νοτιοανατολικής Ασίας (ASEAN).

→

Ο κ. Τζουζέπ Μπορέλ, ύπατος εκπρόσωπος της Ένωσης για θέματα Εξωτερικής Πολιτικής και Πολιτικής Ασφάλειας και αντιπρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής αρμόδιος για μια Ισχυρότερη Ευρώπη στον Κόσμο (στο κέντρο), στο 29ο συμβούλιο υπουργών του Οργανισμού για την Ασφάλεια και τη Συνεργασία στην Ευρώπη, Λοτζ, Πολωνία, 1η Δεκεμβρίου 2022

Ο Ευρωπαϊκός Μηχανισμός για την Ειρήνη παρέχει στρατιωτικό εξοπλισμό και υποδομές ασφάλειας στις ουκρανικές ένοπλες δυνάμεις, διαδραματίζοντας καθοριστικό ρόλο στην ενίσχυση της άμυνας της Ουκρανίας. Για πρώτη φορά στην ιστορία της, η ΕΕ παρέχει φονικό εξοπλισμό σε μια χώρα για να αμυνθεί έναντι επίθεσης. Διαμέσου του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού για την Ειρήνη, η ΕΕ στήριξε επίσης χώρες-εταίρους με μέτρα ενίσχυσης, όπως τη Μοζαμβίκη, τη Μολδαβία, τον Νίγηρα, τη Σομαλία και τις χώρες των Δυτικών Βαλκανίων, ενώ παράλληλα συνέδραμε και την Αφρικανική Ένωση.

Η ΕΕ δρομολόγησε επίσης την αποστολή ενωσιακής στρατιωτικής συνδρομής με σκοπό την ενίσχυση των ουκρανικών ενόπλων δυνάμεων ώστε να υπερασπιστούν την εδαφική ακεραιότητα της χώρας εντός των διεθνώς αναγνωρισμένων συνόρων της και να αποτρέψουν μελλοντικές στρατιωτικές επιθέσεις της Ρωσίας και άλλων εν δυνάμει εισβολέων ή να αντιδράσουν σε αυτές.

Η ΕΕ και τα κράτη μέλη της κινητοποίησαν γρήγορα την Ευρωπαϊκή Πολυκλαδική Πλατφόρμα κατά των Εγκληματικών Απειλών για να διασφαλίσουν την επαγρύπνηση για τους εγκληματίες που εκμεταλλεύονται τη συνεχιζόμενη στρατιωτική επίθεση στην Ουκρανία. Στη Μολδαβία δημιουργήθηκε από την ΕΕ κόμβος στήριξης για την εσωτερική ασφάλεια και τη διαχείριση των συνόρων.

Η ΕΕ παρέχει πλήρη επιχειρησιακή και χρηματοδοτική στήριξη στις χώρες της πρώτης γραμμής (βλ. κεφάλαιο 1). Ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής (Frontex) παρέχει στήριξη στα σύνορα της ΕΕ με την Ουκρανία και τη Ρωσία, για να βοηθήσει τις τοπικές αρχές να διαχειριστούν τις αφίξεις μεγάλου αριθμού προσφύγων. Ο Οργανισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη Συνεργασία στον Τομέα της Επιβολής του Νόμου (Ευρωπόλ) είναι επίσης παρών επιτόπου και συνεργάζεται στενά με όλα τα κράτη μέλη για την πρόληψη και την καταπολέμηση εγκλημάτων όπως η εμπορία ανθρώπων, η διακίνηση πυροβόλων όπλων, η νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και η εργασιακή εκμετάλλευση.

1 δισ. ευρώ

κινητοποιήθηκε μέσω του Ευρωπαϊκού Ταμείου Άμυνας το 2022 για να ενισχυθούν οι αμυντικές ικανότητες της ΕΕ και να παρασχεθούν νέα εργαλεία για την καινοτομία στον τομέα της άμυνας

1,2 δισ. ευρώ

διατέθηκαν για 61 έργα έρευνας και ανάπτυξης της αμυντικής βιομηχανίας (υποστηριζόμενα από περίπου 700 εταιρείες) τα οποία επιλέχθηκαν στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Ταμείου Άμυνας 2021

2 δισ. ευρώ

εξαγγελθείσες επενδύσεις για το πρόγραμμα καινοτομίας της ΕΕ στον τομέα της άμυνας (*)

(*) Αποτελείται από τον προϋπολογισμό του Ευρωπαϊκού Ταμείου Άμυνας (1,46 δισ. ευρώ), σε συνδυασμό με συγχρηματοδότηση από τα κράτη μέλη (90 εκατ. ευρώ) και αναμενόμενη μόχλευση ύψους 400 έως 500 εκατ. ευρώ από άλλες δημόσιες και ιδιωτικές πηγές.

500 εκατ. ευρώ

προτεινόμενο νέο βραχυπρόθεσμο μέσο με τον κανονισμό σχετικά με τη θέσπιση Πράξης για την ενίσχυση της ευρωπαϊκής αμυντικής βιομηχανίας μέσω κοινών προμηθειών, με σκοπό την παροχή κινήτρων στα κράτη μέλη για κοινές προμήθειες αμυντικών προϊόντων που καλύπτουν επείγουσες και κρίσιμες ανάγκες από τη βιομηχανία της ΕΕ

3,1 δισ. ευρώ

σε εξοπλισμό και προμήθειες που παρασχέθηκαν μέσω του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού για την Ειρήνη.

Σημείωση: Αυτό το ενημερωτικό γράφημα συνδυάζει υφιστάμενα και μελλοντικά προγράμματα.

Πολιτική γειτονίας και διαπραγματεύσεις για τη διεύρυνση

Δυτικά Βαλκάνια και Τουρκία

Η ΕΕ παρέμεινε προσηλωμένη στην προώθηση της ευρωπαϊκής προοπτικής της περιοχής και τον Ιούλιο ξεκίνησε διαπραγματεύσεις με την Αλβανία και τη Βόρεια Μακεδονία. Τον Δεκέμβριο χορήγησε επίσης καθεστώς υποψήφιας χώρας στη Βοσνία και Ερζεγοβίνη.

Η δέσμη μέτρων για τη διεύρυνση του 2022 περιλάμβανε λεπτομερή επισκόπηση της εφαρμογής του οικονομικού και επενδυτικού σχεδίου ύψους 30 δισ. ευρώ για τα Δυτικά Βαλκάνια στο πλαίσιο της στρατηγικής Global Gateway (βλ. παρακάτω). Στόχος είναι να μειωθεί το εμφανές κοινωνικοοικονομικό χάσμα μεταξύ της ΕΕ και της περιοχής και να ενισχυθεί η ενεργειακή ασφάλεια της περιοχής.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή επικύρωσε τη σύστασή της για κατάργηση του καθεστώτος θεωρήσεων για το Κόσοβο (η ονομασία αυτή χρησιμοποιείται με την επιφύλαξη των θέσεων ως προς το καθεστώς και συνάδει με την απόφαση 1244/1999 του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών και τη γνώμη του Διεθνούς Δικαστηρίου σχετικά με τη διακήρυξη της ανεξαρτησίας του Κοσόβου).

Στο πλαίσιο των διαπραγματεύσεων προσχώρησης με το Μαυροβούνιο και τη Σερβία, η ΕΕ διατήρησε τον τακτικό της διάλογο με τις δύο χώρες τόσο σε πολιτικό όσο και σε τεχνικό επίπεδο.

Στις 6 Δεκεμβρίου πραγματοποιήθηκε στα Τίρανα της Αλβανίας η πρώτη σύνοδος κορυφής ΕΕ-Δυτικών Βαλκανίων, η οποία έδωσε την ευκαιρία να επιβεβαιωθεί εκ νέου η προοπτική προσχώρησης των εταίρων των Δυτικών Βαλκανίων. Η Επιτροπή ανακοίνωσε δέσμη μέτρων ενεργειακής στήριξης, η οποία συνίσταται σε επιχορηγήσεις ύψους 1 δισ. ευρώ, ώστε να βοηθήσει τα Δυτικά Βαλκάνια να αντιμετωπίσουν την ενεργειακή κρίση και να επιταχύνουν τη μετάβασή τους σε καθαρές μορφές ενέργειας. Η σύνοδος κορυφής χαιρέτισε επίσης την κοινή δήλωση των τηλεπικοινωνιακών φορέων της ΕΕ και των Δυτικών Βαλκανίων σχετικά με τη μελλοντική μείωση του κόστους περιαγωγής μεταξύ των δύο περιοχών, καθώς και τη δέσμευση για ευθυγράμμιση με την πολιτική θεωρήσεων της ΕΕ.

↑
Η κ. Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν, πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (πρώτη από τα δεξιά), υποδέχεται (από τα αριστερά προς τα δεξιά) τον κ. Πιτρ Φιάλα, πρωθυπουργό της Τσεχίας, τον κ. Ντίμιταρ Κοβατσέφσκι, πρωθυπουργό της Βόρειας Μακεδονίας, και τον κ. Έντι Ράμα, πρωθυπουργό της Αλβανίας, Βρυξέλλες, Βέλγιο, 19 Ιουλίου 2022.

Η ΕΕ συνέχισε τον διάλογο υψηλού επιπέδου με την Τουρκία σε επιλεγμένους τομείς κοινού ενδιαφέροντος, ιδίως για την κλιματική αλλαγή και τη μετανάστευση. Συνεχίστηκε επίσης η στενή συνεργασία στον τομέα του εμπορίου.

Χρηματοδοτική βοήθεια στα Δυτικά Βαλκάνια και στην Τουρκία

500 εκατ. ευρώ

επείγουσα δημοσιονομική στήριξη για τα Δυτικά Βαλκάνια ώστε να αντιμετωπίσουν τις επιπτώσεις της ενεργειακής κρίσης

1,8 δισ. ευρώ

εγκρίθηκαν σε επιχορηγήσεις δυνάμει του **επενδυτικού πλαισίου για τα Δυτικά Βαλκάνια** για 40 εμβληματικά έργα (μεταφορές, ενέργεια, περιβάλλον, ψηφιακός τομέας, ιδιωτικός τομέας και ανθρώπινο κεφάλαιο). Από τα κονδύλια αυτά, **500 εκατ. ευρώ** χρησιμοποιούνται στο πλαίσιο της δέσμης μέτρων ενεργειακής στήριξης

Μόχλευση συνολικής επένδυσης ύψους
5,7 δισ. ευρώ

990 εκατ. ευρώ

σε προγράμματα αγροτικής ανάπτυξης στο πλαίσιο του **Μηχανισμού Προενταξιακής Βοήθειας** για το Μαυροβούνιο, τη Βόρεια Μακεδονία, την Αλβανία, τη Σερβία και την Τουρκία

Αναμένεται να κινητοποιήσουν επενδύσεις άνω των **2 δισ. ευρώ** σε αγροτικές περιοχές των Δυτικών Βαλκανίων και της Τουρκίας.

Ανατολική Εταιρική Σχέση

Μετά την απόφαση του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου τον Ιούνιο του 2022, η ΕΕ χορήγησε καθεστώς υποψήφιας χώρας στη Μολδαβία και την Ουκρανία, ενώ αναγνώρισε επίσης ευρωπαϊκή προοπτική στη Γεωργία.

Η ΕΕ συνέχισε να εφαρμόζει το φιλόδοξο οικονομικό και επενδυτικό της σχέδιο, στο πλαίσιο της στρατηγικής Global Gateway (βλ. παρακάτω), σε όλη την περιοχή της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης, για να στηρίξει τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις και την πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση.

↑

Η κ. Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν, πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (αριστερά), και ο κ. Βολοντίμιρ Ζελένσκι, πρόεδρος της Ουκρανίας, Κίεβο, Ουκρανία, 8 Απριλίου 2022

↑

Η κ. Μάγια Σάντου, πρόεδρος της Μολδαβίας (αριστερά), και ο κ. Όλιβερ Βάρχεϊ, Ευρωπαίος επίτροπος Γειτονίας και Διεύρυνσης, Βρυξέλλες, Βέλγιο, 18 Μαΐου 2022

Όσον αφορά τους ανατολικούς εταίρους, η ΕΕ επενδύει 2,3 δισ. ευρώ στοχεύοντας να μοχλεύσει επενδύσεις έως και 17 δισ. ευρώ σε όλους τους τομείς. Στις επενδύσεις περιλαμβάνονται έργα ψηφιακής συνδεσιμότητας, όπως είναι η εγκατάσταση υποθαλάσσιου καλωδίου οπτικών ινών στον Εύξεινο Πόντο και η ανάπτυξη ευρυζωνικών υποδομών υψηλής ταχύτητας. Προτεραιότητα αποτελούν επίσης οι οδοί μεταφοράς ανθρώπων και εμπορευμάτων οι οποίες συνδέουν την περιοχή του Καυκάσου και την ΕΕ.

Η υπογραφή του μνημονίου συνεννόησης για την ενέργεια με το Αζερμπαϊτζάν ενίσχυσε την ενεργειακή ασφάλεια της ΕΕ και προώθησε την πράσινη μετάβαση του Αζερμπαϊτζάν.

Μετά τη νοθεία στις προεδρικές εκλογές της Λευκορωσίας το 2020 και την εμπλοκή του καθεστώτος στον επιθετικό πόλεμο της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας, η ΕΕ επέκτεινε τις στοχευμένες κυρώσεις της κατά του καθεστώτος της Λευκορωσίας. Ωστόσο, η ΕΕ εξακολουθεί να προσφέρει στήριξη και να επιδεικνύει αλληλεγγύη στον λαό της Λευκορωσίας, τόσο σε αυτούς που παραμένουν στη χώρα όσο και σε εκείνους που βρίσκονται στην εξορία.

Νότια Γειτονία

Η εφαρμογή του οικονομικού και επενδυτικού σχεδίου για τη Νότια Γειτονία στο πλαίσιο της στρατηγικής Global Gateway (βλ. παρακάτω) βρίσκεται σε καλό δρόμο, καθώς αρχίζουν να υλοποιούνται σημαντικά έργα σε τομείς προτεραιότητας όπως αυτοί της πράσινης μετάβασης και της ανθεκτικότητας στην κλιματική αλλαγή. Το 2022 επενδύθηκαν στη Νότια Γειτονία 30 δισ. ευρώ, κυρίως σε υποδομές ανανεώσιμων πηγών ενέργειας.

Τον Νοέμβριο η ΕΕ και η Αίγυπτος αναβάθμισαν τη συνεργασία τους όσον αφορά τη μετάβαση σε καθαρές μορφές ενέργειας υπογράφοντας μνημόνιο συνεννόησης για μια στρατηγική εταιρική σχέση για το ανανεώσιμο υδρογόνο.

Ο επιθετικός πόλεμος της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας είχε πολλαπλές δυσμενείς επιπτώσεις στις χώρες της Νότιας Γειτονίας, ιδίως σε εκείνες που εξαρτώνται διαρθρωτικά από τις εισαγωγές τροφίμων και στις

οποίες οι κοινωνικοοικονομικές συνθήκες είχαν ήδη επιδεινωθεί λόγω της πανδημίας COVID-19.

Η Επιτροπή ενίσχυσε την ανθεκτικότητα των χωρών-εταίρων μέσω προγραμμάτων για την οικονομική ανάκαμψη, την κοινωνική προστασία, τη δημιουργία θέσεων εργασίας και τη γεωργία. Τα 225 εκατ. ευρώ της στήριξης από την ΕΕ διατέθηκαν στη Νότια Γειτονία μέσω του Μηχανισμού Επισιτισμού και Ανθεκτικότητας, με σκοπό τον μετριασμό των επιπτώσεων από πιθανές επισιτιστικές κρίσεις λόγω της μεγάλης εξάρτησης από εισαγωγές τροφίμων που διαταράχθηκαν από τον επιθετικό πόλεμο της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας (βλ. «Επισιτιστική ασφάλεια» παρακάτω).

Διεθνείς εταιρικές σχέσεις και ανθρωπιστική βοήθεια

Global Gateway

Το 2022 η ΕΕ εργάστηκε για την περαιτέρω ανάπτυξη του θετικού και βιώσιμου πλαισίου που προσφέρει για τη χρηματοδότηση επενδύσεων, της στρατηγικής Global Gateway. Η στρατηγική αυτή, η οποία είχε δρομολογηθεί στα τέλη του 2021 για τη στήριξη σημαντικών επενδύσεων σε υλικές και άυλες υποδομές, αποσκοπεί στην ενίσχυση των έξυπνων, καθαρών και ασφαλών συνδέσεων στους τομείς της ψηφιακής τεχνολογίας, της ενέργειας και των μεταφορών, καθώς και στην ενδυνάμωση των συστημάτων υγείας, εκπαίδευσης και έρευνας.

Υιοθετώντας την προσέγγιση «Ομάδα Ευρώπη», η ΕΕ, τα κράτη μέλη της, αναπτυξιακές τράπεζες και χρηματοπιστωτικά ιδρύματα συμφώνησαν να συμβάλουν στην κινητοποίηση 300 δισ. ευρώ έως το 2027, για επενδύσεις σε χώρες-εταίρους. Στη σύνοδο κορυφής ΕΕ-Αφρικανικής Ένωσης τον Φεβρουάριο θεσπίστηκε η πρώτη σημαντική δέσμη επενδυτικών μέτρων Αφρικής-Ευρώπης όσον αφορά την Global Gateway, ύψους 150 δισ. ευρώ.

Κατά το πρώτο έτος εφαρμογής της, πραγματοποιήθηκαν βασικές επενδύσεις για την ενίσχυση της ψηφιακής συνδεσιμότητας μέσω υποβρύχιων καλωδίων δεδομένων και επίγειων συνδέσεων μεταξύ της ΕΕ και των εταίρων της, για την αύξηση της παραγωγής ανανεώσιμης ενέργειας, με επενδύσεις σε ηλιακούς σταθμούς και αιολικά πάρκα, και για την αναβάθμιση της παραγωγικής ικανότητας σε εμβόλια, φάρμακα και τεχνολογίες υγείας και της πρόσβασης σε αυτά.

Μέσω της προσέγγισης «Ομάδα Ευρώπη», η ΕΕ και τα κράτη μέλη της παραμένουν οι κορυφαίοι πάροχοι επίσημης αναπτυξιακής βοήθειας παγκοσμίως, με 71,6 δισ. ευρώ το 2021 (τελευταία διαθέσιμα στοιχεία), ποσό που αντιπροσωπεύει το 41 % της παγκόσμιας βοήθειας. Από κοινού συνεισφέρουν επίσης περισσότερο από το ήμισυ της συνολικής παγκόσμιας βοήθειας στην εκπαίδευση, υποστηρίζοντας τον τομέα της εκπαίδευσης σε περισσότερες από 100 χώρες ανά τον κόσμο. Η ΕΕ παραμένει στην πρώτη γραμμή των προσπαθειών για την υλοποίηση της Ατζέντας 2030 των Ηνωμένων Εθνών και των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης που τίθενται σε αυτή.

Το 2022 σηματοδότησε επίσης τη συμπλήρωση 45 χρόνων από τη σύναψη σχέσεων μεταξύ ΕΕ και ASEAN. Κατά τη διάρκεια της επετειακής συνόδου κορυφής ΕΕ-ASEAN, η ΕΕ και τα κράτη μέλη της, υιοθετώντας την προσέγγιση «Ομάδα Ευρώπη», ανακοίνωσαν την κινητοποίηση 10 δισ. ευρώ στο πλαίσιο της Global Gateway, για την επιτάχυνση των επενδύσεων σε υποδομές σε χώρες του ASEAN. Στην περιοχή του Ινδοειρηνικού προσδιορίστηκαν ορισμένα εμβληματικά έργα, όπως η πρωτοβουλία βιώσιμης συνδεσιμότητας της «Ομάδας Ευρώπη».

Από τα αριστερά προς τα δεξιά: η κ. Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν, πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, ο κ. Τζο Μπάιντεν, πρόεδρος των Ηνωμένων Πολιτειών, και ο κ. Τζόκο Ουιντόντο, πρόεδρος της Ινδονησίας, στη σύνοδο κορυφής της G20 στο Μπαλί, Ινδονησία, 16 Νοεμβρίου 2022. Στο περιθώριο της συνόδου κορυφής, σε εκδήλωση υψηλού επιπέδου σχετικά με την Εταιρική σχέση για τις παγκόσμιες επενδύσεις σε υποδομές έγινε απολογισμός μετά το πρώτο έτος υλοποίησης των δράσεών της. Η εταιρική σχέση αποτελεί συνεργατική προσπάθεια της G7 για τη χρηματοδότηση έργων υποδομής σε αναπτυσσόμενες χώρες.

↑
Ο κ. Τέντρος Αντάνομ Γκεμπερεγέσους, γενικός διευθυντής του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας (αριστερά), και η κ. Γιούτα Ουρπιλάινεν, Ευρωπαία επίτροπος Διεθνών Εταιρικών Σχέσεων, υπογράφουν συμφωνία για ένα πρόγραμμα εταιρικής σχέσης μεταξύ της ΕΕ και του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας, Βρυξέλλες, Βέλγιο, 30 Νοεμβρίου 2022.

↓
Τα εμβόλια φτάνουν στη Σιέρα Λεόνε, Φεβρουάριος 2022.

Για τη στήριξη των προσπαθειών των χωρών-εταίρων για την αντιμετώπιση της πανδημίας και των συνεπειών της, έως το τέλος του 2021 είχαν ήδη κινητοποιηθεί 53,7 δισ. ευρώ και είχαν εκταμιευθεί 47,7 δισ. ευρώ στο πλαίσιο της προσέγγισης «Ομάδα Ευρώπη». Το 2022 η ΕΕ και τα κράτη μέλη της συνέχισαν να πρωτοστατούν διεθνώς στην επίδειξη αλληλεγγύης για την αντιμετώπιση της COVID-19, καθώς μοιράστηκαν με χώρες-εταίρους 502,2 εκατομμύρια δόσεις εμβολίων. Από αυτές, 422 εκατομμύρια δόσεις διατέθηκαν μέσω του μηχανισμού COVAX (1,1 εκατομμύριο δόσεις μέσω του μηχανισμού πολιτικής προστασίας της ΕΕ) και 80,2 εκατομμύρια δόσεις διατέθηκαν διμερώς (38 εκατομμύρια μέσω του μηχανισμού πολιτικής προστασίας της ΕΕ).

Η ΕΕ διέθεσε επιπλέον 300 εκατ. ευρώ για την επιτάχυνση της διάθεσης και της χρήσης εμβολίων σε μια σειρά χώρες, οι περισσότερες εκ των οποίων στην Αφρική, και άλλα 100 εκατ. ευρώ για την ενίσχυση των συστημάτων υγείας και τη διευκόλυνση της πρόσβασης στη διάγνωση και τη θεραπεία. Προκειμένου να ενισχύσει τις ικανότητες στον τομέα της υγείας παγκοσμίως, η ΕΕ συνέβαλε στη δημιουργία ενός νέου διεθνούς ταμείου για την πρόληψη, την ετοιμότητα και την αντίδραση σε πανδημίες, και θα συνεισφέρει σε αυτό 427 εκατ. ευρώ.

Το 2022 σημειώθηκε επίσης πρόοδος ως προς την υλοποίηση της πρωτοβουλίας της «Ομάδας Ευρώπη» για την παρασκευή και πρόσβαση σε εμβόλια, φάρμακα και τεχνολογίες υγείας στην Αφρική, ενώ ανακοινώθηκε πρωτοβουλία για τη στήριξη παρόμοιων προσπαθειών στη Λατινική Αμερική και την Καραϊβική. Οι πρωτοβουλίες αυτές θα ενισχύσουν περαιτέρω τους κοινωνικούς, οικονομικούς και επιστημονικούς δεσμούς μεταξύ της ΕΕ και της Λατινικής Αμερικής και της Καραϊβικής.

Η ΕΕ έχει επίσης προτείνει μια στρατηγική για την ενίσχυση της εταιρικής σχέσης μεταξύ των κρατών μελών της και του Συμβουλίου Συνεργασίας του Κόλπου σε βασικούς τομείς πολιτικής όπως η ενέργεια, η πράσινη μετάβαση και η κλιματική αλλαγή, το εμπόριο και η οικονομική διαφοροποίηση, η περιφερειακή σταθερότητα και η παγκόσμια ασφάλεια, οι ανθρωπιστικές και αναπτυξιακές προκλήσεις και οι στενότερες διαπροσωπικές επαφές. Η ΕΕ επιδιώκει ενισχυμένη συνεργασία με Άραβες δωρητές με βάση κοινές προτεραιότητες.

Μαία ελέγχει βρέφη για υποσιτισμό στον καταυλισμό προσφύγων του Κουσέρι, Μπάγκα Σόλα, Τσαντ, Μάιος 2022. Ο καταυλισμός δημιουργήθηκε με την ανθρωπιστική βοήθεια της ΕΕ, μετά την άφιξη προσφύγων από τη Νιγηρία λόγω των επιθέσεων της Μπόκο Χαράμ.

Καταυλισμός προσφύγων του Κουσέρι, Μπάγκα Σόλα, Τσαντ, Μάιος 2022

Ανθρωπιστική βοήθεια και πολιτική προστασία

Τα τελευταία 30 χρόνια η ΕΕ έχει συμβάλει στην ανακούφιση εκατομμυρίων ευάλωτων ατόμων σε περισσότερες από 110 χώρες. Το 2022 η Επιτροπή κινητοποίησε 2,2 δισ. ευρώ ανθρωπιστικής βοήθειας για να συμβάλει στην αντιμετώπιση των πλέον επείγουσών αναγκών πληγέντων πληθυσμών σε όλο τον κόσμο. Ένα στα επτά ευρώ του προϋπολογισμού ανθρωπιστικής βοήθειας της ΕΕ διατίθεται σε «ξεχασμένες περιοχές σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης», όπως στην περίπτωση του λιμού στο Σαχέλ.

Η Επιτροπή συνέχισε επίσης να παρέχει χρηματοδότηση ανθρωπιστικής βοήθειας σε 4 εκατομμύρια πρόσφυγες στην Τουρκία, οι περισσότεροι από τους οποίους προσπαθούσαν να ξεφύγουν από τον πόλεμο στη Συρία. Ακόμη, δόθηκαν άλλα 50 εκατ. ευρώ, πέραν της ανθρωπιστικής βοήθειας ύψους 325 εκατ. ευρώ που είχε ήδη ανακοινωθεί στα τέλη του 2021, για το πρόγραμμα Κοινωνικό Δίκτυο Ασφαλείας Έκτακτης Ανάγκης στην Τουρκία, με αποτέλεσμα η συνολική χρηματοδότηση ανθρωπιστικής βοήθειας της ΕΕ για την Τουρκία από το 2012 και μετά να προσεγγίζει τα 3,4 δισ. ευρώ.

Η ΕΕ προήδρευσε της έκτης Διάσκεψης των Βρυξελλών με θέμα «Στηρίζοντας το μέλλον της Συρίας και της ευρύτερης περιοχής» στις 9 και 10 Μαΐου 2022, στην οποία συμμετείχαν 55 χώρες και 22 διεθνείς οργανισμοί. Η διάσκεψη, η οποία αποτελεί την κύρια διάσκεψη δωρητών για τη Συρία και την ευρύτερη περιοχή, κινητοποίησε βοήθεια προς τους Σύριους εντός της χώρας και στις γειτονικές χώρες μέσω δεσμεύσεων ύψους άνω των 6,4 δισ. ευρώ.

Το 2022 δημιουργήθηκε ένα νέο εργαλείο, η Ικανότητα ευρωπαϊκής ανθρωπιστικής δράσης, για την κάλυψη κενών, κυρίως στον τομέα της εφοδιαστικής, στην ανθρωπιστική αντίδραση σε αιφνίδιους φυσικούς κινδύνους και ανθρωπογενείς καταστροφές.

This bakery in Syria got destroyed by the war

BINTEO Βοηθώντας ένα αρτοποιείο να ανάψει ξανά τους φούρνους του μετά τον πόλεμο, Χαλέπι, Συρία, Μάρτιος 2022

Αποθέματα

Νερό, αποχέτευση και υγιεινή, μη εδωδιμα προϊόντα για χρήση σε καταφύγια

Κοινές υπηρεσίες υλικοτεχνικής υποστήριξης

Η αερογέφυρα ανθρωπιστικής βοήθειας της ΕΕ, οι διαδρομές πτήσεων ανθρωπιστικής βοήθειας της ΕΕ, η παράδοση στο τελευταίο χιλιόμετρο, οι υπηρεσίες μεταφορών και η αποθήκευση

Εμπειρογνωμοσύνη

Εμπειρογνώμονες σε θέματα υγείας και υλικοτεχνικής υποστήριξης

Οι χρηματοδοτούμενες από την ΕΕ επιχειρήσεις ανθρωπιστικής βοήθειας καλύπτουν διάφορους τομείς, όπως της επισιτιστικής ασφάλειας, της υγειονομικής περίθαλψης, της στέγασης και της εκπαίδευσης σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης, αλλά και των υπηρεσιών προστασίας, συμπεριλαμβανομένης της προστασίας από την έμφυλη βία. Η αρωγή παρέχεται με βάση τις τέσσερις θεμελιώδεις ανθρωπιστικές αρχές: ανθρωπισμό, ουδετερότητα, αμεροληψία και ανεξαρτησία.

Η ΕΕ παραμένει σταθερά προσηλωμένη στην προώθηση της συμμόρφωσης με το διεθνές ανθρωπιστικό δίκαιο έτσι ώστε να είναι σε θέση να εκπληρώσει τους στόχους της όσον αφορά την ανθρωπιστική βοήθεια και να ενισχύσει την ασφάλεια των εταίρων της στον τομέα αυτό, αλλά οι παραβιάσεις του διεθνούς ανθρωπιστικού δικαίου εξακολουθούν να αποτελούν πρόκληση σε ολόκληρο τον κόσμο.

© Unicef, 2022

ΕΕ: βασικός χορηγός ανθρωπιστικής βοήθειας στην Υεμένη

Μετά από 7 χρόνια πολέμου, η Υεμένη παραμένει βυθισμένη σε μια από τις χειρότερες ανθρωπιστικές κρίσεις στον κόσμο. Εκατομμύρια Υεμενίοι είναι εκτοπισμένοι, άποροι και υποσιτίζονται. Επιπλέον, πάνω από το ήμισυ του πληθυσμού βρίσκεται σε κατάσταση επισιτιστικής ανασφάλειας. Η ανθρωπιστική βοήθεια της ΕΕ στηρίζει τους Υεμενίους εξασφαλίζοντάς τους επισιτιστική βοήθεια, υγειονομική περίθαλψη, εκπαίδευση, νερό και στέγη. Συμβάλλει επίσης στη βελτίωση των υπηρεσιών υγιεινής σε περιοχές όπου παρατηρείται υψηλή επισιτιστική ανασφάλεια και υποσιτισμός ή οι οποίες πλήττονται από συγκρούσεις, καθώς και για τους εκτοπισμένους πληθυσμούς.

Υεμένη, Οκτώβριος 2022.

Κάποια ευάλωτα παιδιά στην Υεμένη εγκαταλείπουν το σχολείο λόγω των δαπανών που συνεπάγεται η φοίτηση, που είναι συχνά υπερβολικά υψηλές για τους γονείς. Χάρη στα κονδύλια της ΕΕ, η Unicef παρέχει σχολικά είδη σε παιδιά που έχουν ανάγκη και τα επανεντάσσει στην εκπαίδευση.

Παραδείγματα ανθρωπιστικής βοήθειας που χορηγήθηκε το 2022

Κέρας της Αφρικής

→ 633 εκατ. ευρώ (Ομάδα Ευρώπη)

για την αντιμετώπιση της ακραίας επισιτιστικής ανασφάλειας λόγω της πρωτοφανούς ξηρασίας, της νόσου COVID-19 και της επίθεσης της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας.

Αφγανιστάν και ευρύτερη περιοχή

→ πάνω από 115 εκατ. ευρώ

για τη στήριξη ανθρωπιστικών οργανώσεων. (Και πρόσθετη χρηματοδότηση μετά τον καταστροφικό σεισμό μεγέθους 5,9 Ρίχτερ που έπληξε το ανατολικό Αφγανιστάν τον Ιούνιο του 2022.)

Σαχέλ και περιοχή λίμνης Τσαντ

→ 954 εκατ. ευρώ (ΕΕ και τα κράτη μέλη της)

για την αντιμετώπιση της οξείας και επιδεινούμενης επισιτιστικής ανασφάλειας στην Αφρική.

Υεμένη

→ 170 εκατ. ευρώ

για τα άτομα που πλήττονται από τη σύγκρουση.

Από την έναρξη του πολέμου το 2015, η ΕΕ έχει συνεισφέρει πάνω από 1,2 δισ. ευρώ για την αντιμετώπιση της κρίσης, συμπεριλαμβανομένων 862 εκατ. ευρώ για ανθρωπιστική βοήθεια και 407 εκατ. ευρώ για αναπτυξιακή βοήθεια.

Συρία και ευρύτερη περιοχή

→ 6,4 δισ. ευρώ

συνολική δέσμευση που αναλήφθηκε κατά τη Διάσκεψη για τη Συρία το 2022.

Η ΕΕ και τα κράτη μέλη της δεσμεύτηκαν να διαθέσουν 4,8 δισ. ευρώ. Είναι οι μεγαλύτεροι χορηγοί ανθρωπιστικής βοήθειας και βοήθειας για την ανθεκτικότητα στην περιοχή αυτή, έχοντας διαθέσει από το 2011 και μετά 27,4 δισ. ευρώ.

Μιανμάρ/Βιρμανία

→ 27 εκατ. ευρώ

για την αντιμετώπιση των άμεσων αναγκών των πλέον ευάλωτων ατόμων, όπως των εκτοπισμένων και των κοινοτήτων που πλήττονται από τις συγκρούσεις.

Ανθρωπιστική βοήθεια της ΕΕ σε απομακρυσμένες περιοχές, Αφγανιστάν, Οκτώβριος 2022

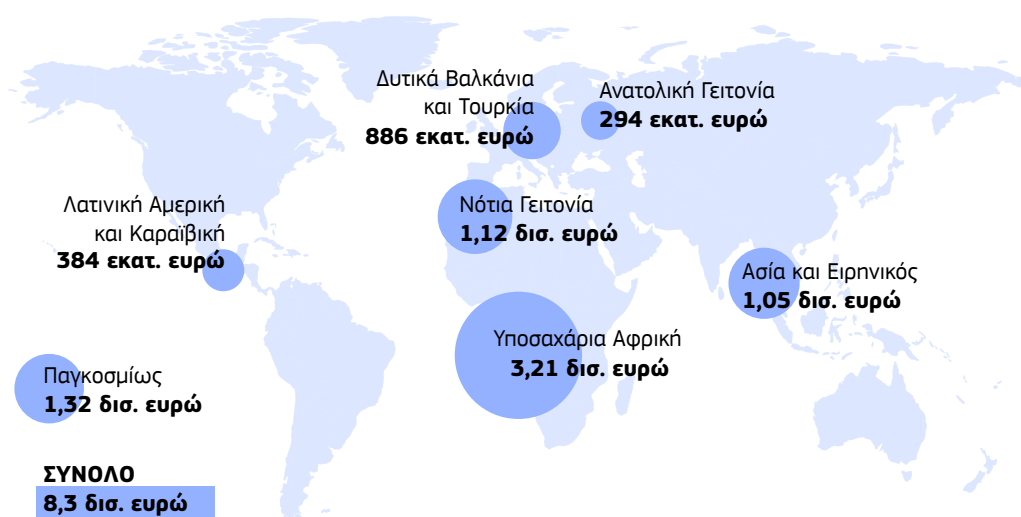
Επισιτιστική ασφάλεια

Η παρεμπόδιση των ουκρανικών εξαγωγών και η καταστροφή αγρών που προορίζονταν για φυτική παραγωγή ενέχουν σημαντικούς κινδύνους τόσο για τη διαθεσιμότητα όσο και για την οικονομική προσιτότητα των τροφίμων στις γειτονικές της ΕΕ χώρες, στη Βόρεια Αφρική και στη Μέση Ανατολή, αλλά και στην Ασία, στην υποσαχάρια Αφρική και στη Λατινική Αμερική. Αυτό αφορά ιδίως το σιτάρι, που αποτελεί μια βασική τροφή.

Υιοθετώντας την προσέγγιση «Ομάδα Ευρώπη», η ΕΕ συγκέντρωσε πόρους και εμπειρογνωσία από κοινού με τα κράτη μέλη της και τα χρηματοπιστωτικά της ιδρύματα για την αντιμετώπιση της παγκόσμιας επισιτιστικής κρίσης, αναγνωρίζοντας παράλληλα την ανάγκη συνεργασίας με διεθνείς εταίρους σε πολυμερή βάση.

Στο πλαίσιο της αντίδρασης στην παγκόσμια επισιτιστική ανασφάλεια, η ΕΕ κινητοποίησε άλλα 600 εκατ. ευρώ για να στηρίξει πληγείσες χώρες της Αφρικής, της Καραϊβικής και του Ειρηνικού, και 225 εκατ. ευρώ για τη Βόρεια Αφρική και τη Μέση Ανατολή. Έτσι, η εκτιμώμενη συνολική στήριξη της ΕΕ όσον αφορά την παγκόσμια επισιτιστική ασφάλεια και τα συστήματα τροφίμων έως το 2024 θα υπερβεί τα 8,3 δισ. ευρώ.

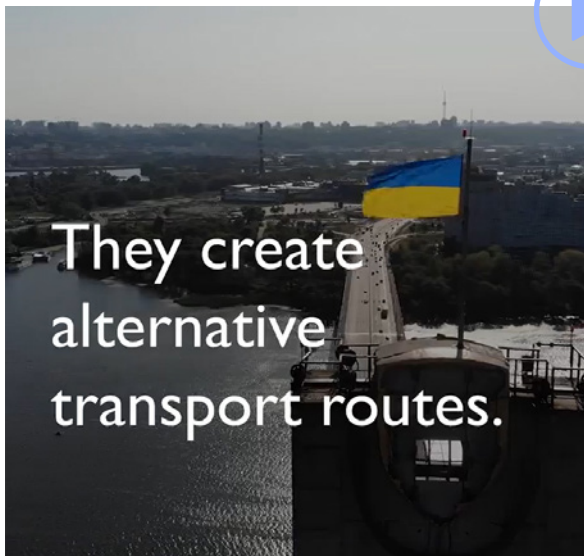
Η συνεισφορά της ΕΕ στην παγκόσμια ασφάλεια

Η ΕΕ εργάστηκε για την αύξηση της δικής της παραγωγής τροφίμων, με τη διευκόλυνση του εμπορίου τροφίμων και ζωοτροφών με την Ουκρανία και την ενίσχυση της τοπικής παραγωγής τροφίμων. Μετά από αίτημα των αρμόδιων για τη γεωργία ουκρανικών αρχών, η πρόσβαση στις αγορές της ΕΕ διατηρήθηκε και διευκολύνθηκε με ευέλικτο τρόπο, τόσο για τις εισαγωγές όσο και για τις εξαγωγές από τις ουκρανικές αγορές. Οι διάδρομοι αλληλεγγύης ΕΕ-Ουκρανίας δημιούργησαν νέες οδούς εφοδιαστικής για τη σύνδεση της Ουκρανίας με παγκόσμιους εμπορικούς εταίρους (βλ. κεφάλαιο 1).

Η ΕΕ υποστήριξε επίσης τις προσπάθειες των Ηνωμένων Εθνών στο πλαίσιο της Πρωτοβουλίας για τα Σιτηρά στον Εύξεινο Πόντο, προκειμένου να διευκολυνθεί η ασφαλής διαμετακόμιση σιτηρών και συναφών τροφίμων και λιπασμάτων από τους ουκρανικούς λιμένες του Εύξεινου Πόντου προς λιμένες περαιτέρω διανομής.

Χάρη στις πρωτοβουλίες αυτές, από τον Μάιο έως τον Δεκέμβριο του 2022 εξήχθησαν από την Ουκρανία περίπου 29 εκατομμύρια τόνοι γεωργικών προϊόντων, σύμφωνα με πληροφορίες από το Υπουργείο Γεωργίας της Ουκρανίας. Τον Δεκέμβριο κινητοποιήθηκε 1 δισ. ευρώ ακόμη για τη διατήρηση και την επέκταση των διαδρόμων αλληλεγγύης ΕΕ-Ουκρανίας.

↑
BINTEO Διάδρομοι αλληλεγγύης ΕΕ-Ουκρανίας

Εμπόριο και τεχνολογία

Νέα εργαλεία

Για να αντιμετωπίσει το πρόβλημα της χρησιμοποίησης από άλλες παγκόσμιες δυνάμεις του εμπορίου ως όπλου, η ΕΕ έχει δημιουργήσει διάφορα νέα εργαλεία. Το 2022 τέθηκε σε ισχύ το μέσο για τις διεθνείς δημόσιες συμβάσεις, το οποίο παρέχει στην ΕΕ τη δυνατότητα άσκησης μεγαλύτερης επιρροής στην πρόσβαση επιχειρήσεων της ΕΕ σε αγορές δημόσιων συμβάσεων εκτός ΕΕ.

Σημειώθηκε επίσης πρόοδος στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης όσον αφορά τη θέσπιση της πράξης κατά των μέτρων εξαναγκασμού, η οποία θα βοηθήσει την ΕΕ να αντιμετωπίσει τον οικονομικό εξαναγκασμό,

στο πλαίσιο του οποίου μια τρίτη χώρα επιδιώκει να ωθήσει την ΕΕ ή τα κράτη μέλη της σε συγκεκριμένες επιλογές πολιτικής. Η πράξη αυτή θα δώσει στην ΕΕ τη δυνατότητα να επιβάλλει αντίμετρα με τη μορφή εμπορικών, επενδυτικών ή άλλων περιορισμών.

Επιπλέον, η νέα ανακοίνωση σχετικά με την ισχύ των εμπορικών εταιρικών σχέσεων αποσκοπεί στην ενίσχυση της συμβολής των εμπορικών συμφωνιών της ΕΕ στη βιώσιμη ανάπτυξη και στην προστασία του κλίματος, του περιβάλλοντος και των εργασιακών δικαιωμάτων παγκοσμίως. Η νέα προσέγγιση περιλαμβάνει τη χρήση εμπορικών κυρώσεων για παραβιάσεις βασικών κλιματικών και εργασιακών διατάξεων.

Συμφωνίες

Τον Ιούνιο η ΕΕ και η Νέα Ζηλανδία ολοκλήρωσαν τις διαπραγματεύσεις για μια εμπορική συμφωνία που περιλαμβάνει τις πλέον φιλόδοξες δεσμεύσεις βιωσιμότητας από οποιασδήποτε άλλης εμπορικής συμφωνίας της ΕΕ μέχρι στιγμής. Θα δημιουργήσει νέες ευκαιρίες για τους γεωργούς, τις επιχειρήσεις και τους εργαζομένους της Ευρώπης.

Το 2022 συνεχίστηκαν επίσης οι διαπραγματεύσεις για τη σύναψη εμπορικών συμφωνιών με την Αυστραλία και την Ινδία. Πραγματοποιήθηκαν επίσης τεχνικές και νομικές εργασίες για την εμπορική συμφωνία ΕΕ-Mercosur. Επιτεύχθηκε ακόμη πολιτική συμφωνία με τη Χιλή για την ολοκλήρωση των διαπραγματεύσεων για τη σύναψη εμπορικής συμφωνίας.

Το 2022 η ΕΕ υπέγραψε με τις 10 χώρες του ASEAN την πρώτη συνολική συμφωνία αεροπορικών μεταφορών μεταξύ ενώσεων κρατών, η οποία αφορά έναν πληθυσμό άνω του 1,1 δισεκατομμυρίου. Η συμφωνία θα ανοίξει τις αγορές, θα βελτιώσει την άμεση συνδεσιμότητα και θα δημιουργήσει οικονομικά οφέλη και νέες ευκαιρίες χάρη στη θέσπιση ενιαίου συνόλου κανόνων για όλες τις αεροπορικές υπηρεσίες στις μεταφορές μεταξύ ΕΕ και ASEAN. Αυτό θα ωφελήσει τόσο τους καταναλωτές, όσο και τις αεροπορικές εταιρείες και τους αερολιμένες. Η συμφωνία βασίζεται σε κοινά υψηλά πρότυπα σε τομείς όπως το περιβάλλον, τα εργασιακά θέματα και ο θεμιτός ανταγωνισμός, καθώς και η ασφάλεια και η προστασία της αεροπορίας από έκνομες ενέργειες.

↑
BINTEO Η ΕΕ και η Νέα Ζηλανδία υπογράφουν συμφωνία ελεύθερων συναλλαγών, Ιούνιος 2022.

Συνολική συμφωνία αεροπορικών μεταφορών ΕΕ-ASEAN

Αντικατέστησε περισσότερες από 140 διμερείς συμφωνίες αεροπορικών μεταφορών με τα κράτη μέλη του Συνδέσμου Κρατών της Νοτιοανατολικής Ασίας.

Ωκεανοί και αλιεία

Η νέα συμφωνία του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου για τον τερματισμό των επιζήμιων επιδοτήσεων στον τομέα της αλιείας αποτελεί κρίσιμο βήμα για να διασφαλιστεί ότι οι αλιευτικές επιδοτήσεις παγκοσμίως θα θέσουν ως βασικό στόχο τη βιωσιμότητα και, ως εκ τούτου, θα συμβάλλουν στην προστασία των ωκεανών. Η συμφωνία απαγορεύει τις επιδοτήσεις που συμβάλλουν στην παράνομη, αδήλωτη και ανεξέλεγκτη αλιεία, καθώς και την αλιεία στην ανοικτή θάλασσα που δεν υπόκειται σε ρυθμίσεις. Απαγορεύονται επίσης οι επιδοτήσεις για υπεραλιευόμενα αποθέματα εάν δεν εφαρμόζονται μέτρα διαχείρισης της αλιείας για την αποκατάσταση του αποθέματος σε ικανοποιητικά επίπεδα.

Επιπλέον, στην κοινή ανακοίνωση σχετικά με το θεματολόγιο της ΕΕ για τη διεθνή διακυβέρνηση των ωκεανών προτάθηκαν μέτρα για ασφαλείς, προστατευμένους, καθαρούς, υγιείς ωκεανούς με βιώσιμη διαχείριση. Με βάση το θεματολόγιο, η ΕΕ ανέλαβε 52 εθελοντικές δεσμεύσεις ύψους έως και 7 δισ. ευρώ: μια απτή επιβεβαίωση του ηγετικού ρόλου της παγκοσμίως στην προστασία των ωκεανών του πλανήτη. Το θεματολόγιο συντελεί σημαντικά στην εφαρμογή της γαλάζιας διάστασης της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας. Λαμβάνει υπόψη βασικές τάσεις, όπως είναι η αύξηση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής, η επικίνδυνη μείωση της βιοποικιλότητας και οι μεταβαλλόμενες γεωπολιτικές συνθήκες.

© World Trade Organization

↑
BINTEO Αποτελέσματα της 12ης υπουργικής διάσκεψης του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου: Συμφωνία για τις επιδοτήσεις στον τομέα της αλιείας, Ιούνιος 2022

Η ΕΕ έχει δεσμευτεί να ενισχύσει το διεθνές πλαίσιο διακυβέρνησης των ωκεανών σε παγκόσμιο και περιφερειακό επίπεδο, και να καταστήσει τη βιωσιμότητα των ωκεανών πραγματικότητα έως το 2030 υιοθετώντας μια συντονισμένη και συμπληρωματική προσέγγιση όσον αφορά τις κοινές προκλήσεις και τις σωρευτικές επιπτώσεις.

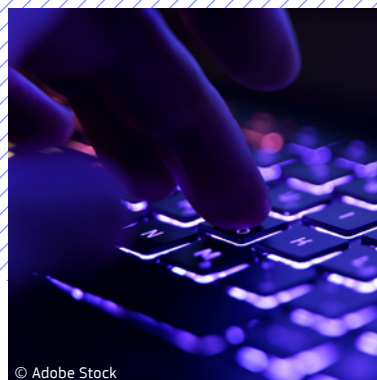
Η ΕΕ θα συνεχίσει επίσης την προσπάθεια να καταστήσει τους ωκεανούς ασφαλή και προστατευμένο χώρο, ως απάντηση στον αυξανόμενο ανταγωνισμό στα διεθνή ύδατα και στις προκλήσεις για την πολυμερή συνεργασία.

Με την επικαιροποίηση της πολιτικής της, η ΕΕ επιβεβαίωσε την απόλυτη δέσμευσή της να επιταχύνει την υλοποίηση της Ατζέντας 2030 των Ηνωμένων Εθνών και του Στόχου Βιώσιμης Ανάπτυξης 14.

Ψηφιακές εταιρικές σχέσεις

Κατά την υπουργική σύνοδο του Συμβουλίου Εμπορίου και Τεχνολογίας το 2022, η ΕΕ και οι Ηνωμένες Πολιτείες επιβεβαίωσαν εκ νέου την υποστήριξή τους σε ένα ανοιχτό, παγκόσμιο, διαλειτουργικό, αξιόπιστο και ασφαλές διαδίκτυο, όπως κατοχυρώνεται στη Διακήρυξη για το μέλλον του διαδικτύου και στη διακήρυξη για τα ευρωπαϊκά ψηφιακά δικαιώματα και τις ευρωπαϊκές ψηφιακές αρχές. Οι δύο πλευρές συζήτησαν επίσης την εφαρμογή κοινών αρχών για την τεχνητή νοημοσύνη και συμφώνησαν να αναπτύξουν κοινό χάρτη πορείας σχετικά με τα εργαλεία αξιολόγησης και μέτρησης για την αξιόπιστη τεχνητή νοημοσύνη και τη διαχείριση κινδύνων.

Το 2022 η ΕΕ δρομολόγησε επίσης τη σύσταση Συμβουλίου Εμπορίου και Τεχνολογίας με την Ινδία, καθώς και ψηφιακές εταιρικές σχέσεις με την Ιαπωνία, τη Νότια Κορέα και τη Σιγκαπούρη.

© Adobe Stock

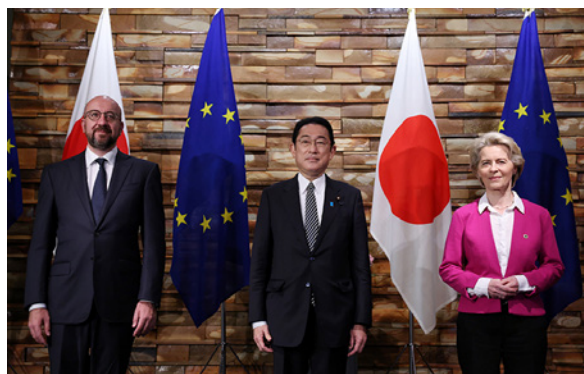

←

Η κ. Μαργκρέτε Βέστεϊγιερ, εκτελεστική αντιπρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για μια Ευρώπη Έτοιμη για την Ψηφιακή Εποχή και Ευρωπαϊά επίτροπος Ανταγωνισμού (δεύτερη από αριστερά), και ο κ. Βάλντις Ντομπρόβσκις, εκτελεστικός αντιπρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής αρμόδιος για μια Οικονομία στην Υπηρεσία των Ανθρώπων και Ευρωπαίος επίτροπος Εμπορίου (δεύτερος από δεξιά), στο Συμβούλιο Εμπορίου και Τεχνολογίας ΕΕ-ΗΠΑ, Παρίσι, Γαλλία, 15 Μαΐου 2022

→

Από τα αριστερά προς τα δεξιά: ο κ. Σαρλ Μισέλ, πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, ο κ. Φουμίο Κισίντα, πρωθυπουργός της Ιαπωνίας, και η κ. Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν, πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, κατά την 28η σύνοδο κορυφής ΕΕ-Ιαπωνίας, στο Τόκιο, Ιαπωνία, Μάιος 2022

9. Θεσμικές εξελίξεις

Εισαγωγή

Το 2022 το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή συνεργάστηκαν στενά όχι μόνο για την αντιμετώπιση καταστάσεων έκτακτης ανάγκης, αλλά και για τη βελτίωση της νομοθετικής διαδικασίας της ΕΕ και την επίτευξη ακόμη καλύτερων αποτελεσμάτων προς όφελος των πολιτών της. Δεδομένων των ευκαιριών και των προκλήσεων που θα

παρουσιαστούν στην πορεία προς μια βιώσιμη ανάκαμψη, παραμένει ζωτικής σημασίας η όσο το δυνατόν αποτελεσματικότερη δράση, με γνώμονα το μέλλον της ΕΕ. Η επίτευξη καλύτερων αποτελεσμάτων προς όφελος των πολιτών μέσω της βελτίωσης των κανόνων της ΕΕ αποτελεί κοινό στόχο, αλλά και ευθύνη όλων των θεσμικών οργάνων και των κρατών μελών της.

↑

Από τα αριστερά προς τα δεξιά: η κ. Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν, πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η κ. Ρομπέρτα Μέτσολα, πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, ο κ. Σαρλ Μισέλ, πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, και ο κ. Τζουζέπ Μπορέλ, ύπατος εκπρόσωπος της Ένωσης για θέματα Εξωτερικής Πολιτικής και Πολιτικής Ασφαλείας και αντιπρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής αρμόδιος για μια Ισχυρότερη Ευρώπη στον Κόσμο, πριν από συζήτηση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, Στρασβούργο, Γαλλία, 16 Φεβρουαρίου 2022

Σημαντικές πρωτοβουλίες το 2022

Κατά τη διάρκεια του έτους, τα θεσμικά όργανα σημείωσαν πρόοδο όσον αφορά ορισμένες σημαντικές πρωτοβουλίες. Το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης ενέκρινε τη στρατηγική πυξίδα, ένα φιλόδοξο σχέδιο δράσης για την ενίσχυση της πολιτικής ασφαλείας και άμυνας της ΕΕ έως το 2030 και για τη διευκόλυνση της επίτευξης συμφωνίας μεταξύ των ηγετών της ΕΕ όσον αφορά την ισχυροποίηση της αμυντικής βιομηχανικής βάσης της Ευρώπης (βλ. κεφάλαιο 8).

Όσον αφορά το πράσινο θεματολόγιο και τη βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο κατέληξαν σε συμφωνία σχετικά με την αναθεώρηση του συστήματος εμπορίας εκπομπών της ΕΕ, τη δημιουργία Κοινωνικού Ταμείου για το Κλίμα και την εφαρμογή του νέου μηχανισμού συνοριακής προσαρμογής άνθρακα. Κατέληξαν επίσης σε προσωρινή συμφωνία για τη μείωση της αποψίλωσης των δασών, καθώς και σε μια πολιτική συμφωνία σχετικά με την υποβολή εκθέσεων βιωσιμότητας από τις εταιρείες (βλ. κεφάλαιο 3).

Όσον αφορά τους βασικούς ψηφιακούς φακέλους, μια πολιτική συμφωνία μεταξύ του Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου επέτρεψε την οριστικοποίηση της πράξης για τις ψηφιακές υπηρεσίες και της πράξης για τις ψηφιακές αγορές, καθώς και της νέας νομοθεσίας για τους φορτιστές κοινού τύπου (βλ. κεφάλαιο 4).

Το Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο κατάφεραν επίσης να καταλήξουν σε πολιτική συμφωνία σχετικά με την οδηγία για τις γυναίκες στα διοικητικά συμβούλια, τα μέτρα μισθολογικής διαφάνειας και την οδηγία για επαρκείς κατώτατους μισθούς (βλ. κεφάλαιο 7).

Το Συμβούλιο οργάνωσε συζητήσεις για τις εξωτερικές σχέσεις της ΕΕ (βλ. κεφάλαιο 8) και φιλοξένησε τις συνόδους κορυφής ΕΕ-Αφρικανικής Ένωσης και

ΕΕ-Δυτικών Βαλκανίων. Επιπλέον, ξεκίνησε ενταξιακές διαπραγματεύσεις με την Αλβανία και τη Βόρεια Μακεδονία (βλ. κεφάλαιο 8). Το Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο συμφώνησαν επίσης επί βασικών νομοθετικών πράξεων για τις στρεβλωτικές ξένες επιδοτήσεις και το μέσο για τις διεθνείς δημόσιες συμβάσεις.

Στην Προεδρία του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης εναλλάσσονται τα κράτη μέλη της κάθε 6 μήνες. Το 2022 το Κοινοβούλιο, η εκ περιτροπής γαλλική και τσεχική Προεδρία του Συμβουλίου και οι ορισθείσες για το 2023 σουηδική και ισπανική Προεδρία ένωσαν τις δυνάμεις τους για την προώθηση των διοργανικών διαπραγματεύσεων τόσο για το κοινό ευρωπαϊκό σύστημα ασύλου όσο και για το σύμφωνο για τη μετανάστευση και το άσυλο, και υπέγραψαν κοινό χάρτη πορείας (βλ. κεφάλαιο 5).

Η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή των Περιφερειών υποστήριξαν με σημαντικές και συναφείς παρατηρήσεις το έργο του Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και της Επιτροπής, που αφορούσαν μεταξύ άλλων το πρόγραμμα εργασίας της Επιτροπής για το 2023, και συνέβαλαν ενεργά στη διαμόρφωση των τελικών συστάσεων της Διάσκεψης για το Μέλλον της Ευρώπης.

Η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή τόνισε τις οικονομικές, κοινωνικές και περιβαλλοντικές επιπτώσεις της στρατιωτικής επίθεσης στην Ουκρανία, και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή των Περιφερειών ενέκρινε το Μανιφέστο της Μασσαλίας, μια έκκληση προς τους ηγέτες της Ευρώπης να ακούσουν τις φωνές των εκατομμυρίων αιρετών εκπροσώπων σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, σε ολόκληρη την ΕΕ, οι οποίοι έχουν δεσμευτεί να φέρουν την Ευρώπη πιο κοντά στους πολίτες της.

←

Η κ. Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν, πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, και ο κ. Σαρλ Μισέλ, πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, καταφθάνουν στη σύνοδο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου για την ενέργεια και την οικονομία, Βρυξέλλες, Βέλγιο, 20 Οκτωβρίου 2022. Οι κύριες πρωτοβουλίες που συζητήθηκαν ήταν η από κοινού αγορά φυσικού αερίου από την ΕΕ και ο περιορισμός των υπερβολικά υψηλών τιμών φυσικού αερίου και ηλεκτρικής ενέργειας.

Ο Ντάβιντ Σασόλι,
πρόεδρος του Ευρωπαϊκού
Κοινοβουλίου από τις 3
Ιουλίου 2019 έως τις 11
Ιανουαρίου 2022

Νέα πρόεδρος του Κοινοβουλίου

Στις αρχές του 2022 δυστυχώς απεβίωσε ο πρώην πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου Ντάβιντ-Μαρία Σασόλι. Ο πρόεδρος Σασόλι θα μείνει στη μνήμη όλων μας ως αληθινός Ευρωπαίος ηγέτης και υπέρμαχος της δημοκρατίας. Σε όλη τη διάρκεια της δεκαετούς και πλέον θητείας του στο Κοινοβούλιο, υπερασπίστηκε σταθερά την ΕΕ και τις αξίες της, αλλά πίστευε επίσης ότι η Ευρώπη πρέπει να καταβάλει προσπάθειες για να επιτύχει περισσότερα: να επιδεικνύει μεγαλύτερη ενότητα, να είναι πιο κοντά στους πολίτες της και πιο πιστή στις αξίες της.

Στο πλαίσιο της ενδιάμεσης εκλογικής διαδικασίας, νέα πρόεδρος εξελέγη στις 18 Ιανουαρίου 2022 η κ. Ρομπέρτα Μέτσολα με απόλυτη πλειοψηφία, λαμβάνοντας 458 ψήφους επί συνόλου 690.

Το Κοινοβούλιο συγκρότησε τρεις νέες επιτροπές: για τις εξωτερικές παρεμβάσεις, συμπεριλαμβανομένης της παραπληροφόρησης για τα διδάγματα που αντλήθηκαν από την πανδημία COVID-19 και επιτροπή έρευνας, για να διερευνηθεί η χρήση του κατασκοπευτικού λογισμικού Pegasus.

Η πρόεδρος της Επιτροπής κ. Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν συμμετείχε τακτικά στις συζητήσεις, ιδίως σε όσες αφορούσαν την προετοιμασία συνεδριάσεων του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου ή όσες έπονταν αυτών, καθώς και σε συζητήσεις σχετικά με την Ουκρανία. Στις 14 Σεπτεμβρίου 2022 εκφώνησε την ετήσια ομιλία για την κατάσταση της Ένωσης, ανακοινώνοντας τις προτεραιότητες πολιτικής για το 2023 και για το δεύτερο ήμισυ της θητείας της Επιτροπής.

Εκλογή προέδρου του
Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου:
δηλώσεις της κ. Ρομπέρτα
Μέτσολα, νεοεκλεγείσας
προέδρου, Στρασβούργο,
Γαλλία, 18 Ιανουαρίου 2022

Οι πολίτες στο επίκεντρο

Διάσκεψη για το Μέλλον της Ευρώπης

Η Διάσκεψη για το Μέλλον της Ευρώπης, η οποία διήρκεσε έναν χρόνο και έδωσε στους Ευρωπαίους την ευκαιρία να εκφράσουν τις προσδοκίες τους από την ΕΕ, ολοκλήρωσε τις εργασίες της το 2022. Ήταν η σημαντικότερη και ευρύτερη στο είδος της διαδικασία διαβούλευσης, με 5 εκατομμύρια μεμονωμένους επισκέπτες στην πολύγλωσση ψηφιακή πλατφόρμα και πάνω από 720 000 συμμετέχοντες στις περισσότερες από 6 600 ζωντανές εκδηλώσεις της, συμπεριλαμβανομένων των εθνικών ομάδων πολιτών και των ομάδων Ευρωπαίων πολιτών.

Οργανώθηκαν τέσσερις ομάδες Ευρωπαίων πολιτών με 200 πολίτες η καθεμία, οι οποίοι επιλέχθηκαν με τυχαίο τρόπο από τα 27 κράτη μέλη. Δόθηκε ιδιαίτερη προσοχή ώστε να συμπεριληφθούν άτομα που αντικατοπτρίζουν την πολυμορφία της ΕΕ όσον αφορά τη γεωγραφική καταγωγή, το φύλο, την ηλικία, το κοινωνικοοικονομικό υπόβαθρο και το επίπεδο εκπαίδευσης. Ιδιαίτερη προσοχή δόθηκε επίσης ώστε κάθε ομάδα να

αποτελείται κατά το ένα τρίτο από νέους (ηλικίας 16-25 ετών). Οι συμμετέχοντες συζήτησαν τις συστάσεις τους στις συνεδριάσεις της ολομέλειας της Διάσκεψης, όπου μέλη της κοινωνίας των πολιτών, εκλεγμένοι εκπρόσωποι από όλα τα επίπεδα διακυβέρνησης και άλλα ενδιαφερόμενα μέρη συναντήθηκαν για να εγκρίνουν συναινετικά 49 προτάσεις, οι οποίες στη συνέχεια παρουσιάστηκαν στα θεσμικά όργανα της ΕΕ.

Κατά την τελετή λήξης της Διάσκεψης στις 9 Μαΐου 2022, Ημέρα της Ευρώπης, η τελική έκθεση, που περιείχε όλες τις προτάσεις και περιέγραφε λεπτομερώς 326 μέτρα, υποβλήθηκε στους/στις προέδρους του Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και της Επιτροπής. Οι προτάσεις και τα μέτρα διαρθρώνονται γύρω από τα εννέα θέματα της Διάσκεψης, τα οποία περιλάμβαναν από την κλιματική αλλαγή και την υγεία μέχρι την ευρωπαϊκή δημοκρατία και τον ψηφιακό μετασχηματισμό.

Μια νεαρή μητέρα μιλά για το μέλλον της Ευρώπης κρατώντας το μωρό της που γεννήθηκε στα μέσα της διάσκεψης.

Οι πολίτες ψηφίζουν κατά τη διάρκεια της Διάσκεψης για το Μέλλον της Ευρώπης — Ομάδα 3 «Κλιματική αλλαγή, Περιβάλλον/Υγεία», Νατόλιν, Βαρσοβία, Πολωνία, 9 Ιανουαρίου 2022.

Τελετή λήξης της Διάσκεψης για το Μέλλον της Ευρώπης, με την κ. Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν, πρόεδρο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (έκτη από αριστερά), την κ. Ρομπέρτα Μέτσολα, πρόεδρο του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου (έβδομη από δεξιά), τον κ. Εμανουέλ Μακρόν, πρόεδρο της Γαλλίας (πέμπτο από δεξιά), και την κ. Ντούμπραβκα Σούιτσα, αντιπρόεδρο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής αρμόδια για τη Δημοκρατία και τη Δημογραφία (δεύτερη από αριστερά), να κρατούν την τελική έκθεση με προτάσεις για τη μεταρρύθμιση της ΕΕ, Στρασβούργο, Γαλλία, 9 Μαΐου 2022

Στις 17 Ιουνίου η Επιτροπή εξέδωσε ανακοίνωση σχετικά με τη Διάσκεψη για το Μέλλον της Ευρώπης, στην οποία αξιολογούνται οι προτάσεις και χαρτογραφείται η μελλοντική πορεία. Στην ομιλία της για την κατάσταση της Ένωσης, η πρόεδρος κ. φον ντερ Λάιεν επιβεβαίωσε ότι οι ομάδες πολιτών θα συμμετέχουν σε τακτική βάση στη χάραξη πολιτικής της Επιτροπής και παρουσίασε νέες προτάσεις με βάση τα συμπεράσματα της Διάσκεψης. Πάνω από το 80 % των νέων πρωτοβουλιών που περιλαμβάνονται στο πρόγραμμα εργασίας της Επιτροπής για το 2023 αποτελούν άμεση ή έμμεση συνέχεια των προτάσεων της Διάσκεψης. Στις 2 Δεκεμβρίου 2022 το Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και η Επιτροπή διοργάνωσαν εκδήλωση ανατροφοδότησης για να εξηγήσουν στους πολίτες πώς αξιοποιούν τα θεσμικά όργανα τις προτάσεις της Διάσκεψης.

Τον Δεκέμβριο η Επιτροπή φιλοξένησε την πρώτη ομάδα Ευρωπαίων πολιτών για τη μείωση της σπατάλης τροφίμων. Η μείωση της σπατάλης, και ιδίως αυτής των τροφίμων, αποτελεί αντικείμενο νομοθετικής πρότασης που περιλαμβάνεται στο πρόγραμμα εργασίας της Επιτροπής για το 2023, σύμφωνα με τις προτάσεις της Διάσκεψης για το Μέλλον της Ευρώπης.

Αντλώντας έμπνευση από τη Διάσκεψη, το νέο διαδικτυακό διαδραστικό εργαλείο της Επιτροπής, η πύλη «Πείτε την άποψή σας», θα συγκεντρώνει όλες τις πληροφορίες σχετικά με τους μηχανισμούς

της Επιτροπής που αποσκοπούν στη συμμετοχή των πολιτών. Αυτός ο νέος διαδικτυακός κόμβος θα ενσωματώσει βασικά χαρακτηριστικά της πολύγλωσσης ψηφιακής πλατφόρμας της Διάσκεψης και θα αποτελέσει τη βάση για ένα νέο σύστημα συμμετοχής στις δημοκρατικές διαδικασίες και καινοτομίας.

Οι συμβουλευτικές επιτροπές διαδραμάτισαν και αυτές ενεργό ρόλο στη Διάσκεψη. Στις 27 Απριλίου 2021 η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή ενέκρινε ψήφισμα σχετικά με τη Διάσκεψη, με τίτλο «Ένα νέο αφήγημα για την Ευρώπη», και διοργάνωσε 75 εκδηλώσεις σε ολόκληρη την Ευρώπη, εκ των οποίων οι 45 μόνο είχαν περισσότερους από 7 600 συμμετέχοντες. Το έγγραφο «Όραμα της οργανωμένης κοινωνίας των πολιτών για το μέλλον της Ευρώπης» παρουσιάζει τα αποτελέσματα των εν λόγω διαβουλεύσεων, περιγράφοντας λεπτομερώς τις συστάσεις και τις ιδέες που τροφοδότησαν τις 326 τελικές προτάσεις που εγκρίθηκαν από τη Διάσκεψη.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή των Περιφερειών διοργάνωσε περισσότερους από 120 τοπικούς και διασυνοριακούς διαλόγους με τους πολίτες, και οι ιδέες και οι συστάσεις που διατυπώθηκαν στους διαλόγους αυτούς αναρτήθηκαν στην πλατφόρμα. Η Ομάδα Υψηλού Επιπέδου για την Ευρωπαϊκή Δημοκρατία της Επιτροπής των Περιφερειών ενέκρινε την τελική της έκθεση για τη δημοκρατία στην ΕΕ στο πλαίσιο της συμβολής των τοπικών και περιφερειακών αρχών στη Διάσκεψη.

Ευρωπαϊκή Πρωτοβουλία Πολιτών

Το 2022 ήταν επίσης η 10η επέτειος της Ευρωπαϊκής Πρωτοβουλίας Πολιτών (ΕΠΠ). Η Επιτροπή τίμησε αυτό το σημαντικό ορόσημο καθ' όλη τη διάρκεια του έτους, από κοινού με διοργανικούς εταίρους, οργανωτές πρωτοβουλιών και φορείς διαμόρφωσης της κοινής γνώμης. Η παροχή καλύτερης ενημέρωσης σχετικά με την ΕΠΠ στους πολίτες αποτέλεσε το επίκεντρο των δραστηριοτήτων της, με εκδηλώσεις και προωθητικές δράσεις που διαρθρώνονταν χρονικά γύρω από την Ημέρα της Ευρώπης ή πραγματοποιήθηκαν την ετήσια Ημέρα ΕΠΠ, στις 2 Ιουνίου, στην Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή.

Η έβδομη πρωτοβουλία που συγκέντρωσε τον απαιτούμενο αριθμό υπογραφών, «Σώστε τις μέλισσες και τους γεωργούς! Προς μια φιλική προς

τις μέλισσες γεωργία για ένα υγιές περιβάλλον», υποβλήθηκε στην Επιτροπή για εξέταση το 2022. Δύο άλλες πρωτοβουλίες συγκέντρωσαν πάνω από 1 εκατομμύριο υπογραφές η καθεμία: «Σταματήστε την πρακτική αφαίρεσης πτερυγίων — Σταματήστε το εμπόριο» και «Ναι στα καλλυντικά που δεν δοκιμάζονται σε ζώα — Δέσμευση για μια Ευρώπη χωρίς δοκιμές σε ζώα». Η Επιτροπή θα απαντήσει στις τρεις αυτές πρωτοβουλίες το 2023.

Το 2022 η Επιτροπή καταχώρισε επίσης 10 νέες πρωτοβουλίες οι οποίες ζητούν την ανάληψη δράσης από την ΕΕ σε διάφορους τομείς, όπως ο αθλητισμός, η εκπαίδευση, η ένδυση, η πράσινη ενέργεια, η προστασία των ζώων, η αγροτική πολιτική και ένα περιβάλλον χωρίς καπνό.

Εργασία σε περιόδους κρίσης

Το 2022 τα θεσμικά όργανα της ΕΕ επέδειξαν για μία ακόμη φορά μεγάλη ανθεκτικότητα κατά την αντιμετώπιση απρόβλεπτων καταστάσεων έκτακτης ανάγκης. Μόλις είχε αρχίσει η ανάκαμψη από την πανδημία COVID-19, όταν η Ρωσία εξαπέλυσε απρόκλητη και αδικαιολόγητη επίθεση κατά της Ουκρανίας. Τα θεσμικά όργανα της ΕΕ εργάστηκαν άοκνα για να στηρίξουν τον ουκρανικό λαό στον αγώνα του για ελευθερία και να βοηθήσουν τους πολίτες και τις επιχειρήσεις στα κράτη μέλη να αντιμετωπίσουν τις συνέπειες του πολέμου.

Την 1η Μαρτίου 2022 το Κοινοβούλιο πραγματοποίησε έκτακτη σύνοδο ολομέλειας, κατά τη διάρκεια της οποίας ο πρόεδρος της Ουκρανίας κ. Βολοντίμιρ Ζελένσκι απευθύνθηκε στους βουλευτές ζωντανά από το Κίεβο. Ο κ. Ζελένσκι τόνισε ότι οι Ουκρανοί «αγωνίζονται για τα δικαιώματα, τις ελευθερίες και τη ζωή τους, και για να είναι ισότιμα μέλη της Ευρώπης». Στη συζήτηση συμμετείχαν επίσης ο πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου κ. Σαρλ

Μισέλ, η πρόεδρος της Επιτροπής κ. Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν και ο ύπατος εκπρόσωπος της Ένωσης για θέματα Εξωτερικής Πολιτικής και Πολιτικής Ασφαλείας κ. Τζουζέπ Μπορέλ. Το Κοινοβούλιο εξέφρασε την αταλάντευτη υποστήριξή του προς την Ουκρανία και ζήτησε να επιβληθούν κυρώσεις στη Ρωσία και να καταβληθούν περαιτέρω προσπάθειες για να χορηγηθεί στην Ουκρανία καθεστώς υποψήφιας χώρας της ΕΕ.

Στη συνέχεια το Κοινοβούλιο διεξήγαγε τακτικές συζητήσεις στην ολομέλεια με θέμα την Ουκρανία και ενέκρινε 16 ψηφίσματα. Ο πρόεδρος του ουκρανικού κοινοβουλίου (Verkhonna Rada) κ. Ρουσλάν Στέφαντσουκ συμμετείχε αυτοπροσώπως στη σύνοδο ολομέλειας του Ιουνίου του 2022. Εντωμεταξύ, υπουργοί και άλλοι υψηλόβαθμοι αξιωματούχοι της Ουκρανίας συμμετείχαν συχνά σε διάφορες συνεδριάσεις κοινοβουλευτικών επιτροπών και είχαν συνομιλίες με βουλευτές σχετικά με τις τελευταίες εξελίξεις στο πεδίο.

Τιμή στον ουκρανικό λαό

Σε τελετή που πραγματοποιήθηκε στις 14 Δεκεμβρίου το βραβείο Ζαχάρωφ 2022 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου απονεμήθηκε στον γενναίο λαό της Ουκρανίας.

Το βραβείο Ζαχάρωφ για την ελευθερία της σκέψης, το οποίο αποτελείται από ένα πιστοποιητικό και από χρηματικό έπαθλο 50 000 ευρώ, απονέμεται κάθε χρόνο σε άτομα και οργανώσεις που υπερασπίζονται τα ανθρώπινα δικαιώματα και τις θεμελιώδεις ελευθερίες.

Από τα αριστερά προς τα δεξιά: ο κ. Βσέβολοντ Τσέντσοβ, επικεφαλής της αποστολής της Ουκρανίας στην ΕΕ, ο κ. Στάνισλαβ Κουλιουκίβσκι, εκπρόσωπος των Κρατικών Υπηρεσιών Έκτακτης Ανάγκης της Ουκρανίας, ο κ. Ιβάν Φεντόροφ, δήμαρχος της Μελιτόπολης, η κ. Γιούλια Παγέβσκα, ιδρύτρια της μονάδας υγειονομικής εκκένωσης «Άγγελος της Τάιρα», η κ. Ολεξάντρα Ματβιτσούκ, κάτοχος του Βραβείου Νόμπελ Ειρήνης και επικεφαλής του Κέντρου Πολιτικών Ελευθεριών, ο κ. Γιάροσλαβ Μπόζκο, εκπρόσωπος του Κινήματος Αντίστασης Πολιτών «Κίτρινη Κορδέλα», και ο κ. Ολεξάντερ Τσεκρίν, διευθυντής του Τμήματος Πρόληψης Καταστάσεων Έκτακτης Ανάγκης των Κρατικών Υπηρεσιών Έκτακτης Ανάγκης της Ουκρανίας, ποζάρουν με την κ. Ρομπέρτα Μέτσολα, πρόεδρο του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου (τρίτη από δεξιά), μετά την παραλαβή του Βραβείου Ζαχάρωφ 2022, Στρασβούργο, Γαλλία, 14 Δεκεμβρίου 2022.

Την εκ περιτροπής προεδρία του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης άσκησαν η Γαλλία και η Τσεχία. Το Συμβούλιο επιδίωξε να δώσει αποτελεσματική και ενιαία απάντηση στον επιθετικό πόλεμο της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας και να αντιμετωπίσει την επακόλουθη επισιτιστική και ενεργειακή κρίση. Υπό την καθοδήγηση του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης επέβλεψε την υλοποίηση πρωτοφανών μέτρων και την παροχή μεγάλων ποσών βοήθειας προς την Ουκρανία.

Η Επιτροπή ανέλαβε δράση για τη στήριξη της Ουκρανίας σε όλους τους τομείς στη διάρκεια του έτους, έτσι το 2022 ενέκρινε περισσότερα από 200 μέτρα ως απάντηση στην εισβολή. Σημαντικός αριθμός των αποφάσεων αυτών επιδιώκουν να διασφαλίσουν ότι η ΕΕ θα παράσχει την αναγκαία ανθρωπιστική βοήθεια και χρηματοδοτική στήριξη στην Ουκρανία και θα βοηθήσει τα κράτη μέλη από τη μία να υποδεχθούν τους Ουκρανούς που προσπαθούν να ξεφύγουν από τον πόλεμο και από την άλλη να αντιμετωπίσουν τις οικονομικές συνέπειες της επίθεσης της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας (βλ. κεφάλαιο 1). Υπέβαλε επίσης σειρά προτάσεων για την αναθεώρηση της ενεργειακής πολιτικής της με σκοπό τη μείωση της εξάρτησης από τα ρωσικά ορυκτά καύσιμα (βλ. κεφάλαιο 2).

Η απρόκλητη και αδικαιολόγητη επίθεση της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας και του λαού της συνιστά άμεση πρόκληση για τις αξίες της ΕΕ και τη βασιζόμενη σε κανόνες παγκόσμια τάξη. Η ετήσια έκθεση για το κράτος δικαίου του 2022 έδωσε ιδιαίτερη έμφαση στον σεβασμό των δημοκρατικών αξιών, των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και του κράτους δικαίου. Για πρώτη φορά η έκθεση περιείχε ειδικές συστάσεις προς κάθε κράτος μέλος, για να συμβάλει στον προσδιορισμό περιπτώσεων στις οποίες απαιτούνται βελτιώσεις και να ενθαρρύνει τις αναγκαίες μεταρρυθμίσεις.

Η Επιτροπή συνέχισε να επιτελεί το έργο της ως θεματοφύλακας των Συνθηκών, λαμβάνοντας 1 410 αποφάσεις σχετικά με διαδικασίες επί παραβάσει με στόχο την επιβολή του δικαίου της ΕΕ. Ο σεβασμός του κράτους δικαίου είναι καίριας σημασίας και για τη χρηστή δημοσιονομική διαχείριση του προϋπολογισμού της ΕΕ και την αποτελεσματική χρήση της ενωσιακής χρηματοδότησης. Τον Δεκέμβριο του 2022 το Συμβούλιο ενέκρινε μέτρα προστασίας του προϋπολογισμού στο πλαίσιο του κανονισμού για την αιρεσιμότητα έναντι παραβιάσεων της αρχής του κράτους δικαίου στην Ουγγαρία.

Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο συνέχισαν την εποικοδομητική συνεργασία τους ως εκτελεστικές και ελεγκτικές εξουσίες της ΕΕ, αντίστοιχα. Κατά την ετήσια συνεδρίασή τους τον Ιούλιο, τα μέλη συζήτησαν τρόπους με τους οποίους ο προϋπολογισμός της ΕΕ θα συμβάλει στην επίτευξη των πολιτικών προτεραιοτήτων της, θα αποφέρει απτά αποτελέσματα για τους πολίτες και θα προσδώσει προστιθέμενη αξία στη δράση που αναλαμβάνουν τα κράτη μέλη.

Η Επιτροπή, παράλληλα με την αντιμετώπιση των κρίσεων, συνέχισε τις προσπάθειές της για τη διασφάλιση διαφανούς και αποδοτικής λήψης αποφάσεων μέσω του θεματολογίου της για τη βελτίωση της νομοθεσίας. Αυτό σημαίνει ότι οι προτάσεις της βασίζονται σε αδιάσειστα στοιχεία, διαμορφώνονται μετά από εκτενείς διαβουλεύσεις μέσω της πύλης «Πείτε την άποψή σας» και εξετάζονται από ανεξάρτητο εποπτικό φορέα, την επιτροπή ρυθμιστικού ελέγχου. Το πλαίσιο της Επιτροπής για τη βελτίωση της νομοθεσίας κατατάσσεται στην πρώτη θέση από τον Οργανισμό Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης στην έκθεσή του αναφορικά με τη μέτρηση των κανονιστικών επιδόσεων στην ΕΕ.

Το 2022 η Επιτροπή άρχισε την πλήρη εφαρμογή της προσέγγισης «για κάθε θέσπιση, μία κατάργηση», η οποία διασφαλίζει ότι τυχόν νεοεισαχθείσες επιβαρύνσεις αντισταθμίζονται με την κατάργηση ισοδύναμων επιβαρύνσεων στον ίδιο τομέα πολιτικής. Η προσέγγιση επικεντρώνεται στο κόστος που έχουν οι προτάσεις της Επιτροπής για τους πολίτες και τις επιχειρήσεις και συμπληρώνει το πρόγραμμα της Επιτροπής για τη βελτίωση της καταλληλότητας και της αποδοτικότητας του κανονιστικού πλαισίου (REFIT). Στο πλαίσιο του REFIT, η Επιτροπή καταβάλλει συστηματικές προσπάθειες για τον προσδιορισμό και την εξάλειψη της γραφειοκρατίας και του περιττού κόστους, επιτυγχάνοντας παράλληλα στόχους πολιτικής μέσω της αναθεώρησης και αξιολόγησης κάθε φορά της νομοθεσίας της ΕΕ. Μια ομάδα εμπειρογνομόνων υψηλού επιπέδου, η πλατφόρμα «Fit for Future», υποστήριξε το έργο αυτό με την έκδοση 10 γνωμοδοτήσεων, στις οποίες διατυπώθηκαν συστάσεις σχετικά με την απλούστευση της νομοθεσίας της ΕΕ και τη βελτίωση της αποδοτικότητάς της. Η Επιτροπή εργάστηκε επίσης για να διασφαλίσει ότι η βελτίωση της νομοθεσίας θα λαμβάνει υπόψη και θα εξυπηρετεί τους στόχους βιωσιμότητας και τον ψηφιακό μετασχηματισμό.

Ανάλυση στρατηγικών προοπτικών

Η ΕΕ επιδιώκει να καταστήσει τις πολιτικές της ανθεκτικές ανεξάρτητα από τις μελλοντικές εξελίξεις, ενσωματώνοντας σε όλο και μεγαλύτερο βαθμό την ανάλυση προοπτικών στη χάραξη πολιτικής. Η ανάλυση στρατηγικών προοπτικών προεικάζει τάσεις, κινδύνους και αναδυόμενα ζητήματα, καθώς και τις πιθανές επιπτώσεις και ευκαιρίες, προκειμένου να αντλήσει χρήσιμες πληροφορίες για τον στρατηγικό σχεδιασμό, τη χάραξη πολιτικής και την ετοιμότητα. Παρέχει επίσης πληροφορίες αναγκαίες για τον σχεδιασμό νέων πρωτοβουλιών της ΕΕ και για την επανεξέταση των υφιστάμενων πολιτικών, εναρμονισμένη με την εργαλειοθήκη για τη βελτίωση της νομοθεσίας. Τέλος, η ανάλυση στρατηγικών προοπτικών θα βοηθήσει την ΕΕ ώστε να αντιδρά στο μέλλον καλύτερα σε πρωτοφανείς και εξαιρετικά πολύπλοκες καταστάσεις που προκύπτουν σε ένα περιβάλλον αυξανόμενης αβεβαιότητας.

Το 2022 η διοργανική συνεργασία για την ανάλυση προοπτικών στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Συστήματος Στρατηγικής και Πολιτικής Ανάλυσης επικεντρώθηκε σε θέματα γεωπολιτικής. Δρομολογήθηκε ένα πιλοτικό έργο ευρωπαϊκής στρατηγικής και πολιτικής ανάλυσης σχετικά με την ανίχνευση του ορίζοντα με στόχο τον εντοπισμό ενδείξεων αλλαγής που θα μπορούσε να έχει σημαντικό αντίκτυπο στην ΕΕ στο μέλλον.

Η έκθεση στρατηγικής ανάλυσης προοπτικών της Επιτροπής για το 2022 επικεντρώθηκε στην αλληλεπίδραση μεταξύ της πράσινης και της ψηφιακής μετάβασης στο νέο, ταχέως εξελισσόμενο γεωπολιτικό πλαίσιο. Η Επιτροπή συνέχισε επίσης την ανάλυση των βασικών μεγετάσεων που επηρεάζουν το μέλλον, όπως η μετανάστευση, η κλιματική αλλαγή, η ψηφιοποίηση και οι ανισότητες. Η συνεργασία με τα κράτη μέλη, μέσω του δικτύου ανάλυσης προοπτικών σε επίπεδο ΕΕ, το οποίο περιλαμβάνει το δίκτυο «Υπουργοί για το μέλλον», αναπτύχθηκε περαιτέρω.

Η επιτυχής διαχείριση της «διττής», πράσινης και ψηφιακής, μετάβασης αποτελεί τον ακρογωνιαίο λίθο ενός βιώσιμου, δίκαιου και ανταγωνιστικού μέλλοντος.

Ο κ. Μάρος Σέφτσοβιτς, αντιπρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής αρμόδιος για τις Διοργανικές Σχέσεις και τη Διερεύνηση Προοπτικών, στην Παγκόσμια διάσκεψη για την αποθήκευση ενέργειας, Βρυξέλλες, Βέλγιο, 11 Οκτωβρίου 2022

Επικοινωνήστε με την ΕΕ

Αυτοπροσώπως

Σε όλη την Ευρωπαϊκή Ένωση υπάρχουν εκατοντάδες κέντρα Europe Direct. Μπορείτε να βρείτε τη διεύθυνση του πλησιέστερου σ' εσάς κέντρου στο διαδίκτυο (european-union.europa.eu/contact-eu/meet-us_el).

Τηλεφωνικώς ή γραπτώς

Η Europe Direct είναι μια υπηρεσία που απαντά στις ερωτήσεις σας για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Μπορείτε να επικοινωνήσετε με αυτή την υπηρεσία:

- καλώντας ατελώς τον αριθμό 00 800 6 7 8 9 10 11 (ορισμένα δίκτυα τηλεφωνίας ενδέχεται να χρεώνουν τις κλήσεις αυτές),
- καλώντας τον αριθμό +32 22999696,
- συμπληρώνοντας το ακόλουθο ηλεκτρονικό έντυπο: european-union.europa.eu/contact-eu/write-us_el.

Βρείτε πληροφορίες σχετικά με την ΕΕ

Στο διαδίκτυο

Πληροφορίες για την Ευρωπαϊκή Ένωση σε όλες τις επίσημες γλώσσες της ΕΕ είναι διαθέσιμες στον ιστότοπο Europa (european-union.europa.eu).

Στις εκδόσεις της ΕΕ

Μπορείτε να δείτε ή να παραγγείλετε εκδόσεις της ΕΕ στη διεύθυνση op.europa.eu/el/publications. Μπορείτε να ζητήσετε πολλαπλά αντίγραφα δωρεάν εκδόσεων επικοινωνώντας με την υπηρεσία Europe Direct ή με το τοπικό σας κέντρο τεκμηρίωσης (european-union.europa.eu/contact-eu/meet-us_el).

Στη νομοθεσία της ΕΕ και σε σχετικά έγγραφα

Για πρόσβαση σε νομικές πληροφορίες της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένου του συνόλου της ενωσιακής νομοθεσίας από το 1951 σε όλες τις επίσημες γλώσσες, μεταβείτε στον ιστότοπο EUR-Lex (eur-lex.europa.eu).

Στα ανοιχτά δεδομένα από την ΕΕ

Η πύλη data.europa.eu παρέχει πρόσβαση σε σύνολα ανοιχτών δεδομένων από τα θεσμικά και λοιπά όργανα και τους οργανισμούς της ΕΕ. Τα εν λόγω δεδομένα μπορούν να καταφορτωθούν και να επαναχρησιμοποιηθούν δωρεάν, τόσο για εμπορικούς όσο και για μη εμπορικούς σκοπούς. Η πύλη παρέχει επίσης πρόσβαση σε πληθώρα συνόλων δεδομένων από τις ευρωπαϊκές χώρες.

Υπηρεσία Εκδόσεων
της Ευρωπαϊκής Ένωσης